

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΡ. 85

Ν. ΠΛΑΤΩΝΟΣ - W. C. BRICE

ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΙΘΟΙ
ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ Α ΕΚ ΖΑΚΡΟΥ

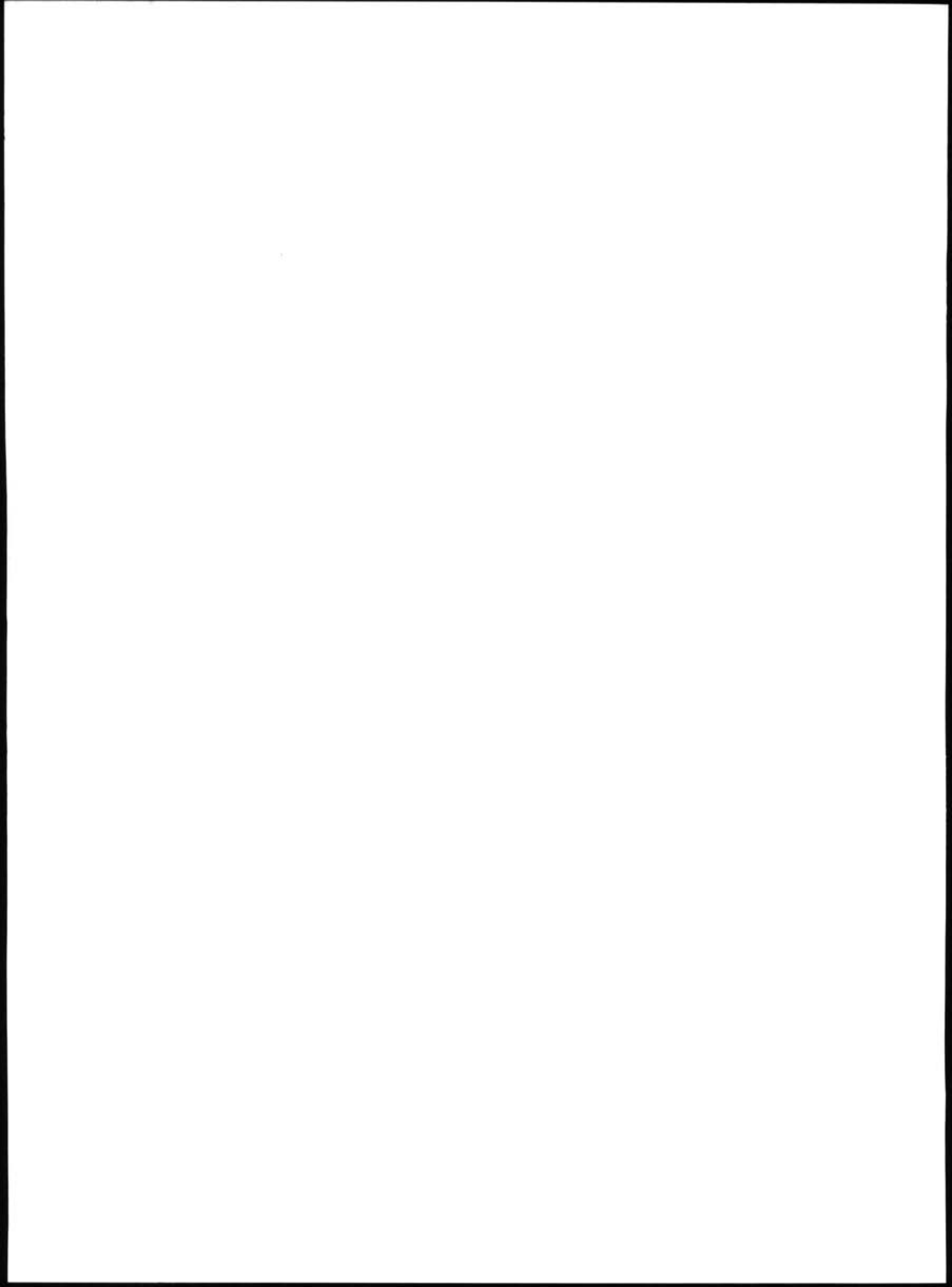
INSCRIBED TABLETS AND PITHOS
OF LINEAR A SYSTEM FROM ZAKRO

ΑΘΗΝΑΙ 1975

ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΙΘΟΙ
ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ Α
ΕΚ ΖΑΚΡΟΥ

INSCRIBED TABLETS AND PITHOS
OF LINEAR A SYSTEM
FROM ZAKRO

Ἡ πινακίς 9 τοῦ ἀρχαιοφυλακίου Ζάκρου.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΡ. 85

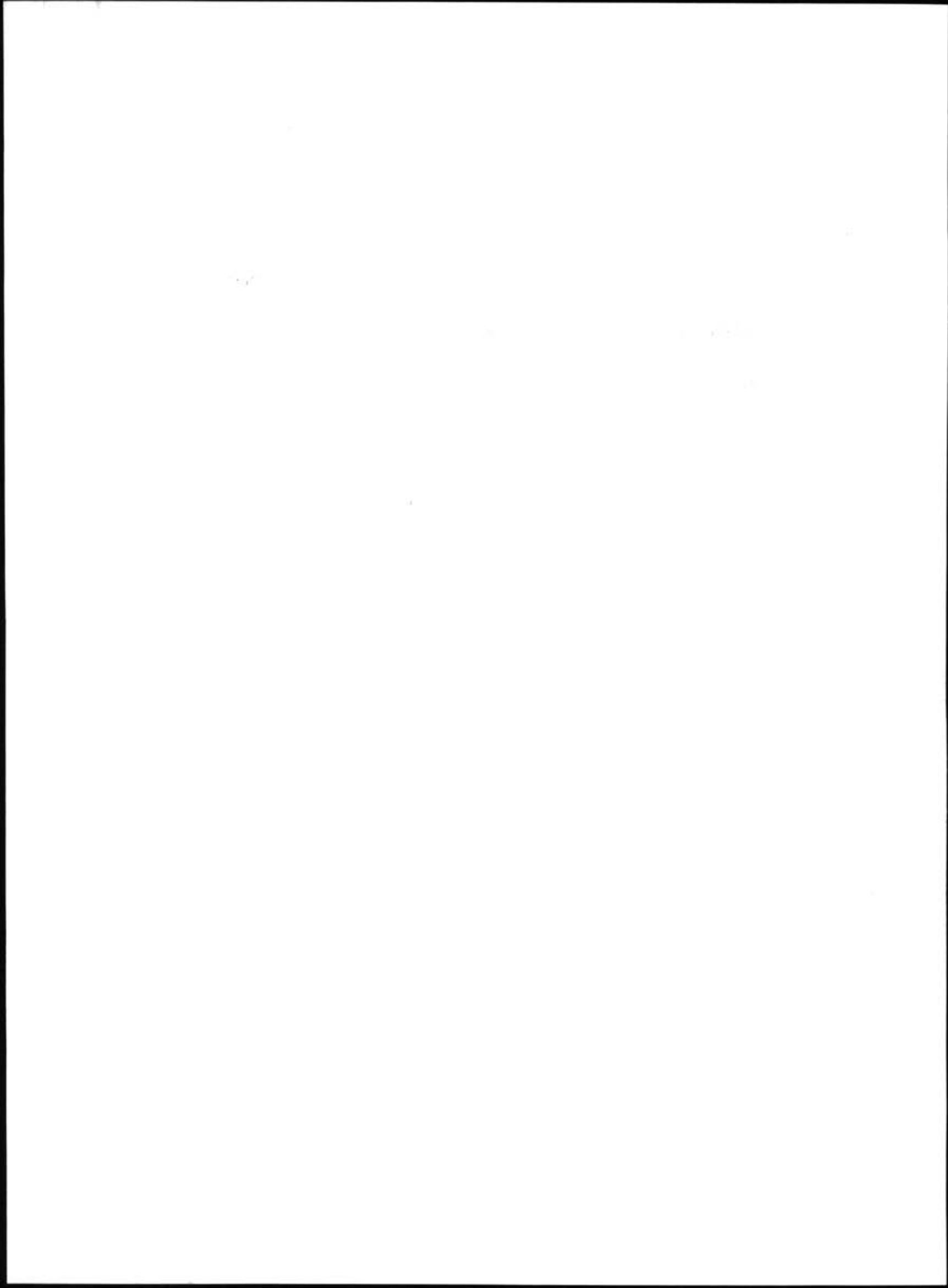
ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΙΘΟΙ
ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ Α ΕΚ ΖΑΚΡΟΥ

INSCRIBED TABLETS AND PITHOS
OF LINEAR A SYSTEM FROM ZAKRO

Ν. ΠΛΑΤΩΝΟΣ - W. C. BRICE

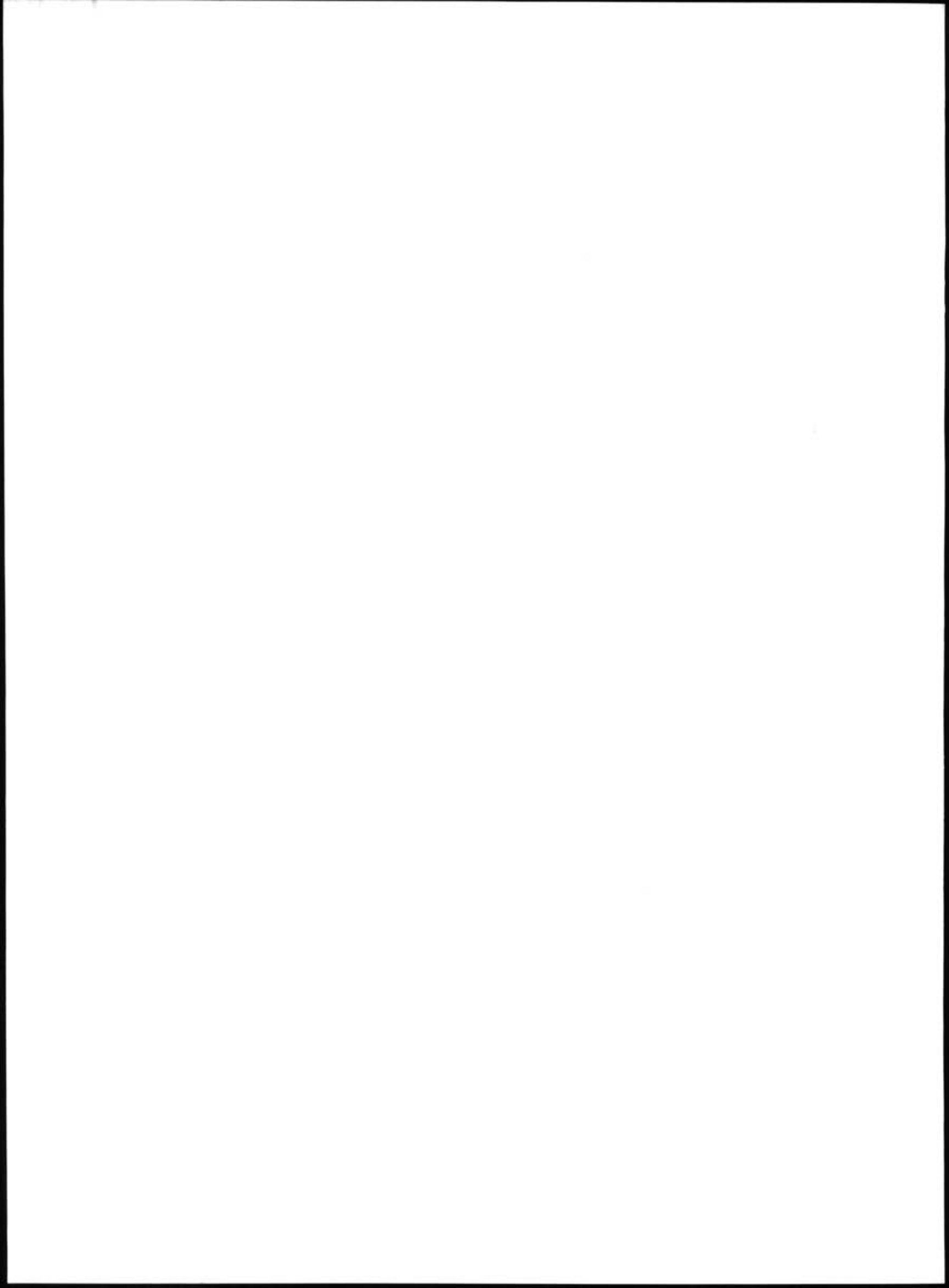

ΑΘΗΝΑΙ 1975

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
Πρόλογος	11
Είσαγωγή	17
Τὸ ἱερόν τῆς δυτικῆς πτέρυγος	19
Τὸ ἀρχαιοφυλάκιον	24
Αἱ πινακίδες	29
Ἡ χρονολογία τῶν πινακίδων	39
Αἱ ἐπιγραφαὶ ἐπὶ πίθων	40
<i>W. C. Brice, Inscribed Tablets and Pithos of Linear A System from Zakro</i>	
Tablets from Zakro in the Linear Script of Class A	45
Appendix 1 — The Large Pithos Inscription	83
Appendix 2 — The Small Pithos Inscription	87
Appendix 3 — Linear Inscription discovered previously at Zakro	89
Notes to the Signary	93
Signary	96
Incidence of Signs	99
Comparable sign - forms from Eastern Crete, North Central Crete, and South Central Crete	103
Vocabulary	104
Πίνακες σημείων κατὰ Brice	114
<i>N. Πλάτωνος, Ἐνέπιγραφοι πινακίδες καὶ πίθοι Γραμμικοῦ συστήματος A ἐκ Ζάκρου</i>	
Αἱ πινακίδες	118
Οἱ πίθοι	156
Σχόλια — Κριτικὸν ὑπόμνημα	159
Πίναξ παραλλαγῶν συλλαβογραμμάτων	175
Πίναξ παραλλαγῶν ἀριθμητικῶν	182
Πίναξ παραλλαγῶν συνθέτων σημείων	183
Πίναξ ἰδεογραμμάτων	185
Παρατηρήσεις καὶ συμπεράσματα	187
Κατάλογος εἰκόνων	231
Εὔρετήριον	233

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1963 ἀνακάλυψις εἰς τὸ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1961 μέχρι σήμερον ἀνασκαπτόμενον μινωικὸν ἀνάκτορον τῆς Ζάκρου ἀρχείου πηλίνων πινακίδων, γεγραμμένων εἰς τὸ Γραμμικὸν σύστημα Α, ἀπετέλεσε γεγονός ὑψίστης ἀρχαιολογικῆς, ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς σημασίας καὶ εἶναι εὐλόγος ἡ δημιουργηθεῖσα συγκίνησις, ἰδίᾳ εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν ἀποκρυπτογράφειαν τῶν κρητομυκηναϊκῶν κειμένων καὶ μὲ τὴν λύσιν ποικίλων ἄλλων προβλημάτων, σχετικῶν πρὸς τὰς ὁμιλουμένας κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον γλώσσας. Τὰ κείμενα τὰ ὁποῖα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν γεγραμμένα εἰς τὸ Γραμμικὸν Α σύστημα ἦσαν ὀλιγάριθμα, παραβαλλόμενα μάλιστα μὲ τὰ πολυάριθμα τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος. Αἱ περισσότεραι πινακίδες, μὴ ὑπερβαίνουσαι εἰς ἀριθμὸν τὰς 150, τῶν ὁποίων πολλαὶ ἀποσπασματικαὶ ἢ κατ' ἐξοχὴν ἑλλιπεῖς, ἀνευρέθησαν εἰς τὴν βασιλικὴν ἔπαυλιν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀποτελοῦσαι μέρος κανονικῶν, ἐντὸς ταύτης διαφυλασσομένων, ἀρχείων. Ἐκ τῶν ἄλλων ἀνακτορικῶν ἢ μὴ μινωικῶν κέντρων εἶχον προέλθει ἐλάχισται ἄλλαι, τρεῖς ἀπὸ τὸ ἀνάκτορον τῆς Κνωσοῦ, τρεῖς ἀπὸ τὸ ἀνάκτορον τῆς Φαιστοῦ καὶ μία ἄλλη τετάρτη ἀδημοσίευτος, ἴσως ὁμως προερχομένη καὶ αὐτὴ ἐξ Ἁγίας Τριάδος, δύο δωδεκάδες πινακίδων καὶ θραυσμάτων τῆς κατηγορίας τῶν λεγομένων πρωτογραμμικῶν ἐκ τοῦ παλαιότερου ἀνακτόρου τῆς Φαιστοῦ, δύο ἢ τρεῖς τοῦ τύπου τῶν ἐνεπιγράφων ραβδίων ἐκ τοῦ ἀνακτόρου τῶν Μαλίων, δύο ἐκ τῶν ἀγροικιῶν τῆς Τυλίσου, ἀνὰ μία πινακὶς ἐκ Παλαικάστρου καὶ Ζάκρου, μία ἐνεπίγραφος ράβδος ἐκ Παλαικάστρου καὶ ἄλλη ἐξ ἀγνώστου χώρου καὶ ἐν θραῦσμα ἐκ Παπούρας Λασιθίου¹. Πλὴν τῶν ἐπὶ πινακίδων καὶ ραβδίων ἐπιγραφῶν ἀνεκαλύφθησαν σύντομοι ἐπιγραφαὶ ἐπὶ δέλτων, δισκίων, σφραγισμάτων, πίθων ἢ ἄλλων ἀγγείων καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τελετουργικῶν λιθίνων σκευῶν τοῦ τύπου τῶν τραπεζῶν προσφορῶν ἢ κοχλιαρίων (*ladles*)². Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ ἀρχειακὸν ὑλικὸν ἐπηυξήθη μὲ τὴν ἀνακάλυψιν μικρῶν σειρῶν πινακίδων εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἀρχανῶν — ἐξ συνολικῶς, νῦν δημοσιευομένων ὑπὸ τοῦ L. Godart³ —, εἰς τὴν Μύρτοι — μιᾶς — καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀκροπόλεως (Καστέλλι) τῶν Χανίων — περὶ τὰς τρεῖς δεκά-

1. W. C. BRICE, *Inscriptions in the Minoan Linear Script of Class A*, Oxford 1911, σ. 20 κέ.

2. Ἀντόθι σ. 11 κέ. Πολλὰ νέα ἐνεπίγραφοι τράπεζαι προσφορῶν ἀνευρέθησαν εἰς ἱερά κορυφῶν, ὅπως τοῦ Κόφινα, τοῦ Πετσοῦ, τῆς Κάτω Σύμης Βιάννου, τοῦ Γιούκτα κ.ά., ὅπως καὶ εἰς σπήλαια λατρείας.

3. Α. ΛΕΜΠΕΣΗ - J. - P. ΟΛΙΒΙΕΡ - L. GODART, 'Πινακίδες Γραμμικῆς Α ἐξ Ἀρχανῶν', *ΑΕ* 1974, σ. 113-167. Εὐχαριστῶ καὶ ἐντεῦθεν τὸν κ. L. Godart, διότι ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν μου ἀντίγραφον τοῦ χειρογράφου πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

δας πινακίδων και πολλῶν συντόμων ἐπιγραφῶν ἐπὶ δισκίων, δέλτων και σφραγισμάτων¹. Δὲν ἀποκλείεται λοιπὸν διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἀνασκαφῶν ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς Κρήτης νὰ ἐπαυξηθῆ σημαντικῶς τὸ ἀρχαικὸν ὕλικὸν τῶν μινωικῶν πινακίδων τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος και νὰ διευκολυνθῆ οὕτω ἡ ἐπιχειρουμένη ἀποκρυπτογράφησις.

Ἡ πρόθεσις τοῦ Sir Arthur Evans νὰ προβῆ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὕλικου τῶν πινακίδων τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος εἰς τὸν δευτέρου τῶν *Scripta Minoa* δὲν ἐπραγματοποιήθη, ὡς γνωστὸν, μέχρι τοῦ θανάτου του (1941) και ὁ John L. Myres, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τούτου ἀναλαβὼν τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου, δὲν ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ συμπεριλάβῃ τὸ ὕλικὸν τοῦτο, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐγένετο ἡ ἔκδοσις τῶν πινακίδων ἐξ Ἀγίας Τριάδος και ἄλλου ὕλικου τῆς Γραμμικῆς Α ὑπὸ τοῦ δρ. G. Pugliese Carratelli (*Monumenti Antichi XL*, 1945), περιορισθεὶς τότε εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ δευτέρου τῶν *Scripta Minoa*, ὁ ὁποῖος περιέλαβε τὰς πινακίδας τοῦ Γραμμικοῦ συστήματος Β (1952). Δὲν παρητήθη ὁμως οὗτος ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν πρόγραμμα νὰ ἐκδώσῃ ὡς τρίτον τῶν αὐτοῦ ἔργου τὸ σύνολον τῶν μέχρι τότε γνωστῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος, ἀρκούμενος διὰ τὸ πλούσιον ὕλικὸν ἐξ Ἀγίας Τριάδος εἰς ἀπλὴν τυποποιημένην ἀπόδοσιν και μεταγραφὴν τῶν κειμένων τούτων². Ἀτυχῶς δὲν ἐπέζησεν ἵνα φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶχε προωθήσει εἰς τὸ τελικὸν στάδιον (1954). Ἐν τῷ μεταξὺ γενόμεναι ἀναθεωρήσεις τοῦ ὕλικου κυρίως ὑπὸ τοῦ δρ. E. L. Bennett, Jr. και πραγματοποιηθεῖσαι συγκολλήσεις τεμαχίων εἰς τὰς πινακίδας ἐπέβαλλον τὴν μεταβολὴν τοῦ προγράμματος και τὴν σχεδὸν ἐξ ὑπαρχῆς προπαρασκευὴν τοῦ ὕλικου μὲ φωτογραφίας και πρόχειρα σχέδια, ὡς και μὲ νέας μεταγραφάς, ἀφοῦ τὸ ὅλον πρόγραμμα περιορίσθη εἰς τὸ καθ' αὐτὸ ὕλικὸν τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος, τὸ κυρίως ἐκ Κρήτης προερχόμενον. Τοῦτο ἐπραγματοποίησεν ὁ καθηγ. W. C. Brice ὃχι πλέον ὡς τῶν *Scripta Minoa*, ἀλλ' εἰς ἴδιον βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον *Inscriptions in the Minoan Linear Script of Class A* (1961). Ἡ ἐπανέκδοσις ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ G. Pugliese Carratelli τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Ἀγίας Τριάδος (1963)³ διηκόλωνε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὰς ἐπιγραφὰς τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος. Ἀπὸ τίνος ὁμως χρόνου κατέστη ἐπιβαλλομένη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως πλήρους και συστηματικοῦ *Corpus* πασῶν τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ συστήματος τούτου, συνοδευομένου ὑπὸ κατὰ τὸ δυνατόν ἱκανοποιητικῶν φωτογραφιῶν και σχεδίων και ἐπιμελεστέρων μεταγραφῶν. Τὸ ἔργον τοῦτο ἤδη ἀνέλαβε και οὐσιαστικῶς προήγαγε πρὸς τὸ τελικὸν στάδιον γνωστῆ ὁμὰς ἐιδικῶν ἐπιστημόνων (κυρίως τῶν Godart και Olivier).

Τὰ ποικίλα προβλήματα τῆς φωνητικῆς ἀποδόσεως τῶν κειμένων παραλλήλως προήχθησαν μὲ βάσιν τὰς ὁμοιότητας τῶν συλλαβογραμμμάτων και ιδεογραφικῶν σημείων πρὸς τὰ τοῦ συστήματος Β, ἐν συνδυασμῷ μὲ μελέτας τῆς συνθέσεως τῶν ὁμάδων βάσει στατιστικῶν πινάκων. Λόγω ὁμως τοῦ γεγονότος ὅτι πολλὰ τῶν σημείων διαφέρουν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὰ δύο συστήματα και ὅτι πάρα πολλὰ εἶναι εἰς τὸ Γραμμικὸν Α τὰ σύνθετα σημεία, μὴ ἔχοντα τὰ ἀντίστοιχά των εἰς τὸ Β, αἱ φωνητικαὶ ἀποδόσεις παραμένουν πάντοτε

1. Ὁ ἀνακαλύψας τὰς πινακίδας ἐπιμελητῆς ἀρχαιοτήτων κ. Ἰω. Παπαποστόλου ἔχει ἤδη ἔτοιμον τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὕλικου ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν ἐιδικὸν ἐπιστήμονα L. Godart. Κατὰ προφορικὴν ἀνακοίνωσιν του ἀνεκαλύφθησαν τεσσαράκοντα περίπου πινακίδες, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον πρόκειται περὶ τεμαχίων (δύο μόνον εἶναι αἱ σχεδὸν ὀλοκλήροι).

2. Βλ. BRICE αὐτόθι Πρόλογος III.

3. G. PUGLIESE CARRATELLI, 'Le epigrafi di Haghia Triada in Lineare A', *Minos*, Suppl. 3, 1963.

προβληματικά, ἂν μάλιστα ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν σημείων διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ συλλαβαρίου τοῦ Γραμμικοῦ Β εἶναι πιθανὸν νὰ ἐγένετο μὲ ἰκανὴν ἐλευθερίαν περὶ τὴν ἀπόδοσιν φθογγικῶν ἐκφορῶν διὰ σημείων τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν ἄλλως εἰς τὸ σύστημα Α. Ἡ ἀνάγκη λοιπὸν νὰ στηριχθοῦν αἱ ἀποκρυπτογραφήσεις ἐπὶ βάσειως κειμένων κατὰ τὸ δυνατόν περισσότερο ἀφθόνων καὶ ἐκάστοτε νέων ἐπιβάλλει τὴν ταχεῖαν ἔκδοσιν τῶν ἀποκαλυπτομένων πινακίδων καὶ ἄλλων γραπτῶν μνημείων. Εἶναι ἐπομένως ἀπαραίτητον νὰ δοθοῦν ἐνταῦθα αἱ ἀναγκαῖαι ἐξηγήσεις διὰ τὴν τόσον μεγάλην ἐπελθοῦσαν καθυστέρησιν περὶ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐκ Ζάκρου ὕλικου, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ πλουσιώτερον μετὰ τὸ ἀρχεῖον ἐξ Ἀγίας Τριάδος¹.

Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀρχείου πινακίδων τῆς Ζάκρου, ἀρχείου τοῦ κεντρικοῦ ἱεροῦ, ὡς ἀπεδείχθη, ἔθεωρήθη ἐνδεχομένη ἡ ἀνακάλυψις καὶ ἄλλων πινακίδων εἰς ἄλλα τμήματα τοῦ ἀνακτόρου ἢ εἰς τι τῶν ἐπὶ τοῦ ΒΑ. λόφου παραρτημάτων αὐτοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ πρώτη εἰς Ζάκρον ὑπὸ τοῦ Hogarth ἀνακαλυφθεῖσα πινακὶς ἐντὸς τοῦ Κτηρίου Α τῆς δυτικῆς περιοχῆς τοῦ μνημονευθέντος λόφου ἀπετέλει μέρος ἀρχείου, ὡς ἀπεδείκνυν τὰ μετὰ ταύτης ἀνευρεθέντα πολυάριθμα σφραγίσματα καὶ ἐνεπίγραφον δισκίον. Διὰ τοῦτο ἐκρίθη σκόπιμον, μὲ τὴν ἀναμονὴν ταύτην, νὰ μὴ ἐπισπενσθῆ ἡ δημοσίευσις καὶ νὰ μὴ πραγματοποιηθῆ αὕτη ὁπωςδήποτε πρὸ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ μεγαλύτερου τμήματος τοῦ κυρίως ἀνακτόρου. Λόγω τῆς σχετικῶς βραδείας προόδου τοῦ ἔργου — τὸ ὁποῖον κατ' ἔτος, ἐλλείπει ὑπερέτερων μέσων καὶ ἰκανῶν δυνάμεων, ἰδίᾳ τεχνικῶν, δὲν διήρκει πέρα τῶν 20 - 25 ἡμερῶν — μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1967 κατέστη δυνατόν νὰ ἐπεκταθῆ ἡ ἀνασκαφὴ περὶπου εἰς τὰ 2)3 τῆς ὑπολογιζομένης συνολικῆς ἐκτάσεως τοῦ ἀνακτορικοῦ κτηρίου. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 ὑπ' ἐμοῦ ἀνάληψις τῶν καθηκόντων καθηγητοῦ τῆς ἔδρας τῆς Προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας εἰς τὸ Ἀριστοτελεῖον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν μεγαλύτεραν κατὰ συνέπειαν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς Κρήτης, προσέθεσε δυσκολίας εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς δημοσιεύσεως, ἡ ὁποία ἤδη ἔκτοτε εἶχεν ἀποφασισθῆ καὶ μέχρις ὠρισμένου σημείου προχωρήσει μὲ τὴν προπαρασκευὴν φωτογραφιῶν, σχεδίων, ἀντιπαραβολὴν τῶν μεταγραφέντων κειμένων κλπ., ἀφοῦ ἀτυχῶς δὲν εἶχον εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον ἀνακαλυφθῆ ἄλλαι πινακίδες. Εἰς τὰς δυσχερείας προσετέθη μακρὰ καὶ ἐπίμονος ἀσθένειά μου, μὴ ἐπιτρέπουσα ἐπιπρόσθετον ἐργασίαν. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ κύριος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, μὲ τὴν ἔφεσιν ὅπως ἐπισπενσθῆ ἡ δημοσίευσις, τὴν ὁποῖαν ἤδη ἐπιμόνως ἐζήτουν πολλοὶ τῶν ἀπασχολουμένων περὶ τὰ κρητομνηναϊκὰ κείμενα, προσεκάλεσα εἰς συνεργασίαν τὸν καθηγητὴν W. C. Brice, συνεχιστὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ *Kadmos* μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου ἰδρυτοῦ του Ernst Grunmach — ὡς παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ τούτου κατ' ἀρχὰς ἐπρόκειτο νὰ ἐκδοθοῦν αἱ πινακίδες — μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ συνεργασία θὰ ἀπέβαιεν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐκδόσεως, ἀφοῦ ὁ ὡς ἄνω καθηγητὴς εἶχε καταστῆ εἰδικὸς περὶ τὴν ἔκδοσιν κειμένων τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος. Ἡ πρότασις ἐγένετο περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1969 καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ καθηγητὴς ἐπελήφθη τοῦ ἔργου μὲ βάσιν τὰς φωτογραφίας τοῦ ὕλικου, τὰς παρασκευασθείσας ὑπὸ τοῦ ἐν Ἡρακλείῳ φωτογράφου Γ. Ξυλούρη καὶ τὰ σχέδια τοῦ ἐπίσης ἐν Ἡρακλείῳ ζωγράφου - σχεδιαστοῦ Θωμᾶ Φανουράκη. Τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐπιγραφῶν ἀνέλα-

1. Αἱ πινακίδες Ἀρχαίων ἀνέρχονται εἰς ἐξ, αἱ δὲ τοῦ Καστελλίου Χανίων εἶναι μὲν πολυάριθμοι — βλ. ἀνωτέρω σ. 12 σημ. 1 —, ἀλλ' εἶναι λίαν ἀποσπασματικά.

βεν ή τὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὸ Ἀνάκτορον τῆς Ζάκρου διεξάγουσα Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. Τὸ γεγονός τοῦτο ὑπεχρέωσε τὸν καθηγητὴν Brice, ἐν ὄψει τεχνικῶν δυσχερειῶν, σχετικῶν μὲ τὴν συνεχῆ παρεμβολὴν εἰς τὸ κείμενον μινωικῶν σημείων, νὰ ἀποκλίνῃ εἰς τὴν μέθοδον φωτοτυπικῆς ἀποδόσεως ἐξ ὀλοκλήρου χειρογράφων σελίδων, προπαρασκευασθεισῶν σχεδιαστικῶς. Ἡ μέθοδος αὕτη παρουσίαζε τὸ μειονέκτημα ὅτι τὸ κείμενον, ἅπαξ καταστρωθὲν, δὲν ἐπεδέχετο μεγαλυτέρας διορθώσεις, εἰμὴ μόνον δι' ἀντικαταστάσεως ὀλοκλήρου τῆς χειρογράφου σελίδος. Τὸ κείμενον, συνοδευόμενον ὑπὸ τῶν πινάκων μεταγραφῆς τῶν κειμένων καὶ τῶν συγκριτικῶν πινάκων τῶν σημείων, παρεδόθη τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1971, ἵνα ἡ ἐργασία συμπληρωθῆ, κατόπιν ἀντιπαραβολῆς μὲ τὰ πρωτότυπα κείμενα, μὲ τὴν προσθήκην τῶν ἀναγκαίων στοιχείων, παρατηρήσεων καὶ γενικῶν συμπερασμάτων ἐκ μέρους τοῦ ὑποφαινομένου. Διεπιστώθη τότε ὅτι τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα συνεργασίας τῶν ἐκδοτῶν ἐπιστημόνων ἦτο ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῆ, ὡς ἀρχικῶς καθωρίσθη. Πράγματι ἐκ τῶν γενομένων ὑπ' ἐμοῦ ἀντιπαραβολῶν μὲ τὸ ὕλικόν τῶν πινακίδων, τὸ ἀποκείμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου, διεπιστώθη, ὅτι ἡ μεταγραφή δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ μόνον βάσει τῶν φωτογραφιῶν καὶ τῶν σχεδίων, τὰ ὁποῖα καταρτισθέντα δι' ἱκανοῦ σχεδιαστοῦ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἔστω εἰδικοῦ, ἀγνοοῦντος ὅμως τὴν μινωικὴν γραφὴν, ἐνεφάνιζον μὲν τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀνευ προκαταλήψεως ἀποδόσεως, ἀλλ' ἔτι ἐνεργότερον τὸ μειονέκτημα τῆς ἀνακριβοῦς ἢ ἐλλιποῦς ἀποδόσεως, ἰδίᾳ διὰ τὰς ἰσχυρότερον βλαβεῖσας πινακίδας. Εἶναι προφανές ὅτι κείμενα ἐμφανίζοντα τοιαύτας δυσχερείας θὰ ἠδύναντο κατὰ διάφορον τρόπον νὰ ἀποδοθοῦν ὑπὸ διαφόρων, ἔστω ἐξαιρετικῶς ἐμπειρῶν, ἐπιστημόνων.

Οὗτοι ὑπῆρξαν οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους τελικῶς ἐκρίθη ὡς μᾶλλον σκόπιμον νὰ δοθοῦν κατὰ τὴν δημοσίευσιν κεχωρισμένως αἱ ἀποδόσεις ἀμφοτέρων τῶν συνεργαζομένων εἰς τὴν ἐκδοσιν ἐπιστημόνων, ὥστε νὰ δύνανται οἱ λοιποὶ ἐπιστήμονες, συγκρίνοντες τὰς ἀναγνώσεις, νὰ ἐξαγάγουν ἀσφαλέστερα συμπεράσματα. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου παρεσκευάσθησαν παρ' ἐμοῦ νέα, κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβῆ, σχέδια, σύμφωνα πρὸς ὅσα διέκρινον ἐπὶ τῶν πινακίδων μετ' ἐπίμονον καὶ ἐνδελεχῆ μελέτην τούτων. Δέον σχετικῶς νὰ σημειωθῆ, ὅτι αἱ ἀποδόσεις εἰς πολλὰ σημεία ἰσχυρῶς παραλλάσσουν, μάλιστα περὶ τὴν μεταγραφὴν τῶν συνθέτων συλλαβογραμμμάτων, τῶν ἰδεογραμμμάτων καὶ τινῶν ἀριθμητικῶν. Σχετικῶς ἐπιβάλλεται νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι ὁ ὑποφαινόμενος εὐρέθη εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν, ἀφ' ἐνός λόγῳ τῆς μεγαλυτέρας εὐχερείας τὴν ὁποῖαν διέθετεν εἰς τὸ νὰ προσπελάσῃ τὰ κείμενα, ἀφ' ἑτέρου διότι αὐτὸς ὁ ἴδιος προέβη εἰς τὴν ἀκριβῆ ἰχνογράφησιν τούτων, βοηθούμενος ὑπὸ τῆς μακρᾶς κτηθείσης πείρας κατὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἐργασίας τοῦ Corpus τῶν μινωικῶν σφραγιδολίθων.

Κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ χειρογράφου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Brice, κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων, ἐκρίθη ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ ταυτόχρονος ἀναδημοσίευσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Hogarth ἀνακαλυφθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1901 ἐνεπιγράφου ὕλικου — μιᾶς πινακίδος καὶ ἐνός δισκίου —, ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι τὰ σχετικὰ δημοσιευθέντα σκαριφήματα ἦσαν ἀνακριβῆ ἢ ἀνεπαρκῆ. Ἐπίσης σκόπιμος ἐφάνη ἡ δημοσίευσιν τῶν ἐπὶ δύο πίθων, ἀνευρεθέντων κατὰ τὰς νέας ἀνασκαφὰς τῆς Ζάκρου, χαρακτῶν ἐπιγραφῶν. Οὕτω ὁ καθηγητὴς Brice ἐξεπόνησε συμπλήρωμα τῆς μελέτης του, ἀποσταλὲν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1972. Ἐν τῷ μεταξὺ ἢ μὲ ὑπέρομετρον μόχθον ἐκπόνησις τῶν νέων σχεδίων εἶχε προωθηθῆ εἰς τὸ τελικὸν στάδιον ὠρισμένα ὅμως τῶν σχεδίων τούτων ἐδέησε νὰ ἀναθεωρηθοῦν ἢ νὰ συμπληρωθοῦν — καὶ ἐπομένως καὶ οἱ

πίνακες τῶν μεταγραφῶν καὶ τῆς παραβολῆς τῶν σημείων — ὅταν οἱ δρ. *Jean - Pierre Olivier* καὶ *Louis Godart*, ἀφοῦ ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ ἴδουν τὸ ἐνεπίγραφον ὑλικὸν κατὰ τὰ ἔτη 1972 καὶ 1973, κατώρθωσαν νὰ συναρμόσουν τεμάχιά τινα εἰς τὰς πινακίδας, νὰ συνενώσουν δύο πινακίδας εἰς μίαν καὶ νὰ ἀποτελέσουν ἐκ τῶν θραυσμάτων δύο νέας πινακίδας. Ἐδέησε νὰ κατασκευασθοῦν συμπληρωματικὰ σχέδια καὶ νὰ γίνῃ ἀντίστοιχος διόρθωσις τῶν πινάκων. Ὁ *L. Godart* μάλιστα ἀπέστειλε πρόχειρον ἰδικὴν του μεταγραφὴν, ἣ ὅποια ἐβοήθησεν εἰς εὐαρίθμους περιπτώσεις νὰ γίνῃ νέα ἀναθεώρησις ὠρισμένων σημείων καὶ νὰ ἐπενεχθοῦν μικραὶ βελτιώσεις (μνημονευόμεναι εἰς τὰ καθ' ἕκαστα)¹. Ὁ σκοπὸς εἰς τὸν ὁποῖον κατέτεινεν ἡ ὅλη προσπάθεια ἦτο νὰ δοθῇ μία κατὰ τὸ δυνατόν ὑποδειγματικὴ δημοσίευσις τῶν κειμένων, χωρὶς νὰ καταβληθῇ οὐδεμία προσπάθεια διὰ φωνητικὰς ἀποδόσεις, αἱ ὅποιαι, ὡς ἔχουν εἰσέτι τὰ πράγματα, θὰ παρέμενον προβληματικά. Ὁ καθηγητὴς *Brice* ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου κατηγορηματικὸς, λόγῳ τῶν ἀπόψεών του ἐπὶ τοῦ ὅλου προβλήματος τῶν ἀποκρυπτογραφῆσεων.

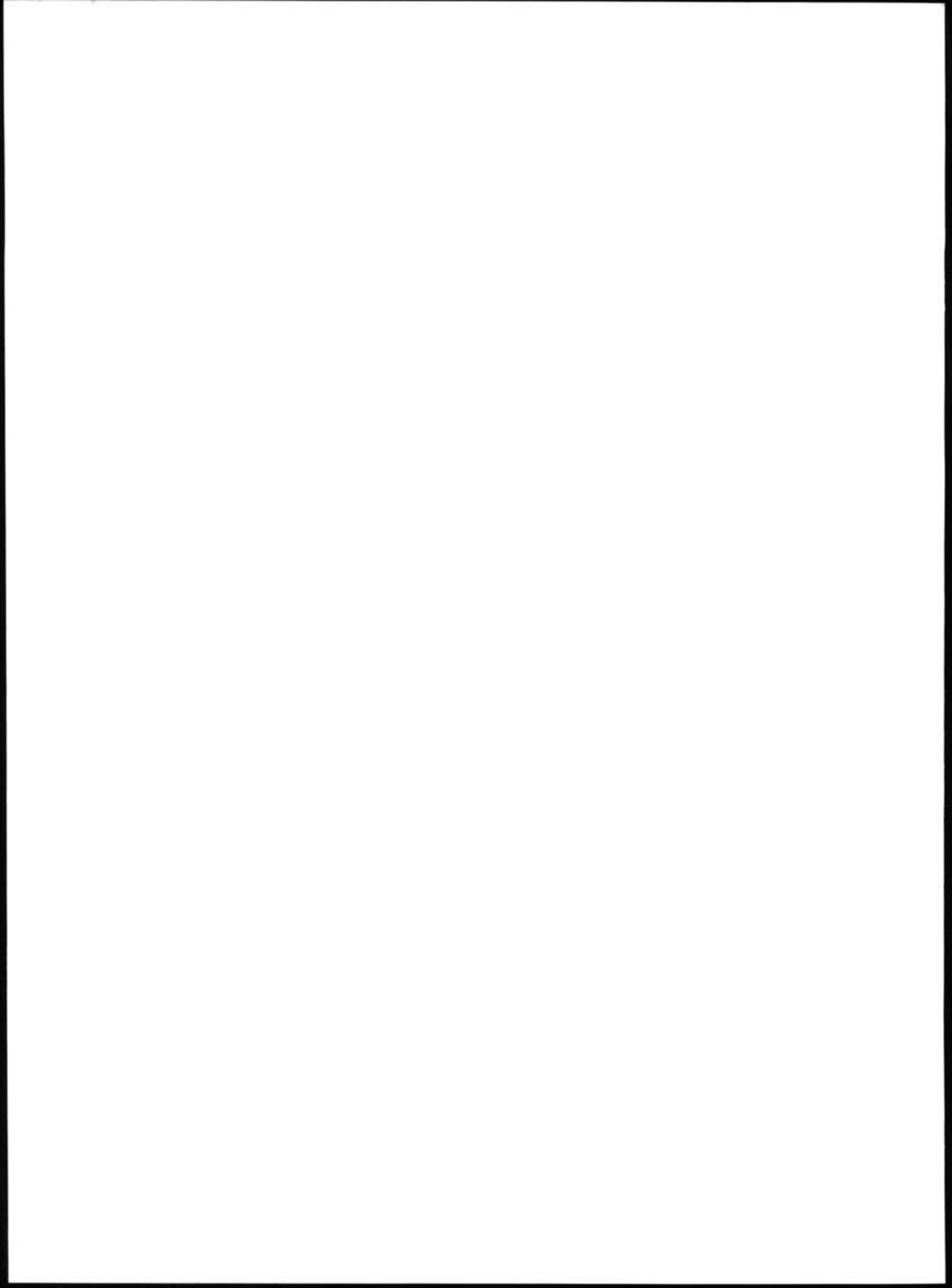
Συνολικῶς πρόκειται περὶ 17 πινακίδων, τῶν 9 τούτων ἀμφιπροσώπων (γεγραμμένων ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν), τῆς μιᾶς ἀποτελεσθείσης ἐκ δύο, ἀρχικῶς θεωρηθεισῶν ἀνεξαρτήτων — τῆς 11 καὶ τῆς 3 —, μιᾶς δὲ τούτων διασωζούσης μόνον δυσξέμβλητα ἶχνη καὶ διὰ τοῦτο μὴ μεταγραφείσης, ὡς ἐπίσης περὶ 12 ἐνεπιγράφων θραυσμάτων — *Fr. a-l* —, τοῦ ἐνὸς τούτων ἀμφιπροσώπου. Εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι δύο ἄλλαι ἐκ τῶν πινακίδων — αἱ 4 καὶ 5 — ἀνήκουν εἰς μίαν μόνην πινακίδα. Εἰς ταύτας προσετέθησαν ἡ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν *Hogarth* πινακίς — ὑπὸ στοιχείῳ *H* — καὶ τὸ δισκίον — ὑπὸ στοιχεῖα *H_R* —, ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν δύο πίθων — ὑπὸ στοιχεῖα *P 1* καὶ *P 2* (= *Pithos 1*, *Pithos 2*).

Δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνῃ κατορθωτὸν νὰ συναρμοσθοῦν καὶ ἄλλα μικρότερα θραύσματα, ἀλλὰ τοῦτο ἀσφαλῶς δὲν πρόκειται νὰ ἐπηρεάσῃ οὐσιαστικῶς τὴν μορφήν καὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ περιεχομένου τῶν πινακίδων καὶ διὰ τοῦτο ἐκρίθη ὅτι δὲν ἦτο ἐπάναγκες νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τούτου οἰαδήποτε περαιτέρω ἀναβολὴ περὶ τὴν δημοσίευσιν.

Θερμαὶ εὐχαριστίαι ἐκφράζονται καὶ ἐντεῦθεν πρὸς πάντας τοὺς συμβαλόντας εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς παρούσης ἐκδόσεως, τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσιευμάτων αὐτῆς, τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τοῦ Γραφείου Δημοσιευμάτων καὶ ἰδιαίτερος τὴν κ. Ἐλευθερίαν Κονδυλάκη, τὴν Διεύθυνσιν καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, τὸν ζωγράφον-ἰχνογράφον *Θωμᾶν Φανουράκη* καὶ τὸν φωτογράφον *Γ. Ξυλούρη*, τὸν ὑπεύθυνον τυπογραφείου *Λεωνίδα* *Κ. Μιχαλᾶν*, τοὺς συναδέλφους *L. Godart* καὶ *J.-P. Olivier* καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἐπικουρήσαντας. Προσωπικῶς ἐκφράζω ἰδιαίτερας εὐχαριστίας εἰς τὸν συνεργάτην μου *W. C. Brice* διὰ τὴν πρόθυμον ἀνάληψιν τῆς συνεργασίας.

Ν. ΠΛΑΤΩΝ

1. Ἀντίγραφον τοῦ τελικοῦ διὰ τὸ *Corpus* προοριζομένου χειρογράφου ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν μου ὁ *L. Godart* — τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ καὶ ἐντεῦθεν διὰ τοῦτο —, ἀλλ' ὅταν ἤδη εἶχε συμπληρωθῇ ἡ μελέτη, κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1974. Τὰς *varias lectiones* τούτου περιέλαβον εἰς τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα. Τὸ χειρόγραφον κατετέθη εἰς τὸ Γραφεῖον Δημοσιευμάτων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1974.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τὰς ἀνασκαφικὰς περιόδους τῶν ἐτῶν 1961 - 1964 ἀνεσκάφη σχεδὸν καθ' ὅλο- κληρίαν ἡ δυτικὴ πτέρυξ τοῦ ἀνακτόρου τῆς Ζάκρου¹, ἡ ὁποία, λόγῳ τῶν σχετικῶς βαθειῶν ἐπιχώσεων καὶ τῶν μεγάλων ἐπὶ τοῦ χώρου σχηματισθέντων λιθοσωρῶν, ἀνευ- ρέθη εἰς ἱκανοποιητικὴν κατάστασιν διατηρήσεως. Ἐπειδὴ δέ, ὡς διεπιστώθη, τὸ ἀ- νάκτορον εἶχε παραμείνει μετὰ τὴν αἰφνιδίαν καταστροφὴν τοῦ ἀσύλητον, τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς σκευῆς τοῦ ἀνευρέθη κατὰ χώραν καὶ τοῦτο διηυκόλυνε τὰ μέγιστα τὸν καθορισμὸν τῆς χρήσεως τῶν διαφόρων ἀνακαλυφθέντων διαμερισμάτων. Ἐβεβαιώθη οὕτω ὅτι ἡ πτέρυξ αὕτη εἶχε κυρίως χρησιμοποιηθῆ διὰ τὸν θρησκευτικὸν βίον καὶ ὅτι τὰ διάφορα διαμερίσματα εἶχον ὀργανωθῆ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐξυπηρετῆται ἄριστα ἡ εἰς τὴν θεότητα ἀπονεμομένη λατρεία· τὸ κύριον ἱερόν, τὰ προπαρασκευαστικά δω- μάτια, τὰ δωμάτια τοῦ διακονικοῦ, οἱ ἀποθέται καὶ τὰ θησαυροφυλάκια, τὰ ἀρχειοφυ- λάκια καὶ σκευοφυλάκια, αἱ ἀποθήκαι τῶν ἀπαρχῶν καὶ τὰ ἐργαστήρια τεχνουργή- σεως τελετουργικῶν ἀντικειμένων καὶ μάλιστα αἱ μεγάλαι αἴθουσαι τελετουργιῶν καὶ ἱερῶν συμποσίων ἀπεκαλύφθησαν ἐκεῖ καὶ ἡ χρῆσις τῶν ἀπεδείχθη τόσον ἀπὸ τὰς ἰδιοτύπους αὐτῶν ἐγκαταστάσεις καὶ διατάξεις ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων σκευῶν καὶ ὀργάνων. Ἐδείχθη οὕτω πολὺ ἐμφανέστερον παρ' ὅσον εἰς τὰ ἄλλα ἀνάκτορα ὅτι πράγματι μέγα μέρος τῶν διαμερισμάτων τῶν ἀνακτορικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς δυτι- κῆς πτέρυγος ἀνῆκεν εἰς τὸ κεντρικὸν ἱερόν καὶ ὅτι ταῦτα εἶχον πρὸς τοῦτο εἰδικῶς διαρρυθμισθῆ καὶ ἐξοπλισθῆ. Ἐδικαιώθη ἐκ τούτου πλήρως ὁ Ἔβανς, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποστηρίξει διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων τὴν ἄποψιν τῶν ἀνακτόρων - ἱερῶν καὶ τὸν θεοκρατικὸν χαρακτήρα τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ὀργανώσεως ὄχι μόνον διὰ τὸ βασιλεῖον τῆς Κνωσοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἀνακτορικὰς περιοχάς. Εἰς τὰς ἀπόψεις ταύτας τοῦ Ἔβανς εἶχον πράγματι προσφέρει πρόσθετα ἐπιχειρήματα τὰ στοιχεῖα τὰ προελθόντα ἐκ τῆς ἐρεῦνης τῶν ἀνακτόρων τῆς Φαιστοῦ καὶ τῶν Μαλίων. Παρὰ ταῦτα πολλοὶ ἐπιστήμονες ἐπέμενον ὅτι τὰ περισσότερα συμπεράσματα εἶχον

1. Ἡ ἀνασκαφὴ ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου, μὲ τὴν συνεργασίαν καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων. Σημαντικὴν οἰκονομικὴν ἀρωγὴν προσέφερε τὸ ἐκ Νέας Ὑόρκης ζεῦγος φιλοτέχνων Leon καὶ Harriet Pomerance καὶ εἰς μικροτέραν κλίμακα οἱ ἐκ Μεξικοῦ φιλότεχνοι José Cossio καὶ Manuel Arias. Ἐτήσια ἐκθέ- σεις ἐδημοσιεύθησαν ἀπὸ τοῦ 1961 μέχρι τελευταίως εἰς τὰ Πρακτικά τῆς Ἐταιρείας. Συνολικὴν εἰκόνα δι' εὐρύτερον καλλιεργημένον κοινὸν ἔδωσα εἰς τὸ βιβλίον μου: *Zakros, The Discovery of a Lost Palace in Ancient Crete*, Scribner's Sons, New York 1971, ἐκδοθὲν συμπληρωμένον καὶ ἑλληνιστὶ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τὸ ἔτος 1974 (ἐφε- ξῆς: *Zakros*).

στηριχθῆ εἰς ἐπαγωγικούς συλλογισμούς τοῦ Ἔβανς, ἰσχυρῶς διεπομένους ὑπὸ τῆς γονίμου αὐτοῦ φαντασίας, καὶ ὅτι ἐχρειάζετο μεγάλη περίσκεψις περὶ τὴν ἐξαγωγήν συμπερασμάτων τόσοσ οὐσιαστικῆς σημασίας. Τὸ τελευταῖον τοῦτο πράγματι ἐφαίνετο νὰ ἐπιβάλλεται ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Γεγονὸς πάντως παραμένει ὅτι ἡ ἐξακρίβωσις πλήθους στοιχείων εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Ζάκρου φαίνεται νὰ ἐπιβεβαιώνη ὅτι ὁ σοφὸς βρετανὸς ἐρευνητῆς εἶχε καταλήξει εἰς συμπεράσματα σχετικῶς ἀσφαλῆ.

Ὁ Ἔβανς εἶχεν ἤδη διαγνώσει ὅτι πολλὰ τῶν ἀρχείων, ἀποτελούμενα ἐκ πινακίδων καὶ ἐγγράφων ἐπὶ φθαρτῆς ὕλης, συχνὰ διαφυλασσομένων ἐντὸς κιβωτιδίων ἢ σπυρίδων, ἐφωδιασμένων δι' ἀναγνωριστικῶν δέλτων ἢ δισκαρίων καὶ ἐξησφαλισμένων διὰ σφραγισμάτων ἢ σημάτων ἐπὶ πηλοῦ, ἀνήκον εἰς ἱερά καὶ ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν ἀφεώρα εἰς τὴν διαχείρισιν ἀντικειμένων ἢ ὑποθέσεων τούτων. Τοῦτο μάλιστα κατ' αὐτὸν ἴσχυεν ὡς πρὸς τὰ παλαιότερα ἀρχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐθεώρει παλαιοανακτορικά, ἐνῶ μετ' ἐνδελεχέστερον ἔλεγχον ἀποδεικνύεται ὅτι ἀνήκον εἰς τὴν παλαιότεραν νεοανακτορικὴν περίοδον, τὴν MM IIIA¹. Οὕτω τὸ καλούμενον «Hieroglyphic Deposit» τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ, ἀποτεθὲν εἰς στενεπίμηκες διαμέρισμα ὑπὸ τὴν κλίμακα — sotto scala — τοῦ διαδρόμου τῶν ἀποθηκῶν, ἦτο ἀρχεῖον τοῦ ἱεροῦ, ὡς σαφῶς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του, καὶ ἀνήκεν εἰς τὸ ἱερόν τοῦ νέου ἀνακτόρου, ὡς τοῦτο εἶχε διαμορφωθῆ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ φάσιν. Ὁρισμένα ἐπίσης πινακίδες, ἀνήκουσαι εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας φάσεως ἢ εἰς τὴν δευτέραν φάσιν, τῆς μεγάλης ἀκμῆς τοῦ φυσιοκρατικοῦ πνεύματος, ἀνευρέθησαν ἐντὸς χώρων ἀνηκόντων εἰς τὸ ἱερόν ἢ ἐν συναρτήσει μετὰ δισκίων καὶ σφραγισμάτων φερόντων παραστάσεις τοῦ θρησκευτικοῦ κύκλου ἢ ὁμοῦ μετὰ τελετουργικῶν ἀντικειμένων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθίστα πολὺ πιθανὸν ὅτι καὶ αὗται ἀπετέλεσαν μέρος ἀρχείων ἱεροῦ, ἐν μέρει ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαφανισθέντων. Μία πινακὶς τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος, ἀρχαῖζοντός πως τύπου, ἀνευρέθη εἰς τὰ Temple Repositories τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ² μετὰ σφραγισμάτων τύπων κατὰ τι παλαιότερων τῶν συνόλων σφραγισμάτων ἐκ Ζάκρου καὶ ἐξ Ἁγίας Τριάδος· ἐκ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων πινακίδων τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος ἐκ Φαιστοῦ αἱ ἀρχαϊκώτεραι ἀνεκαλύφθησαν ἢ μία ἐπὶ τῆς ποδέας τοῦ παραθύρου τῆς καθαρτηρίου δεξαμενῆς XLIV, τὸ ὁποῖον ἐτοιχίσθη κατὰ τὸ τέλος τῆς MM III περιόδου³, ἢ ἄλλη ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὀνομαστοῦ ἐνεπιγράφου δι' ἱερογλυφικῶν σημείων δίσκου⁴, ἐκ τῆς περιοχῆς XL τῶν ἀποθετῶν τοῦ ἱεροῦ, ἢ ὁποῖα ἔπαυσε νὰ χρησιμοποιῆται περὶ τὸ τέλος τῆς αὐτῆς MM III περιόδου· προφανῶς λοιπὸν καὶ αἱ πινακίδες αὗται ἀπετέλεσαν ποτε μέρος ἀρχείων ἱερῶν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπογραμμισθῆ ὅτι ἡ ἀνεύρεσις μεμονωμένων πινακίδων οὐδαμῶς ἀποκλείει ὅτι ἀπετέλουν αὗται μέρος ἀρχείων, ἀφοῦ ἡ διατήρησις τούτων ὀφεί-

1. N. PLATON, 'La chronologie des réceptacles de trésors du sanctuaire — «the Temple Repositories» — et des autres dépôts contemporains du Palais de Cnossos', *Πεπραγμένα τοῦ Γ' Κρητολ. Συνεδρίου 1971*, τ. Α', σ. 241 κέ. Τοῦ αὐτοῦ (ὑπὸ δημοσίευσιν): 'Ἡ χρονολογία τῶν ἀρχείων ἱερογλυφικῆς γραφῆς εἰς τὴν Κρήτην', *Τιμητικὸς τόμος Doro Levi*.

2. EVANS, *PM* I, σ. 496, 617 - 618, εἰκ. 454.

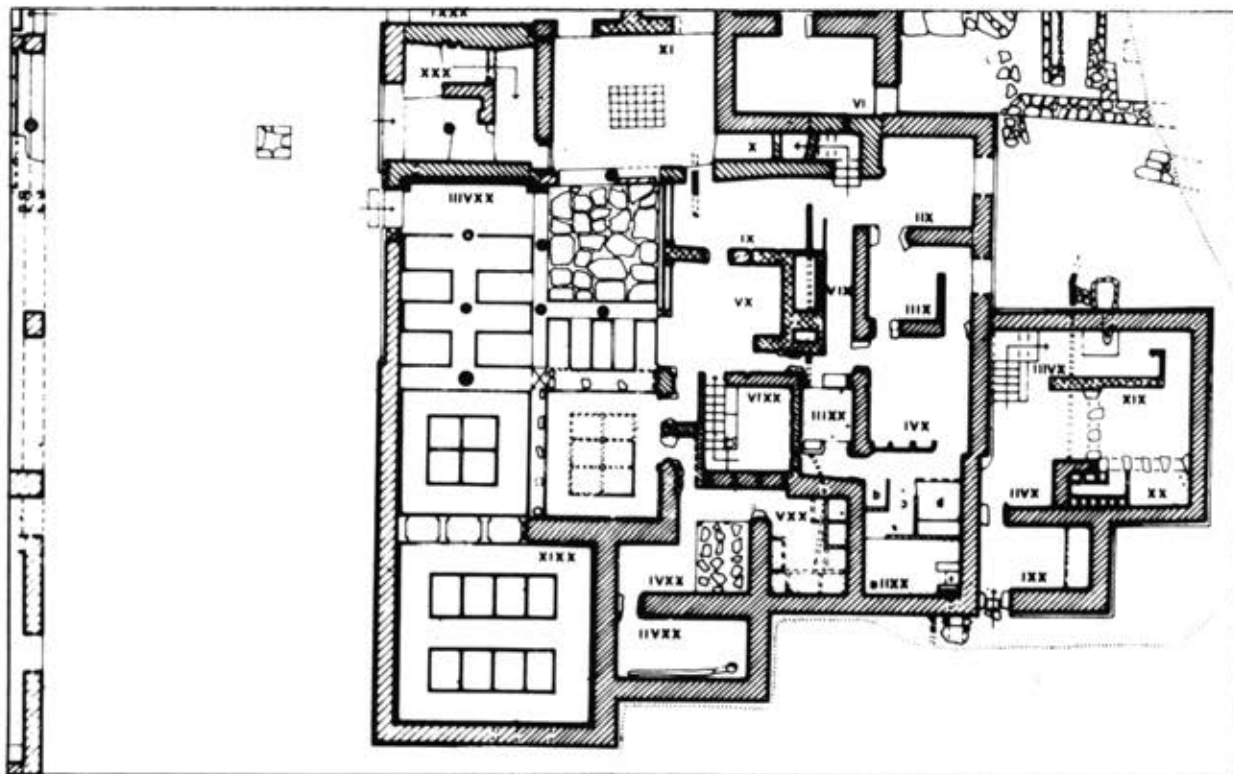
3. *Festos* I, 1935, σ. 428, εἰκ. 251 a, b.

4. *Αὐτόθι* σ. 426, εἰκ. 249 a, b.

λειται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τυχαίαν ἐκ τοῦ πυρός ὄπτησιν· πλῆθος ἄλλων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηφανίσθη, διαλυθὲν ἐξ ὀλοκλήρου λόγῳ τοῦ ὅτι διέφυγεν ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει τὴν ἐπενέργειαν τοῦ πυρός.

Τὸ ἱερόν τῆς δυτικῆς πτέρυγος

Ὁ τόπος καὶ αἱ συνθήκαι τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου βοηθοῦν εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ χαρακτήρος τῶν ἀρχαίων, τῶν ὁποίων ἀπετέλουν μέρος, καὶ πρὸ τῆς ἐξετάσεως

Εἰκ. 1. Κάτωφιν τῶν διαμερισμάτων τοῦ ἱεροῦ τῆς Δυτικῆς πτέρυγος τοῦ ἀνακτόρου.

ἔτι τοῦ περιεχομένου τῶν. Διὰ τοῦτο δέον νὰ γίνῃ ἐνταῦθα, συνοπτικῶς ἔστω, λόγος περὶ τῶν διαμερισμάτων τοῦ ἱεροῦ τῆς δυτικῆς πτέρυγος τοῦ ἀνακτόρου (σχέδ. εἰκ. 1 καὶ εἰκ. 2) καὶ περὶ τῆς συναρτήσεως τῶν πινακίδων πρὸς τὰ ἄλλα μετ' αὐτῶν ἀνευρεθέντα ἀντικείμενα¹.

Ἀπὸ τὴν κεντρικὴν αὐλὴν τοῦ ἀνακτόρου, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἀνεκαλύφθη ἡ βᾶσις βωμοῦ, εἰσέρχεται τις δι' εὐρείας θύρας με' μονόλιθον κατώφλιον εἰς προθάλαμον (XXX), τοῦ ὁποίου οἱ ἐκ καλῶς συνηρμοσμένων πελεκητῶν πορολίθων τοῖχοι καλύπτονται με' πολλὰ χαράγματα τοῦ ἱεροῦ λάβρυος — τοῦ διπλοῦ πελέκεως —, ἐνῶ πλη-

1. Βλ. Ζάκρος, σ. 115 κέ.

σίον ὑπάρχει ἢ τὰ διαμερίσματα τοῦ ἄνω ὀρόφου ἐξυπηρετοῦσα γωνιακὴ κλιμαξ. Περαιτέρω προχωρεῖ τις πρὸς εὐρύχωρον αἶθουσαν ἀναμονῆς (ΙΧ), τῆς ὁποίας τὸ δάπεδον καλύπτεται διὰ στερεᾶς ὄστρακασβέστου, μὲ πλινθίδια ἐστρωμένα δίκην τάπητος κατὰ τὸ μέσον· ἀρχικῶς ἢ αἶθουσα αὕτη ἦτο ἐφωδιασμένη μὲ παρατοιχία ἐδώλια ἢ θρανία, ἐξυπηρετοῦντα τοὺς ἀναμένοντας. Ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης ἦσαν προσβατὰ ἅπαντα σχεδὸν τὰ διαμερίσματα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ ἱερόν. Διὰ τῆς ΝΔ. θύρας

Εἰκ. 2. Τὸ κεντρικὸν ἱερόν τῆς δυτικῆς πτέρυγος τοῦ ἀνακτόρου τῆς Ζάκρου.

εἰσῆρχετο τις εἰς τὰ δωμάτια ΧΙ καὶ ΧV, ἀμφοτέρω ἐφωδιασμένα μὲ ἀποθέτας διὰ τὴν διαφύλαξιν ἀντικειμένων ἐκ φθαρτῆς ὕλης, ἀγνώστου φύσεως καὶ χρήσεως· ἀπὸ τὰ ἀντίστοιχα δωμάτια τοῦ ἄνω ὀρόφου εἶχον πέσει περὶ τοὺς δώδεκα πιθαμοφορεῖς μὲ ὠραίαν διακόσμησιν, τμήματα τῶν ὁποίων διεσκορπίσθησαν καὶ εἰς τὸν γειτονικὸν φωταγωγὸν τῆς αἰθούσης τελετουργιῶν XXVIII· ἐκ τοῦ φωταγωγοῦ τούτου ἐφωτίζοντο μέσῳ διδύμων παραθύρων τὰ δύο δωμάτια. Δύο ἐκ τῶν πιθαμοφορέων διεκοσμοῦντο μὲ τὸ θέμα τοῦ διπλοῦ πελέκεως, εἰς σειρὰν ἐπαναλαμβανομένου. Μετ' αὐτῶν ἀνευρέθησαν καδοειδῆ ἀγγεῖα μὲ τρητὰ διαχωρίσματα καὶ μεγάλας ὀκτωειδεῖς λαβάς, γνωστὰ σκεύη ἱερῶν τελετουργιῶν. Γωνιακὸς διαδρομίσκος (XIV) περιέβαλλε τὰ δωμάτια, διευκολύνων τὴν ἐσωτερικὴν ἐπικοινωνίαν, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τούτου,

ἀμέσως μετά την αἶθουσαν XI, ὑπῆρχε μικρὸν κλιμακοστάσιον (X), φέρον ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ διαμερίσματα τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἄνω ὀρόφου. Ἴσως κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο, εἰς τὸν ὀροφον, ὑφίστατο ἀποθήκη πρώτων ὑλῶν, εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς ἐπίσης ἀποθέτης διαφυλάξεως ἰδιορρυθμῶν σκευῶν μορφῆς πυριατηρίου ἐπὶ πεδός με σταυρωτὸν διαχώρισμα μεταξὺ τοῦ κυρίως δοχείου καὶ τοῦ ποδός. Εἰκοσὰς τοιούτων σκευῶν ἀνευρέθη πρὸς τὴν εἰσοδὸν τοῦ δωματίου XII καὶ ἀμέσως πρὸ αὐτῶν ἔκειντο εἰς σωρὸν ἕξ χαλκᾶ τάλαντα καὶ τρεῖς χαυλιόδοντες ἐλέφαντος, οἱ δύο εἰς κακὴν κατάστασιν διατηρήσεως. Ἐνταῦθα γίνεται ὑπόμνησις τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ 19 χαλκᾶ τάλαντα τῆς Ἐπαύλεως τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀνεκαλύφθησαν εἰς ἀποθήκην ἀμέσως συνορεύουσαν πρὸς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ἱεροῦ καὶ ὅτι εἰς τὴν ἀγροικίαν Α τῆς Τυλίσου τὸ μόνον ἀνευρεθὲν χαλκοῦν τάλαντον ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν παρὰ τὴν κρύπτην τοῦ ἱεροῦ ἀποθήκην καὶ ὅτι εἰς τὸ ἀμέσως περαιτέρω μικρότερον δωμάτιον εὐρέθησαν ἀποθηκευμένοι οἱ τρεῖς μεγάλοι χαλκοῖ λέβητες καὶ αἱ ἐνεπίγραφοι πινακίδες¹. Ἄλλ' ἴσως ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποθήκης ἢ θησαυροφυλακίου τοῦ ἄνω ὀρόφου τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἀνακτόρου τῆς Ζάκρου προῆλθον καὶ τὰ ἀνευρεθέντα λείψανα πολλῶν χαλκῶν ἀντικειμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀξιωμακίοντα εἶναι μία πολὺ μεγάλη λαβή, εἰς πούς καὶ ἐλάσματα τινα μεγάλου λέβητος, ὡς ἐπίσης δύο χρύσηλα μακρὰ ξίφη, καταπεσόντα ἐντὸς τῶν γειτονικῶν δωματίων XII καὶ XIII. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἦτο ἀναμφιβόλως σκευοφυλάκιον μικρῶν κατὰ τὸ πλεῖστον σκευῶν, κυπέλλων, κυάθων, λοπαδίων, προφανῶς διαφυλασσομένων ἐντὸς ξυλίνων ἐρμαρίων, τῶν ὁποίων ἀνεκαλύφθησαν λείψανα. Μετ' αὐτῶν ἐφυλάσσοντο καὶ σκεύη μέσου μεγέθους, ὡς ψευδόστομοι ἀμφορεῖς καὶ γεφυρόστομοι πρόχοι, τινὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα δείγματα τοῦ θαλασσίου ρυθμοῦ. Τὸ ἀμέσως ἐπόμενον πρὸς τὰ ΝΔ. δωμάτιον ἦτο τὸ ἀρχαιοφυλάκιον, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ κατωτέρω λεπτομερέστερος λόγος.

Ὁ διαδρομίσκος XIV καταλήγει εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον XXIII, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἦτο τὸ κυρίως ἱερόν, ἐνῶ τὰ περὶ αὐτὸν δωμάτια ἀπετέλουν τὰ βοηθητικὰ διαμερίσματα τοῦ διακονικοῦ. Συνήθως τὰ κύρια δωμάτια τοῦ ἱεροῦ ἦσαν μικρά, ἀφοῦ κύριος προορισμὸς τῶν ἦτο ἡ ἀπόθεσις ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης τῶν εἰδώλων καὶ ἡ πρὸς αὐτὰ ἀπονομὴ λατρείας ἐκ μέρους περιορισμένης τάξεως τοῦ ἀνωτέρου ἱερατείου, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀναμφιβόλως τὰ πρόσωπα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ὡς συμβαίνει μὲ τὰ μικρὰ ἀντίστοιχα δωμάτια τῶν ἀνακτόρων τῆς Κνωσοῦ, τῆς Φαιστοῦ καὶ τῶν Μαλίων, τὸ δωμάτιον τοῦ ἱεροῦ τῆς Ζάκρου εἶναι ἐφωδιασμένον μὲ ὑψηλὸν θρανίον, σχηματιζόμενον, κατὰ τὸ ἀνώτερον αὐτοῦ μέρος, διὰ διαφράγματος εἰς μορφήν ὀρθογωνίου κόγχης, προωρισμένης νὰ δεχθῇ τὰ εἶδωλα. Ἀμέσως κατέναντι αὐτοῦ, διαχωριζόμενον μὲ πλίνθινον διάφραγμα ἀπὸ τὸν διαδρομίσκον, ὑπῆρχεν ἐδώλιον διὰ τὰ λατρεύοντα πρόσωπα. Τὰ σκεύη λατρείας, δωδεκάς τελετουργικῶν σκευῶν τῆς κατηγορίας τῶν πηλίνων ρυτῶν καὶ ποτηρίων, ἀνευρέθησαν κατὰ μῆκος τῶν τοίχων καὶ ὀπισθεν τοῦ ἐδωλίου, πεσόντα προφανῶς ἐκ τούτου. Δύο τετράγωνα χαλκᾶ ἐλάσματα μὲ ἔκτυπον διακόσμησιν κρινοπαπύρων, προερχόμενα ἐξ ἐπενδύσεως κιβωτιδίου, ἀνευρέθησαν ἀμέσως ἔξω τῆς ΒΑ. θύρας τοῦ ἱεροῦ. Τὰ εἶδω-

1. J. HAZZIDAKIS, 'Les villas minoennes de Tyllisos', Études Crétoises III, Paris 1934, σ. 15.

λα δὲν ἦσαν πλέον εἰς τὴν θέσιν των καὶ εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀφηρέθησαν ὑπὸ τῶν αὐλικῶν διὰ τὴν μεταφερθοῦν ἀλλαγῶν κατὰ τὴν φυγὴν τῶν ἐνοίκων τοῦ ἀνακτόρου.

Ἄμέσως παρὰ τὸ ἱερόν ἦτο ἡ καθαρτήριος δεξαμενὴ (XXIV), τοῦ τύπου τῶν ἀναλόγων ἐγκαταστάσεων, γνωστῶν ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἀνάκτορα, τὰς ἐπαύλεις, τὰς ἀγροικίας καὶ τὰς σημαντικώτερας οἰκίας, ἐφωδιασμένη μὲ τὰ συνήθως εἰς τοιοῦτους χώρους ἀπαντῶντα, τὴν κατερχομένην κλίμακα καὶ τὸ μετὰ κίονος διαχώρισμα. Προφανῶς ἐχρησίμευσε διὰ τὴν διὰ καθαρμοῦ προπαρασκευὴν τῶν τελετουργούντων. Ἄμέσως ἄνω ταύτης ἢ ἴσως ἄνω τοῦ κυρίως ἱεροῦ ὑπῆρχε, φαίνεται, σημαντικὸν δωμάτιον, ἐνθα ἐγίνοντο τελεουργίαι, διότι ἐκ τούτου κατέπεσε μακρὰ σειρὰ τελετουργικῶν σκευῶν τοῦ τύπου τῶν πυραύλων, τῶν πυριατηρίων, τῶν μικρῶν ἰγδιοσχῆμων λεκανισκῶν καὶ θαυμαστὸν ὄντως τελετουργικὸν ἀγγεῖον ἐκ φλεβωτοῦ μαρμάρου, ἀμφορεὺς μὲ μεγάλας ἐλισσομένας σιγμοειδεῖς λαβὰς καὶ διπλοῦν χεῖλος, ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ἦσαν εἰς ἡμᾶς γνωστὰ μόνον ἐκ παραστάσεων ὡς προοριζόμενα διὰ τὴν τελετουργίαν τῆς ζωογονήσεως τῆς βλαστήσεως.

Ἡ ΝΔ. θύρα τοῦ μικροῦ ἱεροῦ ὠδήγει πρὸς τὸ δωμάτιον τῶν ἀποθετῶν, διαμορφωμένων διὰ πλινθίνων διαχωρισμάτων (XXII α-d)· ἐντὸς τῶν ἀποθετῶν τούτων ἀνευρέθη μέγα πλῆθος πηλίνων σκευῶν προοριζομένων διὰ τὴν τελετουργίαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλὰ ἦσαν τὰ πύραυλα καὶ τὰ πυριατήρια, μέγας χαλκοῦς λέβης καὶ λιθίνη ἐπὶ ποδὸς τράπεζα. Τρία ἄλλα δωμάτια, προοριζόμενα διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἱεροῦ ἦσαν προσιτὰ μέσῳ διαδρομίσκου, εὕρισκομένου κατὰ τὴν νοτίαν γωνίαν τῆς δεξαμενῆς καθαρμῶν· ταῦτα ἦσαν ἐν ἐργαστήριον, τὸ θησαυροφυλάκιον καὶ μία ἀποθήκη. Τὸ πρῶτον εὐκόλως ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῆς εἰδικῆς ἐγκαταστάσεως σανιδώματος, ἐπικαθημένου ἐπὶ σειρᾷ πλακοειδῶν λίθων, ἀπὸ τοὺς σωροὺς ἀκατεργάστων τεμαχίων στεατίτου καὶ ἐξ ὄγκων ἀκατεργάστου ἐρυθροῦ κρυσταλλικοῦ μαρμαρολίθου. Τὰ ἐντὸς αὐτοῦ ὅμως ἀνευρεθέντα ἄφθονα τεμάχια ἐξ ἐλεφαντοστοῦ καὶ φαγεντιανῆς εἰς μορφήν διπλῶν πελέκεων, ἱερῶν ἀμμάτων, κρινοπαπύρων, ὄστρέων κλπ., ἀσφαλῶς ἐνθεμάτων ξυλίνων κιβωτιδίων, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ ρυτοῦ μὲ τὴν παράστασιν ἱεροῦ κορυφῆς (περὶ τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ λόγος κατωτέρω) καὶ τὰ ἄφθονα ὑφαντικά βάρη (ἀγνῦθες) κατέπεσαν ἐκ τοῦ ἄνω τῆς γειτονικῆς αἰθούσης τελετουργιῶν διαμερίσματος.

Διὰ μέσου τοῦ ἐργαστηρίου ἦτο προσιτὸν τὸ θησαυροφυλάκιον, εὕρισκόμενον ἀκριβῶς ὀπισθεν τοῦ κυρίως ἱεροῦ καὶ τῆς καθαρτηρίου δεξαμενῆς· εἰς τοῦτο, ἐντὸς ὅκτῳ θηκῶν ἀποτελεσθεισῶν ἀπὸ ἐπίχριστα πλίνθινα διαχωρίσματα, ἀπέκειτο ὁ ἐκ τελετουργικῶν σκευῶν καὶ συμβόλων ἀπαρτιζόμενος θησαυρὸς τοῦ ἱεροῦ, κατὰ τὸ μεγαλύτερον αὐτοῦ μέρος ἀνακαλυφθεὶς κατὰ χώραν· μακρὰ σειρὰ ἐκ ρυτῶν, ποτηρίων ἱερᾶς κοινωνίας, τελετουργικῶν πρόχων, περιρραντηρίων, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἡμιπολυτίμων λίθων καὶ μὲ θαυμαστὴν τεχνουργίαν, ἀνευρέθη ἐντὸς τῶν θηκῶν καὶ ἐκτὸς τούτων· σκευὴ τινὰ ἦσαν εἰς πλαστικὴν μορφήν κεφαλῶν ταύρων ἢ λεαίνης, ναυτίλου κλπ., ἐνῶ ἄλλα σύμβολα ἢ τελετουργικά ἐμβλήματα, ὡς διπλοὶ χαλκοὶ πελέκες καὶ ἱεραὶ σφῦραι, συνεπλήρωνον τὸ *peculium* τοῦ ἱεροῦ.

Ἡ πρὸς τὰ ΝΔ. τοῦ ἐργαστηρίου στενεπιμήκης ἀποθήκη ἀνευρέθη πλήρης μικρῶν πίθων κατὰ μῆκος τῶν τοίχων παρατεταγμένων· συλλεκτὴρ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους εἶχε

χρησιμεύσει διὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν χυνομένων ὑγρῶν· σαφῶς καὶ αὕτη ἀνήκεν εἰς τὸ ἱερόν. Ἄλλὰ σήμερον ἐλαχίστη ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὀλόκληρον τὸ σύστημα τῶν ἀποθηκῶν¹ ἀμέσως πρὸς Βορρᾶν τοῦ θαλάμου ἀναμονῆς ΙΧ, τόνον τῶν ὑπὸ μορφὴν ἐσοχῶν πλευριζόντων βραχῶν διάδρομον (VI - VIII) ὅσον καὶ τῶν ἡμιυπογείων (II - IV) καὶ τῶν βορείως τούτων κειμένων (I καὶ V), ἀνήκεν εἰς τὸ ἱερόν, προοριζόμενον διὰ τὰς ἀπαρχάς, αἱ ὁποῖαι διεφυλάσσοντο εἰς πλεον τῶν τριῶν δωδεκάδων πίθων, ἀκριβῶς ὡς τοῦτο συνέβαινε εἰς τὰ τρία ἄλλα ἀνάκτορα. Ἐπιβεβαίωσιν τούτου ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν ἀνευρεθέντων σκευῶν ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν σκευῶν τῆς ἱερᾶς τελετουργίας, ὡς ἐπίσης ἢ διαπίστωσις ὅτι εἰς δωμάτια ἀμέσως ὑπερκείμενα εἰς τὰς ἀποθήκας ταύτας ἐγίνοντο τελετουργίαι ἱεροῦ χαρακτῆρος, ὡς ἔδειξαν τὰ ἐκ τῶν διαμερισμάτων τούτων ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν καταπεσόντα σκεύη.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται προφανές ὅτι τὸ σύνολον τῶν δωματίων, τὰ ὁποῖα κατελάμβανον τὴν μεγαλύτεραν ἔκτασιν τῆς δυτικῆς πτέρυγος, ἀνήκουν εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς σκοποὺς συναφεῖς πρὸς τοῦτο, δηλαδὴ εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς τελετουργίας, εἰς τὴν κλειστὴν τελετουργίαν τοῦ κυρίως ἱεροῦ, εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν σκευῶν καὶ θησαυρῶν τοῦ ἱεροῦ, εἰς τὴν ἀποθήκευσιν τῶν ἀπαρχῶν καὶ τὴν τεχνούργησιν ὠρισμένων ἀντικειμένων σχετικῶν μὲ τὴν λατρείαν. Ἀναγκαίως λοιπὸν καὶ τὸ ὡς ἀρχαιοφυλάκιον χαρακτηρισθὲν δωμάτιον θὰ ἔδει νὰ ἀνήκεν εἰς τὸ ἱερόν καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ διαφυλασσόμενα ἔγγραφα πιθανῶς εἶχον σχέσιν μὲ τὴν διαχείρισιν ἢ διαφύλαξιν πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς αὐτό. Τοῦτο φαίνεται ἐπιβεβαιούμενον ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου τῶν πινακίδων, καθόσον διαφαίνεται ἐκ τῶν ιδεογραμμάτων.

Αἱ θρησκευτικαὶ τελετουργίαι εἶχον ἀνάγκην διαμερισμάτων μᾶλλον εὐρυχώρων, καταλλήλων διὰ τὴν συγκέντρωσιν προσώπων συμμετεχόντων ἢ παρακολουθούντων ταύτας. Εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κνωσοῦ ὁ Ἔβανς ἀνεγνώρισε τὰς τοιοῦτου εἴδους αἰθούσας τελετουργιῶν εἰς εὐρέα διαμερίσματα τοῦ πρώτου ὀρόφου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προῆλθον ὠρισμένα τελετουργικὰ σκεύη καὶ πολλὰ θραύσματα τοιχογραφικῶν διακοσμήσεων, ὅπου ἀκριβῶς ἀπεικονίζοντο τοιοῦτου εἴδους τελετουργίαι, ὡς λ.χ. ἢ τοιχογραφία τῆς μεταδόσεως τῆς ἱερᾶς κύλικος — Camp Stool Fresco —, αἱ τοιχογραφίαι τῆς σκηπῆς τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἄλσους — The Temple and Grand Stands Fresco καὶ The Sacred Grove and Dance Fresco². Ἀνάλογα διαμερίσματα διὰ θρησκευτικὰς τελετουργίας ἀπεδείχθη ὅτι ὑπῆρχον, ἐπίσης εἰς τὸν ἄνω ὄροφον, εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Φαιστοῦ καὶ τῶν Μαλίων. Εἰς τὸ ἀνάκτορον ὅμως τῆς Ζάκρου τὰ εὐρύχωρα δωμάτια τῶν ἱερῶν τελετουργιῶν ὑπῆρχον ὄχι μόνον εἰς τὸν ἄνω ὄροφον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἰσόγειον, ἐπίτηδες τοποθετημένα παρὰ τὴν κεντρικὴν αὐλήν, μὲ τὴν ὁποῖαν ἐπεκοινώνουν μέσῳ εὐρείας θύρας καὶ πρὸς τὴν ὁποῖαν ἠνοιγόnton, ὡς φαίνεται, μεγάλα δίδυμα παράθυρα, ἵνα δύναται νὰ συμμετέχη μεγαλύτερον πλῆθος, τὸ ὁποῖον συνηθοῖζετο εἰς τὸν ἐκτεταμένον τοῦτον χῶρον.

1. Ζάκρος, σ. 104 κέ.

2. EVANS, PM III, σ. 46 κέ., 66 κέ.

Ἡ πρώτη αἴθουσα, ἡ XXVIII, γνωστὴ νῦν ὡς Αἴθουσα τῶν τελετουργιῶν (διαστάσεων σχεδὸν 10 × 12 μ.) — ἦτο διερρυθμισμένη μετὰ πλακόστρωτον περίστυλον φωταγωγόν, ἐσωτερικὸν πολύθυρον καὶ τμήμα διαιρούμενον διὰ κίωνων εἰς δύο κλίτη. Τὸ δάπεδόν της διηρεῖτο εἰς διάχωρα μετὰ μαιανδροειδεῖς ἢ κατὰ πλαίσια διατάξεις, ἀρμολογηθέντα δι' ἐρυθρῶν κονιαμάτων. Ἡ αἴθουσα ἦτο, φαίνεται, εἰς ἐπισκευήν, ἴσως λόγῳ σοβαρῶν ζημιῶν ἐπενεχθεισῶν ἐκ τῶν σεισμῶν ὀλίγον πρὸ τῆς τελικῆς καταστροφῆς· διὰ τοῦτο πολλά, χαλκᾶ μάλιστα, ἐργαλεῖα, ἰδίᾳ πρίονες, ἀνεκαλύφθησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ εἰς τὸν γειτονικὸν διαδρομίσκον εἰσόδου. Τὴν διεξαγωγὴν τελεουργίας εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ πρώτου ὀρόφου — ἴσως ἐξιλαστηρίου κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς καταστροφῆς — μαρτυροῦν τὰ δύο σημαντικὰ ἀνευρεθέντα, κατὰ τὸ μεγαλύτερον αὐτῶν μέρος ἐπὶ τοῦ πλακοστρώτου τοῦ φωταγωγοῦ, ρυτά, ἀμφοτέρωθεν ἐκ χλωρίτου¹: τὸ ρυτὸν εἰς σχῆμα κεφαλῆς νεαροῦ ταύρου, πολὺ ἀντίστοιχον τοῦ γνωστοῦ ρυτοῦ ἐκ τοῦ Μικροῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ, καὶ τὸ ῥοειδὲς ρυτὸν μετὰ τὴν θαυμαστὴν παράστασιν τριμεροῦς ἱεροῦ κορυφῆς, ἄνω τοῦ γεισώματος τῆς πύλης τοῦ ὁποῦ κάθηνται, ἀντιθετικῶς περὶ τὴν ἀνεικονικὴν μορφήν τῆς θεότητος, δύο ζεύγη αἰγάγων, ἐνῶ ἄλλοι αἰγαγοὶ ἀναπηδοῦν ἐπὶ τῶν περιβαλλόντων βράχων· ἱέρακες ὑπερίπτανται ἢ κάθηνται εἰς τὰ ἐπιστέφοντα τὸ ἱερὸν οἰκοδόμημα διπλᾶ κέρατα. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ διαμερίσματος τοῦ ἄνω ὀρόφου κατέπεσαν ἐπὶ τῶν διαχώρων, ΝΔ. τοῦ φωταγωγοῦ, κιβωτίδια μετὰ ποικίλα ἔμπαϊσματα ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, φαγεντιανῆς καὶ κρυστάλλου, τὰ ὅποια πλὴν τῶν ἄλλων περιεῖχον πινακίδας γραφῆς, ὧν τρεῖς διεσώθησαν. Καὶ τούτων τὸ περιεχόμενον, ὡς φαίνεται, ἐσχετίζετο μετὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἱεροῦ.

Τὸ ἀμέσως πρὸς τὰ ΝΔ. γωνιακὸν δωμάτιον ἦτο καὶ τοῦτο αἴθουσα τελετουργιῶν, διαφόρου χαρακτῆρος· ἐπεκοινώνει διὰ τριθύρου μετὰ τὴν Αἴθουσαν τελετουργιῶν καὶ ἠδύνατο οὕτω εὐχερῶς νὰ συνενωθῆ μετὰ αὐτήν. Τὸ δάπεδον μετὰ ἀνάλογα διάχωρα, διαχωριζόμενα εἰς δύο σειρὰς δι' ἐγχρῶμων κεκονιαμένων ἀρμῶν καὶ ἡ διευθέτησις τῶν διαχώρων τούτων ὑποδηλοῖ ἴσως τὴν τοποθέτησιν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην μακρῶν τραπεζῶν. Ἡ ὑπόθεσις περὶ ἱερῶν συμποσίων, τὰ ὅποια δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶχον σχέσιν μετὰ τὴν τελετουργίαν τῆς μεταδόσεως τῆς ἱεραῆς κύλικος, ἐνισχύθη ἐκ τῆς ἀνευρέσεως δεκάδος ἀμφορέων οἴνου, ἀποτεθειμένων εἰς τὴν κόγχην τῆς μιᾶς τῶν θυρῶν, οὔσης κεκλεισμένης, καὶ ὀκτῶ οἰνοχοϊσκῶν, διαφυλασσομένων πιθανῶς ἐντὸς ἐρμαρίου κατὰ τὸν ΝΑ. τοῖχον τῆς Αἰθούσης. Ὡραῖον διάζωμα συνεχόμενων ἀναγλύφων σπειρῶν ἐκ κονιάματος ἐκόσμηε τὸ δωμάτιον ὀλίγον κάτω τῆς ὀροφῆς. Ἀρχικῶς ἡ αἴθουσα αὕτη ἐπεκοινώνει διὰ θύρας μετὰ ἐξωτερικὸν ἐκτεταμένον περίβολον, ὅπου ἴσως ὑπῆρχε κῆπος, ἐνδεχομένως ὁμοῦ καὶ ἄλλαι βοηθητικαὶ ἐγκαταστάσεις ὅχι ἄσχετοι μετὰ τὸ ἱερὸν.

Τὸ ἀρχειοφυλάκιον

Τὸ διὰ τὴν φύλαξιν τοῦ ἀρχείου τοῦ ἱεροῦ χρησιμοποιούμενον δωμάτιον² εὐρίσκετο, ὡς εἶδομεν, ἀμέσως ΝΔ. τοῦ σκευοφυλακίου XIII καὶ τοῦ κυρίως ἱεροῦ XXIII καὶ ἐπε-

1. Ζακρός, σ. 161 κέ.

2. Ἀπόθι σ. 148 κέ.

κοινώνει πρὸς μὲν τὸ πρῶτον διὰ δύο θυρῶν κατὰ τὰ δύο ἄκρα τοῦ ΒΑ. τοίχου του κειμένων, πρὸς τὸν διαδρομίσκον XIV, ὁ ὁποῖος ὠδήγει πρὸς τὸ κυρίως ἱερόν, διὰ θύρας εὐρισκομένης κατὰ τὸ πρὸς τὰ ΒΑ. πέρασ τοῦ ΝΑ. τοίχου, πρὸς δὲ τὸν διαδρομίσκον τὸν φέροντα εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ἀποθετῶν XXIII δι' ἄλλης θύρας κατὰ τὸ ΒΔ. ἄκρον τοῦ διαχωρίσματος, τοῦ ἔχοντος τὰ ἐρμάρια διαφυλάξεως τοῦ ἀρχείου. Αἱ διαστάσεις τοῦ δωματίου εἶναι 4.10 × 3.70 μ. Ἴσως τοῦτο ἀρχικῶς ἐφωτίζετο διὰ παραθύρου ἀναλόγου τῶν γειτονικῶν πρὸς τὰ ΒΑ. δωματίων XII καὶ XIII, ἂν καὶ ἴχνη τοιοῦτου ἀνοίγματος δὲν διετηρήθησαν, ἀφοῦ ὁ ΒΔ. τοῖχος κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν διεσώθη εἰς

Εἰκ. 3. Αἱ κόγχαι τοῦ ἀρχειοφυλακίου XVI καὶ τὸ δωμάτιον τῶν ἀποθετῶν XXII, ἀπὸ Β.

ἱκανὸν ὕψος· ἄλλως θὰ ἦτο σκοτεινόν, φωτιζόμενον μόνον διὰ τεχνητοῦ φωτὸς λύχνων ἢ ἀμυδρῶς, μόνον ἐμέσως, ἐκ τοῦ γειτονικοῦ δωματίου, ἐφ' ὅσον αἱ θύραι δὲν παρέμενον κλεισταί. Ὅπωςδήποτε κατὰ τὴν τελικὴν φάσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχε προστεθῆ τὸ διώροφον βιοτεχνικὸν τμήμα XVIII-XXI, μὴ ἐπικοινωνοῦν ἀμέσως πρὸς τὰ διαμερίσματα τοῦ ἱεροῦ, τὰ τυχὸν ἀνοίγματα φωτισμοῦ θὰ εἶχον κλεισθῆ καὶ οὕτως ἢ ἄλλως τὸ ἀρχειοφυλάκιον θὰ παρέμενε σκοτεινόν. Τοῦτο δὲν θὰ ἦτο βεβαίως περιεργον, ἀφοῦ καὶ εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κνωσοῦ τὰ ἀρχειοφυλάκια ἦσαν κατάκλειστοι χώροι, ὡς τὸ ὑπὸ κλίμακα — sotto scala — διαμέρισμα τοῦ Hieroglyphic Deposit εἰς τὸν διάδρομον

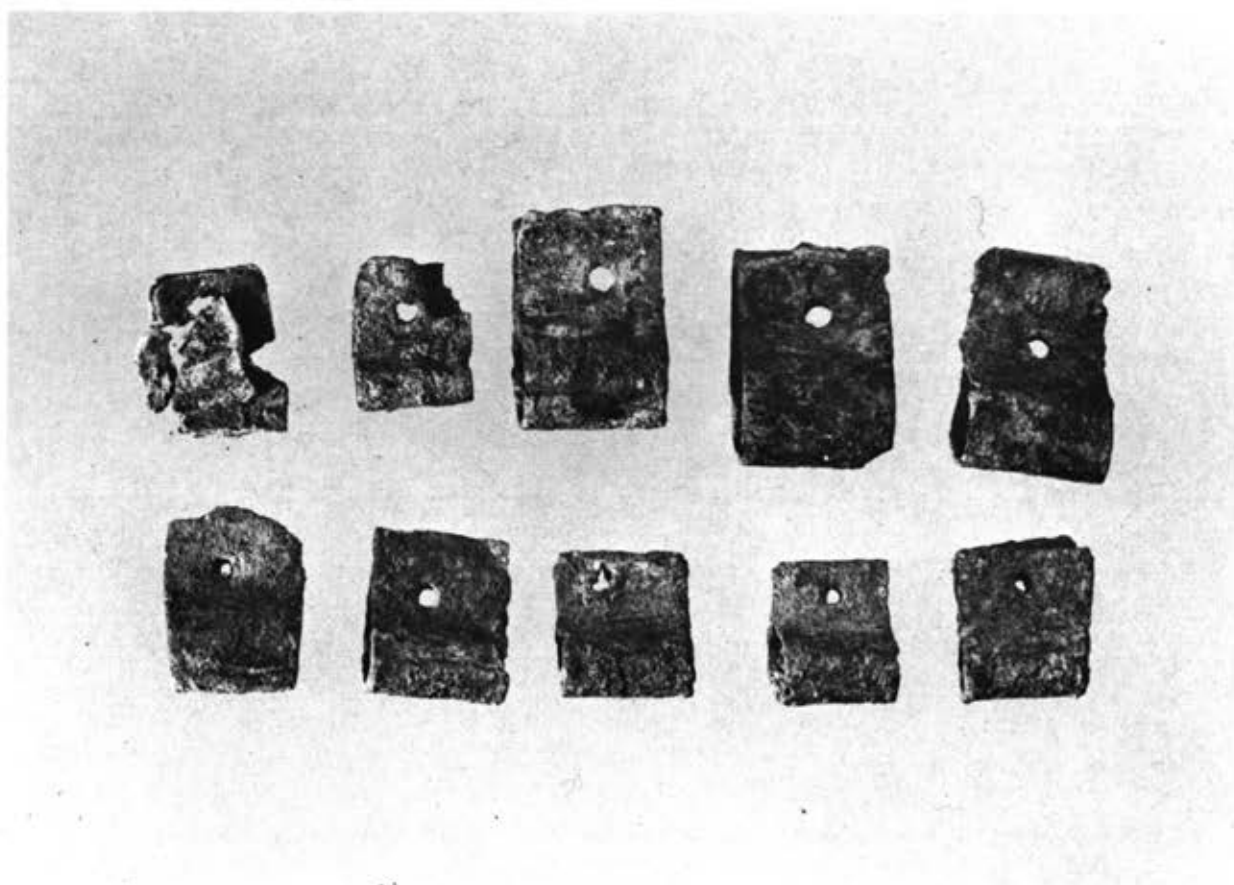
τῶν ἀποθηκῶν καὶ τὸ ἀρχειοφυλάκιον τοῦ τομέως τῶν βασιλικῶν διαμερισμάτων τῆς ἀνατολικῆς πτέρυγος¹.

Τὸ ἀρχειοφυλάκιον οὐδεμίαν ἄλλην ἰδιάζουσαν διαρρύθμισιν εἶχε, πλὴν τοῦ ὅτι ἀντὶ κλείοντος πρὸς τὰ ΝΔ. τοίχου εἶχε διάφραγμα ἐξ ὀπτοπλίνθων, πρὸ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίζοντο εἰς σειρὰν τρεῖς κόγχαι, διαμεμορφωμένοι, ὡς φαίνεται, εἰς ἔρμαρια (εἰκ. 3). Αὗται εἶναι διαστάσεων περίπου 0.75×0.40 μ. ἑκάστη, εἶναι ἐπίχριστοι διὰ λευκοῦ κονιάματος, διασφίζονται δὲ εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου περίπου. Διὰ τὴν ἀσφαλεστέραν ἔδρασιν καὶ στερέωσιν τοῦ διαφράγματος εἶχον τοποθετηθῆ, ἐμπεπηγμένοι ἐντὸς τοῦ δαπέδου κατὰ τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν, ἀκριβῶς ἀντιστοιχῶς πρὸς τὰ χωρίσματα τὰ ἀποτελέσαντα τὰς κόγχας, ὀρθογωνίου διατομῆς ξυλοδοκοί, αἱ ὁποῖαι ὁμοῦ μὲ μίαν τῶν ξυλοδοκῶν τῆς κατὰ τὸ τέρμα τοῦ ΝΑ. τοίχου σχηματιζομένης παραστάδος, ἀπετέλουν ἀσφαλῆς πλαίσιον. Ἴσως εἰς ὠρισμένον ὕψος ἀπὸ τοῦ δαπέδου μία ἢ περισσότεραι ξυλοδοκοὶ συνεζεύγνυον τὰς κατακορύφους. Ἡ ΝΑ. πλευρὰ τῆς πρώτης κόγχης ἀπετέλει εἶδος παραστάδος καὶ ἀντίστοιχον λειτουργίαν, διὰ τὴν πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην σχηματιζομένην θύραν, συνετέλει τὸ τελευταῖον πρὸς τὰ ΒΑ. διαχώρισμα. Αἱ παραστάδες καὶ τὰ διαχωρίσματα κατέληγον εἰς ξυλοδοκοὺς κατακορύφους, ἀποτελούσας τὰ πρόσθια στηρίγματα τούτων καὶ σχηματιζούσας ἀσφαλῶς τὰς παραστάδας τῶν ἔρμαριων. Τούτων ἀνευρέθησαν μόνον ἀπηνθρακωμένα λείψανα, σχετικῶς ὁμως καλῶς διεσώθη ἡ κυρτὴ προσθία ἐπιφάνεια τῶν διαχωρισμάτων, ἐπιμελῶς κεκονιαμένη, εἰς τὸ κοίλωμα τῆς ὁποίας ἐπιμελῶς προσηρμόζετο ἡ ὀπισθία πλευρὰ τῶν ξυλοδοκῶν τῶν παραστάδων τούτων. Ἡ κυρτότης τῆς ἐπιφανείας συνετέλει εἰς τὸ νὰ μὴ δύνανται τὰ διαχωρίσματα καὶ αἱ παραστάδες νὰ ἀποκλίνουν τῆς κατακορύφου.

Πλὴν τῶν κατακορύφων ξύλων εἰς τὰ ὁποῖα ἀπέληγον τὰ διαχωρίσματα καὶ αἱ παραστάδες ὑπῆρχον, φαίνεται, καὶ ἄλλα ξύλινα τμήματα, ἀνήκοντα εἰς τὰ ἔρμαρια, ἀφοῦ πολλὰ ἄλλα τεμάχια ἀπηνθρακωμένων ξυλοδοκῶν καὶ σανίδων ἀνευρέθησαν πρὸ τῶν κογχῶν, ἰδίᾳ ὁμως κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ ΝΑ. κόγχην, κατὰ τὴν τρίτην καὶ πρὸς τὸ παρ' αὐτὴν ἀνοιγμα θύρας, ὡς ἐπίσης, ἐπὶ τι διάστημα, καὶ κατὰ μῆκος τοῦ πρὸς τὴν πρώτην κόγχην ΝΑ. τοίχου. Ἦτο φανερόν ὅτι ὑπῆρχον ξύλινοι ρυμοί, στερεωμένοι ἐπαλλήλως μεταξὺ τῶν κατακορύφων ξυλοδοκῶν - παραστάδων καὶ ἴσως τῶν ὀριζοντίων κατὰ τὸ βάθος τῶν κογχῶν. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης συνηγορεῖ τὸ ὅτι ἀνευρέθησαν χαλκοὶ γίγγλυμοι κιβωτιδίων (εἰκ. 4 καὶ 5), συνιστάμενοι ἐκ στενωτέρων ἢ πλατυτέρων ἀναδιπλουμένων χαλκῶν ἔλασματιῶν, ἐντὸς τῆς δημιουργουμένης κατὰ τὴν ἀναδίπλωσιν κοιλότητος τῶν ὁποίων περιστρέφετο ὁ ἄξων προσαρμογῆς τοῦ καλύμματος· τούτων περισυνελέγησαν τρεῖς μεγαλύτεροι καὶ ἑννέα μικρότεροι, φέροντες ἅπαντες ἀνὰ μίαν ὀπὴν διὰ τὴν συνήλωσιν. Ἄν οὐδεὶς τῶν γιγγλύμων τούτων διέφυγε, τὰ κιβωτιδία θὰ ἦσαν τέσσαρα, ἓν μεγαλύτερον καὶ τρία μικρότερα, ἔχοντα ἕκαστον ἀνὰ τρεῖς γιγγλύμους. Ἄν ὁμως διέφυγόν τινες καὶ τὰ κιβωτιδία εἶχον ἀνὰ δύο γιγγλύμους ἕκαστον, θὰ ἔδει τὰ κιβωτιδία νὰ ἦσαν συνολικῶς — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φαίνεται πιθανώτερον — ἑπτὰ ἢ καὶ περισσότερα. Χωρὶς ἀμφιβολίαν ἦσαν τοποθετημένα ταῦτα ἐπὶ τῶν ρυμῶν τῶν ἐντὸς τῶν κογχῶν ἔρμαριων, περιέχοντα ταξινομημένας τὰς πινακίδας.

1. EVANS, *PM* I, σ. 271 κέ. καὶ III, σ. 377 κέ.

Τινὰ τῶν κιβωτιδίων τούτων εἶχον κλεισθῆ κατὰ τὸν ἄρμόν προσαρμογῆς τοῦ καλύμματος μὲ λωρίδα πηλοῦ (εἰκ. 5 καὶ 6), ἡ ὁποία συνεπιέσθη ἐπανεπιλημμένως διὰ τοῦ δακτύλου, κατὰ τρόπον ὥστε ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὀρισμένων ἐκ τῶν διασθαισῶν τοιοῦτου εἶδους λωρίδων νὰ διακρίνεται εὐκρινῶς ἡ ἀποτύπωσις τοῦ δακτύλου καὶ τὰ δακτυλικά ἀποτυπώματα, ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἄλλης νὰ διασφύζεται ἐξέχουσα κατὰ τὸ μέσον ράχιν τοῦ ἐντὸς τοῦ ἄρμου συναρμογῆς προωθηθέντος πηλοῦ. Τὰ κιβωτιδία εἶχον ἀσφαλῶς σφραγισθῆ, ἀλλὰ τῶν πηλίνων σημάτων διεσώθησαν μόνον δύο, ἐν ἐξ ἑρυθροῦ πηλοῦ μὲ παράστασιν δυσδιάκριτον, περισυλλεγὲν παρὰ τὸ μέσον τοῦ ΝΑ.

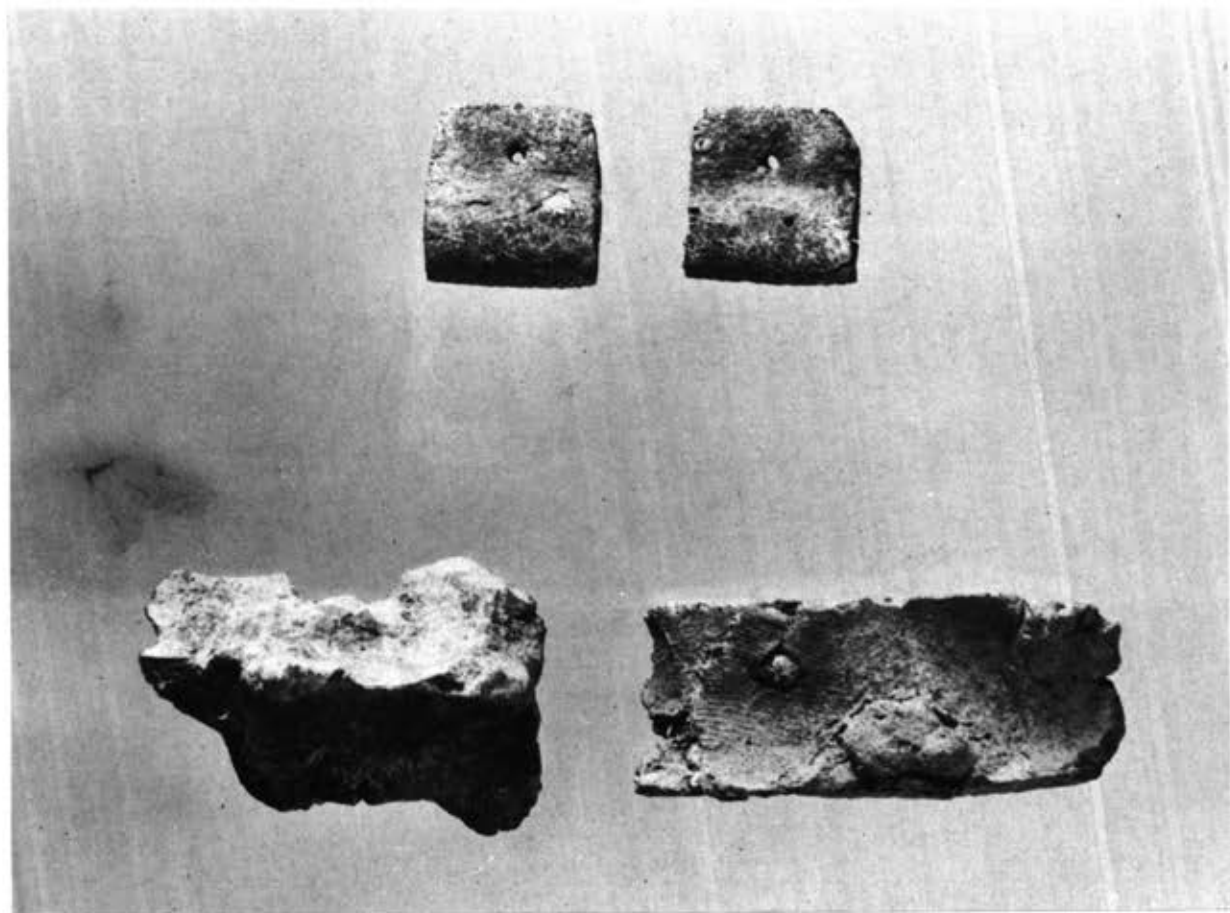

Εἰκ. 4. Χαλκοὶ γίγλυμοι τῶν κιβωτιδίων τοῦ ἀρχείου Ζάκρου.

τοίχου, καὶ ἕτερον, ἀνευρεθὲν μετὰ τῶν πινακίδων τῆς πρώτης κόγχης, φέρον ἀμυδρὸν ἀποτύπωμα περιφεροῦς ρόδακος. Τὰ σφραγίσματα ἦσαν ἀσφαλῶς πολλὰ, ἀλλ' ἀποσυνετέθησαν ὡς καὶ αἱ περισσότεραι τῶν πινακίδων.

Τὸ στρῶμα τῆς καταστροφῆς, τὸ ἀνώτερον πυρρὸν ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν πλίνθων τῶν διαχωρισμάτων τοῦ ἄνω ὀρόφου, καὶ τὸ κατώτερον μέλαν πυρίκαυστον, μικροῦ πάχους αὐτό, κατὰ τὸ δάπεδον, ἐξετείνεται σχεδὸν καθ' ὅλοκληρον τὴν ἑκτασιν τοῦ δωματίου. Ἡ ἐντὸς αὐτοῦ ἀνακαλυφθεῖσα σκευὴ περιωρίζετο κυρίως κατὰ μῆκος τοῦ ΒΑ. τοίχου καὶ ἐν μέρει κατὰ μῆκος τοῦ ΝΑ. Εἰς τὴν πρώτην ζώνην, ἐκτεινομένην κυ-

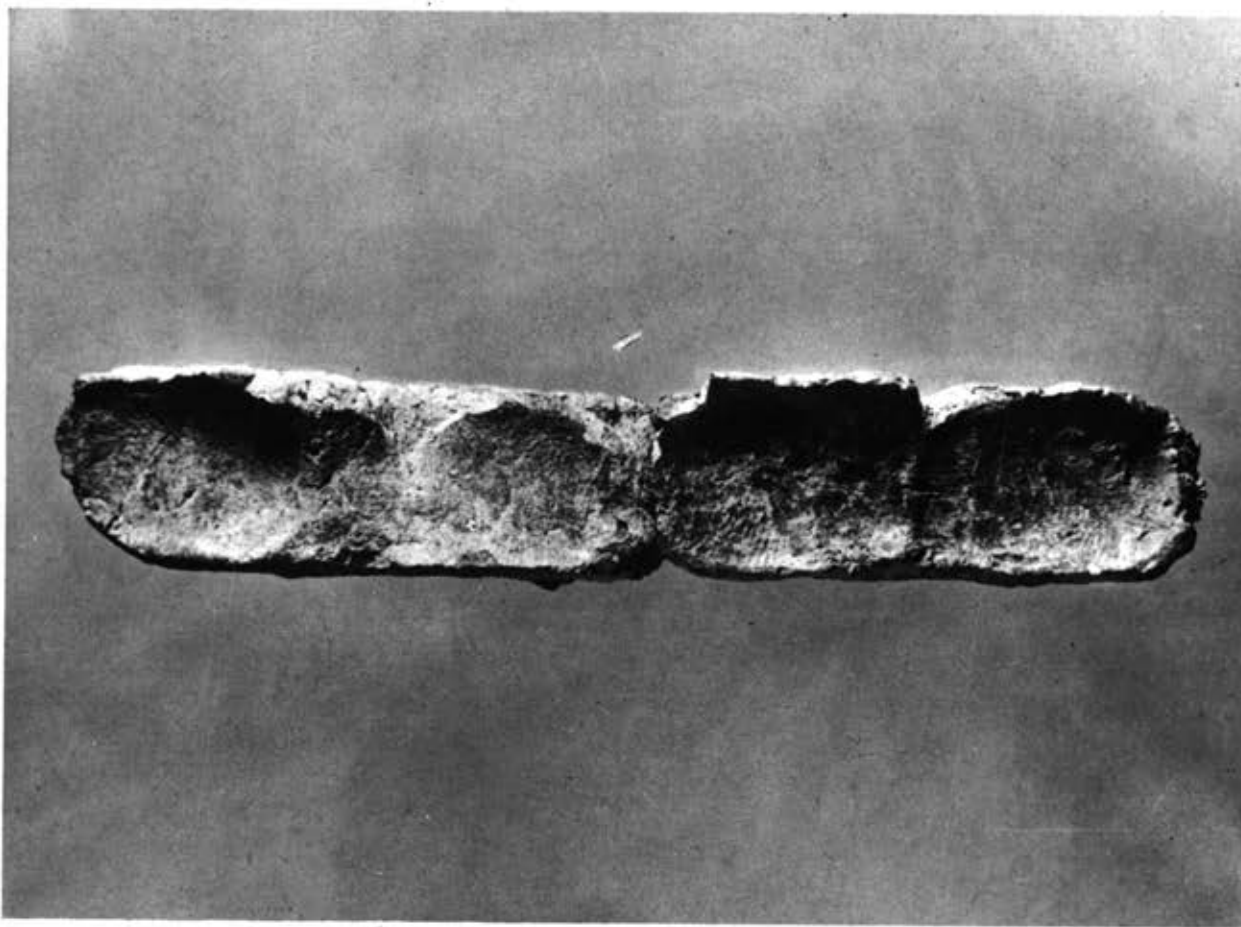
ρίως από της δυτικότερας ΒΑ. θύρας μέχρι τοῦ μέσου τοῦ ΒΑ. τοίχου, περισυνελέγησαν σκεύη τύπων πολὺ ἀναλόγων με τοὺς τοῦ ἀμέσως πρὸς τὰ ΒΑ. σκευοφυλακίου, ὡς σειρᾶς γεφυροστόμων εὐρειῶν πρόχων με πολὺ ἐξέχουσαν πρόχυσιν, κοσμουμένων κατὰ τὸ πλεῖστον με θέματα τοῦ θαλασσίου ρυθμοῦ, ἄλλων προχοειδῶν ἢ ἀμφοροειδῶν ἀγγείων με σφαιρικὴν ἢ ῥοειδῆ κοιλίαν, σειρᾶς κυάθων καὶ κωνικῶν κυπέλλων

Εἰκ. 5. Χαλκοὶ γίγγλυμοι καὶ πῆλιναι λωρίδες ἀσφαλίσσεως τῶν κιβωτιδίων τοῦ ἀρχείου Ζάκρου.

καὶ δύο εὐμεγέθων τετραῶτων πιθαμορέων με ἐπιπεδούμενον χεῖλος, κυλινδρικὸν λαίμον καὶ ἐξέχουσαν κύκλω δισκοειδῆ βάσιν. Τὰ σκεύη ταῦτα ἢ εἶχον ἀποτεθῆ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐντὸς ἐρμαρίων κατὰ μῆκος τοῦ ΒΑ. τοίχου, μὴ ἐπαρκέσαντος τοῦ διατιθεμένου ἐντὸς τοῦ σκευοφυλακίου χώρου, ἀποτελέσαντα συμπλήρωμα τῆς σκευῆς του, ἢ κατέπεσαν με μέρος τοῦ μεταξὺ τῶν δύο δωματίων τοίχου, ὀλιγώτερον δὲ πιθανῶς κατεκρημνίσθησαν ἐκ τοῦ ἄνω τοῦ σκευοφυλακίου δωματίου. Τὰ κατὰ τὸν ΝΑ. τοῖχον ἀνευρεθέντα, κατὰ τὸ πλεῖστον μικροῦ μεγέθους ἀντικείμενα, ἰδίως εἰς τὴν ζώνην ἀπὸ τῆς ἀνατολικότερας θύρας κατὰ τὸν ΒΑ. τοῖχον μέχρι τοῦ μέσου περίπου τοῦ ΝΑ. τοίχου, ὡς τεμάχια ἀκατεργάστου στεατίτου, λίθινά τινα λεκανίδια, τμήματα κωνικοῦ λιθίνου ρυτοῦ, κατέπεσαν ἀσφαλῶς ἐκ τοῦ ἄνω ὀρόφου, ἐνῶ ὠρισμένα λείψανα ξυλίνου κιβωτιδίου με ἐνθέματα ἐξ ἔλεφαντοστοῦ με ραβδωτὴν καὶ σπειροειδῆ διακόσμησιν,

ἀνακαλυφθέντα πλησίον τῆς παρά τὴν τρίτην κόγχην θύρας τοῦ δωματίου, ἴσως νὰ διέφυγον ἐξ ὑψηλοῦ ρυμοῦ τῆς κόγχης ταύτης. Τὸ δωματίον φαίνεται λοιπὸν ὅτι εἶχεν ὡς ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ χρησιμοποιηθῆ ὡς ἀρχειοφυλάκιον, τοῦ κυρίου μέρους τῶν ἀρχείων διαφυλαχθέντος ἐντὸς τῶν ἐρμαρίων τοῦ ΝΔ. τοίχου. Ὁ χῶρος τοῦ ὑπολοίπου δωματίου θὰ ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν ταξινόμησιν

Εἰκ. 6. Πήλιναι λωρίδες ἀσφαλίσσεως τῶν κιβωτιδίων τοῦ ἀρχείου Ζάκρου.

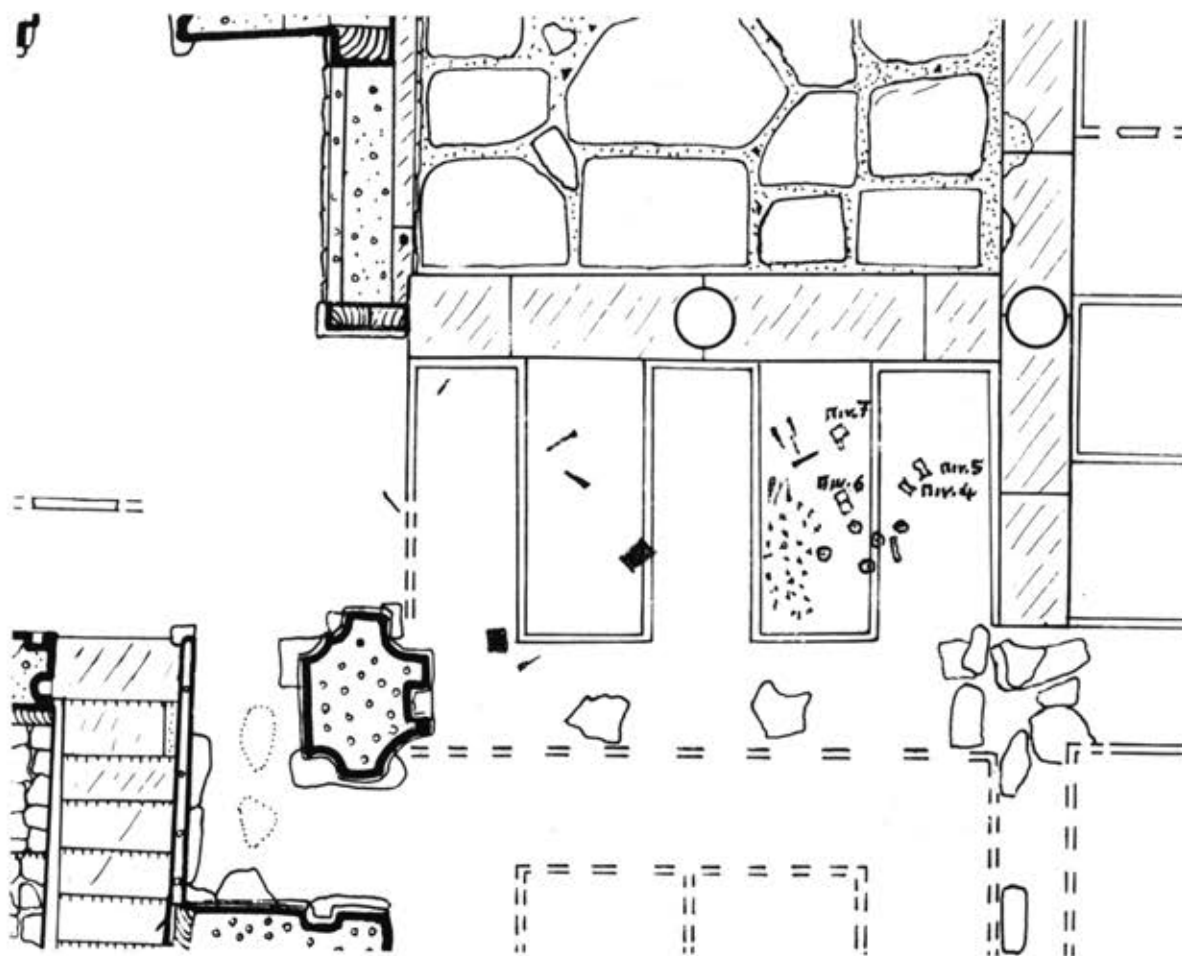
τῶν πινακίδων ἐκ μέρους τῶν γραφέων καὶ δὲν ἀποκλείεται μέρος τῶν ἀπηνθρακωμένων ξύλων νὰ ἀνῆκεν εἰς τραπέζας ἢ ἴκρια, ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Αἱ πινακίδες

Ἐντὸς τῶν κογχῶν εὐρέθη ἄφθονον πυρρόχρουν χῶμα, ἐν μέρει προελθὸν ἀπὸ τὴν ἀτελεῖ καῦσιν ἤδη διαλυθεισῶν πινακίδων, ἀφοῦ ἐντὸς ἀκριβῶς τοῦ χώματος τούτου ἀνευρέθησαν τινες ὄχι καλῶς διατηρούμεναι ἢ ἐν μέρει μόνον διασφζόμεναι, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι, αἱ ὅποῖαι, ὀπτηθεῖσαι κατὰ τύχην ἰσχυρότερον ὑπὸ τῶν φλογῶν τῆς πυρκαϊᾶς, διεσώθησαν σχεδὸν εἰς τὸ σύνολόν των. Ἄλλαι πινακίδες, χειρότερον αὐταὶ διασθεῖσαι λόγῳ τῆς διαβροχῆς τοῦ στρώματος ὑπὸ τῶν ἀναβλυζόντων

ύδάτων, άνεκαλύφθησαν εἰς τὸ κατώτερον μέλαν πυρίκαυστον στρώμα. Διὰ τὴν περισυλλογὴν τούτων ἐδέησε νὰ ἀναμείνωμεν νὰ ξηρανθῆ τὸ στρώμα ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τῶν μεσημβρινῶν ὥρῶν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τότε ἡ περισυλλογὴ ἐγένετο μὲ μεγάλην δυσκολίαν. Πινακίδες τινὲς διεκρίνοντο, ἀλλ' ἦσαν σχεδὸν πλήρως ἀποσυντεθειμέναι καὶ δὲν κατέστη δυνατόν νὰ περισυλλεγοῦν. Ἐκ τῶν σωρῶν τοῦ προελθόντος ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν πινακίδων χόματος φαίνεται ὅτι τὸ ἀρχεῖον ἀρχικῶς ἀπετελεῖτο ἐκ πολλῶν δεκάδων, ἴσως καὶ ἑκατοντάδων πινακίδων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διασωθεισῶν ἐντὸς τῶν κογχῶν εἶναι σχετικῶς πολὺ μικρὸς. Τὸ ἐκ τῆς διαλύσεως προελθὸν πηλόχωμα ἐξετείνετο καὶ ἔμπροσθεν τῶν κογχῶν, διότι, ὡς φαίνεται, μὲ τὰς σεισμικὰς δονήσεις μέρος τοῦ περιεχομένου τῶν ἔρμαρίων ἐξετινάχθη εἰς ἀπόστασίν τινα. Εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῆς ἀνασκαφῆς ἐσημειώθη ὅτι συνελέγησαν ἐκεῖ ἐν συνόλῳ δέκα πινακίδες, τῶν ὁποίων ἕξ ἐντὸς τῆς πρώτης κόγχης, δύο ἐκ τῆς δευτέρας καὶ δύο ἄλλαι εἰς τὴν τρίτην. Ἐπίσης συνελέγησαν ὠρισμένα θραύσματα, μάλιστα ἐκ τῆς τελευταίας κόγχης. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος σχεδὸν συμπίπτει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν τελικῶς ἀποτελεσθεισῶν καὶ νῦν ἀποκειμένων εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου, ἀφοῦ τρεῖς ἄλλαι πινακίδες — ἡ μία εἰς δύο μὴ συναπτόμενα τεμάχια — περισυνελέγησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς αἰθούσης τελετουργιῶν XXVIII (καταγεγραμμέναι νῦν ὑπὸ τέσσαρας ἀριθμούς). Ἐκ τῶν 18 δημοσιευομένων ἐνταῦθα πινακίδων αἱ 2 συνετέθησαν μόλις τελευταίως — ἦσαν γνωσταὶ ὡς θραύσματα — κατόπιν τῶν ἐπιμόνων προσπαθειῶν τῶν ἐπιστημόνων J.-P. Olivier καὶ L. Godart — αἱ ὑπ' ἀριθ. 17 καὶ 18 —, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 15 εἶναι λίαν ἀποσπασματικὴ, προσμετρηθεῖσα ἀρχικῶς ὡς ἀπόσπασμα. Αἱ ὑπόλοιποι 15, ἀρχικῶς θεωρηθεῖσαι ὡς αὐτοτελεῖς, εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητά 13, ἀφοῦ αἱ 2 τῆς αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν — αἱ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5 — ἀνήκουν ἀσφαλῶς εἰς μίαν, δύο δὲ ἄλλαι — αἱ ὑπ' ἀριθ. 11 καὶ 3 — συνηνώθησαν ὑπὸ τοῦ L. Godart ἐπίσης εἰς μίαν, ἀφοῦ προηγουμένως κατωρθώθη ἡ συγκόλλησις μικροῦ, φαινομενικῶς ἀσημάντου, τεμαχίου· προκύπτει οὕτω ὅτι μιᾶς μόνον πινακίδος δὲν ἐσημειώθη ἡ παρουσία κατὰ τὴν ἔρευναν, τῶν τμημάτων τῆς συγκαταλεγέντων ἀρχικῶς μεταξὺ τῶν θραυσμάτων. Τὰ ὡς θραύσματα νῦν ἀπομείναντα, μετὰ τὴν ἐργαστηριακὴν ἐργασίαν καὶ τὰς συγκολλήσεις τῶν J.-P. Olivier καὶ L. Godart, τεμάχια ἀνέρχονται εἰς δώδεκα. Κατὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν πινακίδων ἐλήφθη πρόνοια νὰ τεθοῦν μετ' αὐτῶν σημειώματα - ἐνδείξεις τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἐντὸς τῶν κογχῶν θέσεως καὶ νὰ τοποθετηθῆ ἐκάστη ἐντὸς ἰδιαιτέρου μικροῦ κυτίου. Ἀτυχῶς κατὰ τὴν ἐργαστηριακὴν ἐργασίαν ἀποκαταστάσεως καὶ συγκολλήσεως ἐγένετο ἐν μέρει ἀνάμιξις τῶν δελτίων καὶ μετατόπισις τῶν πινακίδων κατὰ τρόπον ὥστε σήμερον νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρισθῆ μὲ ἀπόλυτον βεβαιότητα ἡ ἀκριβὴς θέσις. Μὲ τὴν βοήθειαν ὁμως τοῦ ἡμερολογίου τῆς ἀνασκαφῆς, τῶν ληφθεισῶν φωτογραφιῶν πρὸ τῆς περισυλλογῆς καὶ τῶν σημειωμάτων κατέστη δυνατόν νὰ ἐντοπισθοῦν αἱ πλεῖσται τῶν πινακίδων. Μὲ πλήρη ἀσφάλειαν διαχωρίζονται αἱ τρεῖς πινακίδες, αἱ περισυλλεγεῖσαι ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς αἰθούσης τελετουργιῶν XXVIII, καθορισθέντος οὕτω, ἐπίσης μὲ ἀσφάλειαν, ὅτι τὸ ὑπόλοιπον ὑλικὸν προέρχεται ἐκ τοῦ ἀρχειοφυλακίου. Διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς θέσεως τῶν τελευταίων τούτων εἰς τὰς κόγχας ἐβοήθησαν κυρίως αἱ ληφθεῖσαι φωτογραφίαι, τὸσον τῶν κογχῶν εἰς τὸ σύνολόν των, ὡς καὶ ἐκάστης τούτων κεχωρισμένως (εἰκ. 8 - 12).

Ὁ προσδιορισμὸς οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸν κατωτέρω παρατιθέμενον κατάλογον. Ἐντὸς τῆς κόγχης Β περισυνελέγη πηλίνη ἀγνύς — ὑφαντικὸν βάρος — τοῦ δισκοειδοῦς ἀμφικύρτου τύπου μὲ δύο ὀπὰς ἄνω ἀναρτήσεως, προερχομένη πιθανῶς ἐκ τοῦ ἄνω ὀρόφου. Εἰς τὴν κόγχην Γ περισυνελέγη λίθινον κυλινδρικὸν ἀβαθὲς λεκανίδιον.

Εἰκ. 7. Διάγραμμα τῆς θέσεως τῶν πινακίδων 4, 5, 6, 7 ἐπὶ τῶν διαχώρων τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII.

διον, ἀνάλογον ἄλλων ἀνευρεθέντων κυρίως εἰς τὸν συνεχόμενον πρὸς τὸ ἀρχειοφυλάκιον διαδρομίσκον, κυρίως δὲ ἐκ τοῦ πρὸ τῆς δεξαμενῆς καθαρμοῦ XXIV τμήματος αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τὰ τελευταῖα κατέπεσαν ἀσφαλῶς ἐκ τοῦ ἄνω ὀρόφου, φαίνεται ὅτι τὸ αὐτὸ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύον καὶ ὡς πρὸς τὸ λεκανίδιον τῆς κόγχης. Ὁ ἐντὸς

αὐτῆς ὁμως ἀνευρεθεῖς χαλκοῦς γίγγλυμος ἀσφαλῶς ἀνήκεν εἰς ἓν τῶν κιβωτιδίων, τῶν ταξινομημένων ἐπὶ ρυμοῦ τῆς κόγχης ταύτης. Αἱ τρεῖς πινακίδες αἱ ὁποῖαι ἀπεκαλύφθησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII ἔκειντο ἐντὸς τῶν δύο τελευταίων πρὸς τὰ ΝΑ. διαχώρων, τῶν διὰ κονιαμάτων σχηματιζομένων ἀμέσως ΝΔ. τοῦ πλακοστρώτου ἡμιπεριστύλου φωταγωγοῦ καὶ ἔξω τῆς ΒΑ. πλευρᾶς τοῦ πολυθύρου. Τὸ τμήμα τοῦτο τῆς αἰθούσης περιορίζεται πρὸς τὰ ΒΔ. ὑπὸ τῆς πρώτης

Εἰκ. 8. Ἡ πινακὶς 6 ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII.

θύρας καὶ πρὸς τὰ ΝΑ. ὑπὸ τῆς προεκτάσεως τοῦ στυλοβάτου τοῦ φωταγωγοῦ. Ἐντὸς τοῦ κεκαυμένου στρώματος τοῦ καλύπτοντος τὸ δάπεδον τῆς περιοχῆς ταύτης ἀνευρέθησαν πολλὰ ἀξιόλογα ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων ἡ διασπορὰ σαφῶς ἐμαρτύρει ὅτι εἶχον καταπέσει ἐκ τοῦ ἄνω ὀρόφου, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ φωταγωγοῦ καὶ τὰ δύο περιώνυμα καταστάντα σκεύη, τὸ ρυτὸν τῆς κεφαλῆς ταύρου καὶ τὸ ρυτὸν τοῦ ἱεροῦ κορυφῆς, ἀμφοτέρωθεν ἐκ χλωρίτου, τεμάχια ρυτοῦ ἐξ ὄφου στρουθοκαμήλου, ὡς ἐπίσης ἄλλα λίθινα καὶ διακόσμητα πήλινα ἀγγεῖα, εἰς λίθινος λύχνος καὶ ἱκανὰ χαλκᾶ ἐργαλεῖα ἢ σκεύη. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἦσαν χαλκοῦν πῶμα ἢ συντε-

θλιμμένη φιάλη με στολιδωτήν διακόσμησιν, δύο χαλκοὶ στύρακες ἢ φυτευτήρια, ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶχον ἀνευρεθῆ εἰς οἰκίαν τοῦ ΒΑ. λόφου ὑπὸ τοῦ Hogarth τὸ ἔτος 1901, ἄλλα χαλκᾶ ἐργαλεῖα, ὡς ὄπευς τετραγωνικῆς τομῆς, σμίλη, στενὰ ἐλάσματα, ἀμφίστομον μαχαίριον, σμιλίον τετραγωνικῆς τομῆς, τριγωνικὸς κοπεύς, ταινιώδης γλυφίς καὶ καρφίδες, ἐπίσης δύο ὀρθογώνια χαλκᾶ ἐλάσματα ἐξ ἐπενδύσεως κιβωτιδίου, χαλκοῦς λύχνος, ὠραῖος κύαθος ἐξ ἀλαβάστρου, λίθινον κυ-

Εἰκ. 9. Ἡ πινακὶς 6 ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII.

λινδρικὸν λεκανίδιον καὶ πολλὰ λείψανα ἐκ διαλυθέντων κιβωτιδίων με ποικίλα ἐνθέματα ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, ὀρείας κρυστάλλου καὶ λείψανα φύλλων χρυσοῦ ἐξ ἐπενδύσεως. Τὰ τελευταῖα ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὰ δύο ἔσχατα — τὰ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5, μετρούμενα ἀπὸ ΒΔ. — διάχωρα, περικλειόμενα ὑπὸ τοῦ κονιάματος τοῦ εἰς σχῆμα μαιάνδρου ἀρμοῦ. Τὰ περισσότερα ἔκειντο ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου, ἦσαν δὲ κυρίως φυλλίδια ἐξ ἐλέφαντος με τοξοειδῆ ἀπόληξιν ἐξ ἐνθέσεων ροδάκων, μικρὰ ἐνθέματα κρυστάλλου εἰς σχῆμα τριγωνικῶν φύλλων με κυματιστὸν περίγραμμα, λεπταὶ ται-

νίαι ἐξ ἔλεφαντοστοῦ καὶ κρυστάλλου καὶ δύο πλατύτεροι ταινίαι ἐξ ἔλεφαντοστοῦ, ἢ μία μὲ ἀνάγλυφον διακόσμησιν θεούσης σπείρας, ἢ ἄλλη μὲ παρομοίαν, ἀλλὰ μόλις διακρινομένην. Αἱ δύο τελευταῖαι ἀνεκαλύφθησαν ἢ πρώτη εἰς τὸ πέμπτον διάχωρον, ἢ ἄλλη ἐπὶ τῆς προεκτάσεως πρὸς τὰ ΝΔ. τοῦ στυλοβάτου. Πέντε πῆλιναι ἀμφί-

Εἰκ. 10. Αἱ πινακίδες 4 καὶ 5 — πιθανότατα τεμάχια μιᾶς πινακίδος — ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τελετουργιῶν XXVIII.

κυρτοὶ δισκοειδεῖς ἀγνῦθες, μὲ ὀπὴν κατὰ τὸ κέντρον, καὶ ἕτερα ὅμοια λιθίνη ἀνευρέθησαν μετὰ τῶν μνημονευθέντων ἐνθεμάτων. Τμήματα τρητοῦ δισκοειδοῦς καλύμματος, ἴσως πυξίδος, μὲ παράστασιν κρινοπαπύρων εἶναι ἄδηλον ἂν ἀνήκον εἰς τὸ αὐτὸ σκεῦος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκον τὰ ἐνθέματα.

Ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων διαχώρων, ἔνθα κατέπεσαν τὰ ἐνθέματα, ἀνευρέθησαν αἱ τρεῖς μνημονευθεῖσαι πινακίδες καὶ φαίνεται πολὺ πιθανὸν ὅτι αὗται εἶχον διαφυλαχθῆ μετ' ἄλλων μὴ διασωθεισῶν, ἐντὸς τοῦ κιβωτιδίου ἢ τῆς πυξίδος εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκον ταῦτα. Τοῦτο φαίνεται ἐπὶ τοσοῦτον πιθανώτερον καθόσον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πέμπτου διαχώρου περισυνελέγη σφράγισμα ἐπὶ πηλοῦ μὲ ὄχι εὐκρινῶς διαφανομένην παράστασιν λατρευτικῆς σκηνῆς, εἰς τὴν ὁποίαν γυναικεία μορφή φαίνεται ὡς νὰ γονατίζει πρὸ ῥοειδοῦς λίθου, ἴσως βαιτύλου, προσκλίνουσα ἐπ' αὐτοῦ· εἰς τὸ

Εἰκ. 11. Αἱ κόγχαι τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI μὲ πινακίδας *in situ*, ἀπὸ Β.

πεδῖον ὑπάρχουν δυσδιάκριτα ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων ἔν φαίνεται νὰ εἶναι ψυχῆ. Τὸ σφράγισμα πιθανῶς ἠσφάλισε τὸ κιβωτιδίου ἢ τὴν πυξίδα ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιείχοντο αἱ πινακίδες. Μὲ τὴν βοήθειαν τῶν συνοδευουσῶν τὰς τρεῖς πινακίδας δελτίων - ἐνδείξεων, τῶν φωτογραφιῶν, τῶν περιγραφῶν τοῦ ἡμερολογίου, κατωρθώθη νὰ ταυτισθοῦν αὗται, ἀσφαλῶς ἀναγνωρισθεῖσαι ὡς ἀκολούθως: 1) Ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου (αἱ διαστάσεις ἐκάστου διαχώρου ἦσαν περίπου 1.90×0.80 μ.) εἰς ἀπόστασιν 0.50 μ. ἀπὸ τοῦ ΝΔ. στυλοβάτου τοῦ φωταγωγοῦ καὶ 1.10 μ. ἀπὸ τῆς προεκτάσεως πρὸς τὰ ΝΔ. τοῦ στυλοβάτου ἢ πινακὶς 7 — ἀριθ. Μ.Η. 1620 —, φέρουσα πλὴν τῶν συλλαβογραμμάτων ἐξ τοῦλάχιστον ἰδεογράμματα (σχέδ. εἰκ. 7). 2) Ἐπὶ τοῦ

αὐτοῦ διαχώρου, εἰς ἀπόστασιν 1.10 μ. ἀπὸ τοῦ ΝΔ. στυλοβάτου τοῦ φωταγωγοῦ καὶ 0.15 μ. ΒΔ. τοῦ μεταξὺ τῶν διαχώρων 4 καὶ 5 κεκονιαμένου ἄρμου, ἡ πινακὶς 6 — ἀριθ. Μ.Η. 1621 — ἀπαρτιζομένη ἐκ δύο συναρμοζομένων τεμαχίων, φέρουσα

Εἰκ. 12. Ἡ δευτέρα κόγχη τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI μὲ πινακίδας *in situ* ἀπὸ ΒΑ.

πλὴν ἄλλων ἑπτὰ σημεῖα τοῦ διπλοῦ πελέκεως (εἰκ. 8 καὶ 9). 3) Ἐπὶ τοῦ πέμπτου διαχώρου, εἰς ἀπόστασιν 0.75 - 0.95 μ. ἀπὸ τοῦ ΝΔ. στυλοβάτου τοῦ φωταγωγοῦ καὶ 0.15 - 0.20 μ. ἀπὸ τοῦ μεταξὺ τῶν δύο διαχώρων (τετάρτου καὶ πέμπτου) κεκονια-

μένου άρμου, αί πινακίδες 4 και 5 — άριθ. 1618 και 1622 του Μ.Η. — μη προσαρμοζόμεναι πρὸς ἀλλήλας, ἀλλ' ἀσφαλῶς ἀποτελοῦσαι τμήματα μιᾶς και τῆς αὐτῆς πινα-

Είκ. 13. Ἡ τρίτη κόγχη τοῦ ἀρχειοφυλακίου XVI με πινακίδα *in situ*, ἀπὸ ΒΑ.

κίδος, ἡ ὁποία περιέχει πλὴν ἄλλων συλλαβογραμάτων τοῦλάχιστον ἑπτὰ ἰдеоγράμματα (είκ. 10).

Ἐκ τῶν λοιπῶν πινακίδων, ἀπασῶν προερχομένων ἐκ τῶν κογχῶν τοῦ ἀρχειοφυλακίου (είκ. 11), κατέστη δυνατόν νά διακριβωθῆ ὅτι ἐκ τῆς κόγχης Β (είκ. 12), ἔνθα, ὡς

ἐσημειώθη εἰς τὸ ἡμερολόγιον, περισυνελέγησαν δύο πινακίδες, προέρχονται ἢ ὑπ' ἀριθ. 12 — ἀριθ. 1627 Μ.Η.— καὶ ἡ μὲ μίαν μακρὰν κυρτὴν πλευρὰν ἐκ τεμαχίων ἀπαρτισθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 11 + 3 — ἀριθ. Μ.Η. 1617 καὶ 1628—, μὲ τὰς ὁποίας σηνηρ-

Εἰκ. 14. Ἡ πρώτη κόγχη τοῦ ἀρχειοφυλακίου XVI μὲ πινακίδας *in situ*, ἀπὸ Β.

μόσθη τὸ τεμάχιον 1648, ἀμφότεραι σχεδὸν εὐκρινῶς διακρινόμεναι εἰς τὰς φωτογραφίας τῆς κόγχης ταύτης. Εἰς τὴν κόγχην Γ (εἰκ. 13) περισυνελέγη ἡ πινακὶς 14—ὑπ' ἀριθ. 1624 τοῦ Μ.Η.—, ἐπίσης εὐκρινῶς διακρινομένη εἰς τὰς φωτογραφίας τῆς κόγ-

χης ταύτης. Εἰς τὴν αὐτὴν κόγχην περισυνελέγη καὶ ἑτέρα πινακίς, ἀτυχῶς μὴ δυναμένη νὰ ἀναγνωρισθῇ μεταξὺ τῶν λοιπῶν αἰ ὁποῖαι, πλὴν ταύτης, ἀνευρέθησαν ἐντὸς τῆς κόγχης Α. Αὗται εἶναι αἰ 1, 2, 8, 9, 10, 13, καὶ 17, τῶν ὁποίων αἰ ἕξ ἀναφέρονται εἰς τὸ ἡμερολόγιον· μία τούτων εἶναι ἴσως ἢ ἐντὸς τῆς κόγχης Γ ἀνευρεθεῖσα, ἂν δύο τμήματα πινακίδος τῆς κόγχης Α ὑπελογίσθησαν ὡς δύο πινακίδες καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 17 ὑπελογίσθη ὡς ἀπλοῦν θραῦσμα. Φυσικὰ εἶναι ἀδύνατος ἢ ἀκριβῆς ἐντόπισις τῶν μικρῶν θραυσμάτων. Αἰ εἰς τὰς φωτογραφίας τῆς κόγχης Α διακρινόμεναι δύο πινακίδες (εἰκ. 14) ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς συγκρίσεως ὅτι εἶναι αἰ ὑπ' ἀριθ. 1 — ἀριθ. Μ.Η. 1626 — καὶ 9 — ἀριθ. 1619 τοῦ Μ.Η.

Ἡ ἀναδημοσιευομένη πινακίς τῶν ἀνασκαφῶν Hogarth προέρχεται, ὡς γνωστόν, ἐκ τῆς Οἰκίας Α, ἡ ὁποία κατέχει τὴν μᾶλλον πρὸς τὰ ΒΔ. θέσιν ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ΒΑ. λόφου, ὅπου, ὡς γνωστόν, ἐκτείνονται τὰ κτήρια, τῶν ὁποίων τὰ κυριώτερα πρὸς τὰ ΒΑ. τοῦ ἀνακτόρου ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς παραρτήματα τούτου. Ἡ πινακίς ἀνεκαλύφθη ὁμοῦ μετὰ τῶν πολυαριθμῶν σφραγισμάτων, τὰ ὁποῖα, περιεχόμενα, ὡς φαίνεται, ἐντὸς κιβωτιδίων, κατέπεσαν ἐντὸς τοῦ ὑπ' ἀριθ. VII δωματίου τοῦ ἰσογείου ὀρόφου, ὁμοῦ μετὰ πολλῶν χαλκῶν ἐργαλείων καὶ ἀγγείων χαρακτηριστικῶν τῆς ΥΜ ΙΑ περιόδου, εἰς ὕψος περίπου ἡμίσεος μέτρου ἀπὸ τοῦ δαπέδου¹. Μετ' αὐτῆς περισυνελέγη καὶ τὸ ἐνταῦθα ἐπίσης ἀναδημοσιευόμενον ἐνεπίγραφον δισκίον.

Ἡ χρονολογία τῶν πινακίδων

Ἡ πινακίς καὶ τὸ ἐνεπίγραφον δισκίον τῆς Οἰκίας Α χρονολογοῦνται ἀσφαλῶς ἐκ τῆς μετ' αὐτοῦ ἀνευρεθείσης κεραμεικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν τύπων τῶν σφραγισμάτων, εἰς τὴν δευτέραν νεοανακτορικὴν φάσιν — τὴν ΥΜ ΙΑ, 1600 - 1500 π.Χ. Ἡ ἀνεύρεσις τῶν εἰς στῶμα προερχόμενον ἐκ τοῦ ἄνω ὀρόφου δὲν ἀποκλείει τὴν τοιαύτην χρονολογίαν, ἀφοῦ ἡ οἰκία ἐχρησιμοποιήθη, ὡς φαίνεται, ἐκ νέου κατὰ τὴν τελευταίαν νεοανακτορικὴν φάσιν — τὴν ΥΜ ΙΒ, 1500 - 1450, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, εἶναι ἡ τελικὴ φάσις τοῦ ἀνακτόρου τῆς Ζάκρου — μετὰ ἐπίχωσιν τοῦ ἰσογείου ὀρόφου, κατασκευασθέντος νέου κτηρίου εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἀρχικοῦ πρώτου ὀρόφου. Τοῦτο ἀκριβῶς συνέβη καὶ εἰς ἄλλα κτήρια τῆς κλιτύος τοῦ ΒΑ. λόφου — ὡς εἰς τὰ γνωστὰ ὡς Βορειοδυτικὸν κτήριο καὶ Λοξὸν κτήριο, τὸ ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ Hogarth ἀνασκαφῆν καὶ χαρακτηρισθῆν ὑπ' αὐτοῦ μὲ τὰ ὀνόματα: Οἰκίαι D καὶ E. Οὕτω ἡ πινακίς τοῦ Hogarth θὰ ἦτο μία ἀπὸ τὰς παλαιότερας πινακίδας τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος, ἴσως σχεδὸν σύγχρονος πρὸς τὴν πινακίδα τῶν Temple Repositories τῆς Κνωσοῦ καὶ τὰς ἐλαχίστας πινακίδας τῆς Φαιστοῦ (ὄχι βεβαίως τὰς Πρωτογραμμακῆς). Ὡς γνωστόν αἰ πινακίδες τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι ὀρθὸν νὰ χρονολογῶνται εἰς τὴν τελευταίαν φάσιν τῆς βασιλικῆς ἐπαύλεως — μᾶλλον τοῦ θερινοῦ ἀνακτόρου τῶν βασιλέων τῆς Φαιστοῦ —, δηλαδὴ εἰς τὴν τρίτην νεοανακτορικὴν φάσιν, τὴν ΥΜ ΙΒ — 1500 - 1450 π.Χ. —, καὶ μᾶλλον πρὸς τὸ τέρμα τῆς περιόδου ταύτης. Ἀσφαλῶς εἰς τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον ἀνήκουν αἰ πινακίδες τοῦ ἀρχείου τοῦ ἀνακτό-

1. BSA VII, 1900 - 1901, σ. 131 κέ.

ρου της Ζάκρου, ἀφοῦ ἀνευρέθησαν εἰς τὸ καταστροφικὸν στρώμα, τὸ δημιουργηθὲν μετὰ τὴν καταστροφὴν περὶ τὸ 1450 π.Χ., ἢ ὁποῖα, ὡς κλίνομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὀφείλεται εἰς τὴν ἔκρηξιν τοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας. Φυσικὰ αἱ πινακίδες τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI μετὰ ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι προῆλθον ἐκ τῆς αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII εἶναι σύγχρονοι πρὸς ἀλλήλας.

Αἱ ἐπιγραφαὶ ἐπὶ πίθων

Ἐθεωρήθη σκόπιμον, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς δημοσιεύσεως τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου νὰ δημοσιευθοῦν καὶ αἱ δύο ἐπιγραφαί, αἱ ὁποῖαι ἀνεκαλύφθησαν ἐπὶ πίθων, τοῦ ἐνὸς

Εἰκ. 15. Οἱ παρά τὸν τετραγωνικὸν πεσσὸν πίθοι τῆς ἀποθήκης Θ εἰς τὴν ἀγροικίαν τῆς Ἐπάνω Ζάκρου. Ὁ ἐνεπίγραφος εἶναι ὁ ὀπισθεν τοῦ ὀρθίου πεσσοῦ καταπεσών.

προερχομένου ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀνακτόρου, τοῦ ἄλλου ἐκ τῆς ἀγροικίας εἰς θέσιν «τοῦ Κούκου τὸ κεφάλι» παρά τὴν Ἐπάνω Ζάκρον, ἀνασκαφείσης ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Ἰω. καὶ Ἐ. Σακελλαράκη. Ἡ πρώτη ἐπιγραφή ἀνεφάνη κατὰ τὸν καθαρισμὸν ἐνὸς τῶν πίθων, τῶν ὁποίων τὰ τεμάχια μετεκομίσθησαν εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνασκαφικῆς περιόδου τοῦ ἔτους 1963. Οἱ πίθοι τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ἔτους 1962 διεφυλάχθησαν ἐντὸς δωματίου διατε-

θέντος ὑπὸ τοῦ Δήμου Σητείας εἰς τὴν πόλιν τῆς Σητείας, με ἀπώτερον σκοπὸν τὴν πλήρη ἀνασυγκρότησιν καὶ ἐπανατοποθέτησιν τούτων ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν II - IV, VI καὶ VII τοῦ ἀνακτόρου. Τοῦτο δὲν κατέστη μέχρι σήμερον ἐφικτόν¹. Οἱ πίθοι τοῦ 1963, οἱ μετακομισθέντες εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου, ἀνευρέθησαν ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν I, V, XXXIII καὶ XXVII. Τῆς τελευταίας οἱ περισσότεροι πίθοι ἦσαν μικροῦ μεγέθους. Ἡ ἀποθήκη I περιεῖχεν ἕξ πίθους, ἡ V ἓνα μόνον, ἡ XXXIII τρεῖς τῶν ὁποίων

Εἰκ. 16. Ὁ ἐνεπίγραφος πίθος τῆς ἀγροικίας Ἐπάνω Ζάκρου.

οἱ δύο μᾶλλον μικροὶ καὶ ἐλλειπεῖς. Ἀτυχῶς ἐπειδὴ οἱ πίθοι δὲν συνεκροτήθησαν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βεβαιωθῇ εἰς ποῖον ἐκ τῶν πύθων τῆς τελευταίας σειρᾶς ἀνήκει τὸ ἐνεπίγραφον τεμάχιον. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ὁ ἐνεπίγραφος πίθος προέρχεται ἐκ τῆς ἀποθήκης I, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ προέλευσις ἐκ μιᾶς τῶν ἄλλων ἀποθηκῶν. Εἶναι σκόπιμον νὰ ὑπομνησθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἡ πλειονότης τῶν πύθων τοῦ

1. Ὡς πληροφοροῦμαι μέρος τῶν πύθων μετακομίσθη καὶ ἀπετέθη, φροντίδι τοῦ ἐπιμελητοῦ Ἰω. Σακελλαράκη, εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἁγ. Νικολάου, ἄλλο μέρος ὁμως τούτων ἀτυχῶς κατεστράφη κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας μεταφορὰς γενομένας ἀνευ φροντίδος καὶ ἐπιμελείας καὶ ἀνευ προειδοποιήσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ Δήμου Σητείας κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπταετίαν.

ἀνακτόρου δὲν ἔχει εἰσέτι καθαρισθῆ καὶ ἐπομένως δὲν ἀποκλείεται νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἐνεπίγραφοι πίθοι.

Ὁ πίθος τῆς ἀγροικίας τῆς Ἐπάνω Ζάκρου ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν ἀποθήκην Θ κατὰ τὴν ἀνασκαφικὴν περίοδον τοῦ 1965¹ ἢ ὀροφὴ τῆς ἀποθήκης ἐστηρίζετο ὑπὸ κεντρικοῦ τετραγωνικοῦ πεσσοῦ καὶ ἐκ τῶν ἑξὶ πίθων αὐτῆς τρεῖς ἀνεκαλύφθησαν ΝΔ. τοῦ πεσσοῦ, δύο ἀμέσως ΝΑ. τούτου καὶ ἕτερος κατὰ τὴν νοτιάν γωνίαν. Δύο ἄλλοι πίθοι, μικρότεροι αὐτοί, εὐρέθησαν ὁ εἷς κατὰ τὴν βόρειον γωνίαν καὶ ὁ ἄλλος παρὰ τὸν ΒΑ. τοῖχον. Οἱ ἑξὶ πίθοι τοῦ ΝΑ. τμήματος εἶχον γυριστὸν χεῖλος, βραχὺν κυλινδρικὸν λαιμὸν καὶ δύο σειρὰς λαβῶν, μίαν κατὰ τοὺς ὦμους καὶ μίαν ἀμέσως ἄνω τῆς κυλινδρικοῦς μορφουμένης βάσεως. Ἡ διακόσμησις τῶν πίθων ἦτο ἡ συνήθης ἐκ ταινιῶν ἀπομιμουμένων σχοινία δι' ἐμπιέσεων καὶ ἐντομῶν, διατεταγμένων καθ' ὁμάδας καὶ συστήματα. Ὁ ἐνεπίγραφος πίθος εἶναι ὁ πρῶτος ἐκ ΒΔ. πεσῶν εἰς κεκλιμένην θέσιν παρὰ τὸν ἐπόμενον, ὁ ὁποῖος ἴστατο εἰς τὴν θέσιν του (εἰκ. 15). Εἶχε πάθει ἐκ τῆς πτώσεως καὶ ἐκ τῶν πελεκητῶν λίθων οἱ ὁποῖοι εἶχον πέσει πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην, ἀλλὰ τὰ τεμάχιά του ἦσαν πάντα σχεδὸν εἰς τὴν θέσιν των. Διεκοσμεῖτο διὰ συστήματος περιθεουσῶν ταινιῶν μιμουμένων σχοινία, ἑπτὰ ἐν συνόλῳ. Ἡ ἐξ 25 σημείων ἐπιγραφὴ εἰς δύο στίχους ἦτο κεχαραγμένη εἰς τὸν μεταξὺ τῶν δύο λαβῶν τῶν ὦμων κενὸν χῶρον, ὑπεράνω τοῦ συστήματος τῶν ἐμπιέστων ταινιῶν (εἰκ. 16). Πρόκειται περὶ τῆς μεγαλυτέρας μέχρι σήμερον ἐπιγραφῆς ἐπὶ πίθου καὶ διὰ τοῦτο αὕτη εἶναι ὄλως ἐξαιρετικῆς σημασίας.

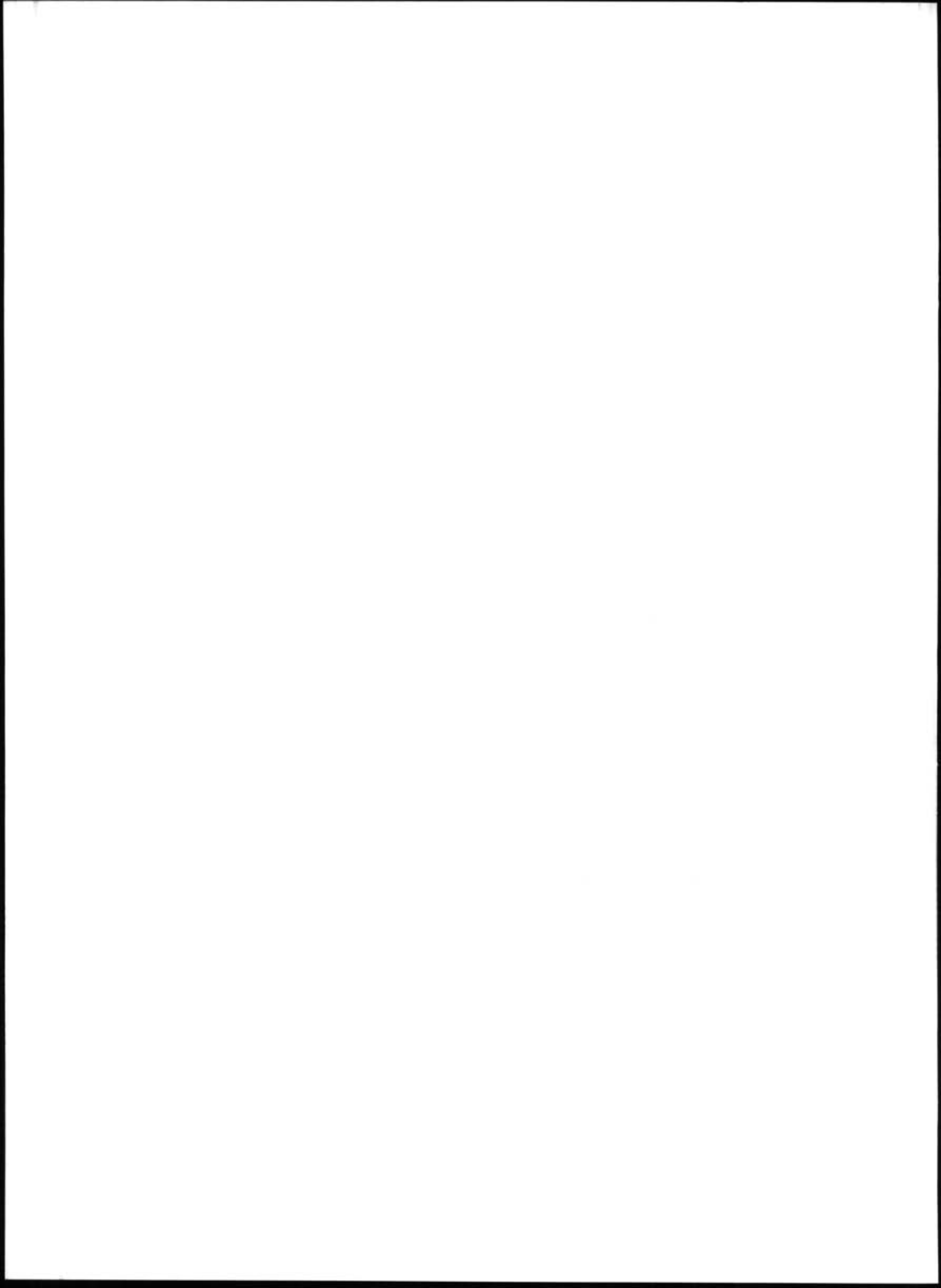
Ἡ χρονολογία τῶν πίθων, ὡς καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἀγροικίας μετὰ τοῦ περιεχομένου της κατὰ τὴν τελικὴν αὐτῆς φάσιν, εἶναι ἡ τρίτη νεοανακτορικὴ, ἢ ΥΜ ΙΒ, 1500 - 1450 π.Χ. περίπου. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνήκει καὶ ὁ ἐνεπίγραφος πίθος τοῦ ἀνακτόρου, ἀφοῦ ἅπαντες οἱ πίθοι ἀνευρέθησαν εἰς τὴν θέσιν των, ὅπως ἦσαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς, ἢ ὁποία, ὡς ἐλέχθη, ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἡ προκληθεῖσα ἐκ τῆς μεγάλης ἐκρήξεως τοῦ ἠφαιστείου τῆς Θήρας. Οἱ ἐνεπίγραφοι λοιπὸν πίθοι εἶναι σύγχρονοι μὲ τὰ ἀρχεῖα τῶν πινακίδων τοῦ ἀνακτόρου.

Ν. ΠΛΑΤΩΝ

1. ΠΑΕ 1965, σ. 222.

W. C. BRICE

INSCRIBED TABLETS AND PITHOS
OF LINEAR A SYSTEM
FROM ZAKRO

TABLETS FROM ZAKRO

in the Linear Script of Class A

One incomplete and much-worn tablet was found by D. G. Hogarth in the early excavations at Zakro (BSA 7, 1900-1, 133- "a broken baked clay wedge", Pugliese Carratelli 601 Z1, ILA IV 4).¹ The archive here described, which was excavated by Professor N. Platon during the season of 1963, comprises fifteen whole, or substantial sections of, tablets, and seven fragments. Of the fifteen larger pieces, two (Nos. 4 and 5) may now be accepted as comprising the top and bottom of the same tablet, even though they cannot be joined. Of the resulting fourteen tablets, two (Nos. 9 and 12) are complete, one (No. 6) is nearly complete but somewhat faint. Three (Nos. 1, 8, 10) are reasonably well preserved, and the remaining eight are fragmentary.

In size, shape and format the tablets are very similar to those of Hagia Triada. They are inscribed from left to right across the long axis, and as at Hagia Triada the lines are ended and started wherever the exigencies of space make this necessary, with no concern for the interruption of sign-groups. Two (Nos. 7 and 9) are inscribed on one side only.

Signary

The Zakro archive probably adds to the Linear A signary three new signs, of which two occur together in the same sign-group on Z 12 a7. Of these, has been allotted the existing No. L' 21, formerly assigned to a doubtful 'single-axe' graffito from Palaikastro, and has been classed as L 24' because of its generic resemblance to L 24 : while has been grouped, with no great conviction, with the sign L 114 , recorded once only at Hagia Triada; its context here is Z 8 a7.

Four new ligatures are distinguished, Lc 55' (a variant of Lc 55) , Lc' 10 (reminiscent of Lc' 6), Lc' 11 (exactly matched by a graffito on a LM IB/LH II sherd from Ayia Irini in Keos - Inv. K.2005, Kadmos 9,

¹ See Appendix.

1970, 110, No. 6, but unknown elsewhere in Minoan writing), and Lc' 12 , which incorporates the rare sign L 48' 4.

It is re-assuring to have confirmation, on the Zakro fragment δ , of the elaborate variant of L 3 , hitherto only recorded once at Tyliisos ($\text{IV } 9 \alpha'$) and once at Hagia Triada (HT 1024) ; of the sign \mathcal{B} (now, it is suggested, L 80' = B* 6', until now not attested on Linear A tablets, though clearly to be seen on the Troullos ladle ILA I 16 -) ; and of the sign \mathcal{X} (on Z 12 α' - now, it is proposed, L 102'': cf. *Kadmos* 2, 1963, 157-8 and footnote 2 there, by Ernst Grumach, concerning B* 47 and L 81, 102).

In general, the calligraphy of the Zakro archive is more flowing and elaborate than that of Hagia Triada, and certain signs, like \mathcal{B} , \mathcal{E} , \mathcal{K} and \mathcal{M} , often incorporate small flourishes which occur only rarely and in atrophied form elsewhere in Linear A.

It is apparent that several different hands are involved in the surviving tablets, and no two can be attributed with conviction to the same scribe. Z 8 and 12 include similar forms of \mathcal{A} , \mathcal{D} and \mathcal{I} , but their \mathcal{B} and \mathcal{U} are not very close; Z 6 and 9 may be compared in respect of the signs \mathcal{U} , \mathcal{A} and \mathcal{Z} , but again their forms of \mathcal{B} differ, and so do their examples of \mathcal{I} and \mathcal{K} .

Since the archive is so limited, it has been considered reasonable to illustrate in the table of signs each variant of every sign.

The table of sign position and frequency, by comparison with HT, is of course of limited value because of the relatively small size of the Zakro archive.

Numerals

All the fraction signs are known from Hagia Triada, except Lm' 8, a possible new combination; although this is admittedly only a speculative reconstruction.

The tablet Z 12 holds the main feature of numerical interest. The ratios between its totals are described in the footnote to the transcription of that piece. Since, as there mentioned, similar ratios may be noticed in the HT tablets, they must surely be other than coincidental.

Sign-Groups

Several sign-groups recur on different tablets, $\text{A} \Delta \Delta$ on Z 1 and 10, $\text{t} \Psi \text{A} \square$ on 6 and 9, $\text{O} \text{A} \text{O} \text{A}$ and $\text{O} \bar{\text{i}}$ on 8 and 12, and the two groups $\Psi \text{H} \text{B} \Psi$, $\text{A} \text{A} \text{V}$ follow each other immediately on 8a, 10b and 12a. Only one 'item' sign-group, however, can be matched with a group in an inscription from another site - namely $\text{T} \text{Z} \text{Y} \square$ of Z 9 a2-3 which is already known from HT 25 a3. In addition, Z 12 shows the first example to come to light outside Hagia Triada of the regular HT 'totalling formula' $\frac{1}{2} +$; and the familiar HT association of the apparent ideograms Ψ and $\bar{\Psi}$ is confirmed on Z 11 and 13: but a number of short sign-groups that are common at HT, such as $\text{Y} \parallel$, $\text{Y} +$, $\text{V} +$, $\text{t} \Psi$ and $\text{T} \text{Y} / \text{Y} \Psi$, do not appear at Zakro.

Recurrent combinations of signs

In addition to precise comparisons within the archive, there may be remarked a number of instances of partial correspondence, where two or more signs within different groups are the same. The following constitute the most striking instances:

$$\begin{array}{ll} \Psi \text{H} \text{B} \Psi & \text{Z } 8, 10, 12 \\ \square \Psi \text{H} \text{B} & \text{Z } 9 \end{array} \qquad \begin{array}{l} \left[\begin{array}{l} \bar{\text{i}} \Psi \\ \bar{\text{i}} \Psi \end{array} \right] \\ \text{T} \left[\begin{array}{l} \bar{\text{i}} \Psi \\ \bar{\text{i}} \Psi \end{array} \right] \end{array} \text{Z } 6$$

In the second case, $\bar{\text{T}}$ clearly stands as a prefix, as often in Minoan writing of all classes. Many such examples are noticed within the commentaries to the transcriptions, including several where the comparison is between a group at Zakro and one from Hagia Triada, Pylos or elsewhere.

Clustering of signs

An allied phenomenon is the repetition of combinations of signs, in varying order, position and associations within a particular list. The following instances occur in Z 6:

$$\left. \begin{array}{l} \bar{\text{T}} \frac{1}{2} \bar{\text{i}} \Psi \\ \bar{\text{T}} \frac{1}{2} \bar{\text{i}} \Psi \\ \bar{\text{T}} \frac{1}{2} \bar{\text{i}} \Psi \\ \bar{\text{T}} \frac{1}{2} \bar{\text{i}} \Psi \end{array} \right\} \text{A appearing as an 'infix'}$$

$$\begin{array}{l} \bar{\text{T}} \text{A} \square \\ \text{t} \Psi \text{A} \square \end{array}$$

Some at least of the following examples may also be significant:

Z 4/5	Z 9	Z 9	Z 12
Z 106			

Inversion

One case of a pair of signs in reversed order may be noted:

Z 9 a2-3
 Z 10 a2

To this may possibly be added:

Z 13 a1
 Z 6 a1

- though the group $\text{Z} 13$ is more or less superposed in $\text{Z} 6$ and the intended order of the signs is by no means clear; this may in fact be a ligature.

'Syntax'

By analogy with the HT series, it seems clear that the Zakro tablets have to do with subdivisions among various entities of factors or 'commodities' of which $\overline{\text{A}}$ is the commonest, and Φ and Ψ are also attested. Even in cases where a 'commodity sign' is not explicit, it may have been stated in the portion of the tablet that is now missing, or implied by the original association of the tablet with another, perhaps the first of a set, in which the 'heading' of the series was written out.

Fortunately, six 'headings' are preserved in the Zakro archive, and these may follow some kind of pattern, as the

following experimental arrangement appears to indicate:

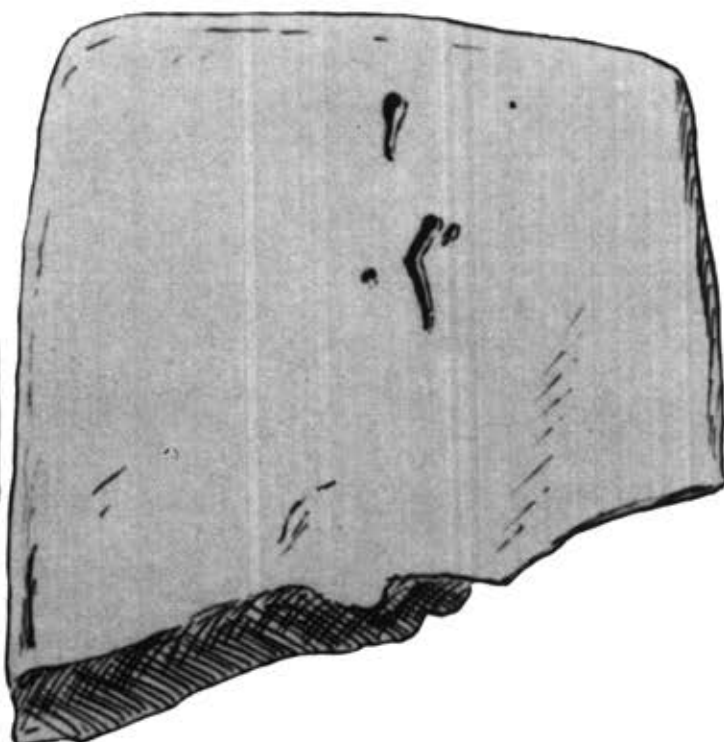
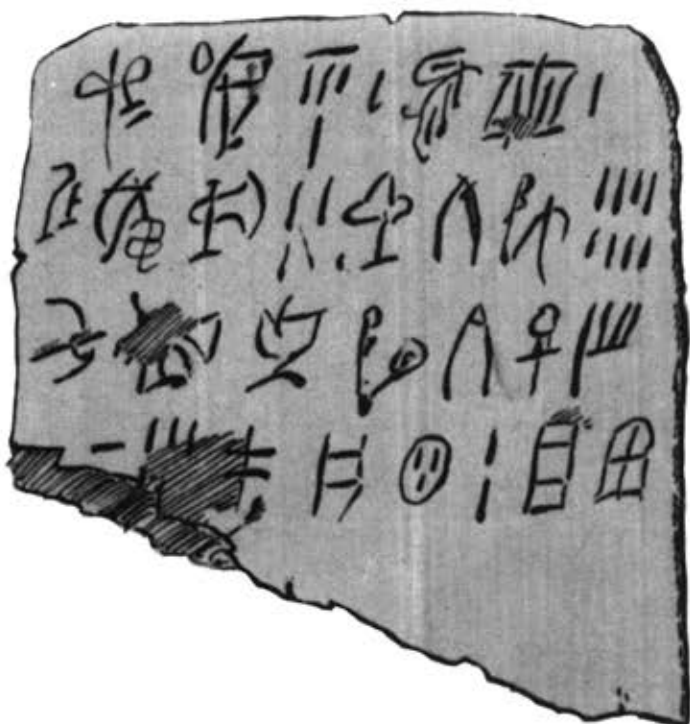
		Z	
𐎗 𐎚 𐎛 . 𐎗 𐎛		1	
	𐎗 𐎛 . 𐎗	10	
	𐎗 𐎗 ←----- 𐎗 𐎗	11	(list items, not 'heading')
	𐎗 ←-- 𐎗	12	
𐎗.	𐎗	9	
	𐎗 𐎗 𐎗 . 𐎗	6	
	𐎗 𐎗 𐎗 𐎗 𐎗 𐎗 . 𐎗 . 𐎗 . 𐎗	13	

The following quotations from HT may illustrate the association there too of the signs 𐎗, 𐎛 and 𐎗, while the Phaestos context also introduces the element 𐎗:

𐎗 𐎗 𐎛 𐎗	ILA IV 14 (Phaestos)
𐎛 𐎗 𐎗	HT 87/117
𐎗 𐎛 *	HT 93
𐎗 𐎗 𐎛	HT 19

Further, HT 17 and 19 may imply an association between 𐎗 and 𐎗, as at Zakro, thus:

𐎗 𐎗 𐎗 . 𐎗 .
 𐎗 Numerals

1a

¹			
²			
³			
			⁴
	⁵		

= Z 10 or. cf. HT 24 61-2

minuscule. (Lc 55) cf. Lc 55 . may also have 'axe' - - and cf. (L' 21) on Z 12 or cf. KN As 1519.4

cf. KN Fh 347.1 etc.; PY Cn 719.7 etc.

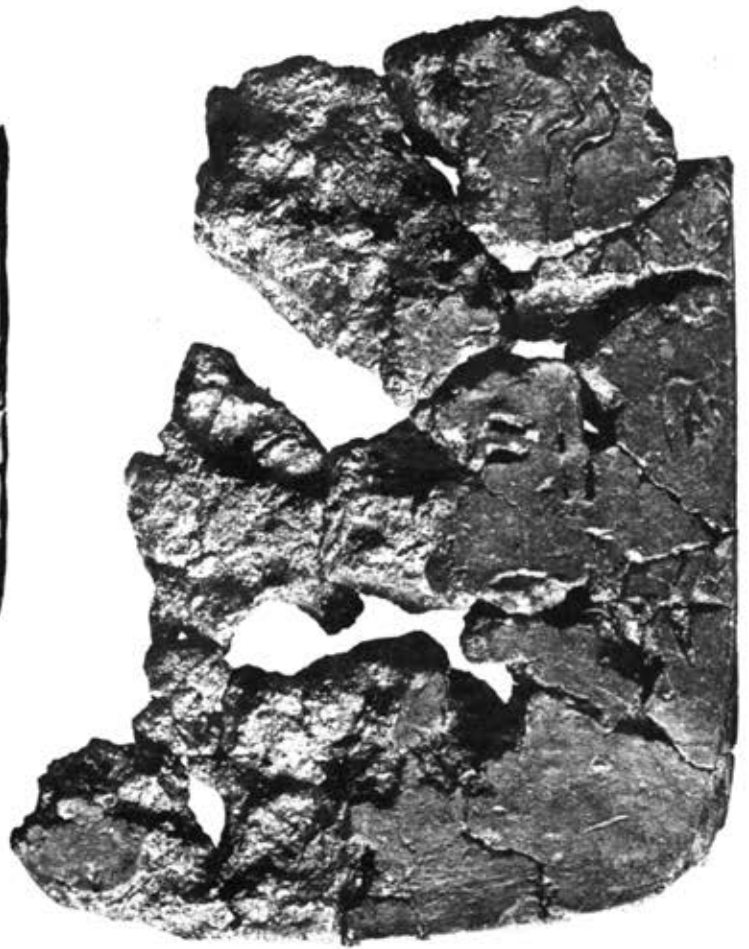
cf. Z 12 or ; also Z 6 65 and 10 or ...

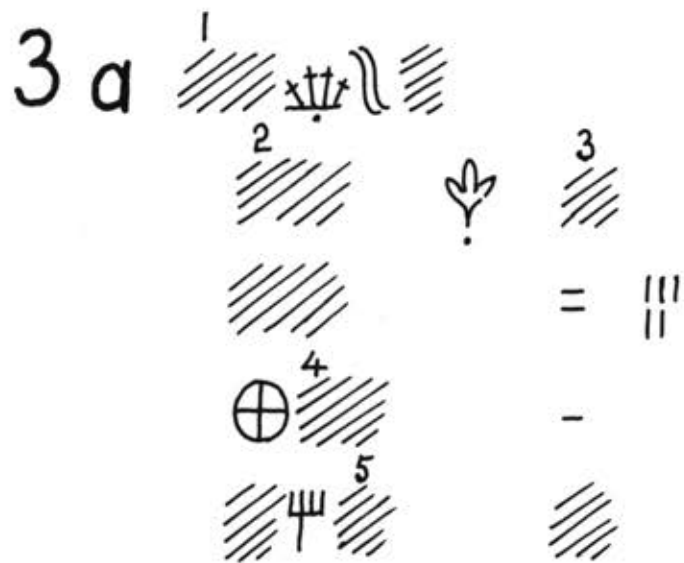
Second sign L28 ()? cf. HT 24 62

b <

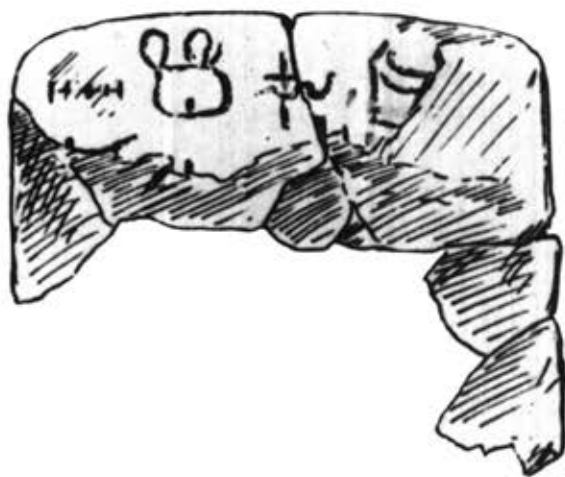
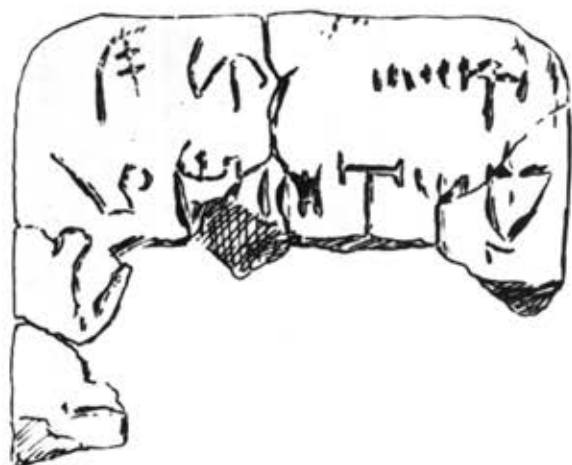

2 No transcription
possible

cf. MY V 659.2 𐎎𐎗𐎕𐎗

4/5 a

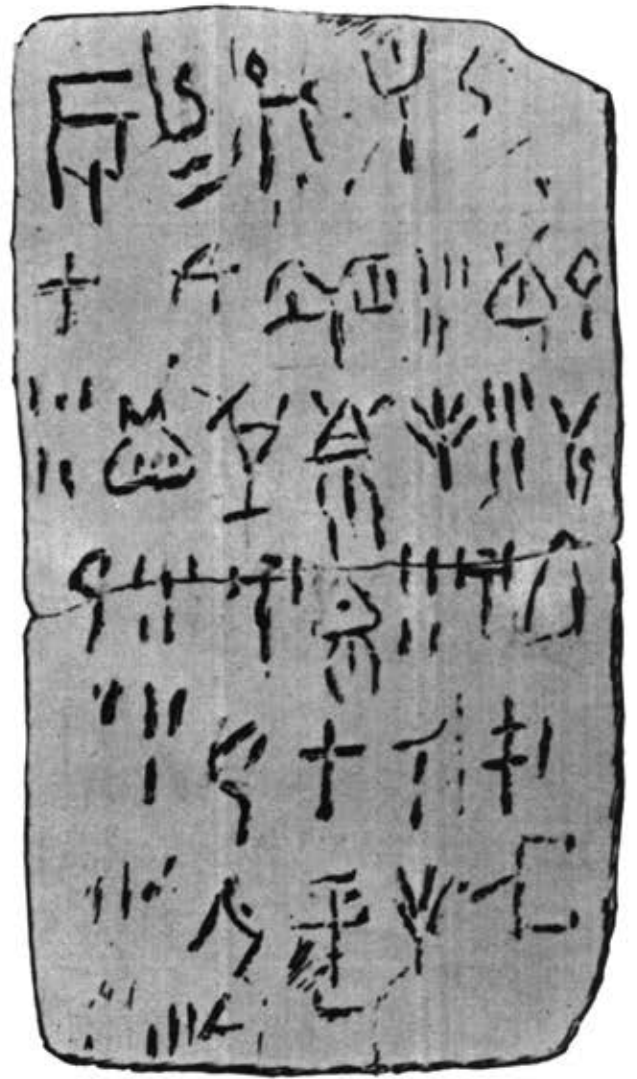
||||

|||

cf. TL^c common at KN

cf. PY An 654.8 TΨϕϕT³

6a ¹ 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

² 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

⁴ 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

𐎎𐎎𐎎 ⁵ 𐎎𐎎𐎎

𐎎𐎎𐎎 + 𐎎𐎎𐎎

𐎎𐎎𐎎

⁶ 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

⁷ 𐎎𐎎𐎎 𐎎𐎎𐎎

cf. Z 13 a1 ... 𐎎𐎎𐎎 ... 𐎎𐎎𐎎 . 𐎎𐎎𐎎 are cramped thus 𐎎𐎎𐎎 and could constitute a ligature

cf. KN X 107 𐎎𐎎𐎎; PY Fr 1215.1 𐎎𐎎𐎎

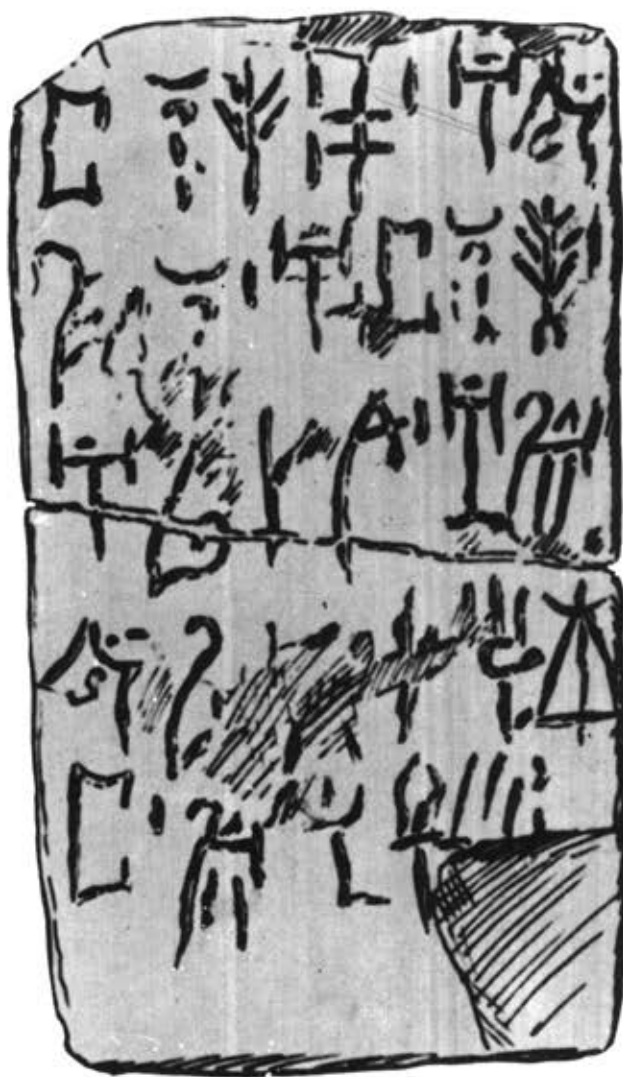
A small chevron > after the Y may be a mark of punctuation

cf. PY Tn 316.3 𐎎𐎎𐎎; also 𐎎𐎎𐎎 etc. Mallia bar ILA IV 106 has 𐎎𐎎𐎎

cf. Kephala ILA V 15 𐎎𐎎𐎎; HT 89, 𐎎𐎎𐎎; 96 a2 𐎎𐎎𐎎; KN G 820.1, PY Ta 716, 𐎎𐎎𐎎 also 𐎎𐎎𐎎 below For 𐎎𐎎𐎎 of 𐎎𐎎𐎎, 64-5 below; and see Z 95 (note)

For independent use of 𐎎 cf. 61 below and HT 8, 10, 25, 43, 64, 85

cf. below, 61-2 𐎎𐎎𐎎 and 62 𐎎𐎎𐎎. cf. also PY Sa 287 𐎎𐎎𐎎 and KN X 109 𐎎𐎎𐎎

b 𐎠𐎡𐎣 |
 𐎠 |
 𐎡𐎢𐎣²𐎣 |
 𐎡𐎠𐎡𐎣 |
 𐎡𐎢𐎣𐎤³ |
 𐎡𐎢𐎣𐎤⁴𐎣𐎣⁵𐎣 |
 𐎡𐎢𐎣𐎤⁵ |
 𐎡𐎢𐎣𐎤⁵ |
 𐎡𐎢𐎣𐎤⁵ |

cf. α5 above, and remarks there

cf. α6 above 𐎡𐎢𐎣𐎣; also ILA IV 7, 𐎡𐎢 and IV 9 α7 𐎡𐎢𐎣; and MY Ge 605.2 𐎡𐎢𐎣

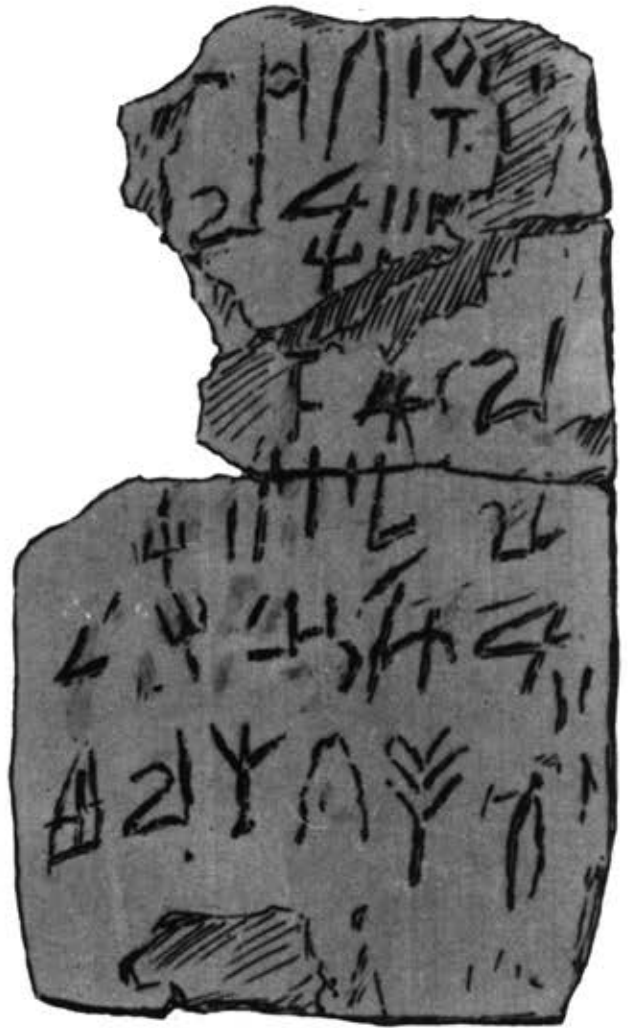
= 6/ above, 𐎠𐎡𐎣, plus prefix 𐎡. cf. also α6 above, 𐎡𐎢𐎣𐎣, Z 9, 𐎡𐎢𐎣, and KN V52 𐎡𐎢𐎣...

cf. 1-2 above, 𐎡𐎢𐎣𐎣 and, 3-4 below, 𐎡𐎢𐎣𐎣. 𐎡𐎢- common at KN; also PY

= 1-2 above, 𐎡𐎢𐎣𐎣, with infixed 𐎡. cf. MY Ge 605.2 𐎡𐎢𐎣

= Z 9.5 (see note there). cf. α4-5 above, 𐎡𐎢𐎣, and KN Vc175 𐎡𐎢𐎣

See Z 1 α3 for note on 'suffix' ... 𐎡𐎢. cf. HT 10 α2, 10 α4, 85 α3 𐎡𐎢𐎣

7

¹ // // H A

| <

² // // 2 4

|||

4, here in ligature (Lc'12), also (possibly twice) 5 below = L 48', once only in HT (38')

³ // //

//

// + 4 2 // 4

|||| <

⁵ 2 // // 4

| <

E 4

||

⁶ A 2 Ψ A

||

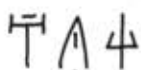
cf. A b..., several times KN, MY

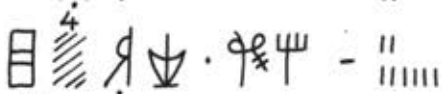

8a ¹

²

⁴ -

⁵ = = Z 12 a2

⁶ - = Z 10 b1, 12 a4-5; cf. 93 G4 H88.

⁷ = = Z 10 b2, 12 a5

 =

⁸ = = Z 12 b1 - also with small and high (adjunct?) and '3' units. cf. KN Da1078 etc.

³

cf. KN V1005]T@, C 394.3]T@B@ (KT²)

cf. KN Dv 1272 T@+ and other groups with T@-, KN, MY, PY

= Z 12 a2

-

= Z 10 b1, 12 a4-5; cf. 93 G4 H88.

= Z 10 b2, 12 a5

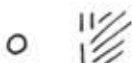
$\sum_{z=1}^7 = L 114 \triangleleft$ (once only HT-43) - without strong conviction! cf. also $^*48^m X^m$ and $^*82^m$ cf. Z 12 b1 - also with small and high (adjunct?) and '3' units. cf. KN Da1078 etc.

b

¹

²

9

𐎧.𐎠.

𐎧𐎠𐎡

*¹

²𐎧𐎠𐎡𐎢

𐎧𐎠³*𐎡

𐎠𐎡𐎢𐎣

⁵𐎢𐎣𐎡𐎢

𐎢𐎣𐎡𐎢

⁶𐎢𐎣𐎡

|

∠

2
2

|

+

+

4

+

∠

||

7

|

∠

|

+

||

+

𐎧 occurs in 'heading' of Z 1, 2 similarly in Z 6, 13. cf. HT 25 a5 𐎧𐎠𐎡; MY V 659.7 𐎧𐎠𐎡

cf. 2-3 below, 𐎧𐎠𐎡, and Z 6 62 𐎧𐎠𐎡; KN Vc 569 𐎧𐎠𐎡; PY An 35.5 𐎧𐎠, etc.

For independent status cf. HT 6 a2,7

cf. KN Ap 639.9 𐎧𐎠𐎡; PY An 654.8 𐎧𐎠𐎡𐎢; KN, PY 𐎧𐎠𐎡

= HT 25 a3. cf. Z 10 a2... 𐎧𐎠...; ILA IV 16 ... 𐎧𐎠. 𐎧𐎠, IV 17 vii 𐎧𐎠

cf. Z 8 a4-5, 10 61, 12 a4-5 𐎧𐎠𐎡; PY An 209.6 𐎧𐎠𐎡

Element 𐎢 reappears in 6 below. cf. Z 10 62-3 𐎢𐎣𐎡

= Z 6 64-5. cf. HT 6 a6 𐎢𐎣, 21 a1 𐎢𐎣𐎡; PY Jn 389.5 𐎢𐎣𐎡

cf. 4 above ... 𐎢𐎣...; HT 264, 91, 102 𐎢𐎣, 93 a4 𐎢𐎣; PY Jn 725.2 𐎢𐎣

10a 𐌹𐌺𐌰

²
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸
³
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸
⁴
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸

𐌹𐌺𐌰 = Z 101

cf. KN Db 1324 etc. 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸

cf. ... 𐌹𐌺𐌰, Z 92-3; PY An 657.7 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸

= Z 1206-7. cf. KN Ap 639.10 𐌹𐌺𐌰

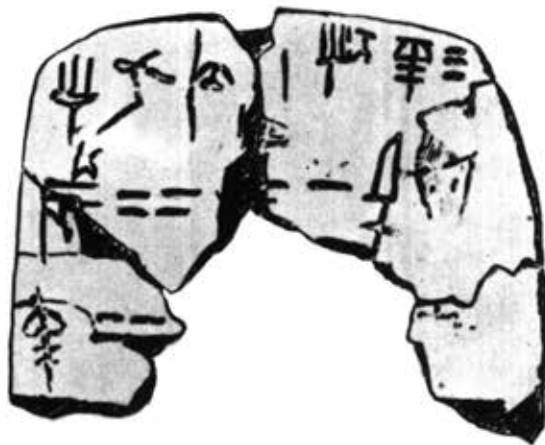
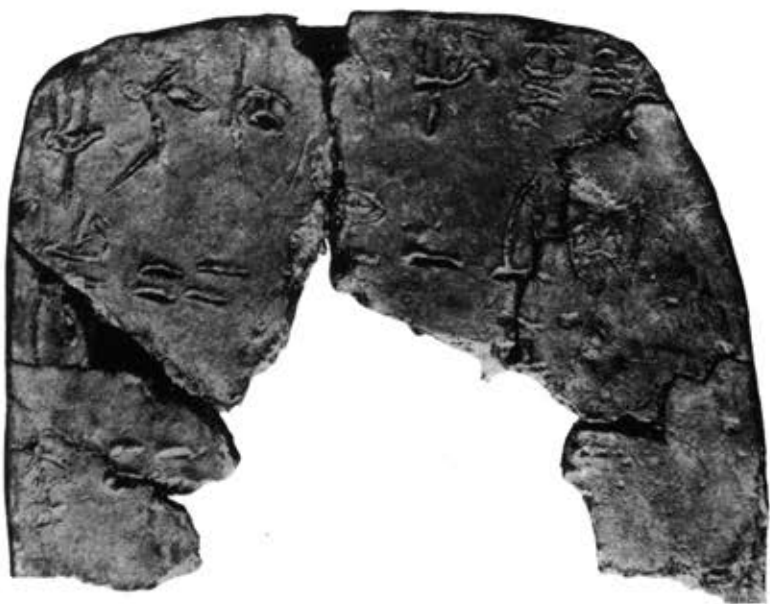
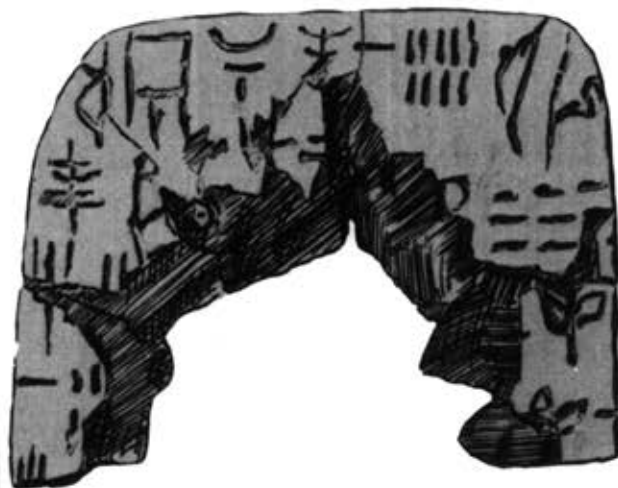
b

¹
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸
²
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸
³
 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸
 =
 |
 |
 ||

= Z 804-5, 1204-5. cf. 93 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸

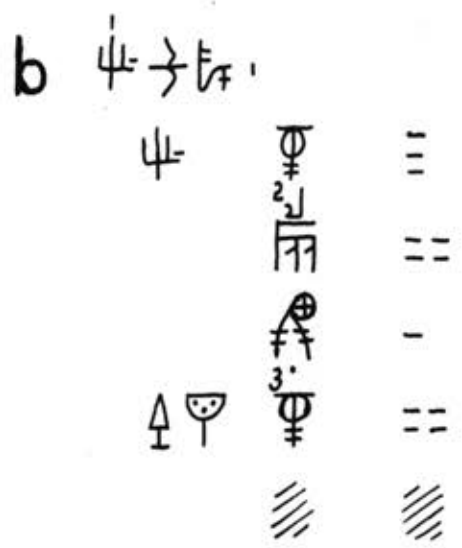
= Z 806-7, 1205

cf. Z 94 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸; PY Jn 658.3 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸, Jn 725.4 𐌺𐌹𐌶𐌹𐌸

cf KN Ga 675 $\overline{\text{HT}} \oplus \text{HT}$, PY Fr 1215.1
 $\overline{\text{HT}} \overline{\text{HT}} \text{HT}$, etc.

cf. KN UF 7491 ?] \rightarrow HT

cf. Z13 α 1 and HT parallels noted there

= Z12 β 3 . cf. Z 6 α 1 $\overline{\text{HT}}$ α 1... Also = Graffito
 No. 6 Ayia Irini, Keos $\frac{21}{\overline{\text{HT}}}$ (Caskey, *Kadmos* 9, 1970, 110-1)

HT - cf. Z13 α 1

12a $\overset{1}{\text{X}} \text{子} \bar{\text{Y}} \text{ 冫}$

$\overset{2}{\text{⊕}} \text{4} \text{⊕} \text{A} \quad \equiv \quad \text{IIII}$

$\overset{3}{\text{⊕}} \text{A} \text{Y} \text{Y} \cdot \text{冫} \text{冫}$

$\overset{4}{\text{⊕}} \text{♀} \text{⊕} \quad \text{II}$

$\overset{5}{\text{⊕}} \text{H} \text{⊕} \text{⊕} \quad \text{IIII}$

$\overset{6}{\text{⊕}} \text{[A]} \text{⊕} \quad \text{I}$

$\overset{7}{\text{⊕}} \text{Y} \cdot \text{冫}$

$\overset{8}{\text{⊕}} \text{Y} \text{⊕} \text{冫} \text{冫}$

$\overset{9}{\text{⊕}} \text{⊕} \text{⊕} \text{⊕} \quad \text{IIII}$

X - cf. HT 115 or X , classed by P. Carratelli and ILA as L102; perhaps now better L102' = Z 805 [cf. PY No 248 X Y]

cf. 6 below, $\text{Y} \cdot \text{X}$, Z 6 or $\text{冫} \text{⊕} \text{⊕}$; HT 96 or $\text{⊕} \text{A} \text{A} \text{子} \text{Y}$; also / above, ... Y 冫

cf. Z 103 $\text{⊕} \text{⊕} \text{⊕} \text{⊕}$ and remarks there on ... $\text{⊕} \text{⊕}$

= Z 804-5, 1061. cf. 90 $\text{⊕} \text{⊕} \text{⊕}$; KN O.1562, $\text{⊕} \text{⊕}$

= Z 805-6, 1062. A reconstructed from vestiges, lines of fracture, and analogy (group). cf. 3 above, $\text{⊕} \text{A} \text{Y} \cdot \text{冫}$; KN X.5537] Y]

= Z 1003. Y reconstituted similarly to A , 5 above

⊕ new to Lin. A; cf. Lin. B $\text{♀} \text{⊕}$; allotted L'21 (like 'single axe' graph.). ⊕ also new; cf. L102 X with ♀ in lig? allotted L24' (cf. L24 A)

b $\text{⊕} \text{冫} \cdot \text{ 冫} \quad \text{II}$

$\overset{2}{\text{子}} \text{+} \cdot \quad \text{冫} \equiv \text{IIII}$

$\overset{3}{\text{冫}} \text{冫} - \text{IIII}$

= Z 807 - also with ⊕ in 'adjoined' position, and associated with '3' units. 冫 presumably here to 'close the list'

The first occurrence to come to light outside HT of the Linear A 'totalling formula' $\text{子} \text{+}$.

= Z 1162; cf. 6 or $\text{冫} \text{冫}$...

The total (of 85) is subdivided between 冫 68 and 冫 17 - an exact ratio of 4:1. The list comprises 冫 57 plus $\text{冫} \text{冫}$ 28, that is 85 divided in an approximate ratio of 2:1. For similar ratios at HT see ILA near foot of page 8; and cf. the 'totals' on HT 122 6: $\text{子} \text{+} 65 (= 32\frac{1}{2} \times 2)$ $\text{冫} \text{冫} \text{子} \text{+} 96 (+?) (= c. 32\frac{1}{2} \times 3)$

13a $\frac{1}{\text{TTT}} \text{ 2 4 4}$

	$\text{☉} \cdot \text{☿} \cdot \text{♁}$	
////	////	$\text{////} \neq$
$\text{☉} 4$ ³	////	$\text{////} \neq$
☿	$\text{☉} \cdot$	$\text{☿} \neq$
	TT	\angle
	$\text{☉} \neq$	
$\text{☿} \neq$ ⁵	☿	$ $
	$\text{☉} \text{ TT}$	\neq ⁶
////	☿	
//// ⁷	////	////

cf. Z 6 w/ TT 4⁴, and for the inversion(?) hN
 Dv969 $\frac{1}{\text{TT}} \text{ 4}$. cf. MY Ui 651.2 8L; KN Vc 211 $\neq \text{TT} \text{ 4}$
 Db1236 $\frac{1}{\text{TT}} \text{ 4}$. For association $\text{☿} \neq$ cf. HT 93 a3-4, 5, 115 a1,
 120₄ . For the 'gunu' version of L100-HT96 a2 \neq

A new fraction (Lm '8)? - only a despairing speculation!

\rightarrow also b3 below, and HT 110 a2, Cr V 5 a

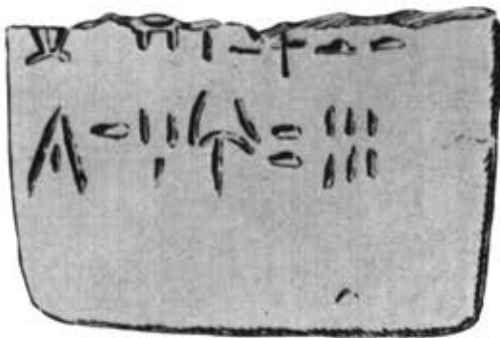
Only case in the archive of 'T' not initial.
 An inverted group?

b $\frac{1}{\text{TT}} \text{ 2 4}$

$\text{YR} \text{ 2}$	☿	$ $
☿ ²	☿	$\text{ } \text{ 7}$
$\text{☿} \text{ ////}$	☿ ³	$ $
$\text{☿} \neq$	☿	

cf. PY Va 15.1 TT
 cf. Z 6 a3-4 YR

= a5 above; see note there

14a

†
2
^
‡

-

=

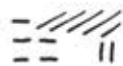
For solitary usage cf. Z 6 a 5 and note there

Used alone on HT 1193, 12362, and bar from Mallia ILA IV 10 c'

In isolation on Knossos 'Linear A' tablet ILA IV 2,

b

†
^
2
‡

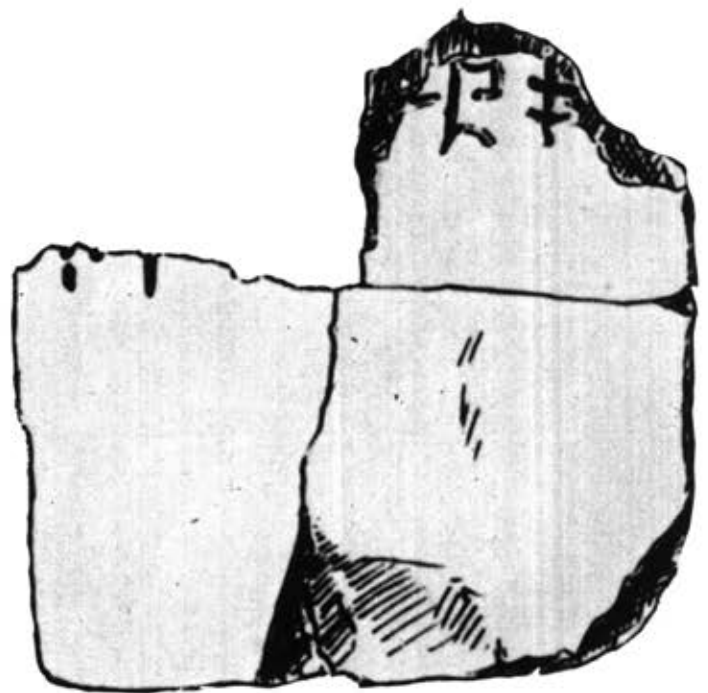
-

--

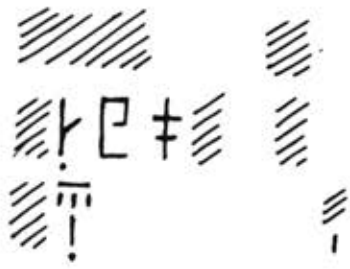
3

For this and succeeding signs in solitary occurrence, see notes to side α, above

15

α

β

γ

δ

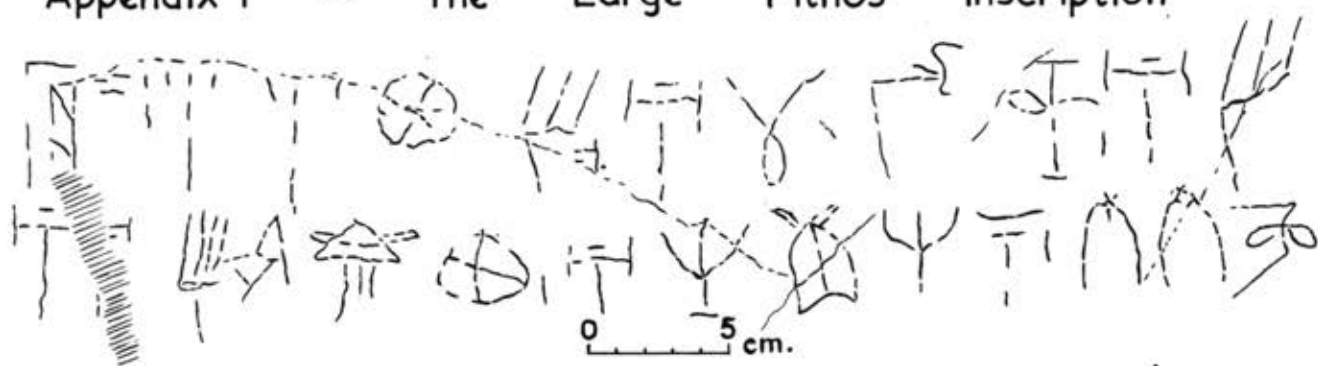
ϵ

ζ

η Uninscribed

Appendix I — The Large Pithos Inscription

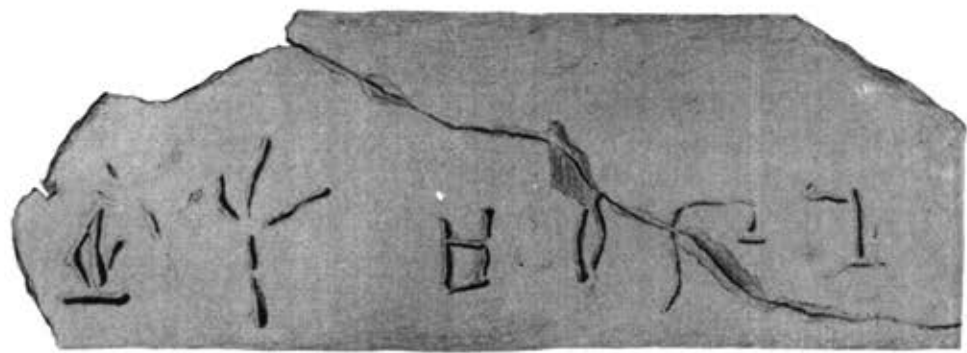
The inscription is traced along the shoulder, at the level of the handles, of a tall pithos, about five feet high. The two lines are lightly and finely incised, apparently after firing, and are well preserved, except for the second sign of the second line, which has suffered from wear.

i The first line begins at the left with the 'wine' sign followed by numerals, probably '32'. The inscription incised on the rim of a vase from Knossos (ILA II 5) may be compared: $\overline{\text{ii}} \text{f} \text{v} \overline{\text{ii}} \text{iii}$

There follow sign-groups separated by vertical strokes of division. Relying on these, and on the structure of analogous Linear A sign-groups from elsewhere, a grouping of signs

vi The middle sign is doubtless L95 Ψ , though the 'eyes' are not apparent. The base-line below the first L54 Ψ - if such it be - recalls that of the partially preserved left-hand sign of the graffito from Hagia Triada, ILA II 7a, Ψ . Ψ is found on HT 295.

vii The same group, $\Lambda\Lambda\rightarrow$, opens HT 351. At the start of HT 96 a1 it has acquired a prefix and a suffix to become $\Psi\Lambda\Lambda\rightarrow^*$.

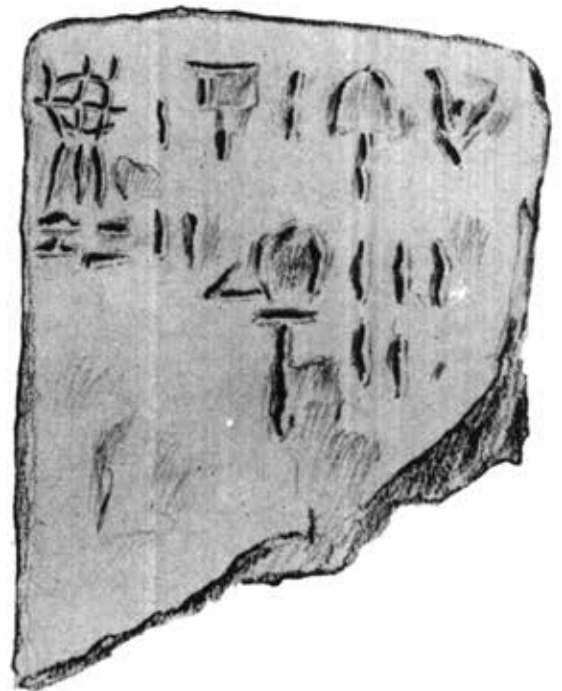

Appendix 2 — The Small Pithos Inscription

It is singularly difficult to find parallels for the elements of this graffito. Beginning at the left, the first two signs may possibly be forms of L 101-54 $\text{Ϝ} \text{Ϙ}$.

After a space, four signs follow. The first two may be badly written or worn variants of L 32-31 $\text{Ϝ} \text{Υ}$ (the first half of one form of the 'libation formula' — see the remarks on group iii of the large pithos inscription, Appendix I above). The last two signs may be very roughly inscribed forms of L 84-55 $\text{Ϝ} \text{Υ}$, but it would clearly be unwise to build on such speculations.

Appendix 3 — Linear Inscriptions discovered
previously at Zakro

ILA IV 4 (HM 85) Clay tablet discovered by the British School expedition in House A, among the sealings. Described by D. G. Hogarth (*BSA* 7, 1900/1, 133) as "a broken baked clay wedge 48 mill. long x 12 mill. broad, showing obliterated characters in the linear Knossian script on both faces."

The only certain sign on the whole tablet is Λ which begins side *b*. This may be followed by \odot or possibly \oplus . The second line of side *b* contains a numeral, 37 or more.

Side *a* also appears to have held only two lines of inscription. Arthur Evans read the first sign as X (L 102), the third as Ψ and the fourth as Φ . In fact, the opening sign appears to be i^{\prime} or possibly Ψ , followed by a punctuation stroke or numeral "1". The next sign is badly scarred, but may just possibly be X . Next, the Ψ , if it exists, would seem to be a minuscule adjunct. The second line begins with a numeral, read by Evans as 42 plus fraction $\frac{1}{4}$ ($\frac{1}{4}$ by his reckoning). This being so, the immediately preceding sign, at the end of the first line, should be an ideogram, and Y suggests itself as a possibility. The last entry on the second line may be Φ followed by the numeral "5."

ILA III 8 (HM 84). Clay roundel (sealing) found also in House A by the British expedition. On the edge are

III 8

0 1 2 cm.

! : P : i

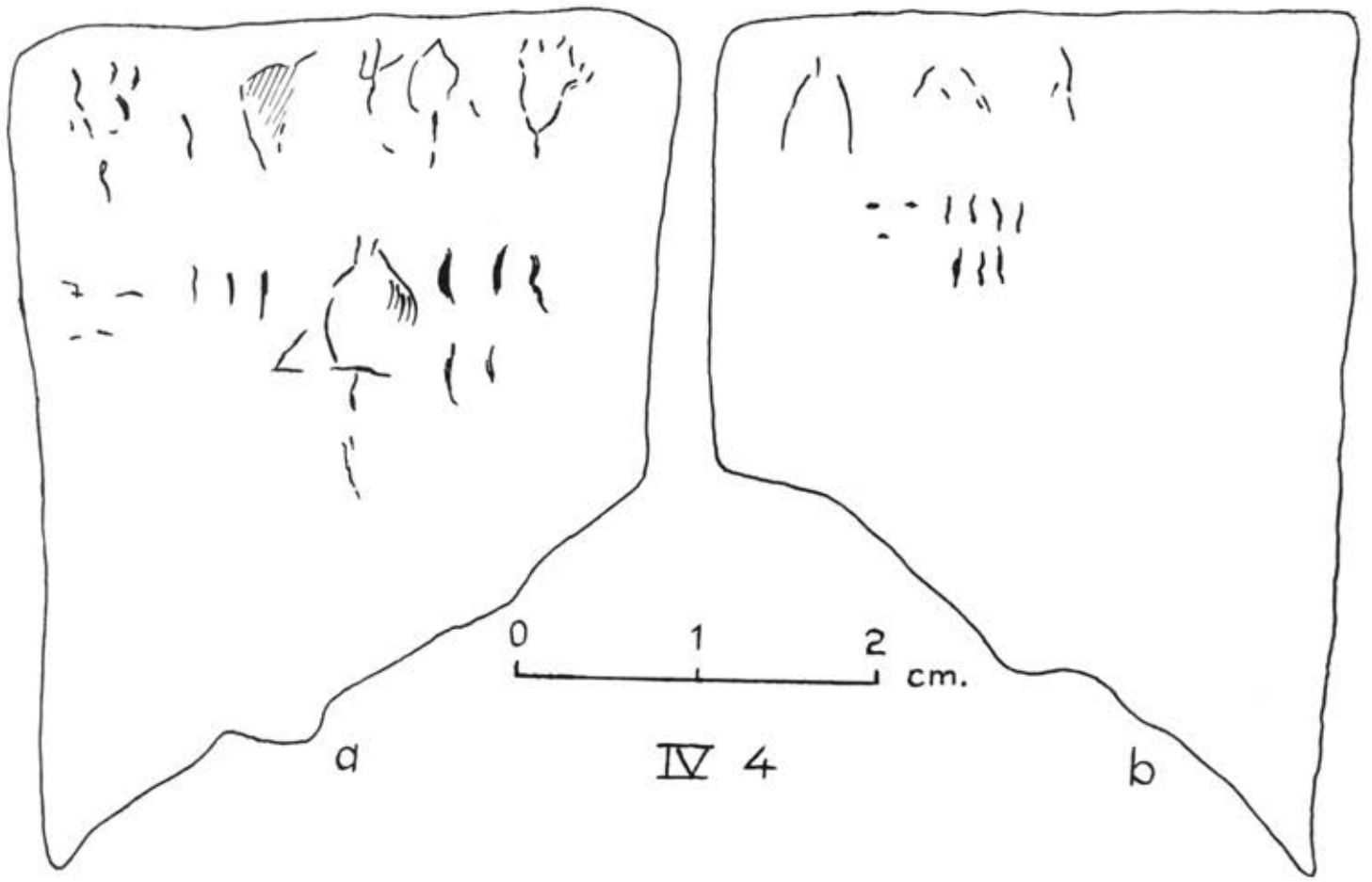
II 21

ii

two seal-impressions "apparently representing a running animal," in the words of Arthur Evans. Hogarth, however, in a brief description in *BSA* 7, 1900/1, 133, refers the same impressions to "type, two wild goats." Evans, in his notebook, referred to the object as an "unperforated clay label"; Hogarth, however, describes it alternatively as "a roughly circular tablet (28 mill. diam.) of fine baked red clay" (*BSA*, above), and as a "hollow disc" (*JHS* 22, 1902, 89, fig. 32). In *BSA* he mentions further that "On another part of its rim [from that marked with seal-impressions] appears also the impress of some textile material."

Only one side is inscribed. There are two lines, of which the first seems to read $\bar{\tau}\Lambda\oplus\bar{\tau}$, as Evans proposed. Of the second line, Evans wrote that it "is very indistinct. Its first character seems to be ?." In fact, the first character may more likely be a variant of λ , L 93. The second character is less certain, and ff , L 79, is tentatively proposed. What follows thereafter may be the numeral "3."

ILA II 21 i,ii (HM 2265 = no. ii). Graffiti on potsherds from houses in the Mycenaean town. Published by D. G. Hogarth in *BSA* 7, 1900/1, 128, fig. 40, 1,2.

Notes to the Signary

- L 3 Hitherto twice at HT, once at Tylißos (ILA IV 9). The one Zakro occurrence , regrettably without full context, is very close to the Tylißos form . Could this be a 'gunu' variant of L37 ?
- 6 Closer to the HT form than to the 'leaf' shape of Apodoulou , Knossos , Phaestos and the Linear B equivalent *69 .
- 24' Once only; provisionally a new sign; may include an adjoined . L24 is its nearest correlative, but the 'ears' recall L95 and L102 .
- 25 The horizontal strokes are more curved , as in B*55 than at HT.
- 26 The broken vertical bar matches the 'miscellaneous' Linear A form from Dicte , Knossos etc. and B*6 rather than the standard HT style .
- 28 Once only, and rather doubtful.
- 29 The example at Z1 could be L28 .
- 34 Partial and doubtful.
- 42 Somewhat doubtful on Z6 . Z11 like HT 15 . Z13   closer to B*120 .
- 44 HT usually . Z8, 10 and 13 write ; Z12 has - cf. B*38 .
- 48' Confirms the single instance at HT (38) .
- 51 As with L26 , vertical stem more often broken than at HT . cf. B*7 .
- 52 About same range of variation -   - as at HT.
- 53 Ambiguous in orientation   as elsewhere in Linear A.
- 56 The form , also common at HT, should perhaps now be regarded as standard.
- 58 Like L53, also faces both ways at HT.
- 61 Once only, thus . Is the an attached 'axe' to match that of the preceding ? cf. also L'21 , though that has no 'serifs' to its main stem.
- 64 Minuscule and possibly adjoined in the difficult group of Z1   . Also as small-scale adjunct on Tylißos tablet IV 8   , and in the common HT ligature Lc'1 .
- 68 The two small loops on the example at Z1   (cf. Z1) confirm the pair of short strokes common on the main vertical at HT.

- 69 (A doubtful identification of ϕ, ψ on Z 11. cf. also L90 θ and B*34 ϵ .
- 72 ρ Z 13 ρ, ρ confirms the small loop ρ or stroke ρ common on the main stem at HT.
- 76 ω The extra 'hook' to the left on Z 6 a3/4 ω, ω recalls B*73 ν . The small loops on Z 1 a3 ω match those of L68 ψ on the same piece, and recall the eccentric form on HT 115 b: ω .
- 77 ψ Variable number of short strokes, as at HT ψ, ψ , and on B*9 ρ, ρ .
- 79 π Twice, in the same group, π, π . If π (as seems likely elsewhere in Linear A) is ideographic, then π must be so too, or a phonetic complement: π stands alone at HT 1322. The possible identity of L79 π and L83 π is discussed by Brice in *Kadmos* 10, 1971, 28-34.
- 80' β cf. β on the Troullos ladle, ILA I 16. L87 β in P. Carratelli, this last was classed in ILA with L80 β ; but the Zakro sign confirms its separation and its manifest resemblance to B*61 β .
- 82 π At Zakro the short strokes incline more commonly thus π , as on B*131 π .
- 84 π Faces the opposite way once at HT, but never at Z. As at HT, it appears often in some association with an ideogram, π , π or π . The common association π of HT is not found at Z.
- 85 π The instance at Z 6 a2 is doubtful.
- 86 π Not very convincing in any of the three cases at Z; but very variable also at HT. cf. B*66 π .
- 92 π Much the same range of variation - π, π, π - as at HT.
- 93 π The final short vertical stroke π is not found at HT.
- 95 π Very variable, as at HT.
- 98 π Generally more elaborate and elegant than at HT.
- 100 π Sometimes with four 'fingers' (unlike HT). 'Palm' and 'thumb' generally more stressed at Z π . The π element over the 'thumb' at Z 8 a5 π , 11 b1 π and 12 a4 π is probably equivalent to the short horizontal stroke usually drawn over the 'thumb' at HT and included in the 'standard' form. For the 'gunu' variant π at Z 13 a1 cf. HT 96 b2 π .
- 102 π The central lower stroke π distinguishes the Z sign from the HT, and recalls B*44 π .
- 102" π Manifestly the same sign as that which opens HT 115 and which ILA, following PC, classified under L102. The Zakro sign, initial on Z 12, may be considered to justify now the clear distinction of π from π and π (L102'). cf. HT 127 a2 π and B*47 π (KN only).

- 103 Apparently faces the opposite way from usual on Z12 α5
cf. the instance at HT 93 α .
- 114 Once, at Z 8 α7 . Identification, of course, doubtful. cf. B*48
 and *82 .
- L
21 Z12 α7 - the sole occurrence. There is nothing similar at HT.
For convenience numbered with the 'single axe' graffito from
Palaikastro . cf. (classed as L61) on Z1 α2. cf. B*/4 .

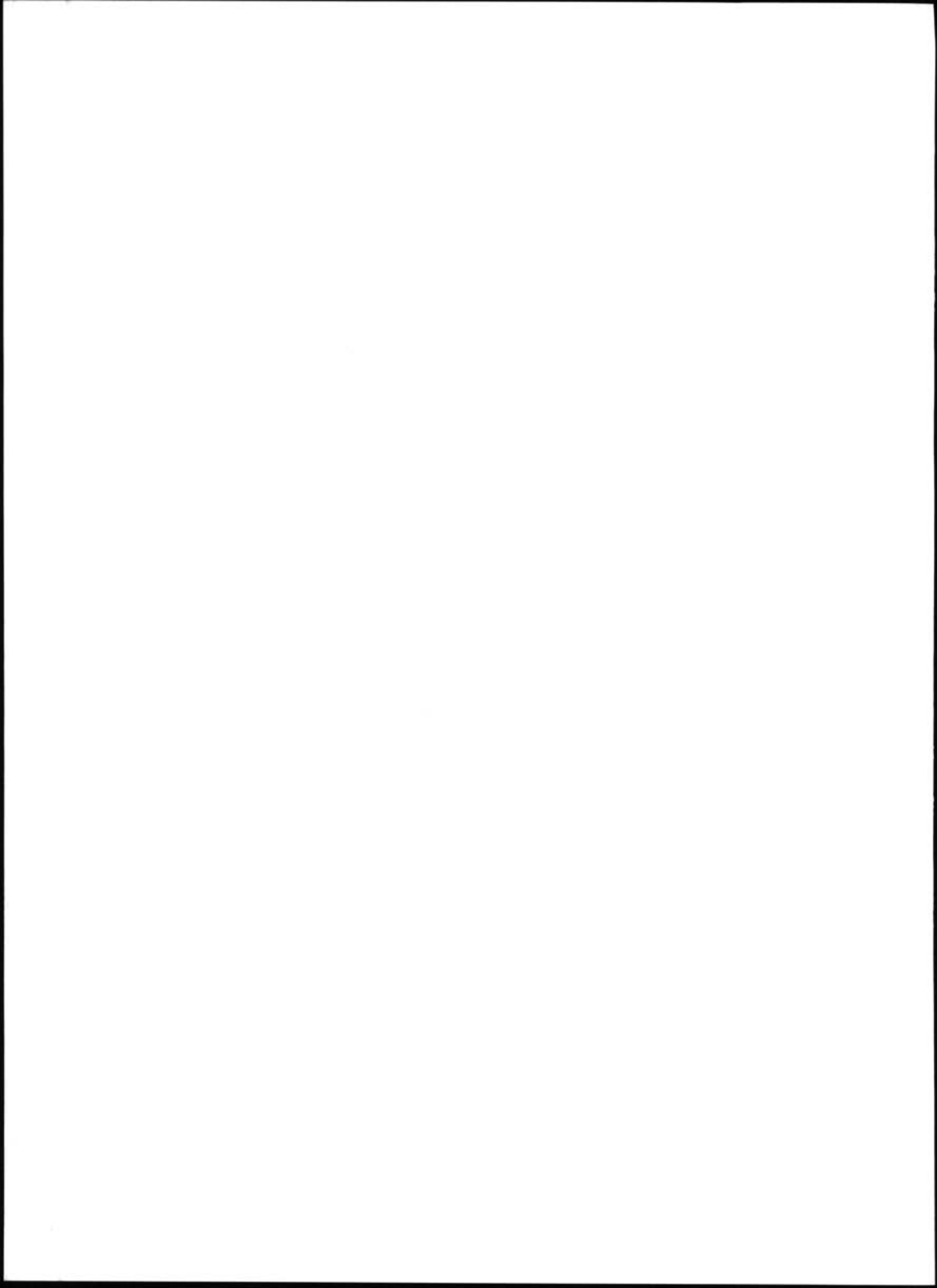
L	Variants
2	1a4, 6a5, 6b1, 73, 13a5, 13b1, 14a1, 14b1
3	5, 15, 1
6	1a3, 4/5a2, 4a2, 8a4, 92
22	6a2, 6a5, 9a, 12b2
23	1a3, 3b1, 6a2, 6b5, 10a2, 12a4
24'	12a7
25	1a4, 7, 8a6, 9a, 10b1, 12a4, 14a1
26	6a6, 6b1, 6b2, 6b2h, 6b4, 6a1, 11, 12a1
28	7a, 11b2
29	1a2, 1a4, 3a3, 8a8, 9a, 9a, 10b2, 12b1
30	6b3, 6b4, 9a, 10a3, 12a6, 15, 82
31	6a2, 6a3, 10a3, 12a1, 12a3, 12a6, 12a6, 13b1
32	1a4, 8a2, 8a2, 8a3, 12a6
34	3a1, 11
36	6b2
37	6b5
39	8a2, 13b1
42	6a1, 11b1, 11b3, 13a1, 13a3, 13a5, 13a5
44	8a1, 8a5, 8a7, 10a3, 12a2, 12a7, 13b1
45	6a1, 9a2, 13a1, 11b2, 12a7
48'	7a, 7a, 7a
49	3a2, 11a3, 11a4, 13a6, 13b2, 15
51	1a1, 8a8, 12b1, 13a1, 13a1, 15a2, a
52	4/5a1, 4/5a2, 6a4, 6a6, 6b1, 6b2, 6b3

L	Variants
53	4/5a2, 6a1, 7a2, 7a2, 7a2, 7a2, 21a, 21a, 11b2
54	4/5a2, 6a5, 7a, 8a6, 9a, 9a2, 10b1, 12a5
55	13a3, 14a2, 14b2
56	6a2, 6a4, 8a6, 9a, 10b2, 12a5
57	6a2, 7a4, 7a3, 7a4, 8a3, 8a5, 8a6, 6a
58	12a2, 12a5, 13a2
59	3a, 6a5
60	10a1, 15a2
61	9a, 9a3, 10a1, 10a2, 12a3
62	1a2
63	1a2
64	13a5
68	1a2, 4/5a1, 7a, 11b1
69	11a1, 11a1
72	9a2, 13b1, 13b1
74	6a5, 6a6, 6b1, 6b2, 6b5, 9a3, 9a3
75	9a5, 10a2, 10b1
76	11a1
77	1a3, 3a4, 6b5, 8a4, 9a4, 10a3, 10a3, 12a7, 12a7
78	1a2, 1a3, 7a, 7a1, 8a3, 12a3, 14a2, 14a1
79	1a1, 10a1

A R Y

L	Variants
80'	10 ₀₂
82	16 ₀₁ 10 ₀₁ 11 ₆₂ 12 ₀₁ 12 ₀₃ 12 ₆₁ 12 ₆₂ 12 ₆₃
84	13 ₀₄ 4 ₀₁ 4 ₀₂ 6 ₀₁ 8 ₀₄ 12 ₀₁ 12 ₀₃ 12 ₀₆ 13 ₀₁
85	6 ₀₂ 10 ₀₁
86	11 ₆₂ 13 ₀₁
88	6 ₀₄ 8 ₀₄ 13 ₀₁
91	10 ₀₄ 8 ₀₅ 12 ₀₂ 13 ₀₄
92	6 ₀₃ 6 ₀₆ 6 ₀₁ 6 ₀₂ 7 ₀₁ 11 ₀₁ 11 ₀₂
93	6 ₀₃ 6 ₀₅
95	3 ₀₂ 4 ₀₁ 4 ₀₂ 6 ₀₂ 6 ₀₃ 8 ₀₆ 9 ₀₃ 9 ₀₄ 10 ₀₂
97	10 ₀₁ 10 ₀₂ 12 ₀₄ 12 ₀₇ 13 ₀₂
98	1 ₀₃ 6 ₀₆ 6 ₀₁ 6 ₀₄ 9 ₀₂ 11 ₀₁ 12 ₀₁ 12 ₆₂
99'	1 ₀₂ 13 ₆₃
100	3 ₀₂ 6 ₀₄ 8 ₀₅ 9 ₀₃ 9 ₀₄ 9 ₀₅ 9 ₀₆ 10 ₀₆
101	10 ₀₃ 11 ₀₃ 11 ₀₅ 11 ₀₆ 12 ₀₃ 12 ₀₄ 13 ₀₁ 13 ₀₆
102	8 ₀₅ 12 ₀₂ 13 ₀₁ 13 ₀₆
102''	6 ₀₃ 6 ₀₂ 13 ₀₆
103	12 ₀₁ 1 ₀₁ 6 ₀₃ 8 ₀₇ 9 ₀₁ 10 ₀₁ 10 ₀₂ 12 ₀₅ 14 ₀₁
114	8 ₀₇
L'	
21	12 ₀₇

L _c	Variants
9	11 ₆₁ 11 ₆₃ 13 ₀₁ 13 ₀₃ 13 ₀₅
50	11 ₆₂
55'	10 ₀₂
L _c '	
10	13 ₀₄
11	11 ₆₂ 12 ₆₃
12	4 ₀₇
L _m	
1	7 ₀₉
2	7 ₁₃ 7 ₆₂
8	7 ₅₃
9	6 ₀₇ 7 ₀₄ 9 ₀₁ 9 ₀₅ 13 ₀₄
12	7 ₀₁
14	9 ₀₄
20	9 ₀₃ 9 ₀₆ 13 ₀₂ 13 ₀₃ ε
23	2 ₀₂
24	2 ₀₉
L _m '	
1	13 ₀₆
8	17 ₀₁ 13 ₀₄ 7

Incidence of Signs

in the archives of Hagia Triada and Zakro

L			Initial						Initial						Initial								
			Medial	Terminal	Solitary	Ligatured	Medial		Terminal	Solitary	Ligatured	Medial	Terminal		Solitary	Ligatured							
1	𐀀	HT Z	7	14	6	4	1	22	+	HT Z	-	8	61	-	-	33	𐀁	HT Z	-	-	1	-	-
2	𐀂	HT Z	6	9	10	7	-	23	𐀃	HT Z	-	1	10	-	-	34	𐀄	HT Z	-	2	1	-	-
3	𐀅	HT Z	-	-	1	-	-	24	𐀆	HT Z	1	2	4	-	-	35	𐀇	HT Z	2	-	1	5	-
4	𐀈	HT Z	1	-	-	-	-	24'	𐀉	HT Z	-	-	-	-	-	36	𐀊	HT Z	2	-	-	2	1
6	𐀋	HT Z	8	14	22	1	5	25	𐀌	HT Z	3	12	13	-	-	37	𐀍	HT Z	-	3	-	-	-
7	𐀎	HT Z	3	-	-	-	-	26	𐀏	HT Z	5	18	23	1	-	39	𐀐	HT Z	-	2	4	-	-
8	𐀑	HT Z	1	-	-	2	-	27	𐀒	HT Z	3	-	1	1	4	42	𐀓	HT Z	4	-	-	62	12
11	𐀔	HT Z	-	-	-	1	-	28	𐀕	HT Z	1	5	3	3	-	43	𐀖	HT Z	-	2	-	-	-
14	𐀗	HT Z	-	-	-	1	-	29	𐀘	HT Z	31	14	14	6	15	44	𐀙	HT Z	-	-	-	8	7
15	𐀚	HT Z	-	1	-	-	-	30	𐀛	HT Z	41	17	6	-	1	45	𐀜	HT Z	5	1	2	-	-
16	𐀞	HT Z	-	-	1	-	-	31	𐀝	HT Z	44	6	2	7	-	48	𐀞	HT Z	-	-	2	-	-
21	𐀠	HT Z	1	1	-	-	-	32	𐀟	HT Z	7	10	16	-	2	48'	𐀠	HT Z	-	-	-	1	-

			Initial	Medial	Terminal	Solitary	Ligated
49		HT Z	- 1	- -	- -	14 5	4 -
51		HT Z	15 2	11 1	20 4	10 -	15 -
52		HT Z	37 12	3 -	2 1	6 -	4 -
52'		HT Z	- -	- -	- -	1 -	1 -
53		HT Z	6 2	23 7	21 2	- -	11 2
54		HT Z	4 -	14 3	25 6	6 -	1 2
55		HT Z	8 -	13 -	34 1	- 2	11 -
56		HT Z	7 -	8 6	3 1	10 -	1 -
57		HT Z	15 3	14 5	11 3	5 -	8 -
58		HT Z	- 1	9 1	23 -	- -	- -
59		HT Z	8 1	12 1	9 -	1 -	- -
60		HT Z	- -	12 4	14 -	36 1	1 -
61		HT Z	4 -	9 -	15 1	- -	4 -

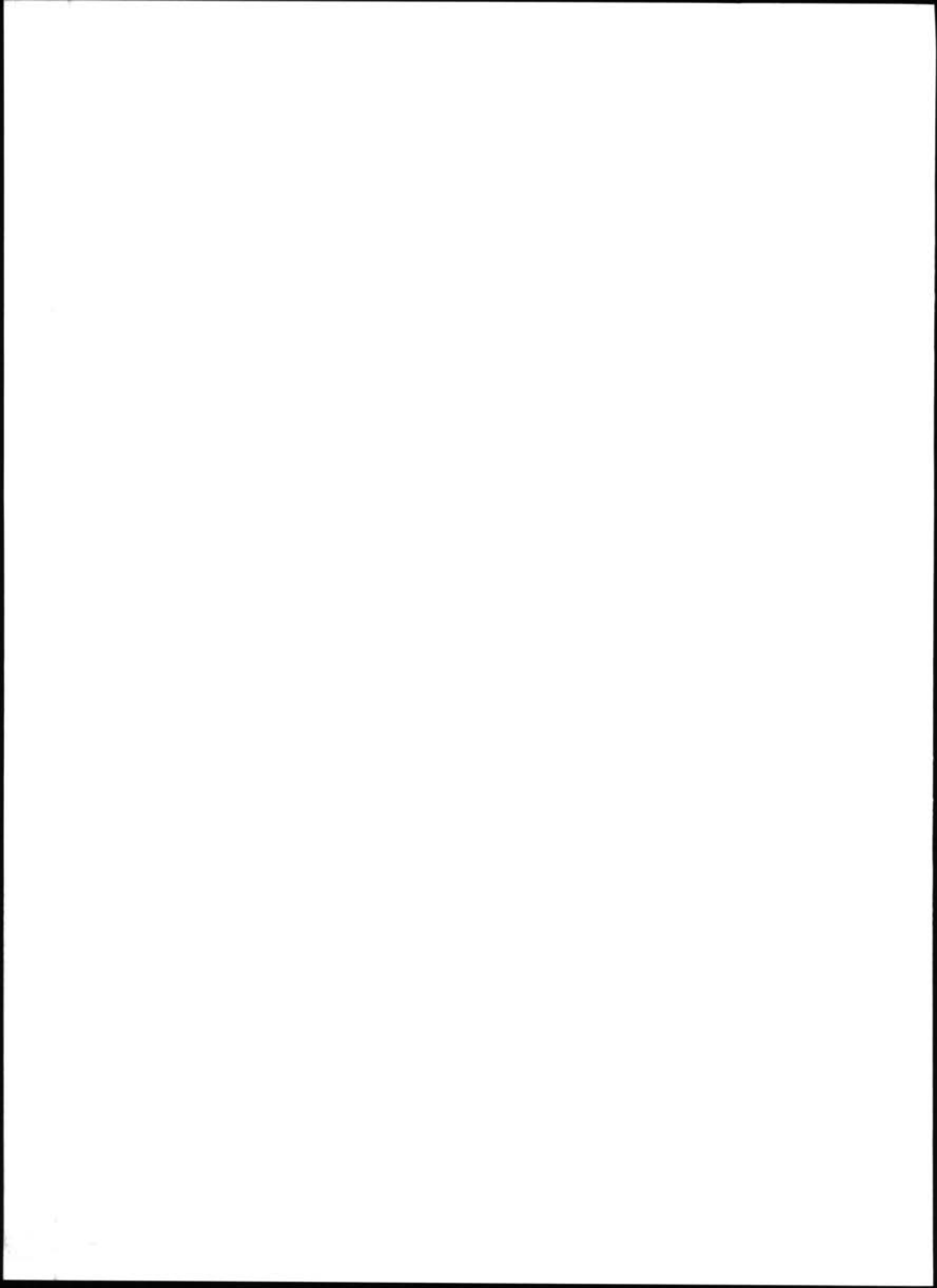
			Initial	Medial	Terminal	Solitary	Ligated
62		HT Z	14 1	7 -	3 -	- -	18 -
63		HT Z	- 1	6 -	- -	- -	- -
64		HT Z	4 1	2 -	3 -	1 -	12 -
65		HT Z	- -	2 -	3 -	- -	- -
66		HT Z	2 -	- -	3 -	8 -	- -
67		HT Z	- -	- -	- -	23 -	3 -
68		HT Z	2 1	7 -	10 3	1 -	- -
69		HT Z	2 2	3 -	- -	- -	- -
70		HT Z	- -	- -	- -	2 -	- -
71		HT Z	- -	- -	- -	15 -	2 -
72		HT Z	5 -	22 1	4 2	- -	- -
74		HT Z	16 3	14 3	18 5	3 -	3 -
75		HT Z	4 -	- 1	1 -	1 -	2 -

			Initial	Medial	Terminal	Solitary	Ligated
75'		HT Z	- -	- -	1 -	- -	2 -
75''		HT Z	- -	- -	1 -	- -	- -
76		HT Z	12 1	17 9	7 -	1 -	6 -
77		HT Z	1 -	10 1	12 9	- -	5 -
78		HT Z	6 -	13 5	25 1	2 2	- -
79		HT Z	7 2	1 -	- -	1 -	- -
80		HT Z	1 -	1 -	- -	- -	- -
80'		HT Z	- 1	- -	- -	- -	- -
81		HT Z	4 -	- -	- -	1 -	1 -
81'		HT Z	1 -	1 -	2 -	- -	- -
82		HT Z	- 1	- -	2 1	23 5	3 2
83		HT Z	6 -	1 -	2 -	- -	- -
84		HT Z	2 -	5 -	6 -	1 -	2 -

	Initial	Medial	Terminal	Solitary	Ligatured
85	HT Z	- -	2 3	6 -	5 -
86	HT Z	2 1	1 -	7 1	3 -
87	HT Z	2 -	1 -	2 -	4 2
88	HT Z	1 -	- 2	3 1	5 -
89	HT Z	- -	- -	- -	5 91
90	HT Z	- -	- -	1 -	8 -
91	HT Z	17 2	6 -	5 1	- 1
92	HT Z	8 -	1 1	16 6	20 -
93	HT Z	10 1	17 1	17 -	2 -
95	HT Z	15 5	11 6	11 2	4 -
97	HT Z	18 -	4 1	9 1	- 20
98	HT Z	68 6	27 7	5 -	1 11
99	HT Z	8 -	- -	1 -	10 6

	Initial	Medial	Terminal	Solitary	Ligatured
99'	HT Z	8 -	- 1	1 -	10 6
100	HT Z	20 7	11 7	19 -	9 3
101	HT Z	5 -	5 2	4 -	1 -
102	HT Z	2 1	11 1	5 1	- -
102'	HT Z	- -	- -	- -	1 -
102''	HT Z	1 1	1 -	- -	- -
103	HT Z	34 -	15 4	4 4	12 23
109	HT Z	- -	- -	- -	2 -
110	HT Z	- -	- -	- -	2 -
111	HT Z	- -	2 -	2 -	- -
113	HT Z	- -	- -	- -	2 -
114	HT Z	1 -	- -	- 1	- -
115	HT Z	- -	- -	- -	1 -

	Initial	Medial	Terminal	Solitary	Ligatured
117	HT Z	- -	- -	- -	1 -
120	HT Z	- -	- -	1 -	- -
122	HT Z	- -	- -	1 -	1 -
125	HT Z	- -	- -	- -	2 -
126	HT Z	- -	- -	- -	3 -
L'					
1	HT Z	- -	- -	- -	1 -
2	HT Z	- -	- -	- -	4 1
3	HT Z	- -	- -	- -	1 -
4	HT Z	- -	- -	1 -	- -
5	Z	1	-	-	-
21	HT Z	- 1	- -	- -	- -

Comparable sign-forms from Eastern Crete (Zakro-Palaikastro), North Central Crete (Archanes-Knossos-Tylissos), and South Central Crete (Hagia Triada-Phaestos)

L	E	NC	SC	L	E	NC	SC	L	E	NC	SC	L	E	NC	SC
1				31				60				85			
2				32				61				86			
3				33				62				87			
4				34				63				88			
6				35				64				89			
7				36				65				90			
8				37				66				91			
11				39				67				92			
12				42				68				93			
13				43				69				95			
14				44				70				97			
15				45				71				98			
16				48				72				99			
20				49				74				100			
21				51				75				101			
22				52				76				102			
23				52'				77				102			
24				53				78				103			
25				54				79				111			
26				55				80				113			
27				56				81 ⁽¹⁾				114			
28				57				82				120			
29				58				83				L'2/3			
30				59				84				L'21			

L26 ᐃ

ᐃᐃᐃ 661
ᐃᐃᐃ 662
ᐃᐃᐃ 1101
ᐃᐃᐃ 606
ᐃᐃᐃ 1201

ᐃᐃᐃ 661-2
ᐃᐃᐃ 663-4

L28 ᐃ

ᐃᐃᐃ 76

L29 ᐃ

ᐃᐃᐃ 1162
ᐃᐃᐃ 808 1261
ᐃᐃᐃ 96
ᐃᐃᐃ 303-4

ᐃᐃᐃ 104-5
ᐃᐃᐃ 1062-3
ᐃᐃᐃ 94
ᐃᐃᐃ 102

L30 ᐃ

ᐃᐃᐃ Frag. γ,
ᐃᐃᐃ 664-5 95

ᐃᐃᐃ 1003 1206-7
ᐃᐃᐃ 663
ᐃᐃᐃ 151

L31 ᐃ

ᐃᐃᐃ 1003 1206-7
ᐃᐃᐃ 603-4
ᐃᐃᐃ 1361
ᐃᐃᐃ 602

ᐃᐃᐃ 1201
ᐃᐃᐃ 1206
ᐃᐃᐃ 1203

L32 ᐃ

ᐃᐃᐃ 104-5
ᐃᐃᐃ 1206
ᐃᐃᐃ 802
ᐃᐃᐃ 803-4

ᐃᐃᐃ 802

L34 ᐃ

ᐃᐃᐃ 301

L36 ᐃ

ᐃᐃᐃ 1162

L37 ᐃ

ᐃᐃᐃ 665

L39 𐎧
 𐎧𐎧𐎧 8a2
 𐎧𐎧𐎧 13b1
 L42 𐎧

𐎧𐎧𐎧𐎧𐎧𐎧𐎧
 6a1 13a5
 13a5 13b1
 Frag. γ2
 13a3
 11b3 13b3
 Frag. δ
 13a4

𐎧𐎧 11b1
 𐎧.𐎧.𐎧 13a1

L44 𐎧𐎧

𐎧𐎧
 𐎧𐎧𐎧
 𐎧𐎧𐎧
 11b2
 13b1
 8a7

𐎧𐎧𐎧 10a3 12a6-7
 𐎧𐎧𐎧 8a5 12a2
 𐎧𐎧𐎧 8a1

L45 𐎧

𐎧𐎧𐎧𐎧 9a
 𐎧𐎧𐎧𐎧 13a1
 𐎧𐎧𐎧𐎧 6a1

L48' 4

𐎧𐎧𐎧 4 71-2
 𐎧 4 75
 𐎧𐎧𐎧 4 74-5

L49 𐎧

𐎧
 𐎧
 𐎧
 11a3 11a4 13a6
 3a2 Frag. ε
 13b2

L51 𐎧

𐎧𐎧𐎧𐎧
 𐎧𐎧
 13a1
 Frag. α

𐎧𐎧𐎧𐎧 13a1

𐎧𐎧 8a8 12b1
 𐎧𐎧 1a1
 𐎧𐎧 152

L52 Ṭ

Ṭ ḪṬ 1305

ṬṬṬ 4/501-2
 ṬṬṬṬ 4/502-3
 ṬṬṬ 604-5
 ṬṬṬṬ 92-3
 ṬṬṬṬ 662
 ṬṬṬ 9,
 ṬṬṬṬ 663
 ṬṬṬ 803
 ṬṬṬṬṬṬ 663-4
 ṬṬṬṬṬ 606
 ṬṬṬṬṬ 661-2
 ṬṬṬ 604

L53 Ṭ

ṬṬṬ 1362
 ṬṬṬṬ 1362-3

ṬṬṬ 9,
 ṬṬṬṬṬṬ 1162 1263
 ṬṬṬṬṬṬ 4 74-5

ṬṬṬṬṬṬ 76
 ṬṬṬṬṬṬṬ 1301
 ṬṬṬṬṬ 4/501-2
 ṬṬṬṬṬṬṬṬ 73-4
 ṬṬṬṬṬṬṬṬ 601
 ṬṬṬṬṬṬṬ 71-2
 ṬṬṬṬṬṬṬṬ Frag.β

L54 Ṭ

ṬṬṬṬ 605
 ṬṬṬṬṬṬ 92
 ṬṬṬṬṬṬ 9, 1204-5
 ṬṬṬṬṬṬṬṬ 805-6 1061

ṬṬṬṬṬṬ Frag.γ1
 ṬṬṬṬṬṬṬ 4/502-3
 ṬṬṬṬṬṬṬṬ 76

L55 Ṭ

ṬṬṬ 1303

ṬṬṬ 1402 1462

L56 Ṭ

ṬṬṬ 103

ṬṬṬṬṬ 604-5
 ṬṬṬṬṬṬṬ 806-7 1062 1205
 ṬṬṬṬṬṬṬṬ 664-5 95

中本登	8a6-7 10b2 12a5	L57 卩 卍卩卍卩 卍卩卍卩 卍卩卍 +卍卩卩卩	73-4 8a5 12a2 13a2-3 6a2	卍卍卍卩 71-2 卍卍卩 8a3 卍卩卍卩 73-4
-----	--------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

卍+卩	6a5	L58 卍	3a1
-----	-----	-------	-----

卍卩*卩	10a1-2	L59 卍	151
------	--------	-------	-----

*卩	91	L60 *卩 卍卩*卩 卍卩*卩*卩 卍卩*卩 卍卩*卩	92-3 10a2-3 12a3 10a1-2
----	----	--	----------------------------------

L61 卍	卍卩卍 1a2
-------	---------

卍卩卍	1a2	♀
-----	-----	---

卍卩	13a5	L63 卍
----	------	-------

卍卩卍	1a2	L64 卍
-----	-----	-------

卍卩	75	L68 卍	卍卩卍 1a2 卍卩卍 4/5a1 卍卩卍 11b1
----	----	-------	----------------------------------

卍卩卍 卍卩卍	11a1 11a1-2	L69 卍
------------	----------------	-------

L72 ረ

ጥገሃር 92-3

ፉፉገ 1361
ሃጸገ 1361

L74 ር

ጥርገፍ 662
ጥርሃ 9,
ፊርሃጥፍ 10፡2-3

ጥገር 6፡4-5
ጥፍገር 664-5 95
ጥገሃር 92-3
ጸፀፍር 1062-3

ርገፍ 661
ርፍገጸ 93
ርፍፍ 6፡6-7

L75 ጠ

ፎጠገፍ 11፡1

L76 ህ

ህገገፍ 1፡3
ጥሃህገፍ 4/5፡2-3
ሃገጥፍ 10፡3 12፡6-7
ጥገጥፍ 663
ፎገፍፍ 11፡1-2
ፎገፍፍፍ 11፡1-2
ጥገገፍፍ 661-2
ጥገጥገፍፍ 663-4

ህጥፍ 12፡4

L77 ጥ

ፍጥፍ 3፡4-5

ጥገጥፍ 665
ፊርሃጥፍ 10፡2-3
ጥጥፍ 12፡4
ህገገፍፍ 1፡3
ጥፍፍ 8፡4
ጥጥጥፍ 12፡7
ጸፀፍፍ 94

L78 ጠ

ጥጠፍ 8፡3
ጠገጥፍፍ 76
ጥጠፍፍ 1፡2
ህገገፍፍ 1፡3
ፍጠፍፍ 12፡3

ጠ 14፡2 1461

ፍፍጠፍ 7,

𐎠𐎡 1a1 10a1

𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥 10a2-3

𐎠 10a1 12a1 12b1
𐎡 12b2 13a4
𐎢 11b2 12b3
𐎣𐎤𐎥𐎦 6a1

𐎧 12a6
𐎧𐎨 4/5a1
𐎧𐎩 8a4
𐎧𐎪 12a3
𐎧𐎫𐎬 1a1

𐎭 13a1
𐎭𐎮 Frag. α

𐎯 13a4
𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳 8a5 12a2

L79 𐎠

L80' 𐎡

L82 𐎢

L84 𐎣

L85 𐎤

L86 𐎥

L88 𐎦

𐎦𐎧 13b1
𐎦𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿 8a3-4

L91 𐎿

𐎠𐎡 12a3

𐎢𐎣𐎤𐎥 6a1
𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫 13a1

+ 𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿 6a2
𐎠𐎡 1a1 10a1

𐎥𐎦 11b2

𐎦𐎧 6a3-4

𐎨𐎩𐎪 1a4

L92 𐎠

𐎠𐎠𐎠𐎠 11a1-2

𐎠𐎠𐎠 661
𐎠𐎠𐎠 662
𐎠𐎠𐎠 11a1
𐎠𐎠𐎠 6a6
𐎠𐎠𐎠 76
𐎠𐎠𐎠 6a3

L93 𐎠

𐎠𐎠𐎠 665

𐎠𐎠𐎠𐎠 663-4

L95 𐎠

𐎠𐎠 6a2
𐎠𐎠𐎠𐎠 10b2-3
𐎠𐎠𐎠𐎠 94
𐎠𐎠𐎠𐎠 13a2-3
𐎠𐎠𐎠𐎠 6a3

𐎠𐎠𐎠𐎠 12a7
𐎠𐎠𐎠𐎠 8a5-6 10b1
𐎠𐎠𐎠𐎠 3b1-2 12a4-5
𐎠𐎠𐎠𐎠 4/5b1

𐎠𐎠𐎠𐎠 93
𐎠𐎠𐎠𐎠 10a1-2

L97 𐎠

𐎠𐎠𐎠𐎠 6a2

𐎠𐎠𐎠𐎠 663

L98 𐎠

𐎠𐎠 13a5 13b3
𐎠𐎠𐎠𐎠 92
𐎠𐎠𐎠 12b2
𐎠𐎠𐎠 13a3
𐎠𐎠𐎠 1a3

𐎠𐎠𐎠𐎠 6a6
𐎠𐎠𐎠𐎠 6b1-2
𐎠𐎠𐎠𐎠 Frag. γ1
𐎠𐎠𐎠𐎠 6b3-4
𐎠𐎠𐎠𐎠 11b1
𐎠𐎠𐎠𐎠 12a1
𐎠𐎠𐎠𐎠 Frag. δ

L99' 𐎠

𐎠𐎠𐎠 1a2

卩
 卩 H 卩
 卩 卩
 卩 · 卩
 卩 A * Y
 卩 子 卩
 卩 //
 卩 //

1361 1362
 805-6 1061
 1161 1204-5
 1301
 1203
 1161
 1103
 1105

L100 卩

⊕ 卩 + 96
 卩 ⊕ 卩 1062-3
 卩 ⊕ 卩 94
 卩 卩 卩 664-5 95
 卩 卩 H 卩 93
 // 卩 // 361-2

L101 卩

⊙ 卩 卩 卩 805 1202

L102 卩

卩 // 1362

卩 卩 卩 卩 603

卩 卩 604

L102' 卩

卩 子 卩 1201

L103 卩

卩 91

卩 * 卩 1001-2
 卩 卩 101
 卩 卩 卩 603
 // 卩 // 卩 1401

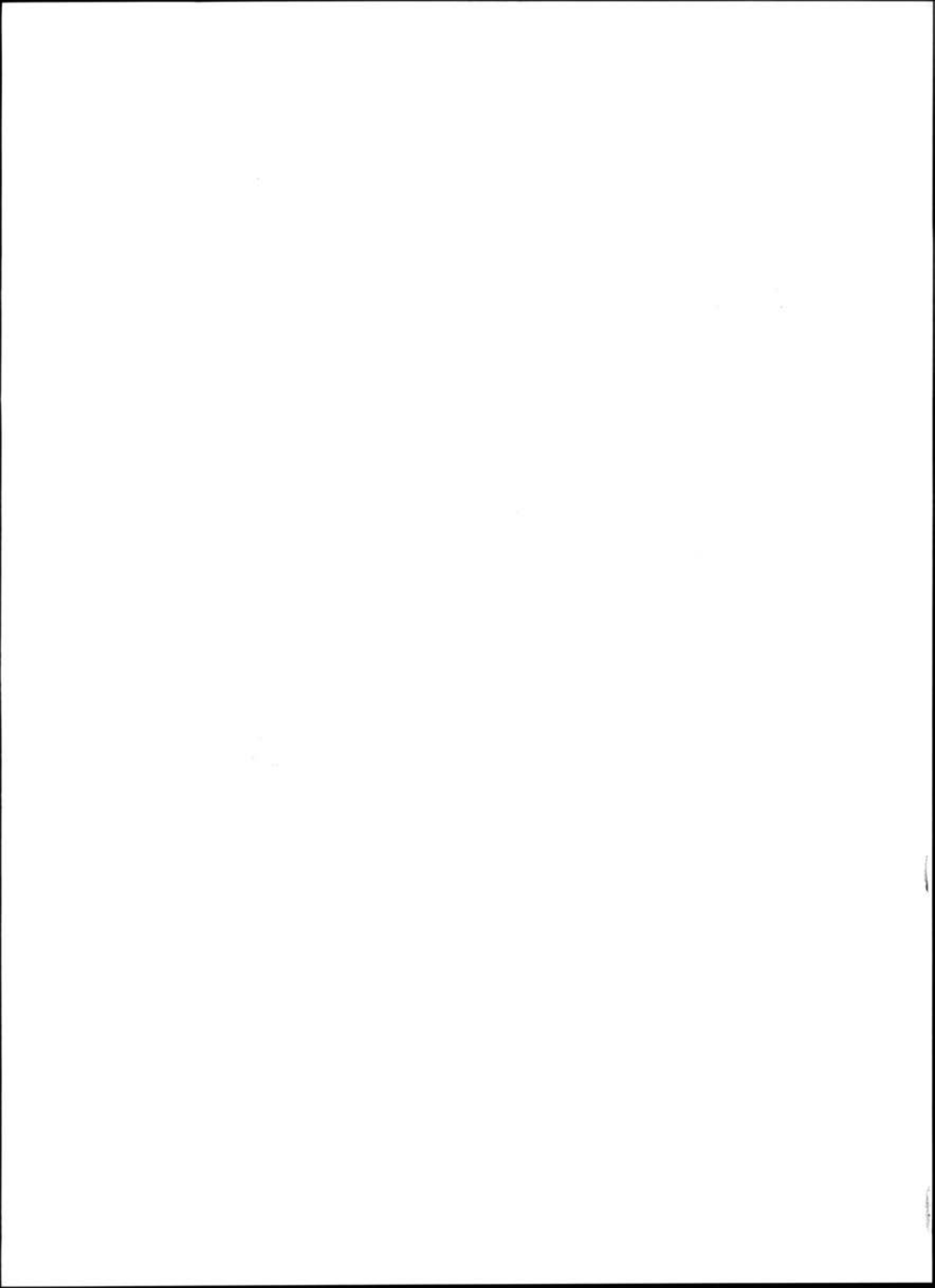
卩 卩 Frag. α
 卩 卩 卩 80671062
 1205

L114 卩

卩 卩 807

L'21 卩

卩 卩 卩 卩 1207

L	VARIANT FORMS		L	VARIANT FORMS		L	VARIANT FORMS	
	In HT Series	Elsewhere		In HT Series	Elsewhere		In HT Series	Elsewhere
1	目	目目目	目	目	目	61	王	王王王王王王
2	丰	丰丰丰	32	目	目目	62	王	王王王王王王
3	丰	丰丰丰	33	下	下	63	王	王王王王王王
4	丰	丰	34	王	王王王王	64	王	王王王王王王
5	=56		35	王	王王王王	65	王	王王王王王王
6	王	王王王王王王	36	王	王王王王	66	王	王王王王王王
7	王	王王	37	王	王王	67	王	王王王王王王
8	王	王王	38	=100		68	王	王王王王王王
9	=56		39	王	王王王	69	王	王王王王王王
10	=Lc'5		40	=Lc'2		70	王	王王王王王王
11	王		41	=56		71	王	王王王王王王
12	王	王王	42	王	王王王王王王	72	王	王王王王王王
13	王	王	43	王	王王	73	=Lc'1	
14	王	王王	44	王	王王王	74	王	王王王王王王
15	王	王	45	王	王王王	75	王	王王王王王王
16	王	王王	46	=84		75'	王	王王王王王王
17	=97		47	=Lm'1		75''	王	王王王王王王
18	王	王	48	王	王王	76	王	王王王王王王
19	=57		48'	王	王	77	王	王王王王王王
20	王	王王王王	49	王	王王王王王王	78	王	王王王王王王
21	王	王	50	=92		79	王	王王王王王王
22	王	王王	51	王	王王王王王王	80	王	王王王王王王
23	王	王王	52	王	王王王王王王	81	王	王王王王王王
24	王	王王王王	52'	王	王王王王王王	81'	王	王王王王王王
25	王	王	53	王	王王王王王王	82	王	王王王王王王
26	王	王王王王王王	54	王	王王王王王王	83	王	王王王王王王
27	王	王王王王王王	55	王	王王王王王王	84	王	王王王王王王
28	王	王王王王	56	王	王王王王王王	85	王	王王王王王王
29	王	王王王王王王	57	王	王王王王王王	86	王	王王王王王王
30	王	王王王王	58	王	王王王王王王	87	王	王王王王王王
31	王	王王王王	59	王	王王王王王王	88	王	王王王王王王

L	VARIANT FORMS		L	VARIANT FORMS		L'	VARIANT FORMS	
	In HT Series	Elsewhere		In HT Series	Elsewhere		In HT Series	Elsewhere
89			118	=100		11		
90			119	=101		12		
91			120			13		
92			121	=88		14		
93			122			15		
94	=72		123	=67		16		
95			124	=L _m '7		17		
96	=68		125			18		
97			126			19		
98			127	=64		20		
99			128	=99		21		
99'			129			22		
100			130	=101		23		
101			131	=100		24		
102			132	=28		25	N	From description only
102'			133	=71		26		
103			134	=L _m '2		27		
104	=27		135	=78		28		
105			Supplementary List			29		
106	=68		L'	VARIANT FORMS		30		
107	=3			In HT Series	Elsewhere	31		
108	=B103(SM II)		1			32		
109			2			33		
110			3			34		
111			4			35		
112	=L _m '2		5			36		
113			6			37		
114			7					
115			8					
116	=60		9					
117			10					

Numerals				Ligatures									
◇=1000 ○=100 ◊=10 =1				Lc	VARIANTS	Lc	VARIANTS	Lc	VARIANTS				
Lm	VARIANTS	VALUES											
		PC	ELB	HLS									
1	7 7777	1/2	1/4	1/4	1	𑀓𑀓𑀓𑀓	𑀓𑀓𑀓𑀓	35	𑀓𑀓	𑀓𑀓𑀓𑀓	66	𑀓𑀓	𑀓𑀓
2	7 777	1/8	1/8	1/8	2	𑀓𑀓	𑀓𑀓	36	Group(𑀓𑀓)	𑀓𑀓	67	𑀓𑀓	𑀓𑀓
3	7 77				3	𑀓𑀓𑀓	𑀓𑀓𑀓	37	𑀓𑀓	𑀓𑀓𑀓	68	𑀓𑀓	𑀓𑀓
4	77 7777	3/8			4	𑀓𑀓	𑀓𑀓	38	=L'2		69	=50	
5	𑀓𑀓𑀓 77				5	𑀓𑀓	𑀓𑀓	39	=L'3		70	𑀓𑀓	𑀓𑀓
6	7T 7T				6	𑀓𑀓	𑀓𑀓	40	𑀓𑀓	𑀓𑀓	71	𑀓𑀓	𑀓𑀓
7	𑀓 𑀓𑀓𑀓	1/3	1/3	1/3	7	𑀓𑀓	𑀓𑀓	41	𑀓𑀓	𑀓𑀓	72	=L42	
8	𑀓 𑀓𑀓𑀓	1/4	3/4	1/2	8	𑀓𑀓	𑀓𑀓	42	𑀓𑀓	𑀓𑀓	73	=Part of 11	
9	𑀓 𑀓𑀓𑀓	1/2	1/2	1/2	9	𑀓𑀓	𑀓𑀓	43	𑀓𑀓	𑀓𑀓	74	𑀓𑀓	𑀓𑀓
10	=1				10	=5		44	𑀓𑀓	𑀓𑀓	75	=L6	
11	=8				11	𑀓𑀓	𑀓𑀓	45	𑀓𑀓	𑀓𑀓	76	=L56	
12	𑀓 𑀓			3/5	12	𑀓𑀓	𑀓𑀓	46	𑀓𑀓	𑀓𑀓	77	=L76	
13	𑀓 𑀓			2/5	13	𑀓𑀓	𑀓𑀓	47	𑀓𑀓	𑀓𑀓	78	=L68	
14	𑀓 𑀓			1/2	14	𑀓𑀓	𑀓𑀓	48	𑀓𑀓	𑀓𑀓	79	Group(f+)	
15	𑀓 𑀓			5/8	15	𑀓𑀓	𑀓𑀓	49	𑀓𑀓	𑀓𑀓	80	𑀓𑀓	𑀓𑀓
16	𑀓𑀓 𑀓𑀓			5/6	16	𑀓𑀓	𑀓𑀓	50	𑀓𑀓	𑀓𑀓	81	𑀓𑀓	𑀓𑀓
17	𑀓+ 𑀓			1/2	17	𑀓𑀓	𑀓𑀓	51	𑀓𑀓	𑀓𑀓	82	𑀓𑀓	𑀓𑀓
18	T TTT			1/10	18	=14		52	𑀓𑀓	𑀓𑀓	83	𑀓𑀓	𑀓𑀓
19	+ +++			1/6	19	=13		52'	𑀓𑀓	𑀓𑀓	83'	𑀓𑀓	𑀓𑀓
20	𑀓 +++++			1/12	20	=L84		52''	𑀓𑀓	𑀓𑀓	83''	𑀓𑀓	𑀓𑀓
21	=Unit+9				21	𑀓𑀓	𑀓𑀓	53	=52		84	=L'35	
22	=8				22	𑀓𑀓	𑀓𑀓	54	𑀓𑀓	𑀓𑀓	85	=Part of 68	
23	Z 22222			2/3	23	=14		55	𑀓𑀓	𑀓𑀓	86	𑀓𑀓	𑀓𑀓
24	𑀓 𑀓𑀓𑀓			1/6	24	𑀓𑀓	𑀓𑀓	56	=L126		87	=86	
25	𑀓𑀓 𑀓𑀓			1/3	25	𑀓𑀓	𑀓𑀓	57	=52 and 52		88	=L102	
Lm'1	𑀓𑀓			1/3	26	=13		58	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'1	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'2	𑀓𑀓			1/3	27	=14		59	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'2	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'3	𑀓𑀓			1/3	28	𑀓𑀓	𑀓𑀓	60	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'3	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'4	7T 7T				29	𑀓𑀓	𑀓𑀓	61	=40		Lc'4	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'5	𑀓 𑀓				30	𑀓𑀓	𑀓𑀓	62	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'5	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'6	7𑀓 7𑀓				31	𑀓𑀓	𑀓𑀓	62'	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'6	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'7	𑀓𑀓 𑀓𑀓				32	𑀓𑀓	𑀓𑀓	63	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'7	𑀓𑀓	𑀓𑀓
Lm'7L4	𑀓𑀓				33	𑀓𑀓	𑀓𑀓	64	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'8	𑀓𑀓	𑀓𑀓
					34	𑀓𑀓	𑀓𑀓	65	𑀓𑀓	𑀓𑀓	Lc'9	𑀓𑀓	𑀓𑀓

Ν. ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΙΘΟΙ
ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ Α
ΕΚ ΖΑΚΡΟΥ

Handwritten text on a torn piece of paper, consisting of four lines of characters in a stylized, possibly cursive or shorthand script. The characters are arranged in a roughly rectangular shape, with some characters appearing to be grouped or connected. The paper is irregularly shaped with a jagged bottom edge and a shaded area on the left side, suggesting it was torn from a larger sheet.

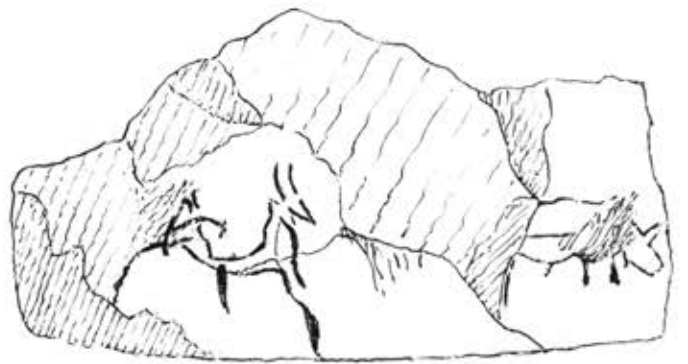
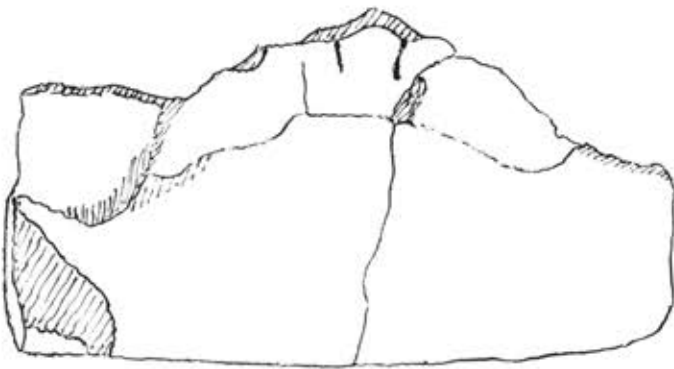
1a	𠄎 𠄎 𠄎		84, 103, 51	
	𠄎 𠄎 Y 𠄎 𠄎 𠄎		79, 85, 31, 53+2, 99'+29	1d.α
	𠄎 𠄎 𠄎		62, 78, 68,	
	𠄎 𠄎		98, 56	
	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎		6, 76, 78, 23, 77	
	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎		100, 2, 25, 91	
	目 𠄎		32, 28	

1b

• <

• <

2a, 2b incerta

4α ¹ 𐎗 𐎗 𐎗

IIII 89, 67+76, 31

IIII

² 𐎗 𐎗 𐎗

III 52, 53, 6

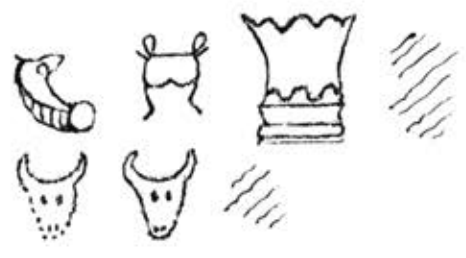
III

𐎗 𐎗 𐎗 ³ 𐎗 //

52, 54+23, 6, 67+76 //

5α vestigia

4b

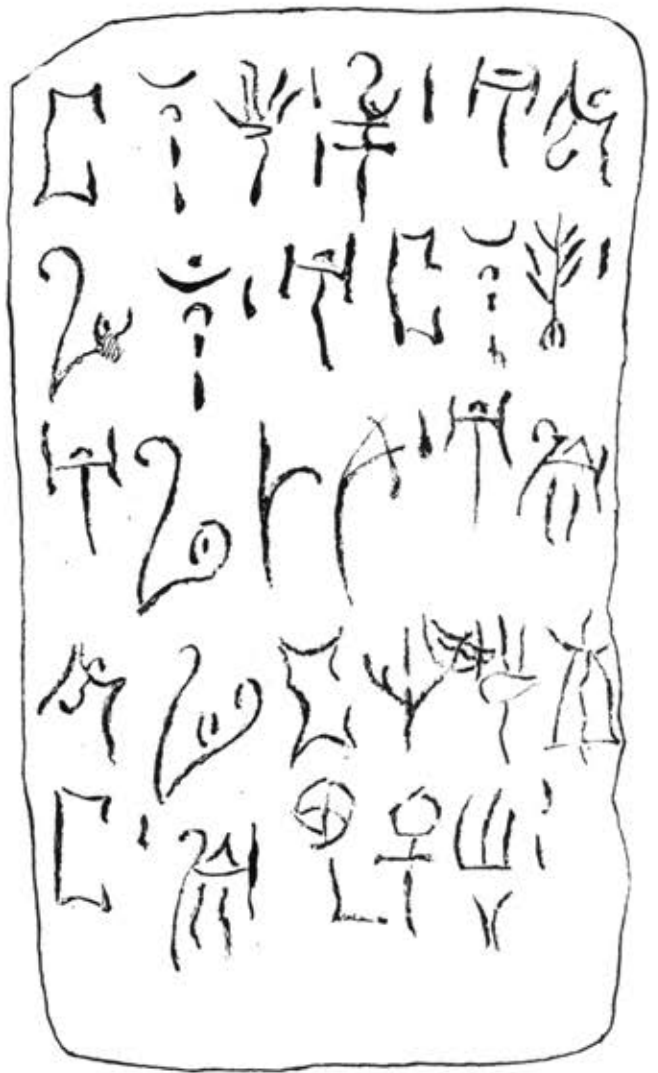
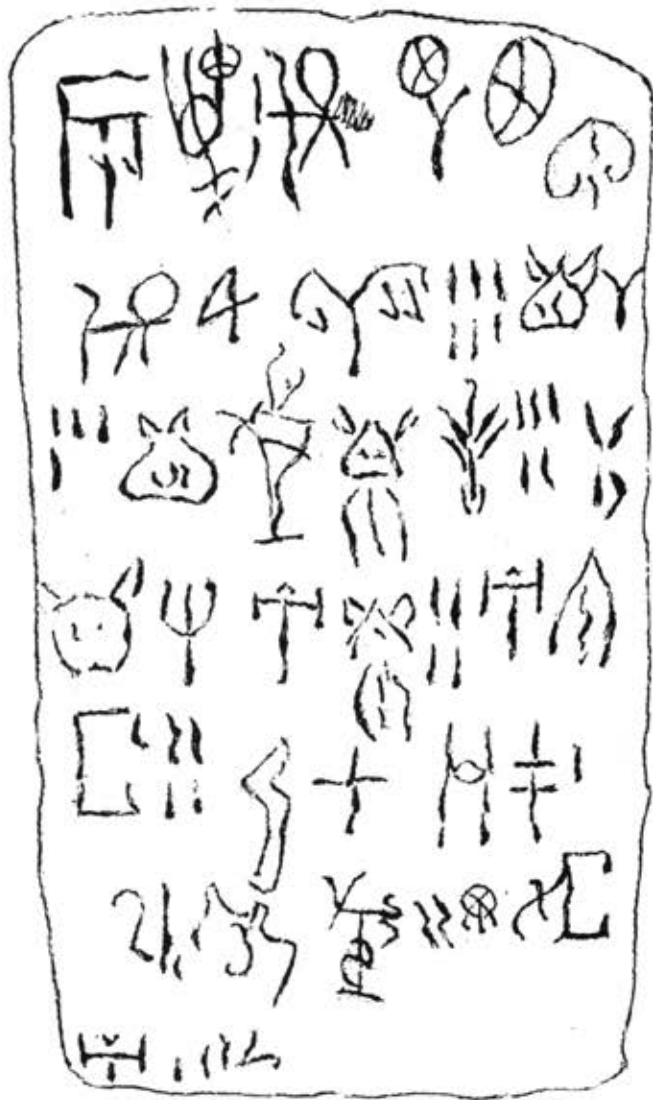
Id. b, Id. c, Id. d

Id. e, Id. e //

5b

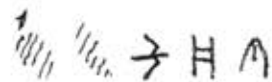

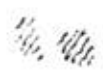

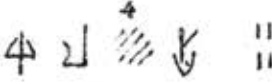

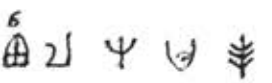

Id. f, Id. g, //, Id. h

6α	¹ 𠄎 𠄎! 𠄎Y ⊕ 𠄎		82, 100+2+29, 93, 31+29, 29, 67	
	² 𠄎 4	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	93, 48,	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎
	𠄎 Y	³ 𠄎 𠄎	95, 31	𠄎 𠄎
	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	𠄎 𠄎	95, 103+76, 95+78, 92+78	𠄎 𠄎
	Y	7	31	7
	⁴ 𠄎 Y 𠄎 𠄎	𠄎 𠄎	95, 54, 52, 95+78	𠄎 𠄎
	𠄎 𠄎 ⁵ 𠄎	𠄎 𠄎	52, 78, 74	𠄎 𠄎
	𠄎 + 𠄎 𠄎	1	58, 22, 25, 2	1
	⁶ 𠄎 → 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	53, 98, 61+31+98, 58, 67+29, 74+98, 52 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	

6β	¹ 𠄎 𠄎 𠄎	1	74, 26, 100	1
	𠄎	1	39+76,	1
	𠄎 𠄎 ² 𠄎 𠄎	1	52, 98, 76, 26	1
	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	1	52, 74, 26+78, 92+78	1
	³ 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	1	52, 76, 30, 97	1
	𠄎 𠄎 𠄎 ⁴ 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	1	52, 93, 98, 76, 74, 54+30+86, 100, 56, 74 1	
	𠄎 𠄎 𠄎 𠄎	1	93, 74+29, 23, 77	1

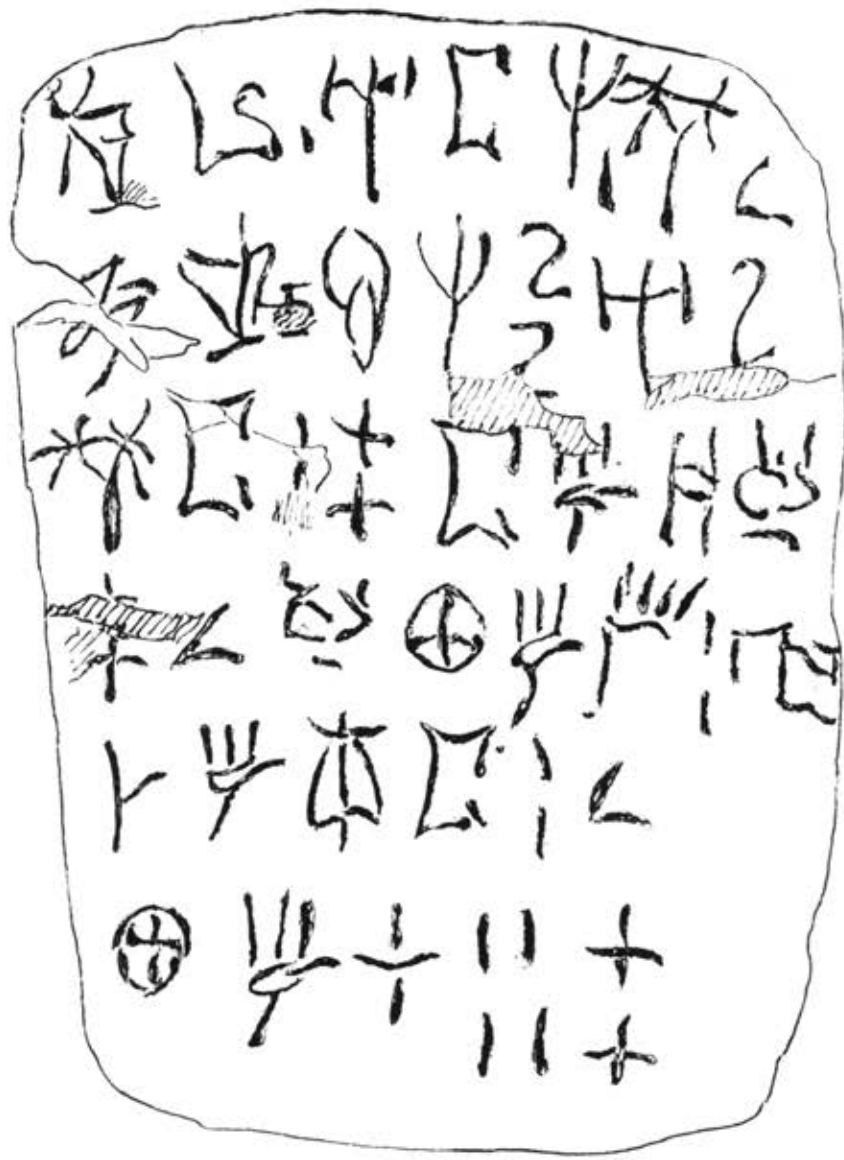

7a	¹ 		98, 25, 78		Id. i
	² 		53+14, 48+57		
	³ 		52, 20 		Id. j
	⁴ 	 	57, 53 30+76	52, 74	Id. k
	⁵ 		92, 98+30, 95, 93		Id. l
	⁶ 		28, 53, 54, 76, 92		Id. m

8α	¹			44	
	²			79, 31, 103	
		³		32, 39, 32, 77, 52, 44, 55	
				32, 2, 90, 6, 98+57, 77	
	⁵			91, 57, 101, 44	
		⁶		100+ 14, 25, 95, 54	
				57+76, 79, 103	
				44	
	⁸			29, 51	

8β	¹				
	²			98, 95	1 d. n

9a	¹ 𐎒 𐎒		103, 53,	
	𐎒 𐎒 𐎒	1	52, 74, 54	1
	*𐎒	<	60	<
	² 𐎒 𐎒 𐎒 𐎒	$\frac{2}{2}$	98, 6+61, 45, 54	$\frac{2}{2}$
	𐎒	2	52	2
	³ *𐎒 𐎒	$\begin{matrix} 1+ \\ 1+ \end{matrix}$	60, 74	$\begin{matrix} 1+ \\ 1+ \end{matrix}$
	𐎒 𐎒 𐎒 𐎒	$\begin{matrix} 4+ \\ + < \end{matrix}$	74, 100, 25, 95	$\begin{matrix} + < \\ + < \end{matrix}$
	𐎒 ⊕ 𐎒 𐎒	!𐎒	95, 29, 100, 77	!𐎒
	𐎒 ⁴ 𐎒 𐎒 𐎒 𐎒	!<	74+14, 30, 100, 56, 74	!<
	⁶ ⊕ 𐎒 +	$\begin{matrix} 11+ \\ 11+ \end{matrix}$	29, 100, 22.	$\begin{matrix} 11+ \\ 11+ \end{matrix}$

11 α 1 0 10 1 1 -||||

90, 75, 26, 2

-||||

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

90, 53, 61, 76, 55, 57+2 49 ||||

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

100, 54, 49 -||

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

58, 49+2 -||

30 31 32 33 34 35 36 37 38 39

100, 34 34+98, 58, 49+2

3 α 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49

49+2

50 51 52 53 54 55 56 57 58 59

=|||

60 61 62 63 64 65 66 67 68 69

78 =

70 71 72

100, 77, |||

116

¹ 卍 子 卩 卩 卩 卩 卩

≡≡ 100, 98, 30+14, 44, 100+14, 42+2 ≡≡

² 卍

== 82+53 ==

卍

- 82+29 -

卍 卍 ³ 卍

== 61+90, 86, 67+2 ==

卍 卍

= 卍, 卍 =

38

⁴ 卍 卍 卍 卍 卍

卍 39+2, 23+30, 55+29 卍 52 卍

⁵ 卍 卍 卍 卍

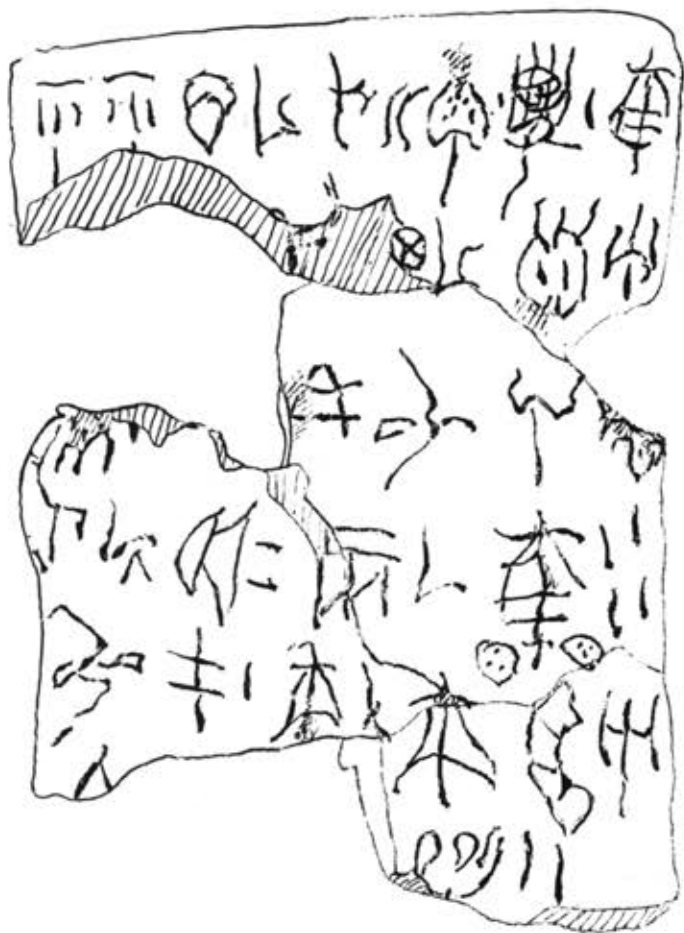
100, 95, 53 卍

① 彖 三 行 兩
 ② 中 華 有 三 三
 ③ 夬 夬 一 九 兩
 ④ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑤ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑥ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑦ 夬 夬 三 三 三 三

⑧ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑨ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑩ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑪ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑫ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑬ 夬 夬 三 三 三 三
 ⑭ 夬 夬 三 三 三 三

12a	¹ 子 下 Y 雨 ☺ 半 影 舟	≡ 102, 98, 26, 31, 82, 91, 57+31+30, 101, 44 ≡	
	³ 女 A * Y	- 100+74, 78, 60, 31	-
	接 雨 心 舟 甲	84, 82, 76, 23, 77	
	甲 H 影 Y	100+31, 25, 95, 54	
	中 Y 影 目 Y 甲	57, 31, 103, 58, 32, 31, 27	
	Y 心 卜 舟	31, 76, 30, 44	
	南 影 甲	24+2, 95, 77	

12b	¹ 甲 甲 雨	29, 51, 82	
	<hr/>		
	² 子 十 雨	≡≡- 78, 22, 82	≡≡-
	³ 雨	- 82+53	-

13a

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

51, 51, 45, 53, 30+14, 58, 86

𠄎

|

100+29

|

𠄎 𠄎 𠄎

𠄎

56+2

𠄎

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

𠄎

27, 53+29, 95, 57, 20

𠄎

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

𠄎

44, 98, 55, 52+76, 27, 17

𠄎

𠄎

L

82

L

𠄎

||

56+2+91+91

||

𠄎

|

98, 2

|

𠄎 (𠄎 𠄎 𠄎

𠄎

56, 69, 56, 63, 52

𠄎

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

||

49

||

13b

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

44, 39, 72, 100+67, 31, 88, 72

𠄎

|

56

|

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

100, 49, 53, 54, 49, 𠄎, 𠄎

𠄎

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

31, 22, 48, 95+78, 𠄎, 𠄎, 53+14

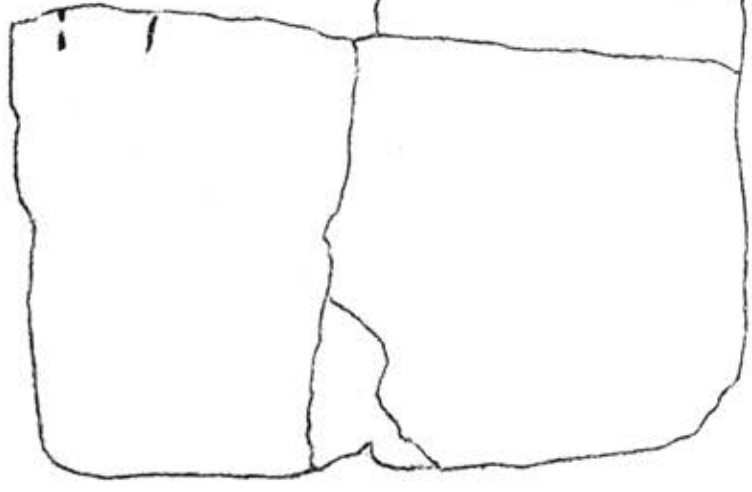
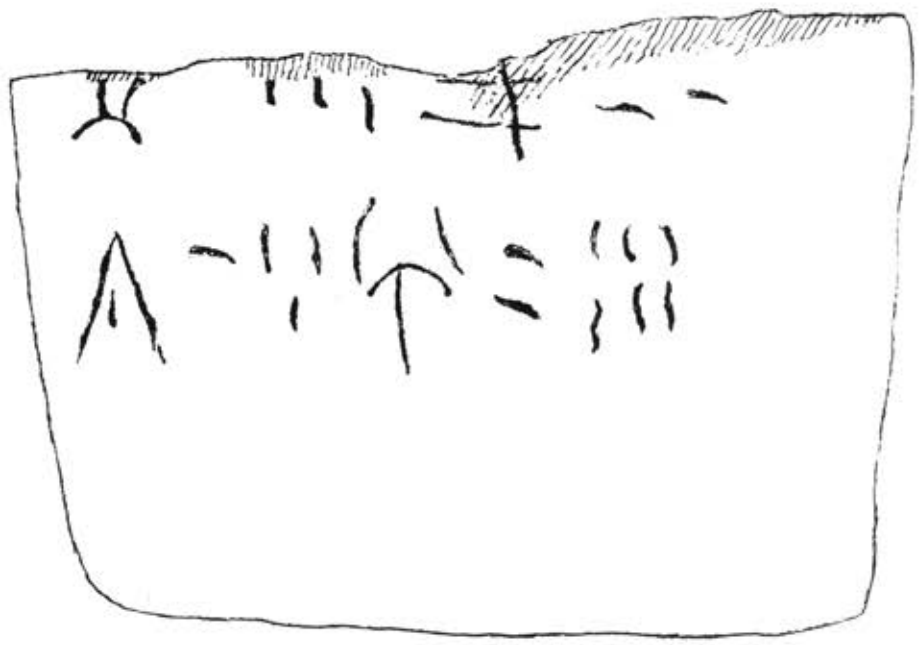
|

𠄎 𠄎 𠄎 𠄎

||

30, 98, 22, 56+2

||

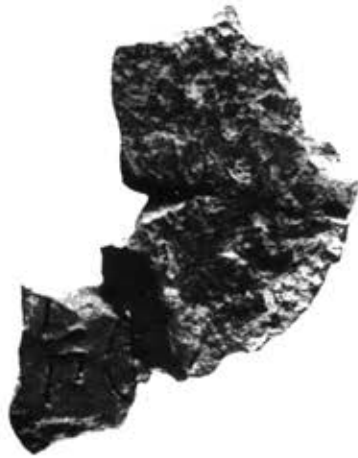

14 α	¹ ⋈		103	
	‡		2	
	² ∧	-	78	-
	Υ	=	55	=
14 β	¹ ‡	≡≡	2	≡≡
	∧	-	78	-
	² Υ	--	55	--
	↑		67	

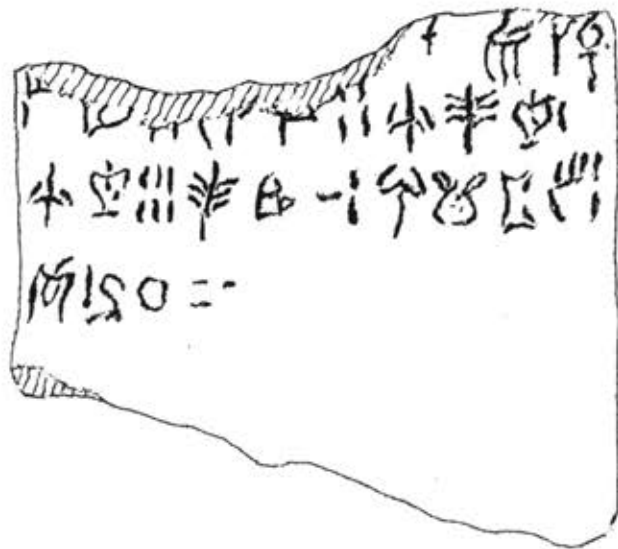
15 α' ||| ||| ||| Υ □ ‡ ||| | ||| ||| ||| 54, 59, 2, |||, 26 |

Fr a

16a	$\overset{1}{\vdots}$ Ψ \rightarrow ///	1^v	30, 54, 98, ////	1^v
	\rightarrow ///	1	98, 3	1
	///	$\frac{12}{12}$	56+2	$\frac{12}{12}$
	$\overset{2}{\text{///}}$	$\frac{12}{12}$	42	$\frac{12}{12}$
	///	+ +	103+89	+ +
	///	Γ	49	Γ

17 α

(𐌹 𐌺 𐌸 𐌹 𐌺 𐌹 𐌺 𐌹 𐌺 𐌹 𐌺 𐌹 𐌺 𐌹 𐌺	69,93,30,23,77,76,78,30,27		
𐌺 𐌸 𐌹	57,92,6		
³ 𐌺 𐌹	57,6		
𐌸 𐌺	92,65	-	-
𐌹 𐌺 𐌹 𐌺	55,95,74,77		
⁴ 𐌹 𐌺	98,53	o≡	o≡

18_a

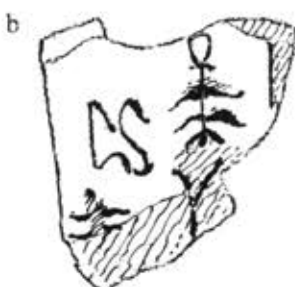
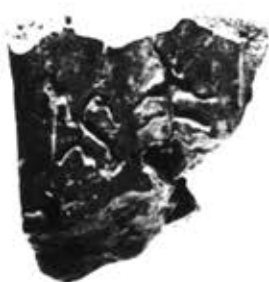
¹ // // // // //...
² 卩 // // ♀ * 卩 = =
³ // // 卩 // 卩 | 卩
⁴ 卩 卩 卩
⁵ 卩 卩 // // //
⁶ // // 卩 // //
⁷ 卩 卩 卩 卩 卩 卩 卩 卩

// // // // //...
 84, // // // 49, 24, 27 = =
 // // 82, //, 2 | 卩
 95, 67, 92 |
 74, 74+54, 27 // //
 // // 2 // //
 74, 95, 57, 100, 52, 55, 27, 76

18_b

¹ 卩 卩 // //
² 卩 卩 // //
³ 卩 // // // 卩
⁴ // //
⁵ // //
⁶ 卩

100, 30, //
 78, 53+103
 95, 58 // // 78
 // //
 //
 52

Fz. α

||||| ||||| L Q

||||| ||||| L Q

Fz. β

¹
2 | 0
²
7 | Y

53, 23+2

2, 31.

Fz. c

|| M | T | X |
3 | V |

|| 78, 51, 103

98, 76

Fz. d

¹
4 | Ψ
²
V | Ψ

100, 54

76, 54

Fz. e

¹
↑
²
3 |
³
T |
1 | 2 | *
4 | ||| ||| ||| V

67

49+2

26, 53, 72, 24

64 ||| ||| ||| 76

T | ? | * | ||| ||| ⁵
X | X

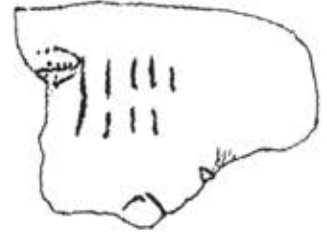
52, 72, 24 ||| ||| 99, 95

fa

fb

g

h

$F_{z.f_a}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{甲} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{2} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $25 + 2,92$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{2} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

25 + 2,92

51,51

79 - 11

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{3} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

32,103

103

$F_{z.f_b}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1111} \\ \text{111} \end{matrix}$

89

44

$\begin{matrix} \text{1111} \\ \text{111} \end{matrix}$

$F_{z.g}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

100,30,15

$F_{z.h}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

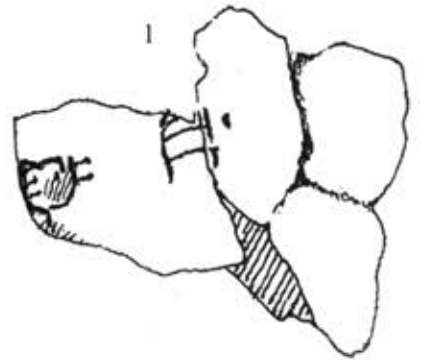
$\begin{matrix} \text{2} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

$\begin{matrix} \text{1} \\ \text{甲} \end{matrix}$

67,44

54,57+2

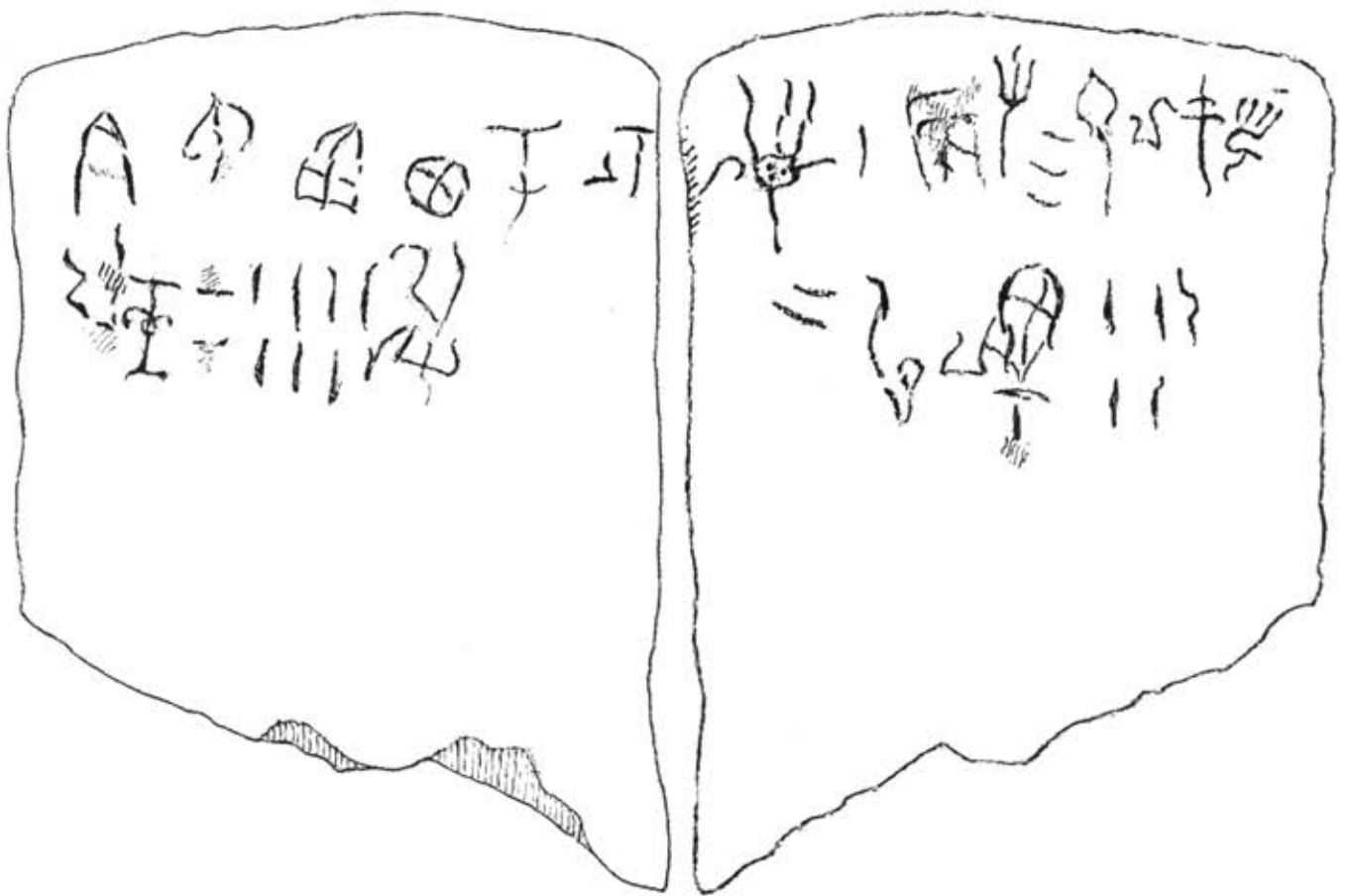

Fz. i ䷛ 南 ䷛ ䷛ 56+2 ䷛

Fz. j ¹ ䷛ 𠄎 𠄎 ䷛ ䷛ 78, 76 ䷛
² ䷛ 𠄎 ䷛ 57, 55 ䷛

Fz. k ¹ ䷛ 日 ䷛ ䷛ 25 ䷛
² ䷛ 𠄎 𠄎 ䷛ ䷛ 54, 100 ䷛

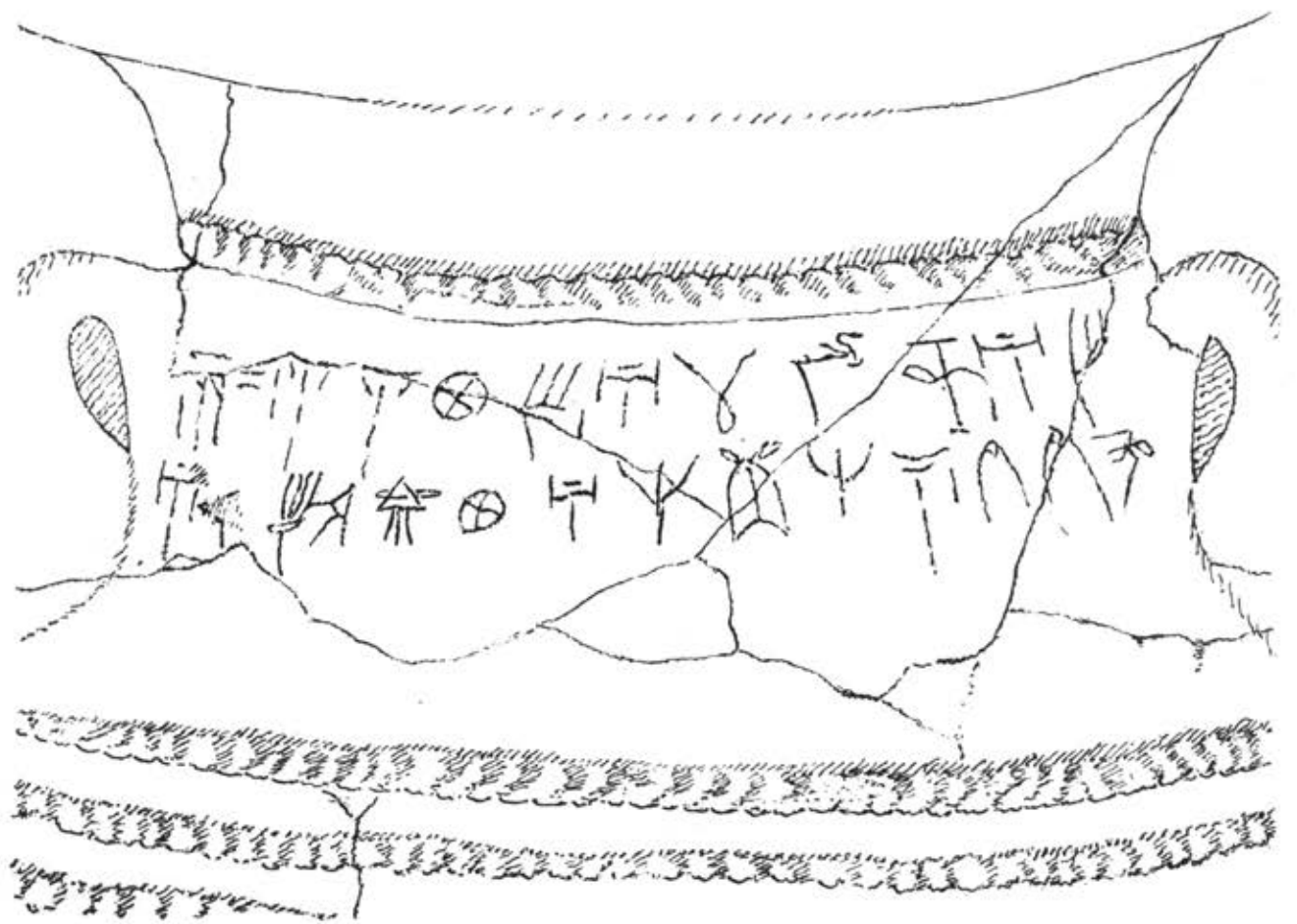
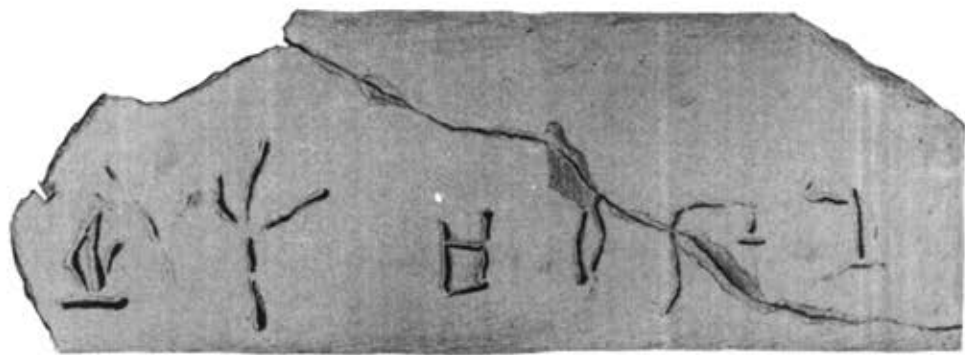
Fz. l ䷛ 𠄎 日 ䷛ 3, 1 ䷛

H α	$\overset{2}{\Lambda}$	Φ	\mathbb{A}	\oplus	\ddagger	?	78, 67, 28, 29, 39		
	\ddagger	$\overset{2}{\Lambda}$	\mathbb{H}		\equiv	\equiv	26, 53, 61		\equiv
	$\overset{2}{\Lambda}$						53+57		

H β	$\overset{1}{\gamma}$	Ψ					30, 100+91		
	\mathbb{B}	Ψ		\equiv			82, 54		\equiv
	Φ	$\overset{2}{\Lambda}$	\ddagger	Ψ	\equiv		67, 53, 2, 100		\equiv
	\mathbb{V}	$\overset{2}{\Lambda}$			\equiv	\equiv	76, 23+53+29		\equiv

H R $\overset{1}{\gamma}$ Λ \oplus \ddagger $\overset{2}{\Lambda}$ \otimes 52, 78, 29, 52, 76, 91+30

P1 $\text{☉} \text{Y} \text{☽} \text{Y}$ ☽ 34, 54, 11, 31 ☽
 \downarrow 138

P2 $\overset{1}{\text{☽}}$ = 1 82 = 1

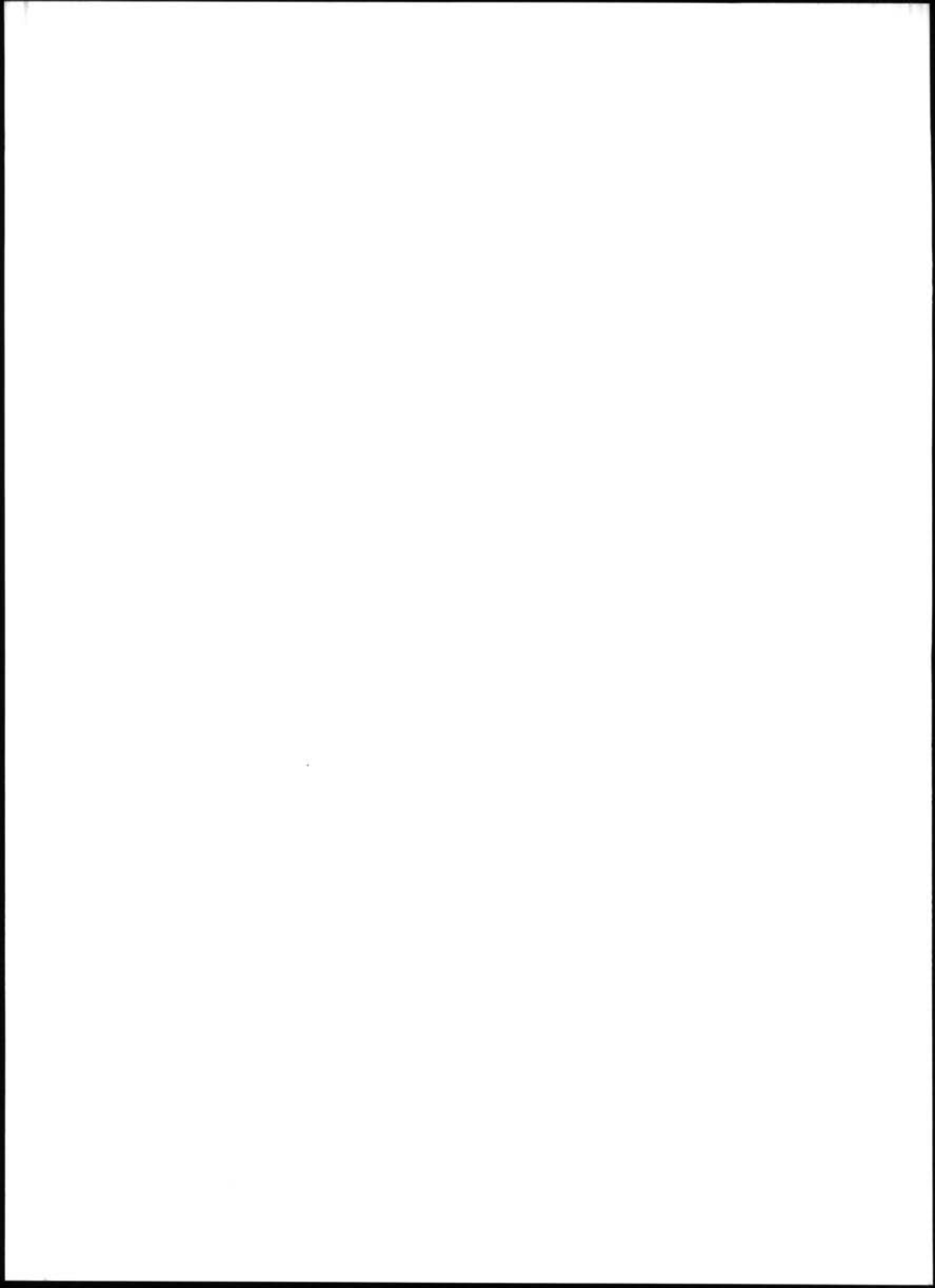
$\text{☽} \text{☽} \oplus \text{☽}$ 51, 51, 29, 77,

$\text{☽} \text{Y} \text{☽} \text{☽}$ 52, 31, 27+138, 61,

$\text{☽} \text{☽} \overset{2}{\text{☽}} \text{☽} \text{☽} \text{☽} \text{☽} \oplus$ 52, 77, 52, 21, 100, 88, 95+78, 29

$\text{☽} \text{Y} \text{☽} \text{Y} \text{☽}$ 52, 54, 56, 54, 26,

$\text{☽} \text{☽} \text{☽}$ 78, 78, 98

ΣΧΟΛΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ἄριθ. πινακίδος 1. Μ.Η. 1626

Πηλὸς καστανός. Μέγ. μήκος 7.4, μέγ. πλάτος 7.4, μέγ. πάχ. 1.1 ἐκ. Μικρὰ ὀπή εἰς τὴν ἄνω πλευράν, 3.6 ἐκ. ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν ἄκρον. Ὅπισθεν ἀνεπίγραφος.

Πλευρὰ α

Σ τ ῖ χ ο ς 1: Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ Πλάτων 31, ὁ Brice διαχωριστικόν, ὁ Godart ὡς 1, τὸ ὁποῖον προϋποθέτει τὴν ὑπεράνω κεραΐαν τυχαίαν.

Σ τ ῖ χ ο ς 2: Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 53+2, ὁ B. 64, ὁ G. ὡς νέον σημεῖον. Τὸ δεύτερον σημεῖον ὁ B. ὡς ὁ Π. σύνθετον 99'+29, ἐνῶ ὁ G. ὡς σύνθετον 60+29. Τὸ τρίτον ὁ Π. ὡς ἰδεόγραμμα πελέκεως, ὅπερ δὲν ἀποκλείει ὁ B., δεχόμενος μᾶλλον ὡς νέον συλλαβόγραμμα, προτιμᾷ ὁμως ὡς 61. Ὁ G. ὡς νέον συλλαβόγραμμα.

Σ τ ῖ χ ο ς 4: Ὁ Π. τὰ ἀρχικὰ σημεῖα ὡς ἀριθμητικόν (δεκάδας), ἐνῶ ὁ G. διακρίνει ὡς ὀριζοντίαν κεραΐαν τοῦ σημ. 2. Εἰς τὸ ἐπόμενον σημεῖον ὁ B. ἀναγνωρίζει ἀριθμητικόν (μονάδας), ἐνῶ ὁ Π., λόγῳ τῆς κάτω καμπυλωμένης γραμμῆς καὶ τῆς πλαγίας κεραΐας, ὡς 100. Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ B. ἀναγνωρίζει μᾶλλον ὡς 29 (ἢ ὡς 28). Ὁ G. ὡς 25.

Ἄριθ. πινακίδος 2. Μ.Η. 1629

Πηλὸς μελανθεὶς ἐκ τοῦ πυρός. Ἰσχυρῶς βλαβεῖσα ἐπιφάνεια καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. Μῆκος 1.14, πλάτ. 6.8, πάχ. 1.3 ἐκ. Ὅπισθεν ἀνεπίγραφος.

Πλευρὰ α

Ἰχνη δυσξύμβλητα.

Ἄριθ. πινακίδος 2α. Μ.Η. 1630

Τεμάχιον καταστραφείσης πινακίδος, μελανθείσης ὀλοκληρωτικῶς ἐκ τοῦ πυρός. Μέγιστον μήκος 7, πλάτος 5, πάχ. 1 ἐκ.

Πλευρὰ α

Οὐδὲν διακρίνεται.

Ἄριθ. πινακίδος 3. Μ.Η. 1628

Συνετέθη μετὰ τῆς πινακίδος 11, περὶ τῆς ὁποίας ἰδὲ κατωτέρω.

Ἄριθ. πινακίδος 4. Μ.Η. 1618

Πηλὸς ἀποβάς τεφρομέλας ἐκ τοῦ πυρός. Μέγιστον σφζόμ. μῆκος 6, πλάτος 7.2, πάχος 1.3 ἐκ. Ὅπισθόγραφος.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. ὡς 89, ἂν καὶ τὰ γραμμίδια ἐπὶ δεξιὰ, ὁ Β. ὡς 84, ἐνῶ ὁ Γ. ὡς 97. Τὸ δεύτερον ὁ Π. ὡς σύνθετον 67+76 — βλ. τὸ πρῶτον τοῦ τρίτου στίχου —, ἐνῶ ὁ Β. ὡς 68, ὡς ὁ Γ. Τὸ τρίτον ὁ Π. με ἀβεβαιότητα ὡς 31, ἐνῶ οὐδόλως ἀπέδωσαν οἱ Β. καὶ Γ.

Στίχος 2: Τὸ πέμπτον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 54+23, ἀφοῦ διακρίνεται ἢ ἔλλειψις μεταξὺ τῶν κυρτουμένων γραμμῶν. Οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 54.

Στίχος 3: Τὸ πρῶτον ὁ Π. σύνθετον 67+76, ὡς τὸ δεύτερον τοῦ πρώτου στίχου, ἐνῶ οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 76.

Πλευρὰ β

Στίχος 1: Ὁ Π. μετ' ἐπιμελῆ διερεύνησιν τῶν διασφζομένων λειψάνων ἀπέδωσε τρία ἰдеоγράμματα σκευῶν: ρυτοῦ πλαστικοῦ εἰς μορφήν κεφαλῆς ζῶου, τρίποδος λέβητος καὶ πιθοειδοῦς ἀγγείου με κυματιστὴν διακόσμησιν. Ὁ Β. διέκρινε με ἀμφιβολίαν σημ. 95 καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπέδωσεν ὁ Γ., καίτοι ἰχνογράφησε τοῦτο σχεδὸν ἀκριβῶς. Ὁ τελευταῖος διέκρινεν ὡς πρῶτον 52 καὶ μετὰ τὸ δεύτερον ἀσαφῆ ἴχνη.

Ἄριθ. πινακίδος 5. Μ.Η. 1622

Πολὺ πιθανὸν ἀποτελεῖ τὸ κάτω μέρος τῆς προηγουμένης πινακίδος, ἀφοῦ ἀνευρέθη μετ' αὐτῆς, ἔχει τὰ αὐτὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ περιέχει ἀνάλογα ἰдеоγράμματα. Οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀνεξάρτητον πινακίδα.

Πηλὸς ἀποβάς τεφρομέλας ἐκ τοῦ πυρός. Ἡ ὀπισθία ἐπιφάνεια ἰσχυρῶς διαβεβρωμένη, ἐνῶ ἡ προσθία εἶναι λεία. Ὅπισθόγραφος. Εἰς τὴν στενὴν κάτω πλευρὰν ἑπτὰ κατὰ σειρὰν βοθρία. Σφζόμ. μῆκος 3.9, πλάτος 7.4, πάχος 1.4 ἐκ. Ἀπηρτίσθη ἐκ τεμαχίων.

Πλευρὰ α

Οἱ Π. καὶ Γ. μόνον vestigia, ὁ Β. οὐδέν.

Πλευρὰ β

Τελευταῖος στίχος: Μετ' ἐπισταμένην διερεύνησιν τῶν σφζομένων λειψάνων διέκρινεν ὁ Π. τρία ἰдеоγράμματα ζῶων: τὸ πρόσθιον τμήμα τρέχοντος εὐκινήτου ζῶου, ἴσως αἰγάγου καὶ κύπτον παχύσαρκον ζῶον, ἴσως χοῖρον τὸ πρὸ τούτου ἰδεόγραμμα — ἴσως καὶ τοῦτο ζῶου — ἐξηφανίσθη τελείως. Οἱ Β.

καὶ G. οὐδὲν διέκριναν, ἀλλ' ἀσφαλῶς δὲν ἀποτελεῖ σύμπτωσιν ἢ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς — 4β καὶ 5β — ἀπόδοσις τόσων ἰδιογραμμάτων.

Ἄριθ. πινακίδος 6. Μ.Η. 1621

Πηλὸς ἀποβάς τεφρομέλας ἐκ τοῦ πυρός. Ἡ πλευρὰ α μαῖλλον μελανή, ἢ β μαῖλλον τεφρά. Σφίζεται ὀλόκληρος, ἀπαρτιθεῖσα ἐκ δύο τεμαχίων. Μῆκος 8.5, πλάτος 5, πάχος 1.1 ἐκ. Ὅπισθόγραφος.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Τὸ δεύτερον σημεῖον ὁ Π. σύνθετον $100+2+29$ · ὁ G. ἄνευ τοῦ 29. Τὸ πέμπτον ὁ Π. σύνθετον $31+29$ — τὸ 29 εὐκρινές —, ὁ G. ὡς 54. Τὸ ἐπόμενον ὁ Π. ὡς 29, τὸ ὁποῖον εὐκρινῶς διακρίνεται, ὁ G. ὡς 68. Τὸ τελευταῖον — κεχαραγμένον χαμηλότερον — ὁ Π. ὡς 67. Ὁ Β. μετὰ τὸ πρῶτον ἀπέδωσε τὰ σημεῖα 53, 45, 84, 42 καὶ τρισκελές.

Στίχος 2: Τὸ πρῶτον ὁ Π. 93, ὁ Β. 22, ὁ G. 26. Διακρίνεται ἡ ἔλλειψις καὶ αἱ κρεμάμεναι κεραῖαι. Τὸ τρίτον σημεῖον, τὸ ὁποῖον ὁ Β. ἐθεώρησεν ὡς 85 (ζυγόν), καὶ ὁ G. ὡς νέον συλλαβόγραμμα, ἐμφανίζει ἀσυμμέτρως μικρὰς γωνίας ὑπὸ τὰς ἐκατέρωθεν καμπυλουμένας μασχάλας καὶ φαίνεται μαῖλλον ἀριθμητικόν. Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ Π. ὡς 31, ἐνῶ οἱ Β. καὶ G. ὡς 23. Ὁ Β. μετὰ τὸ πρῶτον καὶ τοῦ ζυγοῦ διέκρινε 3 ἢ 4 σημεῖα: 93, 57, 31.

Στίχος 3: Τὸ τρίτον σημεῖον, βάσει εὐκρινεστέρας φωτογραφίας, ὁ Π. διέκρινεν ὡς σύνθετον: $103+76$, ἐνῶ οἱ Β. καὶ G. ὡς ἀπλοῦν 103. Τὸ ἐπόμενον ὁ Π. ἐπίσης σύνθετον: $95+78$, ὡς ὁ G., ὁ ὁποῖος ὅμως ἀντέγραψεν ὡς ἀπλοῦν 102, ὡς ὁ Β. Τὸ 5ον ὁ Π. ὡς σύνθετον: $92+78$, οἱ Β. καὶ G. ὡς ἀπλοῦν 92. Παρὰ τὸ τελευταῖον 31 ὁ Π. διέκρινε κλασματικόν (γωνίαν).

Στίχος 4: Τὸ πρῶτον 95 — οἱ Π. καὶ G. — ὁ Β. ἀπέδωκεν ὡς 88. Εἰς τὴν δευτέραν θέσιν οἱ Β. καὶ G. ἀπέδωσαν ὡς ἀριθμητικόν — 5 μονάδας —, ἐνῶ ὁ Π. διέκρινε 54. Τὸ μεθεπόμενον σύνθετον $95+78$ οἱ Β. καὶ G. ὡς ἀπλοῦν 102. Τὸ τελευταῖον ὁ Π. ὡς 78, οἱ Β. καὶ G. ὡς 56.

Στίχος 5: Τὰ σημεῖα τοῦ στίχου ὁ G. ὡς ὁ Π., ἐνῶ ὁ Β. τὸ 5ον ὡς 54 συνοδευόμενον ὑπὸ δύο μονάδων.

Στίχος 6: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς 53, ὁ Β. ὡς 52, ὁ G. ὡς 26 καὶ 57. Τὸ τρίτον ὁ Π. ὡς σύνθετον $61+31+98$, ὁ Β. ὡς 26, ὁ G. ὡς ἀπλοῦν 61. Τὰ ἐπόμενα τρία ὁ Π. 58, $67+29$ καὶ $74+98$, ἐνῶ οἱ Β. καὶ G. 92, ἀριθμ. 10 καὶ σημ. 74.

Στίχος 7: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς 52, ὁ G. ὡς 95, ὁ Β. οὐδὲν διέκρινε.

Πλευρὰ β

Στίχος 1: Τὸ 3ον σημεῖον ὁ Π. ὡς 100, λόγῳ τῆς πρώτης εἰς γωνίαν καταληγούσης κεραίας καὶ τῆς χωριστῆς ἀποδόσεως τοῦ κάτω στελέχους. Οἱ Β. καὶ G. ὡς 92, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείεται ὅλως. Τὸ πέμπτον σημεῖον ὁ Π. ἀσφαλῶς σύνθετον: $39+76$, ὁ G. ὡς σύνθετον 39 μὲ ἀβέβαιον ἄνω σημεῖον, ὁ Β. ὡς 2.

Στίχος 2: Τὰ δύο τελευταῖα πρὸ τῆς μονάδος σημεῖα ἐθεώρησεν ὁ Π. ὡς σύνθετα 26+78 καὶ 92+78, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλᾶ 26 καὶ 92 μὲ διακοσμητικὴν ἀπόληξιν.

Στίχος 3: Οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ὁ Π.

Στίχος 4: Ὁ Π. ὡς 74, σύνθετον 54+30+86, οἱ Β. καὶ Γ. 26, μονάς, 30.

Στίχος 5: Ὁ Π. ὡς τέταρτον σημεῖον 74+29, ὁ Β. 37, ὁ Γ. 54.

Ἄριθ. πινακίδος 7. Μ.Η. 1620

Πηλὸς καστανωπός. Ἀπηρτίσθη ἐκ τεσσάρων ἢ πέντε τεμαχίων καὶ εἶναι ἐλλιπής κατὰ τμήμα τῆς ἄνω ἀριστερᾶς πλευρᾶς. Ὅπισθεν ἀνεπίγραφος. Μῆκος 10, πλάτος 6, πάχος 1.2 ἐκ.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Τοῦ πρώτου σφζομένου σημείου παρέμειναν ἱκανὰ ἴχνη ὥστε ὁ Π. νὰ διακρίνη σαφῶς τὸ σημ. 98· ὁ Β. οὐδὲν διέκρινεν, ὁ Γ. ἀσαφῆ ἴχνη. Εἰς τὴν τετάρτην θέσιν ρόμβος καὶ Τ περιεκλείσθησαν ἐντὸς ἀτελῶς ἀποδοθέντος (λόγῳ τοῦ ἀκολουθοῦντος ιδεογράμματος) ἐξαγώνου. Τὸ ἀριθμητικὸν ὁ Β. ἀπέδωσε μὲ μονάδα καὶ κλασματικόν, γωνίαν καὶ Τ, ὁ Γ. ὡς σημεῖον 23. Τὸ τελευταῖον σημεῖον - ιδεόγραμμα δὲν ἀπέδωσαν οἱ Β. καὶ Γ. — ὁ τελευταῖος διέκρινεν ἀσαφῆ ἴχνη —, ἀλλ' ἐβεβαιώθη μὲ ἐπιμελῆ ἀνίχνευσιν ὅτι πρόκειται περὶ ιδεογράμματος κεφαλῆς ταύρου, πολὺ πιθανῶς ἐχούσης διπλοῦν πέλεκυν μεταξὺ τῶν κεράτων. Τὴν ὑπαρξιν ιδεογράμματος εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπιβεβαιοῦν τὰ ιδεογράμματα τοῦ λοιποῦ κειμένου, πάντα ἀποδίδοντα κεφαλὰς ζῶων.

Στίχος 2: Πρὸ τοῦ πρώτου διασφζομένου σημείου—ὁ Π. 53+14, οἱ Β. καὶ Γ. ἀπλοῦν 53 — σφζονται ἴχνη ρόμβου, ἴσως ἀριθμητικοῦ ὡς ἀνωτέρω ρόμβου καὶ Τ· ὁ Β. οὐδὲν διέκρινεν, ὁ Γ. καμπύλην σημείου. Τῶν δύο τελευταίων — ὁ Π. ὡς 52 καὶ 20 — ὁ Γ. διέκρινεν ἀσαφῆ ἴχνη, ὁ Β. οὐδέν.

Στίχος 3: Πρὸ τῶν δύο τελευταίων σημείων ὁ Β. διέκρινεν ἀμφίβολον 2, ὁ Γ. ἀμφίβολον 22. Μετ' ἐπισταμένην ἀνίχνευσιν ὁ Π. ιδεόγραμμα βουκράνου διαφόρου τύπου τοῦ εἰς τὸν πρῶτον στίχον.

Στίχος 4: Τὸ πρῶτον σφζόμενον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 30+76, ἐνῶ ὁ Γ. ὡς σύνθετον 48'+57, ὅμοιον πρὸς τὸ τρίτον τοῦ δευτέρου στίχου. Ὁ Β. διέκρινε μόνον 57. Ὁ Π. παρεδέχθη τὴν ἐκδοχὴν τοῦ Γ. διὰ τὰ ἀκολουθοῦντα ἀριθμητικὸν καὶ 52, τὰ ὅποια ὁ Β. ὡς ἐξ ὀλοκλήρου ἀριθμητικὸν μὲ κλασματικόν, χωρὶς νὰ διακρίνη τὰ ἐπόμενα. Τὸ τελικὸν μετ' ἐπιμελῆ ἀνίχνευσιν ὁ Π. ὡς ιδεόγραμμα βουκράνου, διαφόρου τύπου τῶν προηγουμένων. Ἄντι τούτου ὁ Γ. ὡς 26 καὶ 92 ἀμφίβολα.

Στίχος 5: Εἰς τὸν ὄντως δυσζύμβλητον στίχον τοῦτον ὁ Β. διέκρινεν ἀμφίβολον 48, ἀριθμητικόν, 68 καὶ πάλιν 48 ἀκολουθούμενον ὑπὸ ἀριθμητικοῦ. Ὁ Γ. τὸ πρῶτον πάλιν ὡς σύνθετον 48'+57, ὡς τὰ ἀνωτέρω, ἀκολουθούμενον ὑπὸ ἀρι-

θμητικοῦ καὶ 60. Μετ' ἐπιμελῆ διερεύνησιν ὁ Π. ἀπέδωσε τὰ σημεῖα τοῦ στίχου: 92, σύνθετον 98+30, 95 καὶ 93— τὰ δύο τελευταῖα ὡς ὁ G. — καὶ ἰδεόγραμμα κεφαλῆς γρυπὸς μὲ λοφίον καὶ περιλαίμιον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον ὁ G. ὡς ἰδεόγραμμα L 139 ovip.

Σ τ ῖ χ ο ς 6: Τὰ σημεῖα ἀπέδωσαν ὁμοίως μὲ τὸν Π. ὁ B. — πλὴν τοῦ τετάρτου, ὄπερ ὡς 78 — καὶ ὁ G., οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν διέκριναν ὁμοίως τὸ τελευταῖον σημεῖον. Ὁ G. ἀπέδωκεν ὁμοίως μὲ τὸ ἰδεόγραμμα τοῦ προηγουμένου στίχου. Μετ' ἐπιμελῆ ἀνίχνευσιν ὁ Π. ὡς ἰδεόγραμμα κεφαλῆς ἐλάφου μὲ διασταυρούμενα κέρατα.

Ἄριθ. πινακίδος 8. Μ.Η. 1615

Πηλὸς ἀποβάς ἐκ τοῦ πυρὸς καστανομέλας. Τὸ ἄνω τμήμα τῆς πινακίδος, ἐλλιπές ἄνω, ἀπηρτίσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων. Μέγιστον μῆκος 12.2, πλάτος 7.2, πάχος 1.2 ἐκ. Ὅπισθόγραφος.

Πλευρὰ α

Σ τ ῖ χ ο ς 1: Ὅμοίως οἱ B. καὶ G.

Σ τ ῖ χ ο ς 2: Τὰ πρὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ σημεῖα δὲν διέκρινεν ὁ B. Τὸ πρῶτον ὁ Π. 79, ὁ G. 56. Τὸ δεύτερον 31 — μόνον ἴχνη — δὲν διέκρινεν ὁ G. Τὸ τρίτον ὁ Π. ὡς 103, ὁ G. ὡς 100, τὸ ὅποιον δὲν ἀποκλείεται ὅλως.

Σ τ ῖ χ ο ς 3: Τὸ ἀρχικὸν ὁ Π. μᾶλλον ὡς 77, ἐνῶ οἱ B. καὶ G. ὡς ἀριθμητικόν. Τὸ τρίτον ὁ Π. ὡς 44, ἐνῶ οἱ B. καὶ G. ὡς 78, τὸ ὅποιον δὲν φαίνεται ὅλως ἀπίθωνον. Τὸ τέταρτον οἱ Π. καὶ G. ὡς 55 — διακρίνονται αἱ καμπύλαι —, ἐνῶ ὁ B. ὡς 57.

Σ τ ῖ χ ο ς 4: Τὸ δεύτερον ὁ Π. ἐκ τῶν ἰχνῶν ἐταύτισε μὲ τὸ 90, ὁ B. μὲ τὸ 78, ἐνῶ ὁ G. δὲν ἀπέδωσε. Τὸ τέταρτον ὁ Π. διέκρινεν ὡς σύνθετον 98+57, ὁ G. ὡς ἀπλοῦν 98, ἐνῶ ὁ B. ὡς 84.

Σ τ ῖ χ ο ς 5: Οἱ B. καὶ G. ἀπέδωσαν ὁμοίως (πλὴν τοῦ τελευταίου, ὄπερ ὡς ἀπλοῦν 100 ὁ B.).

Σ τ ῖ χ ο ς 6: Τὸ προτελευταῖον ὁ Π. σύνθετον 57+76, οἱ B. καὶ G. ὡς ἀπλοῦν 57. Τὸ τελευταῖον 79 — ὁ Π. — ἀμφότεροι ὡς 56.

Σ τ ῖ χ ο ς 7: Τὸ προτελευταῖον ἰδιόρρυθμον σημεῖον ὁ Π. ἐθεώρησεν ὡς ἀριθμητικόν, ὁ B. ὡς 114 ἄνευ πεποιθήσεως, ὁ G. ὡς νέον σημεῖον, ἀνάλογον τοῦ Lin. B 82 (τὴν ἀναλογίαν παρετήρησε καὶ ὁ B.).

Σ τ ῖ χ ο ς 8: Ὅμοίως οἱ B. καὶ G.

Πλευρὰ β

Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. διέκρινεν ὡς 98 — διακρίνονται αἱ κυρτούμεναι πτέρυγες καὶ ἡ ἐνδιάμεσος σιγμοειδῆς καμπύλη —, ὁ G. ὡς 82, ὁ B. οὐδὲν διέκρινε. Τὸ δεύτερον ὁ Π. ὡς 95 — διακρίνονται ὄτα καὶ ὀφθαλμοί. Οἱ B. καὶ G. ὡς κυκλί-

σκον ἀριθμητικοῦ. Τὸ τελευταῖον δυσδιάκριτον σημεῖον ἀπέδωσε μετ' ἐπισταμένην ἐξέτασιν ὡς ἰδεόγραμμα λεοντοκεφαλῆς μόνον ὁ Π.

Ἄριθ. πινακίδος 9. Μ.Η. 1619

Πηλὸς ἀποβάς ἐκ τοῦ πυρὸς καστανωπός. Σφύζεται ὀλόκληρος, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ 5 τεμαχίων. Ὅπισθεν ἀνεπίγραφος. Μῆκος 8, μέγιστ. πλάτος 5.7, πάχος 0.8 ἐκ.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 2: Τὸ δεύτερον σημεῖον ὁ Π. σύνθετον 6+61, οἱ Β. καὶ Γ. ἀπλοῦν 61.

Στίχος 3: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 4: Τὸ πρῶτον σημεῖον οἱ Π. καὶ Β. ὡς ἀριθμητικόν — δύο σταυρίσκοι —, ὁ Γ. ὡς 2. Τὰ τελευταῖα σημεῖα ὁ Π. ὡς ἀριθμητικόν καὶ σύνθετον σημεῖον 74+14, ὁ Β. μόνον ὡς ἀριθμητικόν, ὁ Γ. ὡς ἀριθμητικόν καὶ ἀμφίβολον σημεῖον.

Στίχος 5: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 6: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Ἄριθ. πινακίδος 10. Μ.Η. 1616

Πηλὸς μελανθεῖς ἐκ τοῦ πυρὸς. Σφύζεται καθ' ὅλον τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος, ἀλλ' ἐπαθεν ἰσχυρῶς κατὰ τὸ κάτω ἀριστερόν, διαβρωθέν. Τὸ κάτω ἥμισυ ἀπηρτίσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων καὶ παρέμεινεν ἐλλιπές. Ὅπισθόγραφος. Τὸ κείμενον εἰς τὴν πλευρὰν α ἐξετείνεται, φαίνεται, ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς ἐπιφανείας, σφύζονται ὅμως μόνον τρεῖς στίχοι. Εἰς τὴν πλευρὰν β ὑπάρχουν μόνον τρεῖς στίχοι. Μῆκος 1.4, πλάτος 7, πάχος 1.3 ἐκ.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. ὡς 93, ὁ Β. ὡς 79, ὁ Γ. ὡς νέον σημεῖον - ἰδεόγραμμα. Τὰ λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 2: Τὸ τρίτον σημεῖον ὁ Π. ὡς 98 — βλ. πρῶτον τρίτου στίχου —, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς 80, τὸ ὅποιον ὅμως ἔχει διάφορον μορφήν, ὄχι ὡς τὸ Lin. Β 61. Τὰ λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 3: Τὸ πρῶτον 98, τῆς μορφῆς τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ εἰς τὸν στίχον 2, ὁ Π. Οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀμφίβολον 77. Τὸ τέταρτον σημεῖον ὁ Π. σύνθετον 61+76, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 76. Λοιπὰ ὁμοίως.

Πλευρὰ β

Στίχος 1: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως, πλὴν τοῦ ὅτι ὁ πρῶτος τὸ πρῶτον σημεῖον ὡς ἀπλοῦν, οἱ Π. καὶ Γ. ὡς σύνθετον 100+31.

Στίχος 2: Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 103+53 — τὸ 103 ἐπρότειναν οἱ Β. καὶ Γ. Τὸ τέταρτον σημεῖον οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀριθμητικόν — ὁ δεύτερος μὲ κλάσμα —, ὁ Π. ὡς σύνθετον 30+76. Τὰ λοιπὰ ἀμφότεροι ὁμοίως.

Στίχος 3: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς σύνθετον 54+2, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς 100. Λοιπὰ ὁμοίως.

Ἄριθ. πινακίδος 11+3. Μ.Η. 1617+1628+1648

Αἱ ἀρχικῶς ὡς ἀνεξάρτητοι θεωρηθεῖσαι πινακίδες 3 καὶ 11 συνεκολλήθησαν εἰς μίαν ὑπὸ τοῦ L. Godart μετὰ συγκόλλησιν πολὺ μικροῦ ἐνδιαμέσου τεμαχίου. Εἶναι νῦν ἢ μεγαλυτέρα τῶν πινακίδων τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος. Πηλὸς ἀποβάς καστανομέλας ἐκ τοῦ πυρός. Διεβρώθη τὸ κεντρικὸν καὶ τὸ κάτω ἀριστερὸν τμήμα. Ἀπηρτίσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων. Ὅπισθόγραφος. Συνολικὸν μέγιστον μῆκος 15.9, μέγ. πλάτος 8.9, μέγ. πάχος 1.3 ἐκ.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Ὁ Π. τὸ πρῶτον σημεῖον ὡς 90 μὲ ἀμφιβολίαν, ὁ Β. ὡς 69 καὶ ὁ Γ. ὡς νέον σημεῖον. Τὸ τέταρτον ὁ Π. ὡς 2, ὁ Β. ὡς ἀμφίβολον 92, ὁ Γ. ὡς νέον ιδεόγραμμα. Τὸ σημεῖον μετὰ τὸ ἀριθμητικὸν ὁ Π. ὡς 90 — βλ. τὸ πρῶτον —, ὁ Β. ὡς 69 μὲ ἀμφιβολίαν, ὡς ἐπίσης ὁ Γ. Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ Π. 53, ὁ Β. 76, ὁ Γ. 68.

Στίχος 2: Τὸ πρῶτον ὁ Π. 61, οἱ Β. καὶ Γ. 92. Τὸ τρίτον καὶ τέταρτον οἱ Β. καὶ Γ. δὲν διέκριναν, ὁ Π. ὡς 55 καὶ 57+2. Τοῦ πρὸ τῶν δεκάδων τοῦ τελευταίου ἀριθμητικοῦ διέκρινεν ὁ Π. ἴχνη τοῦ ιδεογράματος - σημείου 49, τὸ ὅποιον περαιτέρω ἐπαναλαμβάνεται πολλάκις ὡς ἀπλοῦν καὶ σύνθετον. Ὁ Β. οὐδὲν ἀπέδωσεν, ὁ Γ. ὡς κυκλίσκον ἑκατοντάδων τοῦ ἀριθμητικοῦ. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 3: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως τὸ πρῶτον ὡς 100. Τὸ δεύτερον ὁ Π. ὡς 54, ὁ Β. δὲν διέκρινεν, ὁ Γ. ὡς 71. Τὸ τελευταῖον ιδεόγραμμα πάντες ὁμοίως.

Στίχος 4: Μετὰ τὸ ἀριθμητικὸν ὁ Π. διέκρινε 58, οὐδὲν οἱ Β. καὶ Γ. Τὸ τελικὸν ιδεόγραμμα ὁ Π. ὡς σύνθετον 49+2, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 49.

Στίχος 5: Τὸ πρῶτον ἅπαντες 100. Ὁ Π. διέκρινεν ὡς δεύτερον τὸ 34, οὐδὲν οἱ Β. καὶ Γ. Τὸ τρίτον πρὸ τοῦ τέλους τοῦ στίχου ὁ Π. ὡς σύνθετον 34+98, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 34. Συμφωνία ὡς πρὸς τὸ ἐπόμενον 58. Τὸ τελευταῖον ὁ Π. ἀσφαλῶς ὡς ιδεόγραμμα 49+2, ὁ Γ. ὡς ιδεόγραμμα Lc 9, οὐδὲν ὁ Β.

Στίχος 6: Ὁ Γ. διέκρινεν ἀμφίβολον ἀριθμητικὸν 20. Τὸ τελευταῖον ιδεόγραμμα ὁ Π. ὡς σύνθετον 49+2, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 49.

Στίχος 7: Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ Π. ὡς 78, ὁ Β. ὡς 29, ὁ Γ. ὡς 67.

Στίχος 8: Οἱ Π. καὶ Γ. τὰ δύο τελευταῖα ὡς 100 καὶ 77· ὁ Β. διέκρινε μόνον τὸ τελευταῖον 77.

Στίχος 9: Ὁ Π. ἴχνη σημείου. Ὁ Γ. ὡς εἰς δέκατον στίχον.

Πλευρὰ β

Στίχος 1: Τὸ τρίτον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 30+14, οἱ Β. καὶ Γ. ἀπλοῦν 68.

Τὸ ἐπόμενον ὁ Π. ὡς 44, ὁ Γ. ὡς 78, ὁ Β. δὲν ἀπέδωσε. Τὸ βον ἅπαντες ὡς 42+2 = Lc 9, προφανῶς χρησιμοποιηθὲν ὡς ἰδεόγραμμα. Τὸ τελικὸν ἀριθμητικὸν διαφόρως ἀπεδόθη. Λοιπὰ ὁμοίως.

Στίχος 2: Τὰ σημεῖα οἱ Π. καὶ Γ. ἀπέδωσαν ὁμοίως—ὁ Β. μετὰ τὸ πρῶτον ἀριθμητικὸν σύνθετον 44+29 — πλὴν τοῦ προτελευταίου, τὸ ὁποῖον οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 36, ὁ Π. ὡς σύνθετον 61+90. Τὸ ἰδιόρρυθμον τελευταῖον ἀπεδόθη ὑφ' ἀπάντων ὡς 86.

Στίχος 3: Τὸ πρῶτον ὁ Π. σύνθετον 67+2 — δὲν διακρίνεται ὀριζοντία ἄνω κεραία καὶ τὸ σημεῖον βάσιν ἔχει τὴν αἰχμὴν —, οἱ Β. καὶ Γ. καὶ ἐνταῦθα τὸ ἰδεόγραμμα Lc 9, ὡς εἰς τὸν πρῶτον στίχον.

Στίχος 4: Ὁ Γ. εἶδε τὸ ἐπόμενον τμήμα τῆς πινακίδος — ἴσως ὀρθῶς — διαχωριζόμενον ὑπὸ ὀριζοντίας γραμμῆς — βλ. πινακίδα 12. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τὸ πρῶτον σημεῖον θὰ ἦτο ἀπλοῦν 2 καὶ ὄχι ὡς ἀπέδωσεν ὁ Π. σύνθετον 39+2. Ὁ Β. οὐδὲν διέκρινε. Τὸ δεύτερον σημεῖον ὁ Π. σύνθετον 23+30, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν 23. Τοῦ συνθέτου τετάρτου 55+29 — ὁ Π. — ὁ Β. οὐδὲν ἴχνος διέκρινεν, ὁ Γ. ἀβέβαια ἴχνη.

Στίχος 5: Τὰ δύο πρῶτα πάντες ὁμοίως: 100, 95. Τρίτου σημείου ἴχνη οἱ Β. καὶ Γ. δὲν διέκριναν, ὁ Π. πιθανὸν 53.

Ἄριθ. πινακίδος 12. Μ.Η. 1627

Πηλὸς ἀποβάς βαθὺς καστανὸς ἐκ τοῦ πυρός. Διασφύζεται σχεδὸν ὀλόκληρος, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τεσσάρων τεμαχίων. Ὅπισθόγραφος. Μῆκος 10.5, πλάτος 5.3, μέγ. πάχος 1.3 ἐκ.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως. Τὸ σημεῖον 31, ἐνταῦθα καὶ κατωτέρω, ἀπλοῦν καὶ ἐν συνθέσει, ὡς ἰδεόγραμμα.

Στίχος 2: Τὸ δεύτερον σημεῖον διὰ τὰς λοξὰς ἀκρεμόνας τῶν βραχιόνων ὁ Π. ἐθεώρησεν ὡς σύνθετον 57+31+30 — βλ. κατωτέρω εἰς στίχ. 5 ὡς ἀπλοῦν· οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀπλοῦν μὲ διακοσμητικὰς ἀκρεμόνας. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 3: Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. ἀσφαλῶς ὡς σύνθετον 100+74, λοιποὶ ὡς ἀπλοῦν. Μετὰ τὸ τέταρτον σημεῖον ὁ Β. κοκκίδα, οἱ Π. καὶ Γ. ὀριζοντίαν κεραίαν ἀριθμητικοῦ. Λοιπὰ ὁμοίως οἱ Β. καὶ Γ.

Στίχος 4: Τὸ τέταρτον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 100+31, ὁ Β. ὡς ἀπλοῦν 100, ὁ Γ. ὡς 100 bis. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 5: Τὸ μετὰ τὸ ἀριθμητικὸν οἱ Π. καὶ Β. ὡς ἀπλοῦν 57, ὁ Γ. ἐπίσης, ἂν καὶ ἐσημείωσε κεραίαν διασταυροῦσαν. Τὸ ἐπόμενον ὁ Π. μᾶλλον ὡς 31 — διακρίνεται ἢ λοξὴ κεραία —, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς 56. Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ Π. ὡς 58, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἀριθμητικόν.

Στίχος 6: Ὁ Β. τὸ τρίτον ὡς 84 μετὰ κοκκίδα, λοιπὰ ὁμοίως. Ὁ Γ. πάντα ὁμοίως.

Στίχος 7: Τὸ ιδιόρρυθμον τρίτον σημεῖον ὁ Π. ἐθεώρησεν ὡς ἀριθμητικόν — βλ. στίχ. 7 τῆς πινακίδος 8α —, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς νέον σημεῖον. Τὸ ἐπόμενον ὁ Π. σύνθετον $24+2$, ὁ Β. ὡς νέον σημεῖον, ὁ Γ. ὡς παράλληλον τοῦ 24. Λοιπὰ ἅπαντες ὁμοίως.

Πλευρὰ β

Ὁ στίχος 1 διεχωρίσθη ἀπὸ τοὺς δύο ἐπομένους δι' ὀριζοντίας γραμμῆς (βλ. Godart διὰ πινακίδα 11+3, *πλευρὰ β*, μετὰ τρίτον στίχον).

Τὰ σημεῖα τῆς *πλευρᾶς β* οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 2: Τὰ σημεῖα 98 καὶ 22, δηλοῦντα σύνολον.

Ἄριθ. πινακίδος 13. Μ.Η. 1623

Πηλὸς ἀνοικτὸς καστανός. Ἀπηρτίσθη ἐξ ἑξ τεμαχίων. Ἐλλιπῆς εἰς τρία σημεῖα. Ὅπισθόγραφος. Μέγιστον σφζ. μῆκος 8.4, πλάτος 6.4, πάχος 1 ἐκ. Ὅπῃ μικρὰ εἰς ἄνω στενὴν πλευράν, 3.4 ἐκ. ἀπὸ ἀριστερὸν ἄκρον.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Τὰ τέσσαρα πρῶτα σημεῖα οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως. Τὸ πέμπτον ὁ Π. σύνθετον $30+14$, οἱ Β. καὶ Γ. ὡς 84. Τὸ ἐπόμενον 58—ὁ Π.— δὲν ἀπέδωσαν. Τὸ προτελευταῖον σημεῖον οἱ Π. καὶ Γ. σύνθετον $100+29$, ὁ Β. ὡς ἀπλοῦν 100. Τὸ τελευταῖον οἱ Β. καὶ Γ. ὡς ἰδεόγραμμα, σύνθετον ἐκ $42+2 = Lc\ 9$, ὁ Π. θεωρεῖ ὡς πιθανὸν ἰδεόγραμμα, ἀλλὰ σύνθετον ἐκ $56+2$, ὡς καὶ κατωτέρω μὲ πρόσθετον σύνθεσιν μὲ 91 δις καὶ εἰς στίχ. 5 δις ὡς ἀπλοῦν 56.

Στίχος 2: Πρὸ τῶν δύο τελευταίων εὐκρινῶν σημείων 95 καὶ 27 ὁ Π. σύνθετον σημεῖον $53+29$, ὁ Γ. ἀπλοῦν 29, ὁ Β. ἀριθμητικόν. Πρὸ τούτου ὁ Π. πιθανὸν 27.

Στίχος 3: Ὁ Π. τὸ πρῶτον ἀσφαλῶς ὡς 20, ὁ Β. οὐδὲν διέκρινεν, ὁ Γ. 82. Τὸ ἐπόμενον — ὡς δέχεται καὶ ὁ Γ. — πιθανῶς ἀριθμητικὸν ἔλλιπῶς διασφζόμενον. Εἰς τὴν τετάρτην θέσιν οἱ Π. καὶ Γ. 44, ὁ Β. ἀριθμητικόν. Τὰ ἐπόμενα 98 καὶ 55 εὐδιάκριτα. Τὸ τελευταῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον $52+76$, ὁ Β. ὡς πιθανὸν 42, ὁ Γ. ὡς πιθανὸν 60.

Στίχος 4: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς 27, ὁ Γ. ὡς ἀριθμητικόν, ὁ Β. ἐπίσης, ἐκτεινόμενον ὅμως καὶ εἰς τὴν δευτέραν θέσιν, ὅπου ὁ Π. $L\ 17$, ὁ Γ. ὡς 96. Τὸ τρίτον ιδιόρρυθμον σημεῖον ὁ Π. ἐθεώρησεν ἀριθμητικόν — βλ. ἀπλοποιημένον $Lm\ 1$ —, ὁμοίως ὁ Β., συσχετίσας μὲ $Lm\ 2$, καὶ ὁ Γ. μὲ δισταγμούς. Διὰ τὸ προτελευταῖον σύνθετον σημεῖον βλ. εἰς στίχ. 1.

Στίχος 5: Τὸ τέταρτον σημεῖον ὁ Π. ὡς ἀπλοῦν, ὡς τὸ μεθεπόμενον, οἱ Β. καὶ Γ. σύνθετον $Lc\ 9$. Τὸ ἐπόμενον, τὸ ὅποιον οἱ Β. καὶ Γ. ἐξέλαβον ὡς μονάδα, ὁ Π. ὡς 69 λόγῳ τῆς καμπυλότητος καὶ τῆς διατεμνύσεως μικρᾶς κεραίας. Διὰ τὸ σημ. 56 βλ. εἰς στίχον 1. Λοιπὰ ὁμοίως οἱ Β. καὶ Γ.

Στίχος 6: Τὸ ἴχνος τοῦ πρώτου ὁ Π. ἐθεώρησεν ὅτι δικαιολογεῖ τὸ ιδιόρρυθμον ἀριθμητικόν, ὡς τὸ τοῦ στίχου 4. Λοιπὰ ὁμοίως οἱ Β. καὶ Γ.

Πλευρά β

Στίχος 1: Τὸ τέταρτον σύνθετον σημεῖον εἶναι μᾶλλον 100+67 παρά 100 + 29 — ὡς εἶναι τὸ προτελευταῖον τοῦ πρώτου στίχου τῆς ἄλλης πλευρᾶς, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν παρακολούθησιν τῶν διαφορῶν. Ὁ Β. ἀπλοῦν 100. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως, πλὴν τοῦ τελευταίου, διὰ τὸ ὅποιον βλ. εἰς πρῶτον στίχον τῆς ἄλλης πλευρᾶς.

Στίχος 2: Μετὰ τὰ δύο πρῶτα εὐκρινῆ 100 καὶ 49, ἀκολουθοῦν τρία δυσζύμβλητα σημεῖα, τὰ ὅποια ὁ Π. ὡς πιθανὰ 53, 54 καὶ 49, ὁ Β. ὡς 54, ἀριθμητικὸν καὶ 102 ἀμφίβολα καὶ ὁ Γ. ὡς ἀμφίβολα 100 καὶ 102. Ἀμφότεροι συγχέουσι τὸν 2ον καὶ τὸν 3ον στίχον, τοὺς ὁποίους ὁ Π. διέστειλε.

Στίχος 3: Τὰ τρία πρῶτα διέκρινε μὲ ἀμφιβολίαν ὁ Π. ὡς 31, 22 καὶ 48'. Τὸ ἀκολουθοῦν σύνθετον 95+78 οἱ Β. καὶ Γ. συνεχώνευσαν μετὰ τοῦ ὑπερκειμένου — στίχου 2 — ὡς 102.

Στίχος 4 (3 κατὰ Β. καὶ Γ.): Τὸ πρῶτον σύνθετον 53+14 ὁ Π., ἀπλοῦν 53 οἱ Β. καὶ Γ. Μετὰ τὰς μονάδας τοῦ ἀριθμητικοῦ ὁ Π. διέκρινε 30, οὐδὲν οἱ Β. καὶ Γ. Μετὰ τὸ σημεῖον 98 ὁ Π. διέκρινεν ὡς πιθανὸν τὸ 22, οἱ Β. καὶ Γ. τὸ 2. Διὰ τὸ πρὸ τοῦ τελικοῦ ἀριθμητικοῦ σύνθετον σημεῖον 56+2 κατὰ τὸν Π. — Lc 9 κατὰ τοὺς Β. καὶ Γ. — ἰδὲ πρῶτον στίχον τῆς ἐτέρας πλευρᾶς.

Ἄριθ. πινακίδος 14. Μ.Η. 1624

Πηλὸς καστανὸς μελανθεὶς κατὰ μέρη ἐκ τοῦ πυρός. Πρόκειται περὶ τοῦ κάτω μέρους πινακίδος ὀπισθογράφου. Σφζ. μέγ. μῆκος 4.5, πλάτος 6.5, πάχος 1.3 ἐκ.

Πλευρά α

Στίχος 1: Οἱ Π. καὶ Β. μᾶλλον ὡς 103 τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Γ. ὡς 6, θεωρῶν τοῦτο ὡς ἰδεόγραμμα. Τὸ ἀκολουθοῦν ἀριθμητικὸν 3 ἢ 6 — τὸ τελευταῖον ὁ Γ. — ὁ Β. ἀπέδωκεν ὡς σημεῖον 25. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 2: Ὅμοίως οἱ Β. καὶ Γ.

Πλευρά β

Στίχος 1: Οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 2: Εἰς τὸ τέλος ὁ Π. διέκρινεν ἴχνη ἀπαλειφθέντος σημείου 67, ἀναγκαίου ἄλλως διὰ τὸ ἀκολουθοῦν εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον ἀριθμητικόν. Λοιπὰ στίχων 2 καὶ 3 οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Ἄριθ. πινακίδος 15. Μ.Η. 1625

Πηλὸς καστανέρυθρος, μελανθεὶς ἐν μέρει ἐκ τοῦ πυρός. Ἡ πινακὶς εἶναι τὸ κάτω μέρος πινακίδος, ἀπαρτισθὲν ἐκ τριῶν τεμαχίων, διασφῶζον μόνον ὀλίγα σημεῖα. Ὅπισθεν ἀνεπίγραφος. Μέγιστ. μῆκος 5.8, πλάτος 5.8, πάχος 0.9 ἐκ.

Πλευρά α

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἰχνῶν ὁ Π. ὡς 54, ὁ Β. ὡς 30, ὁ Γ. οὐδέν. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχος 2: Τὰ διασωθέντα ἰχνη ὁ Π. ὡς τοῦ 26, ὁ Β. ὡς τοῦ 51. Ὁ Γ. σημειώνει vestigia καὶ ἀριθμητικόν.

Ἄριθ. πινακίδος 16. Μ.Η. 1631 + 1634 + 1635 + 1646 + 1647

Πηλὸς ἀποβάς τεφρὸς ἐκ τοῦ πυρός. Ἀπρητίσθη βαθμηδὸν ἐκ πολλῶν τεμαχίων, κυρίως ὑπὸ τῶν Olivier καὶ Godart. Εἶναι ἐλλιπὴς τὸ κάτω μεγαλύτερον μέρος καὶ ὀπισθεν ἀνεπίγραφος, περιέχουσα μόνον δύο στίχους εἰς τὴν προσθίαν πλευράν. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀπίθανον ὅτι τὸ ἀπόσπασμα *a*, ἐκ κάτω ἀριστερᾶς γωνίας, ἀνήκει εἰς ταύτην. Ὁ Β. εἶχεν ὑπ' ὄψει μόνον τεμάχια ταύτης πρὸ τοῦ ἀπαρτισμοῦ: Μέγιστον σφζόμ. μῆκος 9, πλάτος 9.2, πάχος 0.5 ἐκ.

Πλευρά α

Στίχος 1: Οἱ Β καὶ Γ. ὁμοίως, πλὴν τοῦ τελευταίου πρὸ τοῦ τελικοῦ ἀριθμητικοῦ σημείου, τὸ ὁποῖον οὗτοι ἀπέδωσαν ὡς ἰδεόγραμμα Lc 9, ὁ Π. ὡς συλλαβόγραμμα σύνθετον 56+2 — ὡς εἰς τὴν πινακίδα 13. Πρὸ τοῦ 98, 3 ὁ Π. ἀριθμητικὸν μετὰ κλάσματος.

Στίχος 2: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς τμῆμα τοῦ 42, ὅπερ καὶ ὁ Β. ὡς ἰδεόγραμμα. Ὁ Γ. ὡς σύνθετον ἰδεόγραμμα Lc 9. Λοιπὰ οἱ Π. καὶ Γ. ὁμοίως — τὸ σύνθετον 103+89 = Lc 15. Ὁ Β. τὸ τεμάχιον εἶδεν ἀντιστρόφως καὶ ἀπέδωκεν ὡς πιθανὸν 49, πρὸ τῶν σταυρῶν τοῦ ἀριθμητικοῦ. Λοιπὰ ὁ Γ. ὁμοίως.

Ἄπόσπασμα a. Μ.Η. 1632

Πηλὸς ἀποβάς τεφρὸς ἐκ τοῦ πυρός. Τὸ τεμάχιον παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν πινακίδα 16, ἐμποδίζουσαν ὁμῶς τὰ σημεῖα (βλ. ἀνωτέρω). Σφζόμ. μῆκος 5.4, πλάτος 4.3, πάχος 0.4 ἐκ.

Τὰ σημεῖα ἀπέδωσαν οἱ Π. καὶ Γ. ὁμοίως. Ὁ Β. ἀπέδωκεν ἀριθμητικὰ Lm 8 καὶ Lm' 2.

Ἄριθ. πινακίδος 17. Μ.Η. 1636

Πηλὸς καστανός. Ἡ πινακὴς ἐλλιπὴς ἄνω καὶ κάτω, ὀπισθεν ἀνεπίγραφος. Μέγιστον σφζόμ. μῆκος 5.7, πλάτος 6.5, πάχος 1.2 ἐκ. Ὁ Β. δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει τὴν πινακίδα ταύτην.

Πλευρά α

Στίχος 1: Τοῦ πρώτου στίχου διασφύζονται μόνον ὀλίγα λείψανα. Τὸ πρῶτον, σφζόμενον ἐν μέρει, ὁ Π. ἀπέδωκεν ὡς 69, ὁ Γ. δὲν ἀπέδωκε. Τὸ ἐπόμενον καὶ τὸ τελευταῖον οἱ Π. καὶ Γ. ὁμοίως, τὸ μεσολαβοῦν ὁ Π. ὡς πιθανὸν 30, ὁ Γ. ὡς πιθανὸν 54.

Στίχος 2: Τὰ τρίτον, τέταρτον καὶ πέμπτον ὁ Π. ἐξ ἰχνῶν ὡς 78, 30 καὶ 27. Λοιπὰ οἱ Π. καὶ Γ. ὁμοίως.

Στίχοι 3 και 4: Οί Π. και G. ὁμοίως.

Ἄριθ. πινακίδος 18. Μ.Η. 1637, 1638, 1639, 1640

Πηλὸς καστανέρυθρος. Μόνον δύο τεμάχια τοῦ κάτω μέρους τῆς ἔλλιπούς πινακίδος συνεκολλήθησαν, τὰ λοιπὰ παρέμειναν ἀσύνδετα, ἀλλ' ἀσφαλῶς συνανήκουν, ὡς ἀνεγνώρισεν ὁ Godart. Ὁ Β. δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει τὴν πινακίδα. Εἶναι ὀπισθόγραφος. Πιθανὸν μῆκος 12, σφζόμ. πλάτος 7, πάχος 1.5 ἐκ.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Οί Π. και G. ὁμοίως.

Στίχος 2: Πρὸ τῶν τελικῶν 27 και ἀριθμητικοῦ ὁ Π. διέκρινε μὲ ἀμφιβολίαν σημεῖα 49 και 24, ὁ G. 56. Λοιπὰ οί Π. και G. ὁμοίως.

Στίχος 3: Ὁ G. διέκρινε μόνον ἴχνη, ὁ Π. ἐθεώρησεν ὡς πιθανὰ τὰ 82, 2 και ἀριθμητικόν.

Στίχος 4: Τοῦ δευτέρου σημείου 67 δὲν διέκρινεν ὁ G. ἴχνη. Τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 74+54, ὁ G. ὡς πιθανὸν νέον σημεῖον. Λοιπὰ οί Π. και G. ὁμοίως.

Στίχος 5: Ὁ Π. ὡς πρῶτον τὸ 27, ὁ G. μόνον ἴχνη.

Στίχος 6: Οί Π. και G. ὁμοίως.

Στίχος 7: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς 100, ὁ G. διέκρινε κεραίας ἀριθμητικοῦ. Πρὸ τοῦ τελικοῦ 76 ὁ Π. διέκρινε 55 και 27, ὁ G. μόνον 85. Τὸ δεύτερον ἀμφοτέροι ὡς 52.

Πλευρὰ β

Στίχος 1: Οί Π. και G. ὁμοίως.

Στίχος 2: Ὁ G. διέκρινεν ὡς χωριστὸν στίχον τὸν μὲ τὸ σημεῖον 103, ὅπερ ὅμως ὁ Π. μέρος τοῦ συνθέτου 53+103. Ὁ G. εἰς τὸν κατ' αὐτὸν τρίτον στίχον ἀπέδωσεν ἀριθμητικόν, 31 και 72, ὅπου ὁ Π. διέκρινεν 78, 53+103.

Στίχος 3: Ὁ G. εἰς τοῦτον και τοὺς ἐπομένους μόνον vestigia και εἰς τὸν ἑβδομον — κατὰ τὸν Π. ἕκτον — 84, ἐνῶ ὁ Π. 52. Εἰς τὸν τρίτον ὁ τελευταῖος διέκρινεν: 95, 58 και ὡς τελευταῖον, 78.

Ἀπόσπασμα b. Μ.Η. 1633 + θραῦσμα

Πηλὸς μελανθεῖς. Τὸ ἀπόσπασμα ἀπηρτίσθη ἐκ δύο τεμαχίων. Σφζόμ. μῆκος 2.2, πλάτος 2.2, πάχος 1.5 ἐκ. Ὅπισθεν ἀνεπίγραφον.

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον οί Π., Β. και G. ὁμοίως. Τὸ δεύτερον ὁ Π. σύνθετον 23+2, ὁ G. ἀπλοῦν 92, ὁ Β. δὲν ἀπέδωσε.

Ἀπόσπασμα c. Μ.Η. 1653

Πηλὸς μελανθεῖς. Ἐλλιπὲς πανταχόθεν, ὀπισθεν ἀνεπίγραφον. Σφζόμ. μῆκος 2.5, σφζόμ. πλάτος 4.5, πάχος 0.5 ἐκ.

Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. 78, οἱ Β. καὶ Γ. δὲν ἀπέδωσαν. Τὸ πέμπτον σημεῖον οἱ Π. καὶ Γ. ὡς 98, ὁ Β. ὡς 86. Λοιπὰ οἱ Β. καὶ Γ. ὁμοίως.

Ἐπόσπασμα d. Μ.Η. 1642

Πηλὸς μελανθεὶς ἐκ τοῦ πυρός. Κάτω ἀριστερὰ γωνία πινακίδος, ὀπισθεν ἀνεπιγρά-
φου. Ἐπηρτίσθη ἐκ τεμαχίων. Σφζόμ. μῆκος 5.6, σφζόμ. πλάτος 3.4, πάχος 1.3 ἐκ. Ὁ
Brice δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει.

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον ὁ Π. καὶ Γ. ὡς 100, τὸ δεύτερον ὁ Π. ὡς 54, διακρινόμε-
νον εὐκρινῶς, ὁ Γ. ὡς 92.

Στίχος 2: Οἱ Π. καὶ Γ. ὁμοίως.

Ἐπόσπασμα e. Μ.Η. 1641 καὶ 11 τεμάχια

Πηλὸς ἀποβάς καστανομέλας ἐκ τοῦ πυρός. Ἐπηρτίσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων καὶ
ἀποτελεῖ τὴν ἀριστερὰν κάτω γωνίαν ὀπισθεν ἀνεπιγράφου πινακίδος. Σφζόμ. μῆ-
κος 9.5, σφζόμ. πλάτος 5.4, πάχος 1.6 ἐκ.

Στίχος 1: Ὁ Π. μὲ ἀμφιβολίαν ὡς 67, ὁ Γ. ἐπίσης μὲ ἀμφιβολίαν 79.

Στίχος 2: Ὁ Π. ὡς πιθανὸν σύνθετον 49+2, ὁ Γ. ὡς σύνθετον ἰδεόγραμμα
48+2.

Στίχος 3: Πρὸ τοῦ 53 ὁ Π. διέκρινεν ἴχνη τοῦ 26 καὶ μετὰ τοῦτο τοῦ 72, ἐνῶ
ὁ Γ. τοῦ 81. Οὐδὲν ἄλλο μετὰ τοῦτο ἀπέδωσεν, ἐνῶ ὁ Π. πιθανὸν 24, μονάδα καὶ 64.

Στίχος 4: Διαφόρως ἀπέδωσεν ὁ Γ. τὰ σημεῖα τοῦ στίχου: 85, 93, 76, ἀντί —
ὁ Π. — 76, 52, 72 καὶ 24.

Στίχος 5: Διαφόρως ἀπέδωσεν ὁ Γ: 139 καὶ 100, ἀντί — ὁ Π. — 99' καὶ 95.

Ἐπόσπασμα f. Μ.Η. 1652

Πηλὸς καστανός. Τμήμα ἐκ τῆς ἄνω ἀριστερᾶς γωνίας πινακίδος ὀπισθογράφου.
Σφζόμ. μῆκος 2, σφζόμ. πλάτος 4, πάχος 0.7 ἐκ. Δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει ὁ Brice.

Πλευρὰ α

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον σύνθετον 25+2 ὁ Π. (ὁ Γ. ὡς Lc 197). Λοιπὰ ὁμοίως.

Στίχος 2: Τὸ πρῶτον ὁ Π. 79, ὁ Γ. νέον σημεῖον 139. Λοιπὰ οἱ Π. καὶ Γ.
ὁμοίως.

Στίχος 3: Οἱ Π. καὶ Γ. ἴχνη 103.

Ἐπόσπασμα g. Μ.Η. 1644 καὶ τεμάχιον

Πηλὸς μελανθεὶς ἐκ τοῦ πυρός. Ἐνω ἀριστερὰ γωνία πινακίδος ὀπισθογράφου. Σφ-
ζόμ. μῆκος 2.2, σφζόμ. πλάτος 3.3, πάχος 1 ἐκ. Δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει ὁ Brice.

Πλευρὰ α

Ὁ Π. διέκρινεν ἴχνη τρίτου σημείου 15. Λοιπὰ οἱ Π. καὶ Γ. ὁμοίως.

Πλευρά β

Ὁ Π. δὲν εἶδεν. Ὁ G. διέκρινεν 74.

Ἀπόσπασμα h. M.H. ἄνευ ἀριθμοῦ

Πηλὸς καστανός. Θραῦσμα ἐλλιπὲς πανταχόθεν. Σφζόμ. μῆκος 2.3, σφζόμ. πλάτος 2.9, πάχος 1.9 ἐκ. Ὁπισθεν ἀνεπίγραφον. Δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει ὁ Brice.

Στίχος 1: Ὁ Π. διέκρινεν 67, 44, ὁ G. ἀμφίβολα 95 καὶ κυκλίσκον ἀριθμητικοῦ.

Στίχος 2: Ὁ Π. διέκρινε μὲ ἀμφιβολίαν 54 καὶ σύνθετον 57+2, ὁ G. μόνον vestigia.

Ἀπόσπασμα i. M.H. ἄνευ ἀριθμοῦ

Πηλὸς σκοτεινοῦ χρώματος. Μικρὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ ἴσως ὀπισθεν ἀνεπιγράφου πινακίδος. Σφζόμ. μῆκος 1.3, σφζόμ. πλάτος 1.6, πάχος 0.6 ἐκ.

Τὸ σημεῖον ὁ Π. ὡς σύνθετον 56+2, ὁ G. ὡς σύνθετον ἰδεόγραμμα Lc 9 = 42+2.

Ἀπόσπασμα j. M.H. ἄνευ ἀριθμοῦ

Πηλὸς καστανωπός. Τεμάχιον ἐλλιπὲς πανταχόθεν. Σφζόμ. μῆκος 1.9, σφζόμ. πλάτος 2.7, πάχος 1 ἐκ. Ὁπισθεν ἀνεπίγραφος. Ὁ Brice δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει.

Ὁ Π. διέκρινε μὲ ἀμφιβολίαν: Στίχος 1: 78 καὶ 76. Στίχος 2: 57 καὶ 55 ἀριθμητικόν. Ὁ G. εἶδε τὸ τεμάχιον ἀναστρόφως καὶ διέκρινε μόνον ἀριθμητικόν.

Ἀπόσπασμα k. M.H. ἄνευ ἀριθμοῦ

Πηλὸς καστανωπός. Τεμάχιον ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ πινακίδος ὀπισθεν ἀνεπιγράφου. Σφζόμ. μῆκος 1.9, σφζόμ. πλάτος 1.6, πάχος 1.3 ἐκ. Ὁ Brice δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει.

Στίχος 1: Ἀμφίβολον 25 ὁ Π.

Στίχος 2: 54 καὶ 100 ὁ Π.

Ὁ G. εἶδε τὴν πινακίδα ἀναστρόφως καὶ διέκρινεν 93 καὶ ἀριθμητικόν μὲ ἀμφιβολίαν.

Ἀπόσπασμα l. M.H. ἄνευ ἀριθμοῦ

Πηλὸς καστανωπός. Τεμάχιον ἐλλιπὲς πανταχόθεν, συγκολληθέν. Ἴσως ὀπισθεν ἀνεπίγραφον. Σφζόμ. μῆκος 2.4, σφζόμ. πλάτος 2.6, πάχος 1 ἐκ. Ὁ Brice δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει.

Ὁ Π. διέκρινεν ὡς πρῶτον λείψανα τοῦ ἰδεογράμματος 3 (σειστρου) καὶ ὡς δεύτερον τὸ 1. Ὁ G. μόνον vestigia.

Πινακὶς H (ogarth). M.H. 85

Ἐξ Οἰκίας A τῆς κλιτύος τοῦ BA. λόφου τῆς Ζάκρου.

Πηλὸς καστανωπός. Πινακὶς διαβεβρωμένη καὶ ἐλλιπῆς κάτω, ὀπισθόγραφος. Εἰς

τόν G. δὲν ἐτέθη ὑπ' ὄψιν ἀναθεωρημένη ἀπόδοσις. Σφζόμ. μῆκος 6.2, πλάτος 4.9, πάχ. 1.3 ἐκ.

Πλευρά α

Στίχος 1: Ὁ Π. ἀσφαλέστερον τὰ δύο πρῶτα 78, 67. Τὰ ἐπόμενα 28, 29, 39, ἀριθμητικὸν κλάσμα καὶ 26 μὲ ἀμφιβολίαν. Ὁ Β. ἀσφαλές — 78 — μόνον τὸ πρῶτον. Ὡς δεύτερον ἀμφίβολον τὸ 91 ἢ 29. Δὲν διέκρινε τὰ ἐπόμενα.

Στίχος 2: Ὁ Π. μὲ ἀμφιβολίαν 53, 61, ἀριθμητικὸν ἀποδίδον 28 μονάδας καὶ κλάσμα καὶ σύνθετον σημεῖον 53+57. Ὁ Β. διέκρινε μόνον ἀριθμητικὸν 37 μονάδων καὶ ἄνω.

Πλευρά β

Στίχος 1: Τὸ πρῶτον ὁ Π. ὡς σύνθετον 100+91, ὁ Β. ὡς 71 ἢ 100. Πρὸ τούτου ὁ Π. διέκρινεν ἶχνη σημεῖου 30. Τὸ σημεῖον μετὰ τὴν μονάδα εἶναι μᾶλλον 82, παρὰ 103 ὡς ὁ Β. Τὸ ἐπόμενον 54, ὁ Β. ὡς ἀμφίβολον *adjunct*, καὶ περαιτέρω οὐδὲν διέκρινε πλὴν ἀμφιβόλου 60. Ὁ Π. μὲ ἀμφιβολίαν: ἀριθμητικὸν, 67, 53, 2 καὶ 100.

Στίχος 2: Ὁ Β. δέχεται τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Evans, ἀριθμητικὸν μὲ κλάσμα καὶ περαιτέρω 67 καὶ ἀριθμητικὸν. Ὁ Π. ἀριθμητικὸν, 76, σύνθετον 23+53+29 καὶ ἀριθμητικὸν.

Δισκίον H (ogarth) R (oundel). M.H. 84

Ἐξ οἰκίας A τῆς κλιτύος τοῦ BA. λόφου τῆς Ζάκρου.

Πηλὸς καστανωπός. Διάμετρος 28 ἐκ. Εἰς τὸν G. δὲν ἐτέθη ὑπ' ὄψιν ἀναθεωρημένη ἀπόδοσις. Ἐπὶ τῆς περιφερικῆς πλευρᾶς δις σφράγισμα παριστῶν ζῶον τρέχον.

Στίχος 1: Οἱ Π. καὶ Β. ὁμοίως.

Στίχος 2: Ὁ Π. ὡς 76 καὶ πιθανὸν σύνθετον 91+30. Ὁ Β. 93 καὶ 79.

Πίθου ἐνεπίγραφον τεμάχιον, P 1. M.H.

Τεμάχιον ἐκ τοῦ ὤμου πίθου διακοσμουμένου δι' ἐμπιέστων ταινιῶν ἀπομιμουμένων σχοινία. Συνεκολλήθησαν δύο τεμάχια. Δὲν ἀπέδωσεν ὁ G.

Τὸ πρῶτον σημεῖον ὁ Π. ὡς ἐμπλουτισμένον τύπον τοῦ 34, ἴσως καθαρὸν ἰδεόγραμμα τριπλοῦ κλάδου. Ὁ Β. ὡς παρηλλαγμένον τύπον τοῦ 101. Τὸ δεύτερον οἱ Π. καὶ Β. ὡς 54. Τὸ τρίτον ὁ Π. μᾶλλον ὡς 11, ὁ Β. ὡς ἐλλιπὲς 32. Τὸ τέταρτον οἱ Π. καὶ Β. ὡς 31. Τὸ πέμπτον ἀποκλείεται νὰ εἶναι 84, ὡς ἐθεώρησε πιθανὸν ὁ Β. Ἴσως ἀνήκει εἰς τὰ ἰδιόρρυθμα ἀριθμητικὰ ἢ εἶναι νέον σημεῖον, ὡς τὸ ἐπόμενον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπίθανον νὰ ἔχη σχέσιν μὲ τὸ 55, ὡς θέλει ὁ Β.

Ἐνεπίγραφος πίθος ἀγροικίας Ἐπάνω Ζάκρου, Ρ 2. Μ.Η.

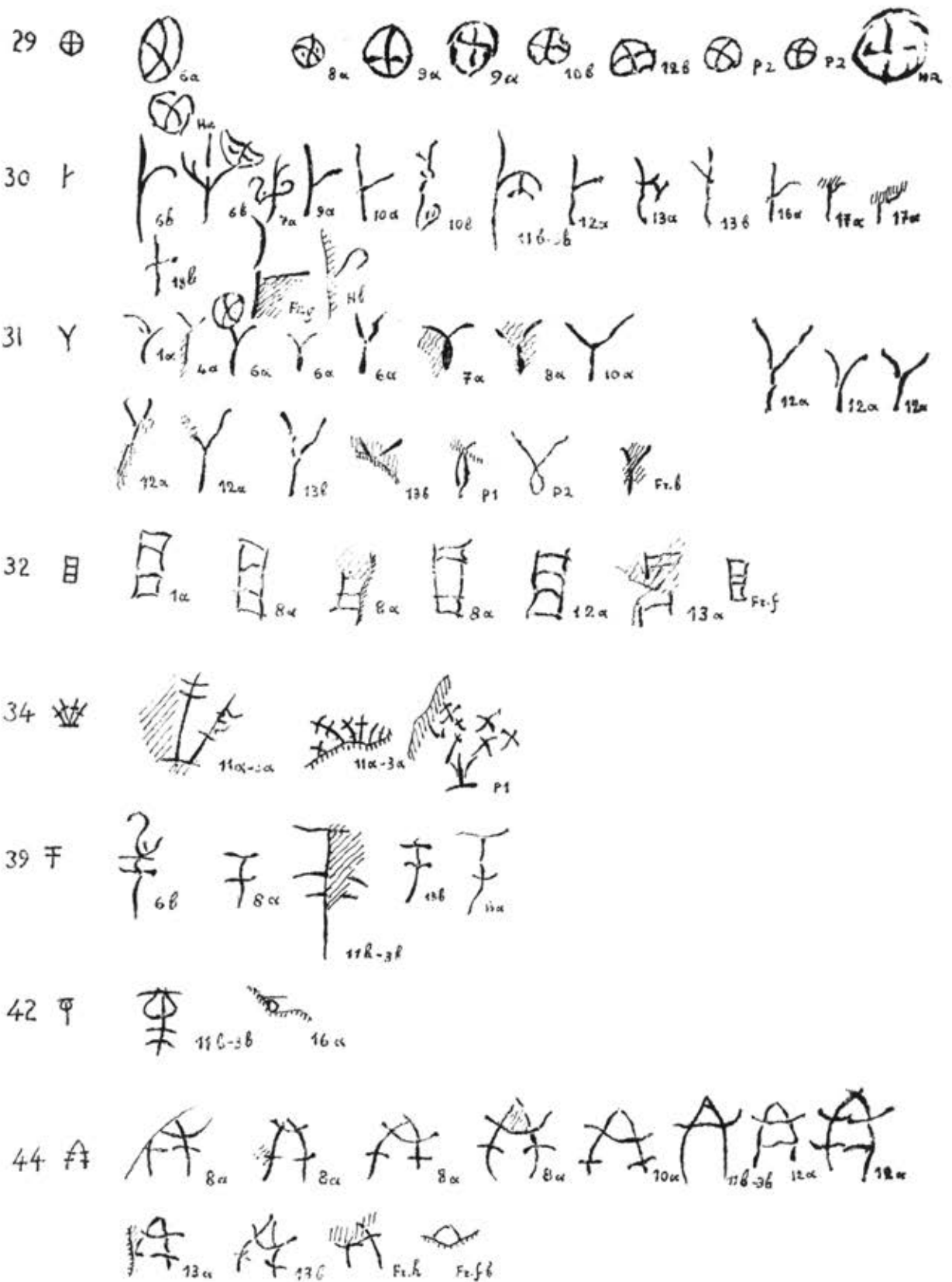
Ἡ ἐπιγραφή ἐχαράχθη ἐπὶ τῶν ὤμων μεγάλου τετραώτου πίθου, μεταξύ δύο ἐκ τῶν λαβῶν, ὑπεράνω τῶν πολλαπλῶν ἐμπιέστων ταινιῶν ἀπομιμουμένων σχοινία καὶ ἄλλων τετραπλῶν λοξῶν. Ἡ ἀπόστασις τῶν λαβῶν 47 ἐκ. Μῆκος ἐπιγραφῆς 40 ἐκ., ὕψος τῶν δύο στίχων ὁμοῦ 8 ἐκ. Δὲν ἀπέδωσεν ὁ G.

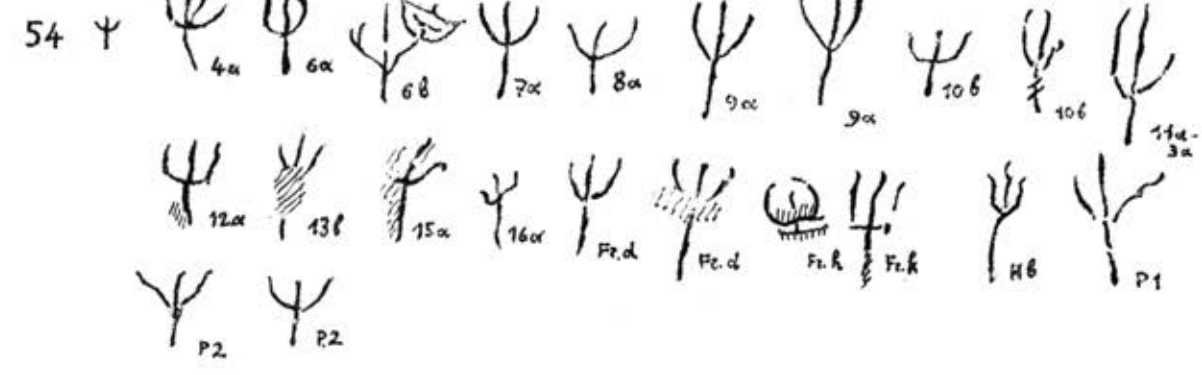
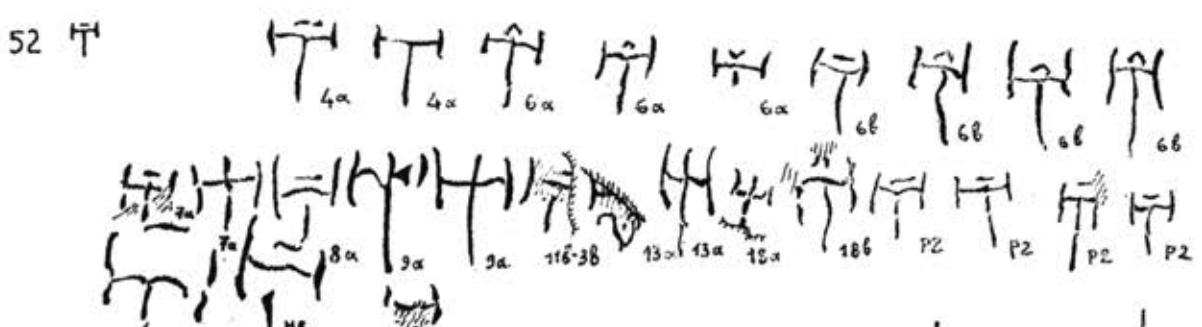
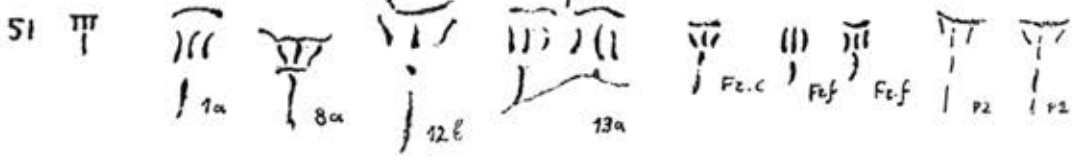
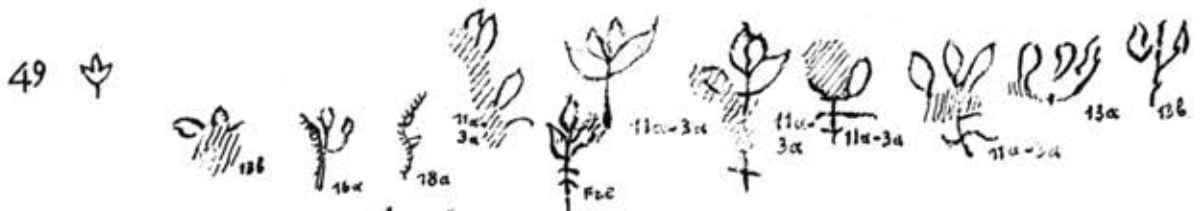
Σ τ ί χ ο ς 1: Ὁ Π. τὸ ἕβδομον, μετὰ τὸ ἀριθμητικόν, σημεῖον ὡς σύνθετον 27+L' 38, ἐνῶ ὁ Β. ὡς ἀπλοῦν 27. Λοιπὰ οἱ Π. καὶ Β. ὁμοίως.

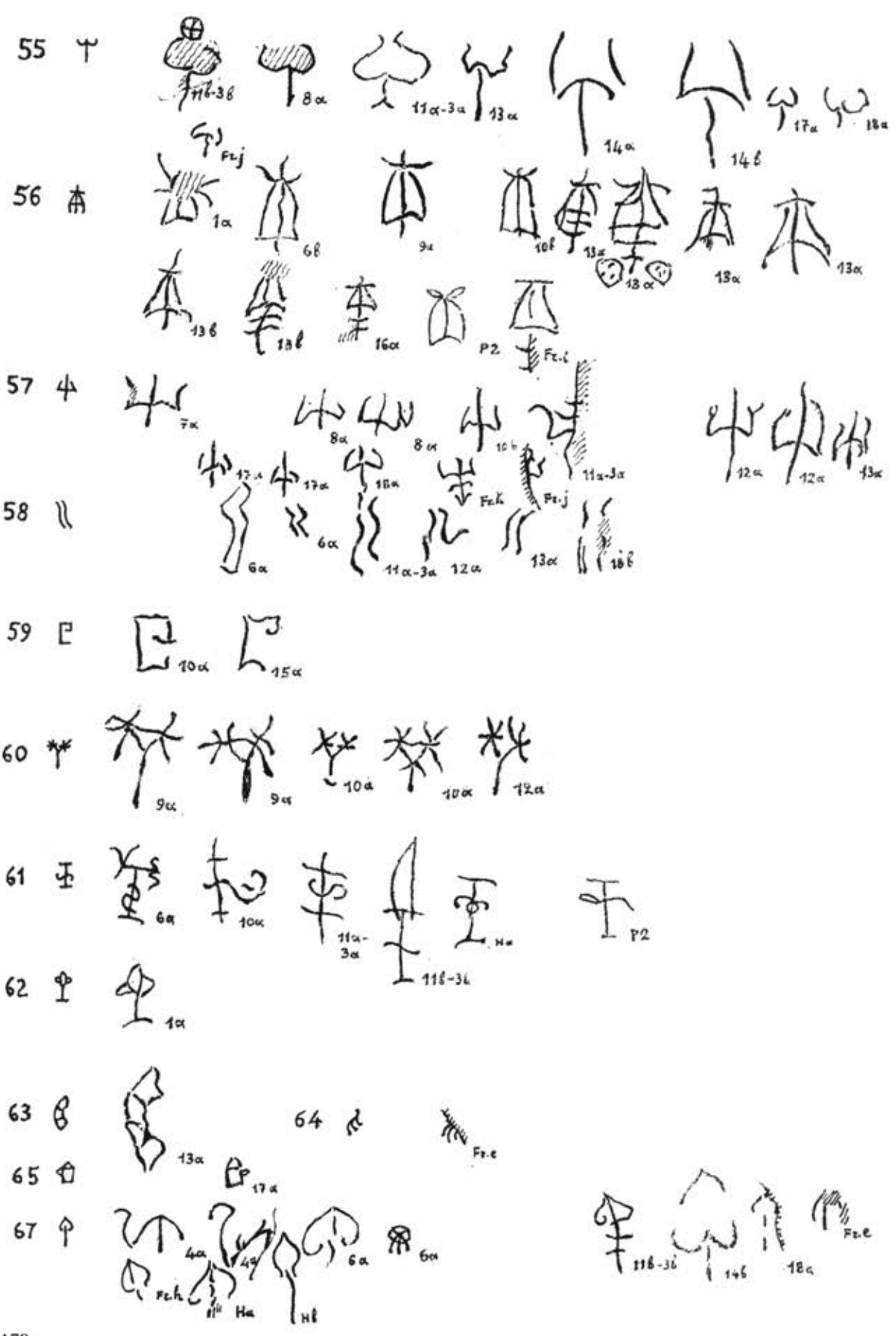
Σ τ ί χ ο ς 2: Τὸ δεύτερον ὁ Π. ὡς 21, ὁ Β. ὡς 74. Τὸ πέμπτον ὁ Π. ὡς σύνθετον 95+78, ὁ Β. ὡς ἀπλοῦν 102, παραλλαγήν. Τὸ ἕνατον σημεῖον ὁ Π. ὡς 76, ὁ Β. ὡς ἀναμφισβήτητον 95. Λοιπὰ οἱ Π. καὶ Β. ὁμοίως.

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1	目								
2	丰								
3	垂								
6	垂								
15	彳								
20	𠂇								
21	彳								
22	十								
23	𠂇								
24	𠂇								
25	𠂇								
26	彳								
27	𠂇								
28	𠂇								

68 6T

 1a

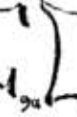
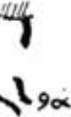

69 6

 13a 17a

72 z

 13b 13b Frc Frc

74 6

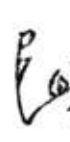
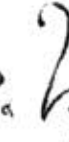
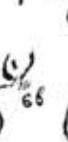
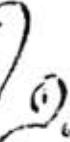
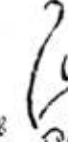
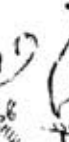
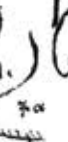
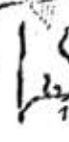
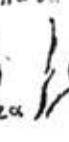

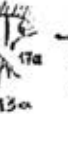
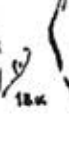
 6a 6a 6b 6b 6b 6b 6b 6b 6b 7a 9a 9a 9a 9a

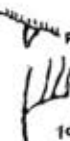
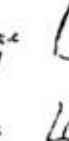
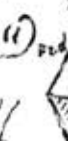

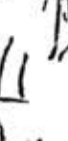

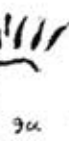

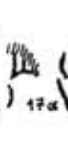

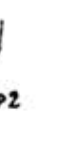
 13a 9a 10a 10b 17a 18a 18a 18a

75 6T

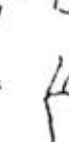

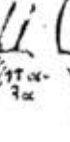
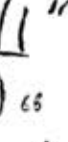
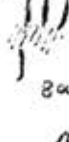

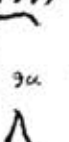
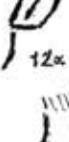
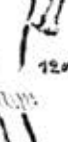
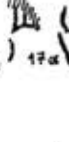
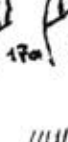
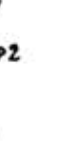
 11a-3a

76 6

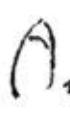
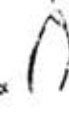
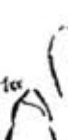

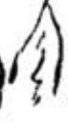
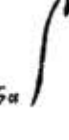

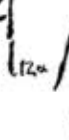

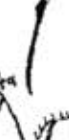

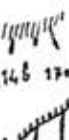
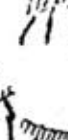
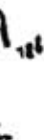
 1a 6b 6b 6b 6b 7a 12a 12a 13a 18a 18a 18a

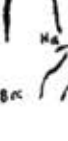
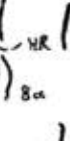

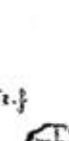

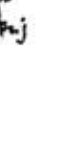
 Frc P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2

77 6T

 1a P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2

78 A

 1a 1a 13a-3a 6a 7a 12a 14a 14a 14a 14a 14a 14a 14a 14a

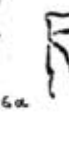
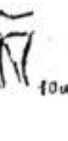

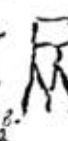

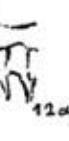

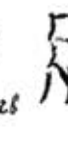

 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2

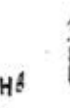

79 6T

 1a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a 8a

 Frc P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2 P2

82 6T

 6a 10a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a 11a-3a

 13a Hb P2 18a Hb

84 花 1a 花 12a 花 18a

85 花 1a 花 10a

86 花 11b-3b 花 12a

88 花 23b 花 p2

89 花 4a 花 Fe-f

90 花 8a 花 11a-3a 花 12a-3a

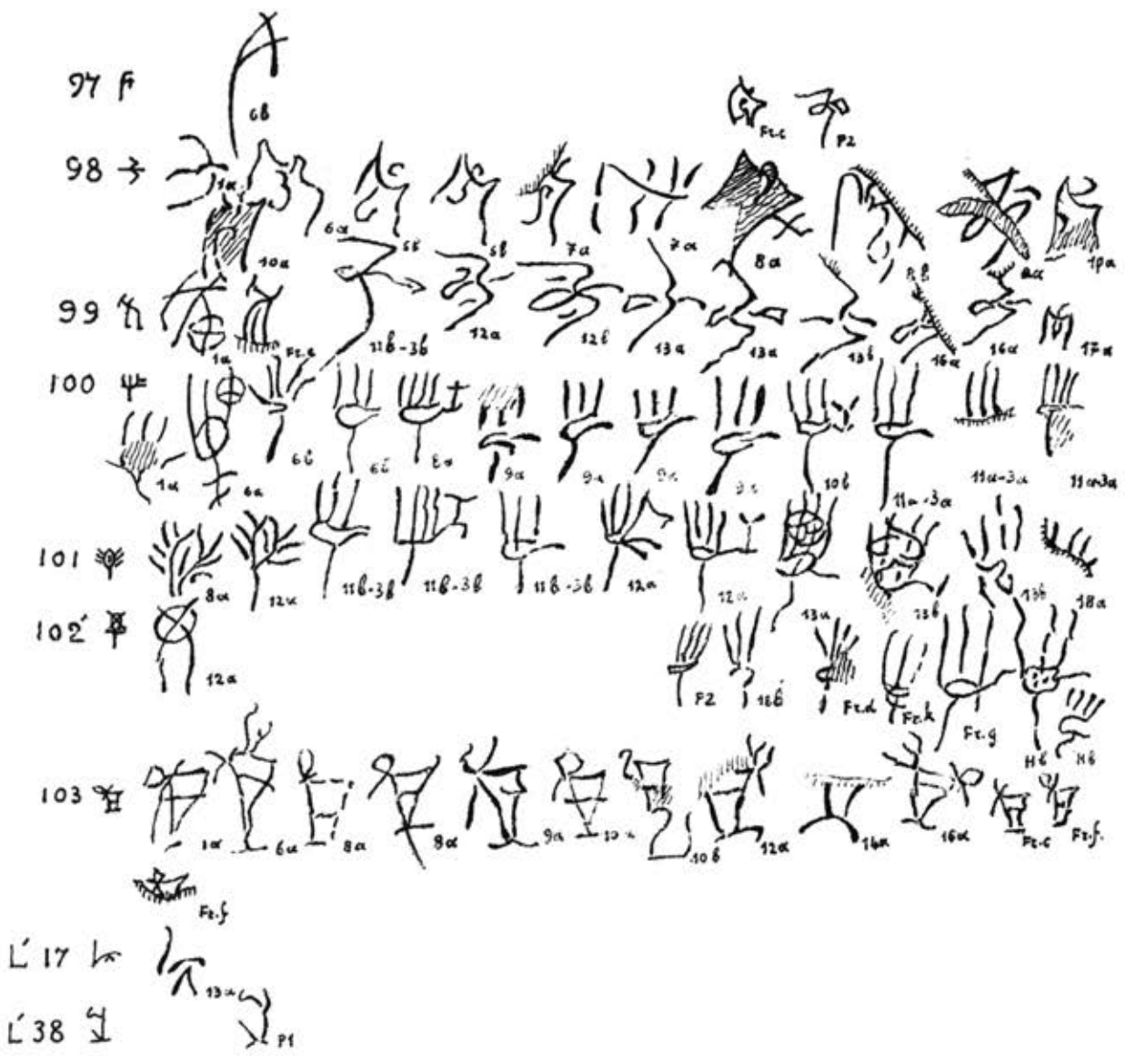
91 花 1a 花 8a 花 12a 花 HR

92 花 6a 花 6b 花 7a 花 7a 花 17a 花 17a 花 18a 花 Fe-f

93 花 6a 花 6a 花 6b 花 6b 花 7a 花 7a 花 7a

95 花 11b 3b 花 6a 花 6a 花 6a 花 6a 花 6a 花 6a 花 8a 花 8b 花 9a 花 9a

花 10a 花 10b 花 10b 花 12a 花 12a 花 13a 花 13a 花 17a 花 18a 花 18a
花 18b 花 Fe-c 花 p2

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ

Lm	.	.	16
1	7	>	6α Δμα
9	4	<	7β 6α 9α 9α 9α 9α 13α 16α 18α
23	2		
24	2		9α
	2		9α 16α 16α
Lm'	1	Φ	
8	+		9α 9α 9α 16α
9	◇		7α
10	π		9α 16α 18α 18α 18α
11	3:3		
12	Φ		12α 13α 13α
13	3:3		8α
14	3:		9α
15	Φ		6α

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

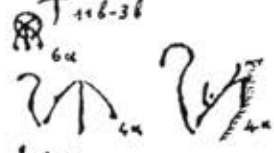
L c 2 vide 23, 24, 42, 49, 53, 54, 56, 67, 25, 39, 57, 100	49+2				
6+61					
14 vide 30, 53, 74, 100	52+76				
23+2	53+2				
23+29+53	53+14				
23+30	53+29				
23 vide 54	53+57				
24+2	53+103				
26+78	53 vide 23, 82, 103				
27+138	54+2				
29 vide 23, 31, 53, 55, 67, 74, 82, 88, 99, 100	54+23				
30+14	54+30+86				
30 vide 23, 54, 57	54 vide 74				
30+76	55+29				
31+29	56+2				
31 vide 57, 61, 100	56+2+91+91				
34+98	57+2				
39+2	57+31+30				
39+76	57+76				
42+2	57 vide 48, 53, 98				
48+57	61+31+98				
	61+76				
	61+90				
	61 vide 6				

67 vide 100

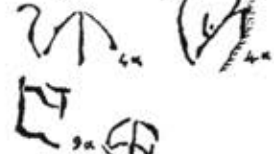
67+2

67+29

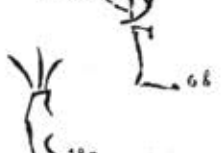
67+76

74+14

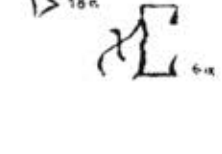
74+29

74+54

74+98

74 vide 100

76 vide 30, 39, 52, 57, 61, 67, 103

78 vide 26, 92, 95

82+29

82+53

86 vide 54

88+29

89 vide 103

90 vide 61

91+30

91 vide 56, 100

92+78

95+78

98+30

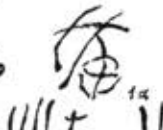

98+57

98 vide 34, 61, 74

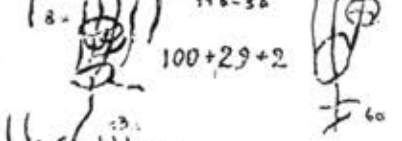
99'+29

100+14

100+29

100+31

100+74

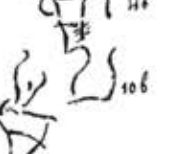
100+67

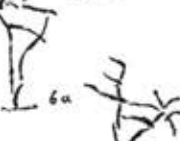
100+91

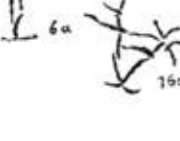
103+53

103+76

103+89

103 vide 53

L38 vide 27

ΠΙΝΑΞ ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1d.α					
1d.β			1d.γ _α		
1d.δ			1d.γ _β		
1d.δ					
1d.ε					
1d.ζ					
1d.ζ					
1d.η					
1d.θ					
1d.θ					
1d.θ					
1d.ι					

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αί πινακίδες τῆς Ζάκρου δὲν διαφέρουν ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν ἀπὸ τὰς πινακίδας τῶν ἄλλων περιοχῶν, ὅπως τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς Τυλίσου, τῶν Ἀρχανῶν, τῆς Κνωσοῦ, τῆς Φαιστοῦ, τοῦ Παλαικάστρου καὶ τῶν τελευταίως ἀνακαλυφθεισῶν τῆς περιοχῆς Χανίων. Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ τὸ σχῆμα τῆς δέλτου, μεγαλυτέρου ἢ μικροτέρου μεγέθους, κατὰ κανόνα μεγαλυτέρου μήκους παρὰ πλάτους, μικροῦ σχετικοῦ πάχους. Ὀλόκληροι πινακίδες δὲν σφύζονται πολλαὶ τὸν ἀριθμὸν, ἀκόμη καὶ ἐκ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὥστε εἶναι δύσκολον νὰ στηρίξη τις ἐπ' αὐτῶν συμπεράσματα σχετικῶς μὲ τὸ συγκριτικὸν μέγεθος. Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις εἶναι ὅτι αἱ πινακίδες τῆς Ζάκρου ἔχουν τάσιν πρὸς μεγαλύτερα μεγέθη, ἀφοῦ εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα μόνον τέσσαρες ἕως πέντε πινακίδες φθάνουν εἰς μῆκος μεταξὺ 10.5 καὶ 11.5 ἐκ., ἐνῶ ἐκ τῶν δέκα περίπου πινακίδων, τῶν ὁποίων διασφύζεται ὀλόκληρον τὸ μῆκος ἢ εἶναι τοῦτο λίαν πιθανὸν αἱ ἐπτὰ ὑπερβαίνουν εἰς μῆκος τὰ 10 ἐκ. καὶ ἐκ τούτων δύο ὑπερβαίνουν τὰ 12 ἐκ., μία τὰ 14, ἢ δὲ μεγίστη πασῶν τῶν γνωστῶν πινακίδων τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος, ἢ ὑπ' ἀριθ. 11+3, φθάνει σχεδὸν τὰ 16 ἐκ. εἰς μῆκος καὶ τὰ 9 ἐκ. εἰς πλάτος. Ἐπίσης τὸ μέσον πλάτος τῶν πινακίδων Ζάκρου ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸ μέσον πλάτος τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀφοῦ αἱ περισσότεραι πινακίδες τῆς πρώτης ὑπερβαίνουν τὸ μέσον μέγεθος τῶν πινακίδων τῆς δευτέρας, δεκάς δὲ τούτων φθάνει ἢ ὑπερβαίνει τὰ 7 ἐκ., μέγεθος πλάτους σπάνιον εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγ. Τριάδος. Μέγιστα εἰς πλάτος εἶναι αἱ *πινακίδες 11+3—8.9 ἐκ.*—καὶ *16—9.2 ἐκ.* Σχετικῶς μέγα μῆκος καὶ πλάτος ἔχουν αἱ πινακίδες τοῦ γειτονικοῦ Παλαικάστρου—*6.8 × 9.8 ἐκ.*—καὶ τῆς Τυλίσου—*8.6 ἐκ. × 11 ἐκ.* Τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν τὰ μεγέθη ἀντιστοιχοῦν περίπου μὲ ἐκεῖνα τῶν τῆς Ζάκρου: ἡ μόνη ἀκεραία εἶναι *5 × 7.5 ἐκ.*, τῶν λοιπῶν αἱ διαστάσεις κυμαίνονται κατὰ τὸ πλάτος μεταξὺ 4.90 καὶ 7.8 ἐκ. καὶ κατὰ τὸ μῆκος μεταξὺ 7.5 καὶ 10.1 ἐκ.

Ἡ τεχνικὴ προπαρασκευῆς, διαμορφώσεως καὶ γραφῆς τῶν πινακίδων εἶναι σχεδὸν ἢ αὐτὴ εἰς πάσας τὰς περιοχὰς τῆς κεντρικῆς, ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς Κρήτης καὶ δὲν εἶναι σκόπιμον ἐπομένως νὰ γίνῃ εἰδικὸς λόγος διὰ τὴν τῶν πινακίδων Ζάκρου, ἀφοῦ ἐπαρκῶς ἤδη ἐξηγήθησαν οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐδημιουργήθησαν ἐδῶ εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι διατηρήσεως. Ἴσως ἐπιμελεστέρα ἐξέτασις τοῦ πηλοῦ ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς θὰ ἐπεβάλλετο διὰ τὸν καθορισμὸν τοπικῶν ὡς πρὸς τὸ εἶδος αὐτὸ ἰδιοτυπιῶν, μὲ τὰς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ βεβαιωθῇ ἂν

έγένετο ἀποστολή ἢ εἰσαγωγή πινακίδων εἰς ἄλλας ἢ ἀπὸ ἄλλας περιοχάς. Ἐκ πρώτης ὄψεως διακρίνει τις διαφορὰς εἰς τὸν πηλὸν τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς Τυλίσου, τῶν Ἀρχανῶν, τῆς Ζάκρου, τοῦ Παλαικάστρου κλπ., ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκεταὶ αἱ γενικαὶ ἐντυπώσεις καὶ θὰ ἔδει νὰ γίνουσι εἰδικώτεροι ἐξετάσεις τῶν πηλῶν, ὡς τοιαῦται ἐγένοντο εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐνεπιγράφων ἀμφορέων καὶ ἄλλων τύπων ἀγγείων. Γενικὰ ὅμως αἱ ὁμάδες φαίνονται ὁμογενεῖς βάσει ἄλλων κριτηρίων, κυρίως ὡς πρὸς τὰ εἶδη τῶν συλλαβογραμμάτων, φωνογραμμάτων καὶ ἰδεογραμμάτων, ὡς καὶ ὡς πρὸς τὸ ὑποτιθέμενον περιεχόμενον των, ὅσον καὶ ἂν τοῦτο παραμένει εἰσέτι ἀβέβαιον. Μέχρι τῆς ὥρας λοιπὸν δὲν ἐβεβαιώθη εἰσαγωγή πινακίδων ἀπὸ τῆς μιᾶς περιοχῆς εἰς τὴν ἄλλην, ὡς λ.χ. ἐβεβαιώθησαν τοιαῦται ἀποστολαὶ ἐσφραγισμένων διὰ τοῦ αὐτοῦ σφραγιστικοῦ δακτυλίου ἀντικειμένων ἐκ τῆς ἀνευρέσεως τῶν ἀντιστοίχων πηλίων σημάτων. Φυσικὰ αἱ πινακίδες ἀπετέλουν πανταχοῦ μέρη τοπικῶν ἀρχείων, προφανῶς λογιστικοῦ περιεχομένου, ἀφοῦ σχεδὸν ὅλα τὰ κείμενά των περιέχουν ἀριθμούς, συνοδεύοντας ἀναγραφὰς εἰς συλλαβογράμματα, φωνογράμματα ἢ ἰδεογράμματα. Δὲν ἔχουν ἐπομένως σχέσιν μὲ ἀποστελλομένην ἀλληλογραφίαν, ἢ ὁποία θὰ ἐγένετο ἐπὶ φθαρτῆς ὕλης, παπύρου, φύλλων φοίνικος ἢ περγαμηνῆς, γεγραμμένων διὰ μελάνης σηπίας. Ἀρχεῖα τοιαύτης ἀλληλογραφίας ὑπῆρχον βεβαίως εἰς τὴν Ζάκρον, ὅπως ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, τὴν Κνωσόν, τὰ Γουρνιά, τὸν Σκλαβόκαμπον, τὰ Χανιά κλπ., ὅπου ἀνεκαλύφθησαν μεγαλύτεροι ἢ μικρότεροι ἀποθέται σφραγισμάτων. Εἰς τὸν ἀποθέτην σφραγισμάτων τῆς ὑπὸ τοῦ Hogarth ἀνασκαφείσης Οἰκίας Α, ὅπου ἀνευρέθη καὶ ἡ μοναδικὴ ἐνταῦθα ἀναδημοσιευομένη πινακίς, θὰ ὑπῆρχεν ἀναμφισβητήτως ἀρχεῖον τοιαύτης ἀλληλογραφίας καὶ ὄχι λογιστικὸν ἀρχεῖον, οἷον τὸ τοῦ ἀνακτόρου, διότι ἂν ὑπῆρχεν ἐκεῖ τοιοῦτον ἀρχεῖον δὲν θὰ ἀπέμενεν ἐκ τούτου μία καὶ μόνη πινακίς, ἀφοῦ ἡ πυρκαϊά, ἢ ὁποία ἀπετέφρωσε τὸν οἶκον, ἔψησε τόσα πολλὰ σφραγίσματα, ἀλλὰ μόνον μίαν πινακίδα, ἐκτὸς βεβαίως ἂν τὸ λογιστικὸν ἀρχεῖον ἐτηρεῖτο κεχωρισμένως εἰς χῶρον μὴ ἐπαρκῶς προσβληθέντα ὑπὸ τοῦ πυρός. Ἀντιθέτως εἰς τὸ ἀνάκτορον τὰ ἐλάχιστα εἰς τὸν χῶρον τοῦ ἀρχαιοφυλακίου καὶ εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν τελετουργιῶν μετὰ τῶν πινακίδων ἀνευρεθέντα σφραγίσματα δὲν ἀρκοῦν νὰ στηρίζουν ὑπόθεσιν ὅτι εἰς τοὺς αὐτοὺς χῶρους ἐφυλάσσετο ἀλληλογραφία ἐπὶ φθαρτῆς ὕλης, ἂν καὶ μία τοιαύτη ἐκδοχὴ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποκλεισθῇ. Τὰ σφραγίσματα ὅμως εἶναι πιθανώτερον νὰ ἐσφράγισαν τὰ κιβωτίδια ἐντὸς τῶν ὁποίων διεφυλάχθησαν αἱ πινακίδες.

Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου ἀνεγράφησαν κείμενα λογιστικοῦ χαρακτῆρος λίαν ἀντίστοιχα μὲ ἐκεῖνα τῶν λοιπῶν ἀρχείων καὶ μάλιστα τοῦ μεγίστου τούτων ἐξ Ἁγίας Τριάδος, χρησιμοποιηθέντων τῶν αὐτῶν σχεδὸν γραφειοκρατικῶν μεθόδων. Τὰ κείμενα ἀναγράφονται συνήθως ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν πλευρῶν, καλύπτοντα ταύτην ἐξ ὀλοκλήρου ἢ ἐν μέρει. Ἄν ταῦτα εἶχον μεγαλύτερον μῆκος συνεχίζοντο καὶ εἰς τὴν ὀπισθίαν πλευράν, καλύπτοντα αὐτὴν ἐξ ὀλοκλήρου ἢ ἐν μέρει. Ὅπισθόγραφοι εἶναι αἱ πινακίδες 4-5, 6, 8, 10, 11+3, 12, 13, 14, 18, ἀπόσπ. *f*, ἀπόσπ. *g*, πινακίς *H*. Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὀπισθόγραφος ἢ πινακίς *I*, ἐπὶ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς τῆς ὁποίας ἐμφανίζεται μικρὰ χαρακτῆ ἀμβλεῖα γωνία, συνοδευομένη ὑπὸ κοκκίδος. Τοιαῦτα μεμονωμένα σημεῖα, σημεῖα ἐλέγχου, ἀναγνωρίσεως ἢ ἴσως ἀπλῶς κοσμητικά, ὑπάρχουν καὶ εἰς

πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπως εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 σταυρὸς ἐπὶ ρόμβου, εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 21, κάθετος διατεταμένη ὑπὸ δύο ὀριζοντίων, εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 97 δύο μόνον σημεῖα, ἴσως καὶ ἄλλα. Ἐνίοτε τὸ κείμενον τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς δὲν φαίνεται νὰ ἀποτελεῖ συνέχειαν κειμένου τῆς προσθίας, ἀλλ' εἰδικὸν προσδιοριστικὸν κείμενον, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πινακίδος 4-5, ὅπου τοῦτο ἀπετελέσθη ἀποκλειστικῶς ἐξ ἰδεογραμμάτων εἰκονιζόντων σκευή, βούκρανα καὶ ζῶα ἢ τῆς πινακίδος 8, ὅπου εἰς ἡ δύο στίχοι συνοδεύονται ὑπὸ ἰδεογράμματος, ἢ τῆς πινακίδος 12, ὅπου γίνεται ἄθροισις εἰδῶν προσδιοριζομένων διὰ φωνογραμμάτων. Εἰς τὴν πινακίδα 14 ἐπαναλαμβάνονται ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν τὰ αὐτὰ σχεδὸν φωνογράμματα συνοδευόμενα ὑπὸ ἀριθμητικῶν ἐκφραζόντων διαφορετικὰς ποσότητας.

Ἡ διάταξις τῶν κειμένων εἶναι πολὺ ἀνάλογος: συχνὰ προηγεῖται εἰς μορφήν ἐπιτίτλου προσδιορισμὸς συνοδευόμενος μὲ φωνόγραμμα τοῦ θέματος διαπραγματεύσεως· μικρὰ κεραία διαχωριστικὴ εὐκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκληθῆ ὡς μονὰς ἀριθμητικοῦ. Δὲν εἶναι πάντοτε εὐχερῆς ἢ διάκρισις τοῦ ἐπιτίτλου, τὸ ὅποιον συχνὰ ἐμφανίζεται ὡς συνέχεια τῆς πρώτης ἀναγραφῆς, καταληγούσης εἰς ἀριθμητικόν. Διὰ τοῦτο ἐθεώρησα ὅτι δὲν ἐπεβάλλετο ὁ διαχωρισμὸς ὡς ἀσφαλὸς ἐπιτίτλου. Ἀκολουθοῦν αἱ ἀναγραφαί, ἄλλοτε μὲ φωνογράμματα ἀπλᾶ ἢ σύνθετα, ἄλλοτε μὲ ὀμάδας συλλαβογραμμάτων, ἀποτελουμένας συνήθως ἐκ δύο ἢ τριῶν σημείων. Ὅπου ἡ ἀναγραφή φθάνει εἰς σύνολα πολὺ περισσοτέρων σημείων πιθανῶς λανθάνει δεῦτερον ἢ καὶ τρίτον ἐνδιάμεσον ἐπιτίτλον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει βεβαιότης, ἐθεώρησα ὀρθότερον νὰ ἀφήσω τὰ σύνολα σημείων ὡς ἔχουν. Πάντοτε ὑπάρχουν δυσχέρειαι εἰς τὴν σαφῆ διάκρισιν τῶν ἀριθμητικῶν. Εἰς πολλὰ τούτων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διακριθῆ ἰσχυρῶς ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν μονάδων ἢ δεκάδων. Ἄθροισις ὑπάρχουν, ἀλλ' ἐδῶ ἀπαντᾷ πολὺ σπανιώτερον παρὰ εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα τὸ ἐκ δύο σημείων σύμπλεγμα — 98, 22 — τὸ σημαῖνον σύνολον· ἄθροισις ὅμως σημειοῦνται μὲ τὴν παράθεσιν τοῦ φωνογράμματος ἢ ἰδεογράμματος καὶ τοῦ ἀριθμητικοῦ.

Ποίαν σημασίαν εἶχεν ἡ ἀπόδοσις μικρᾶς ὀπῆς εἰς τὴν ἄνω πλευρὰν τοῦ πάχους τῆς πινακίδος 1 ἢ ἡ σειρά τῶν ἐπτὰ βοθρίων τῆς κάτω πλαγίας πλευρᾶς τοῦ πάχους τῆς ὑπ' ἀριθ. 4-5 πινακίδος ἀγνοοῦμεν. Τοιούτου εἶδους ἀποδόσεις ἀποτελοῦν σπανίας περιπτώσεις καὶ δὲν θὰ ἠδύναντο ἐπομένως νὰ εἶχον χρησιμεύσει ὡς ἐπιβοηθητικὰ σημεῖα ταξινομήσεως ἢ ἀναγνωρίσεως.

Ἄπαξ ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ἐκ πινακίδων ἀρχεῖον ἀνήκεν εἰς τὸ κεντρικὸν ἱερόν τοῦ ἀνακτόρου, θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ, ἂν μὴ βέβαιον, τοῦλάχιστον ὅμως πολὺ πιθανόν ὅτι αἱ ἀναγραφαὶ λογιστικοῦ χαρακτῆρος εἶχον σχέσιν μὲ τὸ ἱερόν καὶ τὴν διαχείρισίν του. Ὁ διαχωρισμὸς τῶν δύο ὀμάδων, τῶν πινακίδων αὐτοῦ τοῦ ἀρχαιοφυλακίου καὶ τῶν πινακίδων τῶν ἀνευρεθεισῶν εἰς τὴν Αἶθουσαν τῶν τελετουργιῶν, εἶναι τεχνητός· πιθανῶς τὸ ἀρχεῖον ἀπετέλει ἓν σύνολον κειμένων, ἀλλ' ἐκ τούτου ἀπεσπῶντο προσωρινῶς ὀρισμένα τμήματα. Ἴσως ὅμως νὰ μὴ εἶναι ὅλως συμπτωματικόν ὅτι αἱ τρεῖς πινακίδες τῆς Αἶθούσης τῶν τελετουργιῶν — 4-5, 6 καὶ 7 — εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖναι διὰ τὰς ὁποίας προκύπτουν σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἀφεώρων εἰς ἀντικείμενα ἢ κτήματα τοῦ ἱεροῦ: ἡ 4-5 ἀναγράφει σειράν σκευῶν τελετουργικῆς χρήσεως, ἡ πινακὶς 6 εἶναι ἡ μόνη ἢ ὁποία περιέχει ἐπτάκις τὸ σημεῖον τοῦ διπλοῦ πελέκεως, ἡ πινακὶς 7 περιέχει

πέντε ιδεογράμματα πιθανῶς ἀποδίδοντα σκευή τοῦ τύπου τῶν πλαστικῶν ρυτῶν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Sundwall ὑπεστήριξεν ὅτι μέγας ἀριθμὸς τῶν κειμένων τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶχον σχέσιν μὲ τὴν διαχείρισιν ὑποθέσεων τοῦ ἱεροῦ. Ἀτυχῶς εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν κειμένων τούτων δὲν ἔχομεν ἀπολύτως συγκεκριμένας πληροφορίας περὶ τῆς σχέσεως τῶν διαφόρων τμημάτων τοῦ ἀρχείου μὲ τὸ ἱερόν τῆς βασιλικῆς ἐπαύλεως (πινακίδες 1 - 85), ἀφοῦ δὲν ἀναγνωρίζεται μετ' ἀσφαλείας εἰς ποῖα ἀκριβῶς σημεῖα ἀνευρέθησαν αὐταί. Τὸ ἄλλο τμήμα τοῦ ἀρχείου (πινακίδες 86 - 154) ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν Casa dei Iebeti, σημαντικὸν οἶκον τῆς παρὰ τὴν ἑπαυλιν πόλεως, ὁ ὁποῖος ἐθεωρήθη ἔδρα ἀξιωματοῦχου, χωρὶς νὰ ἀποκλείεται ὅτι οὗτος ἦσκει καὶ ἀνώτατον θρησκευτικὸν λειτούργημα. Διὰ τὸν χαρακτῆρα ἄλλων ἀρχείων ὡς ἀρχείων τῶν ἱερῶν ἐγένετο ἤδη λόγος εἰς τὴν Εἰσαγωγήν.

Ὁ τρόπος χαράξεως τῶν σημείων ἐπὶ τῶν πινακίδων δὲν εἶναι οὐσιαστικῶς διάφορος ἀπὸ τὸν χρησιμοποιηθέντα διὰ τὰς πινακίδας τῶν ἄλλων περιοχῶν. Ἡ χάραξις ἐγένετο πάντοτε δι' αἰχμηροῦ ἐργαλείου, πότε βαθυτέρα πότε περισσότερον ἐπιφανειακῆ. Γενικῶς παρέχεται ἡ ἐντύπωσις στιβαρᾶς γραφῆς εἰς βαθμὸν ἐντονώτερον παρ' ὅ,τι εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγ. Τριάδος, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἀνάλογον τρόπον ἐκείνου τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν, δηλαδὴ τῶν πινακίδων τῆς κνωσιακῆς περιοχῆς. Ὁ τρόπος χαράξεως φυσικὰ ἐξηγήθη κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα τῶν γραφέων, ἐν μέρει ὅμως καὶ ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν χρησιμοποιηθέντων γραφικῶν στύλων. Ἐπιμελέστερα μελέτη θὰ ἠδύνατο νὰ διαστείλῃ τὰς πινακίδας αἱ ὁποῖαι ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γραφέως ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς χαράξεως, ἀλλ' ἰδίως ἀπὸ τὰς μορφὰς τῶν σημείων. Γενικὴ ἀντιπαραβολὴ τῶν πινακίδων τῆς ἄκρας Ἀνατολικῆς Κρήτης καὶ τῆς περιοχῆς Κνωσοῦ μὲ τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν περιοχὴν ἐπραγματοποιήθη εἶδος συμβατικῆς ἀπλοποιήσεως καὶ περισσότερον πρακτικῆς ἀποδόσεως κειμένων, ἄνευ καλλιγραφικῶν τάσεων. Ἡ συγγένεια τῆς γραφῆς τῶν περιοχῶν τῆς ἄκρας Ἀνατολικῆς Κρήτης καὶ τῆς Κνωσοῦ εἶναι ἐμφανῆς καὶ εἰς τὴν πρώτην ἐντύπωσιν, ἐπιβεβαιουῦται δὲ ἐκ τῶν στοιχείων τῆς συγκριτικῆς ἀναλύσεως. Προφανῶς ἡ συγγένεια τῆς γραφῆς εἶναι ἐν τῶν στοιχείων τῆς βεβαιουμένης γενικωτέρας σχέσεως τοῦ πολιτισμοῦ τῶν δύο περιοχῶν, σχέσεως ἐκ τῆς ὁποίας προέκυψεν ἡ ὑπόνοια ὅτι οἱ λιμένες τῆς Ζάκρου καὶ τοῦ Παλαικάστρου ὑπῆρξαν κνωσιακὰ καθιδρύματα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐμπορίου καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν θαλασσιῶν ἐπικοινωνιῶν μὲ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολήν (βλ. Ν. Πλάτωνος, *Ζάκρος*, Ἀθήναι 1974, σ. 228 κέ.). Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπαύξεσις τῶν ομάδων πινακίδων προερχομένων ἐκ διαφόρων περιοχῶν καὶ γενικώτερον τῶν ἐνεπιγράφων ἀντικειμένων, ἰδιαιτέρως τῶν θρησκευτικῆς τελετουργικῆς χρήσεως, προερχομένων ἐξ ἔτι εὐρυτέρου χώρου, βοηθεῖ σημαντικῶς εἰς τὸ νὰ καταρτισθῇ ἐπιμελέστερον, ἔστω καὶ ἂν ὄχι εἰσέτι εἰς τὴν τελικὴν μορφήν, ὁ πίναξ τῶν σημείων, ἀπλῶν συλλαβογραμμάτων, συνθέτων συλλαβογραμμάτων, ἀπλῶν ἢ συνθέτων φωνογραμμάτων, κυρίως ιδεογραμμάτων καὶ ἀριθμητικῶν εἰς ἀκεραίους καὶ κλασματικούς. Οἱ πίνακες Carratelli καὶ Brice, ἀκόμη καὶ ὁ τελευταῖος συντεθείς ὑπὸ τῶν Raison καὶ Pope, εἶναι ἀτελεῖς καὶ ὑφ' ὄλων ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη καταστρώσεως νέου πίνακος μὲ βάσιν τὰ νέα δεδομένα καὶ μὲ λογικώτεραν ὀργάνωσιν κατόπιν ἀναχωνεύσεως καὶ σαφεστέρας διακρίσεως τῶν δια-

φόρων κατηγοριῶν. Ὁ καταρτισμὸς τούτου προβλέπεται ὅτι θὰ πραγματοποιηθῆ νῦν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Corpus τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Γραμμικοῦ Α συστήματος, ἢ ὅποια προετοιμάζεται ὑπὸ τῶν Olivier καὶ Godart. Ἐν τῷ μεταξύ, πρὸς ἀποφυγὴν μεγαλυτέρας συγχύσεως, ἐκρίθη σκόπιμον νὰ ἀκολουθηθῆ ὁ πίναξ Brice, βασισθεὶς ἐπὶ τοῦ πίνακος Carratelli, εἰς μεγάλην κλίμακα ἀκολουθουμένης τῆς ἀριθμήσεως τῶν σημείων ὡς ἐδόθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου. Δὲν ἐκρίθη ἀφ' ἑτέρου σκόπιμον νὰ συνεχισθῆ διὰ τὰ νέα τυχὸν σημεῖα ἢ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ πίνακος Brice κατὰ μερικὴν ἀναχώνευσιν δοθεῖσα συμπληρωματικὴ ἀρίθμησις σημείων εἰς τὸν πίνακα Raison - Pore ἀπὸ 135 ἕως 154.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν σημείων (βλ. πίνακας συλλαβογραμμάτων, συνθέτων, ιδεογραμμάτων καὶ ἀριθμητικῶν)

α) *Συλλαβογράμματα*. Τὸ σημεῖον **1** φαίνεται σπάνιον εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου, ὅπως καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κνωσοῦ· εἰς τὸ *ἀπόσπ. l* συνοδεύει τὸ ιδεόγραμμα 3 τοῦ σείστρου, καὶ ὁ τύπος του εἶναι ἀπλοῦς. Τὸ σημεῖον **2** ἀντιθέτως εἶναι συχνὸν καὶ ἐμφανίζεται εἰς ποικίλας παραλλαγάς. Συνήθως ἢ ἄνω ὀριζοντία κεραία εἶναι μεγαλυτέρα τῆς κάτω. Αὐταὶ ἄλλοτε εἶναι παράλληλοι καὶ εὐθεῖαι, ἄλλοτε καμπύλαι πρὸς τὰ ἐπάνω ἢ κάτω, παραλλήλως πρὸς ἀλλήλας, συγκλίνουσαι ἢ ἀντικλινεῖς, εἰς ὀρισμένην περίπτωσιν σιγμοειδῶς καμπυλούμεναι. Ἀνάλογος ποικιλία ἀπαντᾷ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κνωσοῦ — Κνωσός, Ἀρχάνες, Τύλισος —, ἐνῶ ἀντιθέτως σχεδὸν ὁμοιομόρφως ἐμφανίζεται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀγ. Τριάδος. Τὸ σημεῖον ἀπαντᾷ ἐπίσης συχνὰ ὡς μέρος συνθέτου. Τὸ σημεῖον **6** — φύλλον κισσοῦ — δὲν εἶναι πάντοτε σχηματικῶς τριγωνικὸν καὶ σχεδὸν ὁμοιόμορφον ὅπως εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα· τὰ ὀκτὼ παραδείγματα τῆς Ζάκρου ποικίλλουν, ἀλλ' ἐμφανίζουν μεγαλυτέραν ὁμοιότητα πρὸς φύλλον, μὲ κυρτὸν τὸν μίσχον, μόνον εἰς ἓν παράδειγμα προεκτεινόμενον εἰς τὴν κεντρικὴν νεύρωσιν, συνήθως οὐδόλως ἢ μόλις ἐφαπτόμενον εἰς τὴν κοιλαινομένην πλευράν· ἢ νεύρωσις οὐδόλως ἀποδίδεται ἢ δηλοῦται μόνον μὲ πολὺ μικρὰν ἢ λεπτὴν κυρτουμένην κεραίαν. Ἡ πρὸς τὰ κάτω αἰχμὴ συνήθως κυρτοῦται ἐλαφρῶς καὶ ἢ κάτω ταύτης ὀριζοντία κεραία καμπυλοῦται ἢ σχηματίζεται ὡς περισπωμένη· εἰς ἓν παράδειγμα—τῆς *πινακ. 4a*—τὸ φύλλον ἔχει ἀποδοθῆ πολυγωνικόν. Ἀπαντᾷ καὶ ὡς βασικὸν στοιχεῖον συνθέτων σημείων. Εἰς πινακίδας τῶν Ἀρχανῶν τὸ σημεῖον ἐμφανίζεται μὲ ἀνάλογα χαρακτηριστικά. Τὸ σημεῖον **15** ἀπαντᾷ ὄχι εἰς ὅλως ἀσφαλῆ μορφήν λόγφ θρυμματισμοῦ ἅπαξ μόνον εἰς τὸ *ἀπόσπ. g* ὅπως ἅπαξ μόνον ἀπαντᾷ εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα — *πινακ. 16*, μὲ μίαν σειρὰν κοκκίδων ἐξωτερικὴν, ἐνῶ ἐνταῦθα δύο κοκκίδες ἐκατέρωθεν τῆς κυρτῆς κεραίας. Οἱ Raison-Pore ἐθεώρησαν ὡς ἀριθμητικόν — *Lm 32* —, χωρὶς οὐδαμῶς νὰ δικαιολογηθῆ τοῦτο ἐκ τῆς πινακίδος καὶ νῦν τοῦ θραύσματος τῆς Ζάκρου. Τὸ σημεῖον **20**, γνωστὸν ἄλλοθεν μόνον ἐκ τραπεζῶν προσφορῶν τοῦ Ψυχροῦ, ἐκ τοῦ ἐνὸς τῶν διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένων κυπέλλων τῆς Κνωσοῦ καὶ ἐκ δισκίου τῆς Φαιστοῦ, βεβαιοῦται νῦν διὰ δύο σχεδὸν ἀσφαλῶν παραδειγμάτων — τρίτον ἀρχικῶς ἀναγνωρισθὲν εἰς τὸ *ἀπόσπ. e* ἀνεγνωρίσθη τελικῶς ὡς σημ. 67—, διακρινόμενων διὰ τὸ κυρτὸν ὀξυκόρυφον

σχήμα καὶ τὴν κρεμαμένην ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν γωνίαν ἀκρεμόνα. Τὰ ἄλλα γνωστὰ παραδείγματα εἶναι μὲ θολωτὴν ἄνω ἀπόληξιν. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **21** ἐσημειώθη μόνον ἄπαξ, εἰς τὴν πινακίδα 122 β τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ ἐνταῦθα ἄπαξ — *πινακ. 6 a* — καὶ ἐπὶ πλέον εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ *πίθου 2 (P 2)*. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν πινακίδων μικρὰ παράπλευρος κεραία, ὄχι καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις κατὰ τὴν αὐτὴν πλευράν, συνανῆκει ἴσως εἰς τὸ σημεῖον, καίτοι δὲν ἐμφανίζεται εἰς τὸ σημεῖον τοῦ πίθου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως ταύτην εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι τὸ σημεῖον **15** εἶναι τὸ αὐτὸ ἀντιστρόφως δηλούμενον, ἂν καὶ ἐκεῖ αἱ μικραὶ κεραῖαι ἔχουν ἀντικατασταθῆ ὑπὸ κοκκίδων. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **22** εἶναι ἀπὸ τὰ συνήθη καὶ ἀπαντᾷ καὶ ὡς μέρος συνθέτου, ὡς τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς. Ἀπετελέσθη ἐκ δύο διασταυρουμένων γραμμῶν ἢ ἐκ γραμμῆς ὀριζοντίας ἢ καθέτου καὶ δύο ἐκατέρωθεν ἡμιτημάτων κατὰ τακτικὴν ἀκολουθηθεῖσαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς. Ἐπίσης σύνηθες εἶναι τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **23**, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ, ἀπαντᾷ δὲ καὶ ὡς βασικὸν σημεῖον συνθέτων — τέσσαρες περιπτώσεις —, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν παρετηρήθη ἀλλαχοῦ. Ἡ ὀριζοντία κεραία δὲν εὐρίσκεται πάντοτε ἀμέσως ὑπὸ τὴν στρογγύλην ἢ ἔλλειπτικὴν ἢ ἀτρακτοειδῆ κεφαλὴν, ἢ ὅποια, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ἀπετελέσθη διὰ μιᾶς ἢ δύο καμπυλουμένων γραμμῶν ἢ ἀπετελέσθη ὡς συνέχεια τοῦ ἄνω κυρτουμένου στελέχους. Μᾶλλον περίπλοκος εἶναι ἡ κατασκευὴ διὰ τεσσάρων ἕως πέντε καμπυλῶν τῆς κεφαλῆς καὶ διχαλωτῆς ὀριζοντίας κεραίας εἰς τὸ σύνθετον σημεῖον τῆς *πινακίδος H β*. Ἡ ἔλλειπτικὴ κεφαλὴ τοῦ σημείου 54 τῆς *πινακίδος 4 a* ἴσως ὀφείλεται εἰς σύνθεσιν μὲ τὸ σημεῖον 23. Τὸ ιδιόρρυθμον ὡς ἐγχειρίδιον σημεῖον τῆς *πινακίδος 123 β* Ἁγίας Τριάδος εἶναι μᾶλλον τὸ σημ. 36 ἢ ἰδεόγραμμα ἐγχειριδίου. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν **24** θὰ ἠδύνατο εὐκόλως νὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις μὲ τὸ προσομοιάζον 56, τὸ ὁποῖον ὅμως ἔχει πάντοτε κλείουσιν κάτω ἢ διασταυροῦσαν ὑπὸ τὸ θλαστὸν τόξον κεραίαν. Ἐμφανίζεται εἰς τέσσαρας παραλλαγάς, τῶν ὁποίων αἱ δύο στεροῦνται τῆς ὀριζοντίας κατὰ τὴν κορυφὴν κεραίας. Εἰς τὴν μίαν τούτων — ἐμφανιζομένην ὡς σύνθετον σημεῖον — αἱ ἄνω ἐγκάρσιαι κεραῖαι ἔχουν μεταβληθῆ εἰς ὦτα. Τῶν λοιπῶν ἡ ἀπόδοσις εἶναι ὁμοίως σχηματικὴ ὡς εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **25** ἀπαντᾷ σχετικῶς συχνά — συνολικῶς ἔννεα παραδείγματα τῶν ὁποίων τὸ ἓν σύνθετον, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ νέου σημείου ἀναλόγου τοῦ σημ. 41 τοῦ συστήματος **B** — καὶ εἰς σχετικῶς ἀπλᾶς μορφάς, ἀλλὰ μὲ τὰς ὀριζοντίας κεραίας καμπυλουμένας ἢ γωνιουμένας πρὸς ἀλλήλας, ὡς συμβαίνει εἰς τὸ μόνον παράδειγμα ἐπὶ *πινακίδος* τῆς κνωσιακῆς περιοχῆς — τῶν Ἀρχανῶν — καὶ ἄπαξ μόνον εἰς *πινακίδα* τῆς Ἁγίας Τριάδος — τὴν 25 a. Εἰς ἀνάλογον μορφήν ἐμφανίζεται ἐπὶ γραπτοῦ ὀστράκου ἐκ Παλαικάστρου — βλ. INDEX Raison-Pope.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **26** εἶναι ἓν τῶν συχνωτέρων καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς περιοχάς καὶ ἀπαντᾷ εἰς ποικίλας, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ, παραλλαγάς, σχεδὸν εἰς τὸ σύνολόν των περισσότερον διακοσμητικῶς. Ἡ ἄνω ὀριζοντία κεραία εἶναι κυρτὴ πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ εἰς μίαν περίπτωσιν — *πινακ. 6 β* — ἔχει κοκκίδα ὑπεράνω αὐτῆς. Ἀκολουθεῖ πρὸς τὰ κάτω μικροτέρα, καμπυλουμένη πρὸς τὰ ἄνω ἢ πρὸς τὰ κάτω, κεραία ἢ κάθετον γραμμίδιον ἢ στιγμὴ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στελέχους διασπᾶται περὶ τὸ μέσον. Εἰς τὰς *πινακίδας* τῶν λοιπῶν περιοχῶν τὸ μετὰ τὴν ἄνω ὀριζοντίαν κεραίαν μεσολαβοῦν στοιχεῖον εἶναι συνήθως ἡ κοκκίς. Ἡ παραλλαγή μὲ τὴν ὀριζοντίαν ἄνω κεραίαν καὶ

τὴν κατακόρυφον σειρὰν τριῶν κοκκίδων εἶναι προφανῶς παλαιότερα, ἀπαντῶσα ἐπὶ λιθίνων ἀντικειμένων τελετουργικῆς χρήσεως, ὡς τῆς τραπέζης προσφορῶν τοῦ Δικταίου ἄντρου, θραύσματος ἄλλης ἐκ Παλαικάστρου — Brice I 6 —, ἐπὶ ἄλλης τοῦ ἱεροῦ κορυφῆς τοῦ Κόφινά, ἐπὶ ποτηρίου σπονδῆς ἐκ Κνωσοῦ — Brice I 11 —, ἐπὶ ἀναλόγου κυπέλλου ἐξ Ἀποδούλου — Brice I 13 — κ.ἄ. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κνωσοῦ — Κνωσός, Ἀρχάνες — ἡ διάσπασις τοῦ κυρίως στελέχους εἰς δύο γραμμίδια, ὡς εἰς τὴν Ζάκρον, βεβαιοῦται ἐκ περισσοτέρων παραδειγμάτων. Εἰς τὴν πινακίδα τοῦ Παλαικάστρου ἡ δευτέρα μικρὰ κυρτὴ καμπύλη ἐγένετο κυκλίσκος — PK I στίχ. 5.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 27 δὲν φαίνεται νὰ εἶναι τόσον σπάνιον ὅσον εἰς τὴν Ἀγ. Τριάδα, ὅπου δύο μόνον παραδείγματα ἐμφανίζονται ἀσφαλῆ καὶ τινα ἀβέβαια ἢ ἐν συνθέσει. Εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου ἐμφανίζεται ἐπτάκις καὶ ἅπαξ ἐπὶ πίθου — τοῦ P 2 — ὡς σύνθετον. Ἴσως τὸ συλλαβόγραμμα προέρχεται ἐξ ἀρχικῆς κεφαλῆς ἵππου, ἐξ ἧς ἡ γωνιώδης διάταξις μὲ τὸ οὖς καὶ αἱ καμπύλαι γραμμαὶ λοφίου ἢ μυκτῆρος. Τὸ οὖς ἀπεδόθη ἀκριβῶς εἰς τὰ πλεῖστα τῶν παραδειγμάτων, ἀπλοποιημένον εἰς καμπύλην εἰς ἓν ἢ δύο, καὶ παρελείφθη εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ πίθου· αἱ ἐπιστέφουσαι καμπύλαι ἐνίστε κρέμανται πρὸς τὰ κάτω — εἰς ἓν παράδειγμα μετεσχηματίσθησαν εἰς πρὸς τὰ κάτω καμπτομένην γωνίαν, εἰς ἕτερον διεμελίσθησαν εἰς ἄνω ἐγκαρσίαν καὶ κάτω ὀριζοντίαν μικρὰν κεραίαν. Ἐκ τούτου καθίσταται ἀβέβαιον ὅτι τὸ ἄκρον τοῦ σημείου τοῦ P 2 εἶναι συνθετὸν σημεῖον νέου τύπου. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 28 ἀπαντᾷ τρεῖς εἰς παραλλαγάς, αἱ ὁποῖαι πλησιάζουν, ἀλλὰ καὶ διαφέρουν ἐκείνων τῆς Ἀγίας Τριάδος. Εἰς τὴν μίαν ἡ κορυφὴ ἀπετελέσθη διὰ καμπυλωμένης γραμμῆς, εἰς τὴν ἄλλην ἢ μία πλευρὰ τοῦ τριγώνου προεκτείνεται καμπυλωμένη καὶ πέραν τῆς κορυφῆς, εἰς τὴν τρίτην τέλος ἡ κορυφὴ τοῦ σημείου ἀπετελέσθη ἐκ τριῶν χωριστῶν συγκλινουσῶν καμπυλῶν. Μία τάσις καλλιγραφίσεως εἶναι ἑκδήλος. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 29 εἶναι τόσον σύνηθες εἰς τὴν Ζάκρον ὅσον καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς· ἐμφανίζεται δεκάκις — δις ἐπὶ πίθου, ἅπαξ ἐπὶ δισκίου — εἰς παραλλαγὰς πολὺν περισσότερον καλλιγραφημένας καὶ ποικιλοῦσας τῶν σχεδὸν τυπικῶς ὁμοιομόρφων τῆς Ἀγίας Τριάδος. Ὁ κύκλος ἀπετελέσθη ἐκ περισσοτέρων καμπυλῶν καὶ εἶναι σπανίως στρογγύλος, συνήθως ἑλλειψοειδῆς ἢ κατὰ τὴν μίαν πλευρὰν πεπλατυσμένος. Αἱ διασταυρούμεναι διάμετροι εἶναι καμπύλαι, συχνὰ δὲ ἢ μία τούτων ἀπετελέσθη ἐκ κεχωρισμένων τμημάτων. Εἰς δύο περιπτώσεις αὗται παρέχουν τὴν ἐντύπωσιν πυροστροβίλου μὲ κεκαμμένα ἄκρα. Εἰς ἓν παράδειγμα προσετέθησαν δύο κοκκίδες εἰς τὰ διάχωρα. Τὸ σημεῖον ἀπαντᾷ συχνὰ εἰς σύνθεσιν καὶ παράθεσιν. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 30 εἶναι ἀπὸ τὰ πολύχρηστα τόσον εἰς τὴν Ζάκρον ὅσον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς περιοχάς, ἀπαντῶν καὶ ὡς ἀπλοῦν καὶ ὡς μέρος συνθέτου δεκαεξάκις. Εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα καὶ ἀλλαχοῦ ἡ μορφή εἶναι πάντοτε πολὺ ἀπλή· κάθετος κεραία καὶ λοξὴ ἢ κάθετος πρὸς τὴν μίαν πλευρὰν, κατὰ κανόνα τὴν δεξιάν, ταύτης. Καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κνωσοῦ ὁ τύπος δὲν ἐμφανίζεται διάφορος. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου ὁμοῦς ἐκτὸς τῆς τυποποιημένης παραλλαγῆς ἐμφανίζονται μορφαὶ περισσότερον καλλιγραφικαὶ μὲ καμπυλωμένας ἀμφοτέρας τὰς κεραίας, τὴν ἐγκαρσίαν μὲ ἐλαφρὰν ἢ μεγαλυτέραν κάμψιν πρὸς τὰ κάτω, σπανίως πρὸς τὰ ἑπάνω. Εἰς ἓν παράδειγμα ὑπάρχει ἀντιστροφή, τῆς ἐγκαρσίας κεραίας ἐκφυομένης πρὸς τὰ ἀριστερὰ (πινακ. 13 β). Ἐς σημειωθῆ ὅτι τὸ μόνον ἔξω τῆς Ζάκρου παράδειγμα μὲ κομ-

ψῶς καμπυλωμένην τὴν ἐγκαρσίαν κεραίαν ἀπαντᾶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τοῦ ἐπιμήκους ῥοειδοῦς λίθου ἐκ Σητείας. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 31 δὲν εἶναι ὀλιγώτερον σπάνιον τοῦ προηγουμένου τόσον εἰς τὴν Ζάκρον ὅσον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς περιοχάς. Ἐνίοτε γίνεται σύγχυσις μετὰ παραλλαγὰς τοῦ προηγουμένου εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ Υ ἐσηματίσθη μετὰ μίαν καμπύλην κεραίαν, εἰς ἣν προσετέθη λοξὸν γραμμίδιον. Τὸ ἀντίστροφον ὁμοίως σημεῖον 30 τῆς *πινακ. 13 β* ἀποκλείεται νὰ εἶναι τὸ σημεῖον 31. Ἐξω τῆς Ζάκρου ὁ τύπος εἶναι πολὺ ἀπλοῦς, σχηματιζόμενος διὰ τριῶν ἢ συνηθέστερον δύο κεραίων (τῆς μιᾶς καμπυλωμένης ἢ γωνιουμένης). Μόνον ἐπὶ λιθίνων τελετουργικῆς χρήσεως σκευῶν — τῶν περιοχῶν Κνωσοῦ, Γουρνιῶν, Παλαικάστρου, Ψυχροῦ, Κόφωνα κ.ἄ. — ὁ τύπος ἐμφανίζεται καλλιγραφημένος μετὰ πάχυνσιν ἀτρακτοειδῆ τῆς κάτω κεραίας ἢ μετὰ μορφήν προσεγγίζουσαν τὸ μικρογράμματον ἑλληνικὸν γάμμα. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ καλλιγραφούμενοι τύποι εἶναι ἐνταῦθα συνηθεῖς, ὁ πρῶτος εἰς τὰς πινακίδας, ὁ δεύτερος εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν δύο πίθων. Ἡ καλλιγραφικότης ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν καμπυλότητα τῶν ἐγκαρσίων ἄνω κεραίων. Ἀπὸ τὰ δεκαοκτὼ ἕως εἴκοσι παραδείγματα μόνον τρία ἢ τέσσαρα εἶναι τοῦ ἀπλοῦ τυποποιημένου τύπου. Τὸ σημεῖον ἀπαντᾶ καὶ ἐν συνθέσει, ὡς κύριον ἄπαξ καὶ τετράκις ὡς δευτερεῦον στοιχεῖον.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 32 τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκ τῶν πολυχρήστων εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς, εἰς τὴν Ζάκρον ἐμφανίζεται ἐπτάκις εἰς τὸν κοινὸν τύπον μετὰ τὰ τέσσαρα σχεδὸν ἴσα διάχωρα, καίτοι περισσότερον καλλιγραφημένα. Ἄπαξ μόνον — *πινακ. 8 α* — ἀπαντᾶ ὁ ἀρχαϊκὸς τύπος, ὁ συνηθεῖς ἐπὶ λιθίνων τελετουργικῆς χρήσεως ἀντικειμένων τῶν περιοχῶν Κνωσοῦ, Ψυχροῦ, Παλαικάστρου, Κόφωνα κ.ἄ., ὡς ἐπίσης ἐπὶ πίθων τῆς Κνωσοῦ, Φαιστοῦ, Ἁγίας Τριάδος, ἴσως τῆς ΥΜΙΑ περιόδου, τύπος μετὰ μικρότερα τὰ ἀκροῖα διάχωρα. Ἄπαξ ἀπαντᾶ — *ἀπόσπ. f* — ὁ τύπος μετὰ μεγαλύτερα τὰ ἀκροῖα διάχωρα. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 34 εἶναι σπάνιον καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι γνωστὰ περισσότερα ἀπὸ ἕξ ἢ ἐπτὰ παραδείγματα συνολικῶς. Ὑπάρχει ἡ ὑπόψια ὅτι ἐχρησιμοποιήθη κυρίως ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα. Αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως δις εἰς τὴν *πινακίδα II α - 3 α* καὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ *πίθου I (PI)*. Ἡ ἀλλαχὸς ἀπαντῶσα τυποποιημένη μορφή μετὰ τὰ τρία ἢ τέσσαρα ἐξ ὀριζοντίας βάσεως ἐκφυόμενα στελέχη μετὰ τὰς μικρὰς διασταυρουμένας κεραίας ἢ τὰς κοκκίδας, ἐμφανίζεται ἐνταῦθα καλλιγραφημένη μετὰ τρία ἢ περισσότερα στελέχη καὶ μετὰ περισσότερας διασταυρουμένας μικρὰς κεραίας. Εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ πίθου παράδειγμα τμήματα τῶν βλαστῶν μετὰ τὰς διασταυρουμένας κεραίας ἀπεδόθησαν ἀπεσπασμένα ὡς μικροὶ αἰωρούμενοι σταυροί, ἢ συνολικὴ εἰκὼν ὁμοίως ἐμφανίζεται μᾶλλον φυσιοκρατικῆ, ὡς ἐὰν ἀπέδιδε τρισχιδῆ θάμνον. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 39 ἔχομεν εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου πέντε παραδείγματα, τῶν ὁποίων τὰ δύο εἶναι σύνθετα. Εἰς περιπτώσεις μὴ ἐπιμελοῦς γραφῆς εὐκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις μετὰ τὸ προσομοιάζον σημεῖον 2. Καὶ πάλιν ὑπάρχει ἐνταῦθα μία τάσις καλλιγραφίσεως καὶ ἐκ τούτου ἀπεδόθη μετὰ περισσότερα τμήματα κεραίων, ἐνίοτε καμπυλούμενα. Τὰ ὀλίγα γνωστὰ ἄλλοθεν παραδείγματα εἶναι ἀπλᾶ καὶ τυποποιημένα, πλὴν δύο τῆς περιοχῆς Κνωσοῦ — ἐνὸς ἀμφιβόλου τῆς διὰ μελάνης ἐπιγραφῆς ἐνὸς τῶν γνωστῶν κυπέλλων τῆς Κνωσοῦ καὶ ἐνὸς σημείου πινακίδος τῶν Ἀρχανῶν.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 44 εἶναι τόσον συνηθεῖς εἰς τὴν Ζάκρον ὅσον καὶ εἰς τὰς ἄλλας

περιοχάς. Ἐκ τῶν δώδεκα παραδειγμάτων τῶν πινακίδων μας τὰ τέσσαρα ἀπαντοῦν εἰς τὴν *πινακίδα 8a* καὶ ἀνὰ δύο εἰς τὰς *πινακίδας 12* καὶ *13*. Τοῦτο παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον προηγεῖται ἀμέσως τῶν ἀριθμητικῶν ἢ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον ἢ τὸ καταληκτικὸν σημεῖον τοῦ κειμένου τῶν πινακίδων. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ὀλίγα γνωστὰ παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῆς ἀρχαϊκῆς πωσ πινακίδος ἐκ Κνωσοῦ. Ταῦτα ἀπαντοῦν εἰς τὸ προχείρως χαραχθὲν τυποποιημένον σχῆμα τοῦ θλαστοῦ τόξου μὲ τὰς δύο μικρὰς κεραίας τεμνοῦσας τὰ δύο αὐτοῦ σκέλη, πλὴν τοῦ παραδείγματος εἰς τὴν ἀρχαϊκὴν πινακίδα, ἔνθα ἀπαντᾷ ὁ τύπος τοῦ στρογγύλου τόξου μὲ παράλληλα σκέλη καὶ κάθετα γραμμίδια. Αἱ πλεῖσται τῶν παραλλαγῶν τῆς Ζάκρου εἶναι καλλιγραφημένα μὲ ἐπιμελῶς κυρτούμενα ὡς διαβήτου σκέλη, μὲ τὰς κάτω αἰχμὰς κλινούσας πρὸς τὰ μέσα ἢ ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔξω, μὲ κυρτὰς τὰς κάτω διασταυρουμένας μικρὰς κεραίας, τὰς δὲ ἄνω ἐνουμένας συνήθως εἰς μίαν κυρτὴν πρὸς τὰ ἄνω ἢ κυματιστὴν καμπύλην ἢ — εἰς δύο παραδείγματα — ἀπλῶς ἐφαπτομένας. Τὸ σημεῖον **45** ἀπαντᾷ εἰς δύο μόνον παραδείγματα, ἀμφοτέρω ἐπιμελῶς καλλιγραφημένα, τὸ ἓν μὲ ἀτρακτοειδῆ τὰ δύο του στοιχεῖα, τὸ ἕτερον μὲ μᾶλλον φυλλόμορφα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν πρόχειρον καὶ τυποποιημένην μορφήν εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος. Εἰς πινακίδα τῆς Τυλίσου τὸ σημεῖον ἔχει τὴν μορφήν κύκλου καὶ ἐλλείψεως ἀλληλοτεμνομένων. Εἰς τὸ ἐκ Ζάκρου *δισκίον* — ἐνταῦθα *HR* — δὲν ἀπαντᾷ τὸ σημεῖον, ὡς οὐχὶ ὀρθῶς ὑπετέθη ὑπὸ τῶν *Raison - Pore (INDEX)*. Τὸ σημεῖον **48'**, γνωστὸν μόνον ἐκ τῆς *πινακίδος 38* τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ἀπαντᾷ ἅπαξ, ἐνῶ τὸ προσομοιάζον, ἀλλὰ συνθετώτερον **48**, ἀπαντᾷ δις εἰς τὴν πινακίδα *28* Ἁγίας Τριάδος, ἐμφανίζεται ἐνταῦθα τρεῖς, εἰς μίαν παραλλαγὴν συνθέτου εἰς τὴν μορφήν τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἀλλ' ἐπιμελῶς καλλιγραφημένην, εἴτα εἰς μορφήν κλειστοῦ **4**, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ σημεῖον **48** μὲ προσθήκην δύο κρεμαμένων ἀπὸ τῆς ὀριζοντίας κεραίας γραμμιδίων, τέλος εἰς μορφήν γωνιακοῦ τέσσαρα, μὲ διασταυρουμένην κάθετον μακρὰν κεραίαν μὲ κυρτὴν κεφαλὴν, ἐπίσης καλλιγραφημένην. Τὸ σημεῖον ἦτο ἐκ τῶν ὀλιγοχρήστων, πιθανῶς δὲ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα. Τὸ σημεῖον **51**, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἀρκούντως πολύχρηστον καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς, ἀπαντᾷ εἰς παραλλαγὰς γνωστὰς καὶ ἄλλοθεν: τὴν μὲ τρεῖς παραλλήλους ὑπὸ τὴν ὀριζοντίαν καὶ κάτω κατακόρυφον στέλεχος, τὴν μὲ τρεῖς συγκλινούσας ὑπὸ τὴν ὀριζοντίαν κεραίας μὲ κατακόρυφον στέλεχος ἀδιάσπαστον ἢ διεσπασμένον εἰς δύο μικρὰς κεραίας ἢ στιγμὴν καὶ κεραίαν, τὴν μὲ διατέμνουσαν ὀριζοντίαν μικρὰν κεραίαν ὑπὸ τὰς τρεῖς συγκλινούσας — παραλλαγὴν ἀπαντῶσαν ἐπὶ τραπέζης προσφορῶν ἐκ Παλαικάστρου — *Brice I 4*. Πάντα εἶναι περισσότερον καλλιγραφημένα παρὰ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς τὴν ἄνω ὀριζοντίαν καὶ ἐνίοτε τὰς πλαγίας καὶ τὴν κατακόρυφον κεραίαν. Τὰ δύο σημεῖα ἐπὶ τοῦ *πίθου 2*, ὡς ἄλλως πάντα τὰ σημεῖα του, ἐχαραχθῆσαν διὰ πολὺ λεπτῶν γραμμῶν καὶ συμμετρικῶς. Δὲν ἀπαντᾷ εἰς τὰς πινακίδας καὶ τοὺς *πίθους* τῆς Ζάκρου ὁ παλαιότερος τύπος μὲ ἄλλας δύο μικρὰς παραλλήλους κεραίας ὑπὸ τὰς τρεῖς: οὗτος συναντᾶται εἰς τὰς εἰς πρωτογραμμικὴν πινακίδα τῆς Φαιστοῦ, ἐπὶ *δισκίου* τῆς Φαιστοῦ παλαιοῦ τύπου, ἐπὶ ἐπιμήκουσ πινακίδου ἐκ Μαλίων, εἰς ἓν τῶν διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένων κυπέλλων τῆς Κνωσοῦ, εἰς

τὸν χρυσοῦν ἐνεπίγραφον δακτύλιον τοῦ Μαυροσπήλιου, τῆς Κνωσοῦ κλπ. Τὰ παραδείγματα ταῦτα χρονολογοῦνται εἰς τὴν πρώτην νεοανακτορικὴν φάσιν. Τὸ σημεῖον ἀπαντᾷ ὡς σύνθετον συχνὰ καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ σημεῖον 52 τοῦ διπλοῦ πελέκεως εἶναι ἐν τῶν συχνωτέρων καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ ἀλλαχοῦ. Εἶναι ἐξ ἄλλου πολὺ γνωστὸν ἵκσον ἐχρησιμοποιήθη ὡς τεκτονικὸν σημεῖον καὶ ὡς σύμβολον καθιερώσεως χώρων καὶ τελετουργικῶν ἀντικειμένων. Ἡ πυκνοτάτη ἐξ ἄλλου χρησιμοποίησις του εἰς τὴν Γραμμικὴν Α ὡς ἀρχικοῦ, καταληκτικοῦ καὶ ὡς μεμονωμένου εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐρμηνευθῆ μόνον μὲ τὸ ὅτι ἀπέδιδε συχνὸν φώνημα, οἶον τὸ Α. Οὔτε εἶναι εὐκόλον νὰ ἐξηγηθῆ ἡ παρουσία του ἐπτάκις εἰς τὴν *πινακίδα β* καὶ τετράκις εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ *πίθου 2* ὅταν εἰς ἄλλας ἐπιγραφὰς ἀπαντᾷ μόνον ἅπαξ ἢ δῖς, χωρὶς τὴν παραδοχὴν ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο ἐκ παραλλήλου καὶ ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα καὶ ὡς καθ' αὐτὸ ιδεόγραμμα. Ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ, ἐμφανίζεται ἐνταῦθα εἰς ποικίλας παραλλαγὰς, σχεδὸν τὰς αὐτὰς μὲ τὰς ἐμφανιζομένας εἰς ἄλλας περιοχὰς, ποικιλοῦσας ἐνίοτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς πινακίδος. Ὁ ἀπλοῦς τύπος μὲ τὸν στελεδὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ὀριζοντίας κεραίας ἀπαντᾷ εἰς δύο μόνον παραδείγματα. Ὁ τύπος μὲ τὸ διασταυροῦν τὴν ὀριζοντίαν κεραίαν στέλεχος ἀπαντᾷ εἰς πέντε παραδείγματα ἀπὸ τὰ συνολικῶς 26, τῶν ὁποίων μόνον ἓν εἶναι σύνθετον. Ἡ ὀριζοντία μικρὰ κεραία ἄνω τῆς μεγάλης ὀριζοντίας ἀπαντᾷ εἰς ἔνδεκα παραδείγματα καὶ ἡ θλαστὴ ἢ ἡμικυκλικὴ πρὸς τὰ κάτω, ἅπαξ πρὸς τὰ ἄνω, εἰς ἕξ, συναμφοτέρα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ δύο τρίτα τοῦ συνόλου τῶν παραδειγμάτων, δηλαδὴ εἰς πολὺ μεγαλύτεραν ἀναλογίαν ἢ ἀλλαχοῦ, ὅπου μόλις ἀντιπροσωπεύουν τὸ ἐν δέκατον τοῦ συνόλου τῶν γνωστῶν παραδειγμάτων καὶ ταῦτα ἀπαντῶντα εἰς παλαιότερας ἐπιγραφὰς κυρίως τελετουργικῶν σκευῶν τῆς περιοχῆς Κνωσοῦ καὶ τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης. Καίτοι πολλὰ τῶν σημείων τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου ἐγράφησαν ἐν σπουδῇ, διακρίνονται ὡς μᾶλλον καλλιγραφικὰ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀλλαχοῦ ἀπαντῶντα. Τὰ τοῦ *πίθου 2* ἐγράφησαν, ὡς πάντα τὰ σημεία του, διὰ λεπτῶν γραμμῶν.

Τὸ σημεῖον 53, ἐπίσης πολὺχρηστον εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς περιοχὰς, ἀπαντᾷ εἰς εἴκοσι καὶ ἓν παραδείγματα, τῶν ὁποίων ἕξ εἶναι σύνθετα, καὶ ἐπίσης εἰς ἄλλα τέσσαρα ἢ πέντε ὡς δευτερεῶν στοιχεῖον συνθέτων. Εἶναι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, δεξιόστροφον, συχνότερον, καὶ ἀριστερόστροφον. Ἀλλαχοῦ εἶναι συχνότερον τὸ ἀριστερόστροφον. Οἱ τύποι εἶναι μᾶλλον ἀπλοῖ, εἰς πολλὰς ὁμοῦ περιπτώσεις καλλιγραφημένοι μὲ ἐξεζητημένην πῶς τὴν ἀπόδοσιν τῶν καμπυλῶν, μακροτέραν τοῦ πρέποντος τὴν κάθετον ἢ τὴν ἐλισσομένην κεραίαν καὶ μὲ κυματιστὴν βάσιν καὶ εἰς τρία ἢ τέσσαρα παραδείγματα εἰς ἐγκαρσίαν θέσιν. Εἰς τὸ ἀπόσπασμα *a* καὶ ἡ κάθετος κεραία καταλήγει ἄνω εἰς καμπύλην, παραλλαγή ἢ ὁποία οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἀπαντᾷ. Εἰς τινὰς περιπτώσεις ἀπετελέσθη ὑπὸ πλήθους γραμμιδίων—ὡς εἰς τὰς *πινακ. 13 β, 18 β, Ha*. Συχνὰ εἶναι καταληκτικόν, ἀπαντᾷ ὁμοῦ καὶ εἰς ἄλλας θέσεις. Δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα, εἰμὴ μόνον ἐν συνθέσει. Τὸ σημεῖον 54, εἶναι ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, πολὺχρηστον, ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ εἴκοσι καὶ δύο παραδειγμάτων, τῶν ὁποίων τρία σύνθετα, καὶ εἰς ἓν ὡς δευτερεῶν στοιχεῖον συνθέτου. Ἡ μορφή εἶναι κοινὴ, μὲ ἡμικυκλικὸν τὸ ἄνω μέρος καὶ ἰσοῦσῃ τὰ τρία ἄκρα, περισσότερο ὁμοῦ καλλιγραφημένη ἢ ἀλλαχοῦ. Εἰς δύο ἢ τρεῖς περιπτώσεις τὸ

Ἐν πλάγιον σκέλος εἶναι βραχύτερον καὶ εἰς ἑτέρας τρεῖς, ὅπου τὸ σημεῖον προσέλαβε τὴν μορφήν τοῦ τριγωνικοῦ Ψ, ἢ μέση κεραία εἶναι ὑψηλότερα. Ἡ τριγωνικὴ μορφή εἶναι γνωστὴ καὶ ἐκ μοναδικοῦ παραδείγματος πινακίδος ἐκ Μαλίων (Brice IV, 11). Εἰς δύο ἢ τρία παραδείγματα αἱ ἀκραῖαι αἰχμαὶ καμπυλοῦνται ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔξω, τὸ ὁποῖον οὐδόλως εἶναι σὺνηθες ἐκτὸς τῆς Ζάκρου. Τὸ σημεῖον 55, διαφέρει τοῦ προηγουμένου κυρίως ὡς πρὸς τὸ ὅτι τὸ στέλεχος δὲν ἀνέρχεται μεταξὺ τῶν καμπυλουμένων βραχιόνων, διανοιγομένων συνήθως εἰς σχῆμα ἀνοικτοῦ ὠμέγα. Ὡς ἀλλαχοῦ, εἶναι ὀλιγώτερον συχνὸν τοῦ προηγουμένου — συνολικῶς ὀκτὼ παραδείγματα—καὶ ἀπαντᾷ τόσον εἰς τὴν στρογγύλην παραλλαγὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν γωνιώδη, ἢ ὁποία κυρίως εἶναι γνωστὴ ἐκ παραδειγμάτων δύο τραπεζῶν προσφορῶν τοῦ Παλαικάστρου. Καλλιγραφικὰς παραλλαγὰς, ὡς ἢ μὲ εὐρέως καμπυλούμενον σῶμα, μὲ ἄκρα ἐκκλίνοντα πρὸς τὰ ἔξω ἢ μὲ θλαστοὺς πλευρικοὺς βραχίονας ἐπίσης πρὸς τὰ ἔξω ἐκκλίνοντας, δὲν συναντῶμεν ἀλλαχοῦ. Τοῦ γωνιακοῦ σημείου τῆς πινακίδος 14 ὀ πυθμὴν κυρτοῦται πρὸς τὰ κάτω, ἀντὶ νὰ θλαῖται εἰς τὸ μέσον, παραλλαγῆς γνωστῆς ἄλλοθεν μόνον ἐκ τῆς πινακίδος 7 β τῆς Ἁγίας Τριάδος. Οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἀπαντᾷ ἢ διάσχισις κάτω τοῦ κεντρικοῦ στελέχους ὡς εἰς τὸ σημεῖον τῆς πινακίδος 11 α - 3 α. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὸ σημεῖον ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ἰδεόγραμμα. Ἄπαξ ἐμφανίζεται ὡς σύνθετον σημεῖον.

Τὸ σημεῖον 56 εὐχερῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῆ ἀντὶ τοῦ συνθέτου 24+22, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ Brice ἐπλασε τὸν συμβατικὸν τύπον τοῦ σημείου, — τὸν παρὰ Raison - Pore INDEX 56 β—, ὄχι ὀρθῶς. Χαρακτηριστικά του εἶναι ἡ κλείουσα κάτω ὀριζοντία ἢ κυρτὴ κεραία καὶ ἡ ὀριζοντία τῆς κορυφῆς, συνήθως διασταυροῦσα τὴν προέκτασιν τῆς διχοτομοῦσης. Τὸ σημεῖον τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ πίθου 2 εἶναι διδακτικὸν διὰ τὴν προέλευσιν τοῦ σημείου τούτου ἐκ τῆς μελίσεως μὲ τὰς δύο εἰς ἐλλειψοειδῆς σχῆμα κεραίας καὶ τὰς χαρακτηριστικὰς πτέρυγας. Τὸ ἔντομον ἀναγνωρίζεται μεταξὺ τῶν σημείων τοῦ χρυσοῦ δακτυλίου τοῦ Μαυροσπήλιου τῆς Κνωσοῦ — Brice V 14. Ἄλλαχοῦ τὸ σημεῖον 56 ἀπαντᾷ πρόχειρον καὶ τυποποιημένον, μὲ κυρτὰ πλευρὰ ἢ εἰς ἀκριβῶς τριγωνικὸν σχῆμα, σπανίως παραλλάσσον. Ἐνταῦθα ὅμως τὸ σημεῖον συνήθως καλλιγραφεῖται μὲ κομψῶς καμπυλουμένας τὰς πλευρὰς καὶ τὰ ἄκρα τῆς ἐπικειμένης ὀριζοντίας κεραίας, ἐνῶ τὸ διχοτομοῦν στέλεχος προεκτείνεται πρὸς τὰ ἄνω, εἰς ἓνα τύπον μάλιστα καμπτόμενον ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον πρὸς τὰ κάτω. Ἡ προέκτασις γίνεται ἀπολύτως ἀναγκαία ὅταν τὸ σημεῖον συντίθεται μετὰ τοῦ 2. Ἄπαντᾷ ὡς σύνθετον καὶ μετὰ τοῦ 91. Ἐκ τῶν δεκατριῶν παραδειγμάτων τὰ ἔξ, τρία ἀπλᾶ καὶ τρία σύνθετα, ἀπαντοῦν εἰς τὴν πινακίδα 13 καὶ τοῦτο ἴσως σημαίνει τὴν παράλληλον χρῆσιν του ὡς φωνογράμματος-ἰδεογράμματος ἢ μεμονωμένη χρῆσις του, ἰδίως ἐν συνθέσει, καὶ ἢ ἐμφάνισις του ὡς καταληκτικοῦ σημείου καὶ συχνὰ ὡς ἀρκτικοῦ (ἰδίᾳ ἔξω τῆς περιοχῆς Ζάκρου), εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς τῆς παραλλήλου τοιαύτης χρήσεως.

Τὸ σημεῖον 57 εἶναι ἐκ τῶν πολυχρήστων, ἀπαντῶν δεκατρεῖς φορές, ἐκ τῶν ὁποίων τέσσαρας ὡς σύνθετον καὶ ἐπὶ πλεόν τρεῖς ὡς δευτερεῦον μέρος συνθέτου. Ἀντὶ τῶν τυπικῶν μορφῶν, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον γωνιακῶν ἢ στρογγυλουμένων, εἰς τὴν Ζάκρον ἀπαντοῦν τύποι περισσότερον καλλιγραφημένοι, μὲ κυρτομένας πρὸς τὰ

ἔξω ἢ πρὸς τὰ ἔσω πλευρὰς τῆς τριαίνης ἢ ὀφιοειδῶς καμπυλουμένης, μὲ τὸ κεντρικὸν στέλεχος ἑλαφρῶς ἐλισσόμενον. Ἡ διχάλωσις τῶν ἄκρων εἰς τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο σημείων 57 τῆς *πινακίδος 12a* δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς διακοσμητική, ἀφοῦ τὸ ἄλλο σημεῖον ἐμφανίζεται ἀπλοῦν, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀποτέλεσμα συνθέσεως.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 58 καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς εἶναι ἐκ τῶν μετρίας χρήσεως — ἔξ παραδείγματα ἔναντι τῶν ἀλλαγῶν συνολικῶς περὶ τὰ τεσσαράκοντα, ἐκ τῶν ὁποίων πλεον τοῦ ἡμίσεος συνοδεύουν τὸ σημεῖον 31, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν τῶν πινακίδων Ζάκρου συμβαίνει. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος τὸ σημεῖον ἀπεδόθη μετὰ προχειρότητος καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀπέβη δυσαναγνώριστον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει εἰς τὰ σημεῖα τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου. Μόνη ἀνάλογος ἀπόδοσις εἶναι ἐπὶ τῆς τραπέζης προσφορῶν ἐκ Κόφινα, ὅπου, ὡς εἰς τὴν Ζάκρον, δὲν ἀποτελεῖ καταληκτικὸν σημεῖον, ὡς συνήθως εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Αἱ παραλλαγὰι τῆς Ζάκρου εἶναι ὅσα καὶ τὰ παραδείγματα, ἀξιοσημείωτος ὅμως εἶναι ἡ μορφή τοῦ σημείου τῆς *πινακίδος 6a*, κλειστὴ ἄνω καὶ κάτω, καὶ ἡ τοῦ τῆς *πινακίδος 12*, ὅπου ἡ ἑτέρα κυματιστὴ γραμμὴ διανοίγεται ἰσχυρῶς καμπυλουμένη. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 59 εἶναι ἐκ τῶν μετρίας χρήσεως, ἀπαντῶν εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου μόνον δῖς, ἅπαξ μὲ τὴν μικρὰν κάθετον κεραιάν εἰς τὴν ἀπόληξιν τῆς ὀριζοντίας τῆς βάσεως, ὡς εἰς παραδείγματα κυρίως τῆς περιοχῆς Κνωσοῦ — Κνωσός, Ἀρχάνες, Τύλισος — καὶ πολὺ σπανίως ἐπὶ σφραγισμάτων ἢ δισκίων τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ ἕτερον ἄνευ τῆς προσθήκης ταύτης, ὡς εἶναι σύνηθες εἰς τὰ πλεῖστα ἔξ Ἁγίας Τριάδος παραδείγματα. Καὶ τὰ δύο σημεῖα τῆς Ζάκρου εἶναι καλλιγραφημένα, ἰδίως τὸ τῆς *πινακίδος 15*, μὲ κυρτουμένας καὶ καμπυλουμένας κεραιάς.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 60 συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν μετρίας χρήσεως καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ ἀλλαγῶν, ἀπαντῶν ἐνταῦθα εἰς πέντε παραδείγματα εἰς τρεῖς μόνον πινακίδας, ἐνῶ εἶναι συνολικῶς γνωστὰ περὶ τὰ πενήκοντα παραδείγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων δεόν νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ φωνογράμματα-ἰδεογράμματα. Ἐνταῦθα ὅμως ἡ χρῆσις τοῦ εἶναι ἴσως πάντοτε ἡ τοῦ συλλαβογράμματος. Αἱ παραλλαγὰι τοῦ εἶναι αἱ γνωσταὶ καὶ ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Τριάδα: οἱ ἀπὸ κοινὸν στέλεχος βλαστάνοντες κλάδοι διακλαδίζονται διὰ διασταυρώσεως δύο μικρῶν κεραιῶν ἢ μιᾶς κεραιᾶς καὶ μὲ τὴν προσθήκην ἄλλης μικροτέρας, ἐνῶ αἱ εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν διακλαδώσεις ἀποτελοῦν σχεδὸν μίαν ὀριζοντίαν γραμμὴν, κλείουσαν τὸ σχῆμα τριγωνικῶς· ἐνταῦθα εἰς δύο περιπτώσεις οἱ δύο κλάδοι μένουν κεχωρισμένοι. Καὶ πάλιν ἀπαντᾷ ἐδῶ ἡ καλλιγράφησις, ἡ ὁποία δὲν συναντᾶται εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὡς ἡ κάτω πάχυνσις τῶν στελεχῶν, ἢ καμπύλωσις καὶ ὁ κυματισμὸς τῶν κεραιῶν. Τύποι ἀρχαικώτεροι ἀπαντοῦν εἰς τὰς πρωτογραμμικὰς πινακίδας τῆς Φαιστοῦ μὲ διασταυρούμενον κάτω στέλεχος καὶ μὲ κοκκίδας ἄνω καὶ κάτω, ὡς καὶ εἰς τὴν Θήραν, μὲ διασταύρωσιν κεραιῶν μεταξὺ τῶν ἐγκαρσίων διακλαδώσεων. Ἰδιορρυθμίαν ἐμφανίζει ἐν τῶν τριῶν παραδειγμάτων τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν μὲ τὴν κάτω γωνίωσιν τοῦ στελέχους. Ὡς παράθεσις συνθέτου ἐμφανίζεται ἅπαξ εἰς πινακίδα τῆς Ἀγ. Τριάδος — *Brice Lc 52'*. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 61 εἶναι ἐπίσης μεταξὺ τῶν μετρίας χρήσεως σημείων καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ ἀλλαγῶν, εἰς τὴν πρώτην γνωστὸν ἔξ ἔξ παραδειγμάτων, τῶν ὁποίων τὰ τρία εἶναι σύνθετα καὶ ἐν ἐπὶ πλεον ὡς δευτερεῦον παράθεμα συνθέτου, ἐκτὸς δὲ αὐτῆς ἐκ τριακοντάδος

παραδειγμάτων, κατὰ τὸ πλείστον ὅλως σχηματικῶν καὶ τυποποιημένων εἰς μορφήν Ξ. Ὀλιγώτερα εἶναι τὰ παραδείγματα μετὰ τὴν ἐλισσομένην ὡς S καμπύλην, τὴν διασταυροῦσαν τὸ κεντρικὸν στέλεχος, ὡς εἰς τὰ παραδείγματα τῆς Ζάκρου, τὰ τέσσαρα ἀνάλογα τῶν Ἀρχανῶν, τὰ τοῦ χρυσοῦ δακτυλίου τοῦ Μαυροσπήλιου τῆς Κνωσοῦ καὶ ἴσως τὸ τοῦ ἐνὸς τῶν διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένων κυπέλλων ἐκ Κνωσοῦ — INDEX Raison - Pope, σ. 152. Αἱ παραλλαγῆαι εἰς τὴν Ζάκρον εἶναι ὅσαι καὶ τὰ σημεῖα: δύο μετὰ τὴν κάθετον κεραίαν διατεταταμένην ὑπὸ τῶν ὀριζοντίων καὶ τῆς S καμπύλης ὀριζοντίως, ἄλλη εἰς τὴν συνήθη μορφήν, ἀλλὰ μετὰ τὴν σιγμοειδῆ καμπύλην κατακόρυφον, τρίτη παρομοία, ἀλλὰ μετὰ τὴν σιγμοειδῆ καμπύλην σχηματίζουσαν θηλειάν εἰς τὸ μέσον, τέλος τὸ τοῦ πίθου 2 σημεῖον μετὰ θηλειάν τῆς σιγμοειδοῦς καμπύλης κατὰ τὸ ἕν ἄκρον. Δὲν προέκυψαν ἐνδείξεις ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 62, ἀπαντῶν ἅπαξ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου, εἶναι μᾶλλον σπάνιον καὶ ἀλλαχοῦ, γνωστὸν μόνον ἐκ δεκαπεντάδος παραδειγμάτων, ἄλλων μετὰ μικρὰς κεραίας, ἄλλων μετὰ τοξίδια ὡς ὦτα, ὡς εἰς τὸ ἡμέτερον παράδειγμα. Δὲν φαίνεται νὰ ἀπετέλεσε φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα καὶ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπαντᾷ καὶ ἐν συνθέσει. Εἰς τὴν παραλλαγὴν τῆς Ζάκρου τὸ ἕν τῶν ὠτων ἀπεδόθη δυσαναλόγως μεγαλύτερον. Ἀμφίβολα παραδείγματα ἀπαντοῦν εἰς λίθινον σκεῦος ἐξ Ἀποδοῦλου Ρεθύμνης καὶ ἐν εἰς τὰς πινακίδας τῶν Ἀρχανῶν. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 63, σπάνιον καὶ γνωστὸν μόνον ἐκ τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐξ ἑξ παραδειγμάτων, τῶν ὁποίων τὰ τέσσαρα συνοδεύουν τὸ προηγούμενον σημεῖον, ἀπαντᾷ ἐνταῦθα ἅπαξ εἰς παραλλαγὴν μετὰ τέσσαρα διάχωρα, ἀντὶ τῶν συνήθως τριῶν. Ἀπετελέσθη, ἐν ἀντιθέσει τῶν ἄλλων, ἐκ πολλῶν κεραίων εἰς σχετικῶς ἀνώμαλον, ἀλλὰ μᾶλλον καλλιγραφημένον σχῆμα. Τὸ κνωσιακὸν ἐπὶ πινακίδος — Brice IV, 3, εἰς τὸν INDEX ὡς χωριστὸν σημεῖον 142—, εἶναι προφανῶς τὸ αὐτό. Δὲν ὑπάρχουν ἐνδείξεις χρήσεώς του ὡς ιδεογράμματος. Δὲν ἀπαντᾷ ὡς σύνθετον. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 64, μᾶλλον σπάνιον καὶ γνωστὸν ἐκ δεκάδος παραδειγμάτων εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀπαντᾷ ἐνταῦθα δις εἰς ἀνάλογον, μᾶλλον καλλιγραφημένην, παραλλαγὴν. Ἀλλαχοῦ ἀπαντᾷ καὶ ὡς μέρος συνακόλουθον συνθέτου.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 65, πολὺ σπάνιον καὶ γνωστὸν μόνον ἐκ πέντε παραδειγμάτων, πάντων ἐξ Ἁγίας Τριάδος, καὶ μὴ ἀπαντῶν ἐν συνθέσει, ἐμφανίζεται ἐνταῦθα εἰς ἕν καὶ μόνον παράδειγμα—*πινακ. 17*—καταληκτικόν, ὡς εἰς τὰ τρία ἐκ τῶν πέντε παραδειγμάτων τῆς Ἁγίας Τριάδος. Δὲν ἀποκλείεται ὅθεν νὰ ἐχρησιμοποιήθη καὶ ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα ἢ καθ' αὐτὸ ιδεόγραμμα. Ἡ παραλλαγή τῆς Ζάκρου ἐμφανίζεται μετὰ στρογγύλην ἀντὶ τριγωνικῆς λαβῆν, καὶ ταύτην κατὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν ἀντὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὡς εἰς τὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος παραδείγματα. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 67 δὲν φαίνεται νὰ εἶναι εἰς τὴν Ζάκρον τόσον σπάνιον ὅσον εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα — ἄγνωστον ἄλλοθεν, πλὴν ἐνὸς ἀμφιβόλου τῆς Φαιστοῦ — ὅπου ἀπαντᾷ εἰς εἰκοσάδα παραδειγμάτων τῆς τυποποιημένης μορφῆς τῆς αἰχμῆς μετὰ μακρὸν στέλεχος καὶ στρογγυλουμένην, γωνιουμένην ἢ ἀμφοτέρωθεν καμπυλουμένην πρὸς τὰ ἔσω κεφαλὴν. Ὡς σύνθετον ἀπαντᾷ ἐκεῖ μόνον μετὰ τὸ σημεῖον 2, ὡς εἰς τὸ παράδειγμα τῆς *πινακίδος 11β-3β* τῆς Ζάκρου, τὸ ὁποῖον δέον νὰ μὴ ἐκληφθῆ ὡς σημ. 42+2. Ποικίλαι εἶναι αἱ παραλλαγῆαι εἰς τὴν Ζάκρον, ὅπου ἅπαξ μόνον—*πινακ. 14β*—ἐμφανίζεται ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα, παλίμψηστον, ἐνῶ εἶναι, ὡς φαίνεται, ἐπανειλημμένη ἢ τοιαύτη χρῆσις εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα.

Ἐκ τῶν ἔνδεκα παραδειγμάτων τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου τὰ τέσσαρα εἶναι σύνθετα. Ἄπαντᾶ καὶ μὲ μακρὸν ἐνίοτε, διεσπασμένον εἰς δύο τμήματα, στέλεχος καὶ μὲ βραχὺ καὶ αἰ καμπύλαι τῆς αἰχμῆς εἴτε ἀφίστανται τοῦ κεντρικοῦ στελέχους εἴτε κυρτούμεναι συμπλησιάζουν—εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ φωνογράμματος-ἰдеоγράμματος καὶ ἐνοῦνται— μὲ ἀποτελεσμα νὰ προσομοιάζῃ τὸ σημεῖον μὲ φύλλον κισσοῦ. Εἰς ἓν παράδειγμα— τὸ τῆς πινακ. *H β*—τὸ μακρὸν στέλεχος φθάνει μόνον μέχρι τῶν συμπλησιαζόντων καὶ σχεδὸν παραλλήλων ἄκρων τῆς αἰχμῆς, παρεχομένης οὕτω ἐντυπώσεως φύλλου μὲ μακρὸν μίσχον. Γενικῶς παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ τάσις καλλιγραφικῆς ἀποδόσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἐμφανῆς καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 68 τὰ ὀλίγα γνωστὰ ἐκ τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος παραδείγματα — μία δεκάς περίπου καὶ ἄλλη ὡς παράθεμα συνθέτου — ἀπαντοῦν εἰς πολὺ τυποποιημένας παραλλαγάς, γωνίας μὲ τὸ ἓν κυρτὸν σκέλος διατεμνόμενον ὑπὸ καθέτου κεραίας, ἐνίοτε μὲ δύο μικρὰ γραμμίδια εἰς τὸ κάθετον στέλεχος καὶ ἓν εἰς τὸ διασταυρούμενον. Τὸ μόνον ἀπαντῶν εἰς πινακίδα τῆς Ζάκρου—τῆς πινακ. *I α*—εἶναι καλλιγραφημένον μὲ ἐλαφρὰν κύρτωσιν τοῦ κατακορύφου στελέχους καὶ μὲ δυναμικὴν καμπὴν τοῦ πλαγίου, διασταυρουμένου κατακορύφως ὑπὸ ἄλλου· δύο μικρὰ φυλλόμορφα ἐκβλαστήματα εἰς τὴν ἄνω ἀπόληξιν τοῦ κατακορύφου στελέχους ὑποκαθιστοῦν ἴσως τὰ δύο γραμμίδια τύπων τινῶν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κυρίως εἰς τὰ παραθέματα τῶν συνθέτων. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 69, τοῦ ὁποίου μόνον πέντε ἕως ἕξ παραδείγματα εἶναι γνωστὰ ἐκ πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῶν διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένων κυπέλλων τῆς Κνωσοῦ καὶ ἐνεπιγράφου σφραγιδολίθου ἐπίσης ἐκ Κνωσοῦ, ἀπαντᾶ ἐνταῦθα εἰς δύο παραδείγματα μᾶλλον βέβαια. Ἀλλαχοῦ ὁ τύπος εἶναι ὁ τῆς ἀπλῆς καμπύλης, ἐνίοτε συνοδευομένης ὑπὸ στιγμῆς ἢ γραμμίδιου κατὰ τὸ κέντρον. Ἐνταῦθα ἢ μία παραλλαγή ἐμφανίζεται μὲ καμπυλωμένην κεραίαν διασταυρουμένην ὑπὸ λοξῆς γραμμῆς, εἰς τὴν δευτέραν βραχὺ τόξον τέμνεται ὑπὸ μικρᾶς ὀριζοντίας. Τὸ σημεῖον ἀπαντᾶ, φαίνεται, μόνον ὡς συλλαβόγραμμα. Τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 72, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὰ περὶ τὰ τριάκοντα παραδείγματα, ὄχι πάντα ἀσφαλῆ καὶ ἱκανῶς μεταξύ των παραλλάσσοντα, ἐκ τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῶν πρωτογραμμικῶν πινακίδων καὶ δισκίων τῆς Φαιστοῦ καὶ ἕξ ἐνεπιγράφων σκευῶν τῶν περιοχῶν Κνωσοῦ καὶ Παλαικάστρου, ἐμφανίζεται ἐνταῦθα εἰς τέσσαρα παραδείγματα, τῶν ὁποίων τὰ δύο — τῆς πινακίδος *I3 α* — φαίνονται ἀσφαλῆ. Τὸ εἰς σχῆμα 2 σημεῖον ἀπετελέσθη ἐκ γραμμίδιων, προστεθείσης κατὰ τὸ μέσον μικρᾶς καμπυλωμένης κεραίας· εἰς τὸ ἓν τῶν δύο ἢ βάσις ἀπετελέσθη ἐκ δύο γραμμίδιων. Τῶν ἄλλων δύο παραδειγμάτων τὸ ἓν ἐλάχιστα διεσώθη, τὸ ἕτερον στερεῖται τῆς ἄνω καμπυλώσεως ἀλλ' ἐμφανίζει ἐντονώτερον τὸ καμπύλον προσάρτημα τοῦ μέσου. Εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα ἐμφανίζεται καὶ ὡς παράθεμα συνθέτου, ἀλλὰ δὲν ἀνεγνωρίσθη, ἐκληφθὲν ὡς ἀριθμητικὸν Lm 23.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 74 εἶναι ἐκ τῶν λίαν πολυχρήστων καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς, ὅπου εἶναι γνωστὸν ἕξ ὀγδοήκοντα τοῦλάχιστον παραδειγμάτων. Ἐνταῦθα ἐμφανίζεται εἰς εἴκοσι παραδείγματα, τῶν ὁποίων τέσσαρα σύνθετα καὶ ἓν εἰς τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ δευτερεῦον στοιχεῖον συνθέτου. Ὡς σύνθετον ἐμφανίζεται καὶ εἰς δύο περιπτώσεις εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Ὁ τύπος ἀλλαχοῦ εἶναι πολὺ ἀπλοῦς καὶ τυποποιημένος καὶ ἐνίοτε δυσκόλως διακρίνεται τοῦ σημείου 59, τοῦ ὁποίου μόνον κάμπτε-

ται γωνιουμένη πρὸς τὰ ἔσω ἢ ἀκραία ἄνω κεραία. Ἡ πυκνὴ χρῆσις εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πινακίδα — ἑπτὰ παραδείγματα εἰς τὴν *πινακ. 6*, πέντε εἰς τὴν *πινακ. 9* — θὰ ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ ἐκ τῆς χρήσεώς του ὡς φωνογράμματος-ιδεογράμματος· ἴσως ὁμως νὰ προέρχεται καὶ ἐκ τῆς συχνῆς ἐπαναλήψεως λέξεων μὲ τὸ αὐτὸ συλλαβόγραμμα. Τὸ αὐτὸ ὁμως δὲν παρατηρεῖται εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀσυγκρίτως περισσότεραι. Τὸ σημεῖον ἀλλαγῆς ἐμφανίζει ἐλαχίστας παραλλαγὰς, τῶν ὁποίων ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ εἰς ἀνοικτὸν σχῆμα, ἄνευ καθέτων ἢ λοξῶν ἀπολήξεων, εἰς τρία ἢ τέσσαρα παραδείγματα. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἓν μόνον τοιοῦτον παράδειγμα — εἰς τὴν *πινακίδα 13β*. Καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ τάσις καλλιγραφῆσεως τῶν σημείων μὲ τὴν σύνθεσιν καμπυλῶν κοίλων ἢ κυρτῶν, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς κατακορύφους κεραίας, ἀποτελεσθεῖσας ἐνίστε ἐκ δύο καμπυλῶν.

Τὸ **σημεῖον 75** εἶναι ἐκ τῶν σπανίων, γνωστὸν μόνον ἐκ δωδεκάδος, ὄχι πάντοτε ἀσφαλῶν, παραδειγμάτων ἐκ διαφόρων περιοχῶν. Τὸ μόνον παράδειγμα τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου εἶναι τοῦ κοινοῦ τύπου μὲ τὰς τρεῖς κάτω κεραίας, ἀντὶ τοῦ ἀρχαικωτέρου μὲ τέσσαρας, ἔχει ὁμως ὡς ταῦτα τὸ ὑπεράνω διάχωρον ἱκανῶς εὐρύ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει εἰς τὰ λοιπὰ παραδείγματα. Ὑπάρχει ἡ ὑποψία ὅτι τὸ σημεῖον ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα, δι' ὃ εἶναι συχνὰ καταληκτικόν. Εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα ἀπαντᾷ καὶ ὡς παράθεμα συνθέτου.

Τὸ **σημεῖον 76** τῆς κεφαλῆς τοῦ δελφίνου εἶναι ἐκ τῶν πολυχρήστων, γνωστὸν ἐκ πενηκοντάδος παραδειγμάτων ἄλλοθεν καὶ ἐκ δεκαεπτὰ τῶν πινακίδων Ζάκρου· εἰς ὀλίγα μόνον παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀλλ' ἰδίως εἰς παραδείγματα ἐπιγραφῶν χαρακτῶν ἐπὶ τελετουργικῶν σκευῶν τῆς Κνωσοῦ, τοῦ Ἀποδοῦλου καὶ τοῦ Παλαικάστρου, διακρίνεται καλῶς ἡ κεφαλὴ, ἐνῶ εἰς τὰ λοιπὰ παραδείγματα, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνα τῆς περιοχῆς Κνωσοῦ — πινακίδες Ἀρχανῶν — ἀπεδόθη λίαν σχηματικῶς καὶ κατὰ τρόπον ἐνίστε δυσαναγνώριστον. Αἱ παραλλαγὰι τῆς Ζάκρου εἶναι μεταξὺ τῶν ἀκριβεστέρων καὶ μᾶλλον παραστατικῶν, λόγῳ τῆς καλλιγραφῆσεως τῶν σημείων, συνήθως μὲ ὠραίας καὶ τολμηρὰς καμπύλας καὶ σαφῆ δῆλωσιν διὰ μικροῦ τόξου καὶ κυκλίσκου, στιγμῆς ἢ μικρᾶς κεραίας τοῦ ὀφθαλμοῦ. Εἰς ἓν παράδειγμα — τῆς *πινακίδος 1α* — ἡ κατακόρυφος ἐλαφρῶς καμπυλουμένη κεραία ἐκοσμήθη διὰ δύο φυλλαρίων, ὡς τὸ σημεῖον 68 τῆς αὐτῆς πινακίδος. Εἰς τὴν *πινακίδα 11α-3α* τὸ κατακόρυφον στέλεχος ἀπεδόθη εὐθύ, ἐνῶ ἡ ἄλλη καμπύλη συνεστράφη ὑπερβαλλόντως καὶ εὐρέως ὥστε τὸ κάτω ἄκρον νὰ ἐξέχη καμπυλούμενον πέραν τοῦ ρύγχους. Εἰς τέσσαρας ἕως πέντε περιπτώσεις τὸ σημεῖον ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν γραμμιδίων καὶ οὕτω ἔχασε τὴν πλαστικότητά του. Εἰς δέκα ἢ ἕνδεκα ἄλλας περιπτώσεις συνετέθη ὡς δευτερεῦον στοιχεῖον συνθέτου, κατὰ τὸ πλεῖστον σαφῶς ἀναγνωριζόμενον. Ἐν συνθέσει μετὰ τοῦ σημείου 89 ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὰς πινακίδας ἐξ Ἁγίας Τριάδος. Τὸ σημεῖον συναντᾶται εἰς διαφόρους θέσεις τῶν λέξεων καὶ δὲν ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι ἐχρησιμοποιήθη καὶ ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα ἢ καθ' αὐτὸ ἰδεόγραμμα.

Τὸ **σημεῖον 77**, σαφῶς διακρινόμενον τοῦ σημείου 100 — ἄκρας χειρὸς — ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον ὑπάρχει ἀναδίπλωσις ὑπὸ τὰς τρεῖς συνήθως μικρὰς κεραίας καὶ ἐπέκτασις τῆς ὀριζοντίας μὲ μικρὰν κεραίαν ὑπὲρ τὸ ἄκρον ταύτης, πλὴν πολὺ ὀλίγων περιπτώσεων καθ' ἃς εἶναι δύσκολον νὰ ἀποφανθῆ τις ποῖον τῶν δύο σημείων

πρόκειται, είναι ἐκ τῶν μετρίως χρησιμοποιουμένων, ἀπαντῶν ἔξω τῆς Ζάκρου εἰς τριακοντάδα παραδειγμάτων καὶ ἐνταῦθα δώδεκα — τὰ δύο ἐπὶ τοῦ *πίθου 2* —, τῶν ὁποίων δύο μὲ περισσοτέρους τῶν τριῶν ὀδόντας. Τὸ στέλεχος ἀπεδόθη πανταχοῦ πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν, ὡς εἶναι σὺνήθης καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου ὁμως ὑπάρχουν καὶ δύο παραδείγματα μὲ τὸ στέλεχος κατὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν καὶ ἐν ὑπὸ τὸν δεῦτερον ἐκ τῶν τεσσάρων ὀδόντα. Τὸ κάθετον στέλεχος εἰς τὰ παραδείγματα τῆς Ζάκρου εἴτε ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ πρώτου ὀδόντος εἴτε, συνηθέστερον, ἀπεδόθη διὰ χωριστῆς κεραίας ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἢ θλαστῶς. Καὶ ἐνταῦθα ἐμφανῆς εἶναι ἡ τάσις καλλιγραφῆσεως τοῦ σημείου, τὸ ὁποῖον ἀλλαχοῦ ἐμφανίζεται πρόχειρον καὶ τυποποιημένον. Δὲν ὑπάρχει ἔνδειξις χρήσεως τοῦ σημείου ὡς φωνογράμματος ἢ ἰδεογράμματος. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπαντᾷ καὶ ὡς μέρος συνθέτων. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **78** εἶναι ἐκ τῶν πολυχρήστων, γνωστὸν ἐκ τῶν ἄλλων περιοχῶν ἐκ πεντηκοντάδος παραδειγμάτων καὶ ἐκ Ζάκρου ἐκ δεκαεπτὰ. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος συνήθης εἶναι ὁ τυποποιημένος ἀπλοῦς ὡς διαβήτης μὲ εὐθέα ἢ κυρτὰ σκέλη τύπος. Ἡ μὲ γραμμίδιον ἢ μὲ κοκκίδα μεταξὺ τῶν σκελῶν παραλλαγή μόλις ἐκεῖ ἀπαντᾷ, ἐνῶ εἶναι συνήθης εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Κνωσοῦ καὶ τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης. Εἰς τὴν Ζάκρον ὑπάρχουν πολλαὶ παραλλαγαί, ἅπασαι μὲ πρόσθετον μεταξὺ τῶν σκελῶν στοιχείον: εἰς τρία παραδείγματα λοξὸν γραμμίδιον ὑπὸ τὴν κορυφήν, εἰς τρία, ὧν δύο τοῦ *πίθου 2*, ὡς μικρὰ θλαστὴ γωνία ὑπὸ ταύτην, εἰς ἓν ὡς μικρὰ κρεμαμένη γλωσσίς, εἰς ἄλλα δύο ὡς κεραία αἰωρουμένη μεταξὺ τῶν σκελῶν, εἰς τὰ λοιπὰ τέλος ὡς μακρὰ διχοτόμος — εἰς τὴν *πινακίδα 6a* ἀποτελεσθεῖσα ἐκ γραμμιδίων. Τὰ σκέλη εἶναι καμπύλα, πλὴν ἐν τῆς *πινακίδος 12* — ἐν καμπύλον καὶ ἐν εὐθὺ — καὶ δύο τῆς *πινακίδος 14* — καὶ τὰ δύο μὲ εὐθέα σκέλη. Ἐμφανῆς εἶναι ἡ τάσις καλλιγραφῆσεως. Δὲν ὑπάρχουν ἔνδειξεις ὅτι τὸ σημεῖον ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ἰδεόγραμμα, παρὰ μόνον εἰς τὴν *πινακίδα 14*. Δὲν ἐμφανίζεται ἐν συνθέσει. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **79**, γνωστὸν μόνον ἐκ δεκάδος παραδειγμάτων τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς λίαν τυποποιημένην μορφήν, ἀνεγνωρίσθη εἰς τέσσαρα παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου, ὅπου ὁμως μόνον εἰς τὸ ἐν τούτων — *ἀπόσπ. f* — ἡ ἀναδιπλουμένη καμπύλη τέμνει τὴν κορυφήν τοῦ μὲ δύο σκέλη σώματος — εἰς τὸν *INDEX* ἐτέθη ὡς χωριστὸν σημεῖον, ἀριθ. 139· εἰς τὸ τῆς *πινακίδος 1a* ἡ ἀναδίπλωσις γίνεται κατὰ τὴν κορυφήν καὶ τὸ μεταξὺ γραμμίδιον εἶναι προφανῶς μέρος ταύτης· τὴν διχοτόμον ἀντικατέστησε μικρὰ καμπύλη κεραία. Εἰς τὰ δύο παραδείγματα τῆς *πινακίδος 8* ἀντὶ τῆς ἀναδιπλουμένης καμπύλης ὑπάρχει κατὰ τὴν κορυφήν κυματιστὴ ὡς περισπωμένη γραμμὴ. Προφανῶς ὁμως δὲν πρόκειται περὶ ἄλλου νέου, ἄλλοθεν ἀγνώστου, σημείου. Πρόκειται περὶ συλλαβογράμματος, τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται νὰ ἀπαντᾷ ὡς μέρος συνθέτου. Ἡ τάσις καλλιγραφῆσεως εἶναι καὶ ἐνταῦθα ἐμφανῆς. Ἀρχικῶς ἐνομίσθη ὅτι σημεῖον τῆς *πινακίδος 10a* ἀπέδιδε τὸ ἐκ πολὺ ὀλίγων παραδειγμάτων, ἐν μέρει ἀμβόλων, γνωστὸν σ η μ ε ἰ ο ν **80**. Ἀπεδείχθη τελικῶς ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ σημείου 98 — πτηνοῦ — ἀποδοθέντος εἰς κατακόρυφον θέσιν, ὡς ἐπὶ τῆς *πινακίδος* τοῦ Παλαικάστρου *Brice IV, 5*. Ἐκ τῶν δέκα περίπου παραδειγμάτων τοῦ *INDEX Raison - Pore* ἐν, τῆς *πινακίδος 113* τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἶναι ἀσφαλῶς τὸ 103 κύπελλον. Τὸ τῆς *πινακίδος* τῆς Φαιστοῦ εἶναι μᾶλλον ἰδεόγραμμα κεφαλῆς ταύρου. Τὰ δύο τῆς *πινακίδος* τοῦ

Παλαικάστρου είναι τὰ σημεῖα 27 καὶ 98 καὶ τὸ τοῦ σφραγιδολίου ἐκ Κνωσοῦ — Brice V 12 — τὸ σημεῖον 32.

Τὸ σημεῖον 82 εἶναι ἐκ τῶν πολυχρήστων, γνωστὸν ἐκ τεσσαρακοντάδος παραδειγμάτων ἐκ τῶν ἄλλων περιοχῶν καὶ ἐκ δεκατεσσάρων παραδειγμάτων, τῶν ὁποίων τὰ τρία σύνθετα, ἐκ τῆς Ζάκρου. Ὡς σύνθετον ἐμφανίζεται καὶ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ εἰς ἓν παράδειγμα ἐκ Κέας. Ἡ τυποποιημένη μορφή εἶναι μὲ δύο πλάγια γραμμῖδια μεταξὺ τῶν τριῶν σκελῶν — εἰς πίθους τῆς Κνωσοῦ μὲ τέσσαρα —, ἐνῶ εἰς ἀπλοποιημένα παραδείγματα τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν ἐμφανίζεται παραλλαγή μὲ δύο σκέλη μόνον καὶ ἄνευ τῶν γραμμιδίων — ἐν μὲ τρία σκέλη, τῶν ὁποίων τὸ μέσον αἰωρούμενον. Εἶναι ἐμφανὲς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων παραδειγμάτων καὶ ἐκ τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου, ὅτι τὸ σημεῖον συνήθως ἐπέχει θέσιν φωνογράμματος-ιδεογράμματος, ἴσως μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς ἐπιγραφὰς τοῦ συστήματος Β — σημ. 131 —, δηλαδὴ τὴν τοῦ οἴνου. Τοῦτο ὁμῶς δὲν σημαίνει ὅτι δὲν χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς συλλαβόγραμμα, ὡς φαίνεται ἐξ ὠρισμένων συμπλεγμάτων καὶ ἴσως ἐκ τῶν συνθέτων. Ἡ τυπικὴ μορφή τῶν παραλλαγῶν τῆς Ζάκρου εἶναι ἢ μὲ τὰ πλάγια γραμμῖδια ἀριστερόστροφα, μόνον εἰς ἓν παράδειγμα δεξιόστροφα, ἐνῶ τὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι σχεδὸν πάντα δεξιόστροφα. Τὰ σημεῖα τῆς Ζάκρου συχνὰ ἀπετελέσθησαν ἐκ περισσοτέρων μικρῶν κεραιῶν, αἱ ὁποῖαι μὲ τὰς καμπυλότητάς των προσέδωσαν ἐντύπωσιν μᾶλλον καλλιγραφικῆς γραφῆς. Τοῦ σημεῖου 84, τοῦ ὁποίου ὀλίγα μόνον εἶναι γνωστὰ ἄλλοθεν παραδείγματα — τὰ δύο τοῦ INDEX Raison - Pope εἶναι τὸ σημεῖον 48 καὶ τὰ δύο τῶν τραπεζῶν τοῦ Ψυχροῦ καὶ τῆς Πρασᾶς καὶ τοῦ κοχλιαρίου τοῦ Τρούλλου εἶναι λίαν ἀμφίβολα, ἐνῶ γίνεται ἐνίοτε σύγχυσις τοῦ σημείου αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναλόγου πως 93 —, ὄχι πάντως περισσότερο τῆς εἰκοσάδος, ἀπαντοῦν ἐνταῦθα τρία παραδείγματα εἰς παραλλαγὰς ἐν μέρει ἤδη γνωστάς, μετὰ θηλειῶν εἰς τὰ ἄκρα τῶν διασταυρουμένων καμπυλῶν καὶ τὰ δύο ὀριζόντια γραμμῖδια—*πινακ. 1a*—, μετὰ μιᾶς μόνον θηλειᾶς ἐνούσης τὰς δύο καμπύλας, ἐπίσης μὲ τὰ δύο γραμμῖδια—*πινακ. 12a*—, τέλος εἰς ὁμοίαν παραλλαγὴν, μὲ τὴν θηλειᾶν ὁμῶς ἐνουμένην μὲ τὸ ἄκρον τῆς κατακορύφου κεραιᾶς, ὡς εἰς τὴν πινακίδα 19 τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀλλὰ μὲ τρία ἀντὶ δύο γραμμῖδια. Πᾶσαι αἱ παραλλαγὴ εἶναι περισσότερο καλλιγραφημέναι παρ' ἄλλαχού. Δὲν εἶναι πανταχοῦ τὸ σημεῖον καταληκτικὸν καὶ δὲν ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου δὲν ἐμφανίζεται ὡς μέρος ἢ παράθεμα συνθέτου, ὡς εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα.

Τὸ σημεῖον 85 τοῦ ζυγοῦ εἶναι ἀπὸ τὰ ὄχι πολὺ συχνὰ ἀπαντῶντα καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν περιοχῶν μόνον εἰκοσὰς παραδειγμάτων εἶναι γνωστῆ, ἐνῶ ἐκ τῆς Ζάκρου ἔχομεν δύο παραδείγματα καταληκτικά, ὡς σχεδὸν εἶναι πάντα τὰ ἄλλα παραδείγματα. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη μᾶλλον ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα ἢ καὶ ὡς καθ' αὐτὸ ιδεόγραμμα, ἐκφράζον τὴν ζύγισιν ἢ τὸ βάρος. Πανταχοῦ ἐμφανίζεται εἰς λίαν σχηματικὴν μορφήν καὶ μόνον εἰς δύο παραδείγματα — ὄσειδης λίθος τῆς Σητείας καὶ ἐνεπίγραφον σκεῦος τῆς Κνωσοῦ — ἐμφανίζει λαβὴν μὲ ὀριζόντιον στέλεχος. Εἰς τὸ παράδειγμα τῆς *πινακίδος 10a* τῆς Ζάκρου ἢ λαβὴ ἀπετελέσθη ἐκ δύο ἀντινώτων μικρῶν καμπυλῶν, καὶ τὸ σημεῖον στερεῖται τοῦ καθέτου στελέχους, ὡς συμβαίνει μόνον εἰς τὰ παραδείγματα τῶν μνημονευθέντων λιθίνων ἀντικειμένων. Ἡ καμ-

πύλωσις τῶν γραμμῶν εἰς τὰς δύο παραλλαγὰς ὀφείλεται εἰς τὴν καθολικὴν τάσιν πρὸς καλλιγράφησιν. Οὐδαμοῦ ἐμφανίζεται τὸ σημεῖον ἐν συνθέσει. Τὸ **σημεῖον 86** εἶναι καὶ ἀλλαχοῦ σπάνιον καὶ ἐνταῦθα ἐμφανίζεται μόνον δις εἰς δύο διαφόρους παραλλαγὰς, προσομοιαζούσας μὲν εἰς γνωστὰ ἄλλοθεν παραδείγματα, ὅμως μὲ ἰδιότυπον μορφήν: ἡ μία εἶναι ὡς κατάστικτος πλατυνομένη πρὸς τὰ ἄνω πινακίς, μὲ τὴν ἄνω πλευρὰν ἐλαφρῶς καμπύλην, τὴν κάτω μὲ ἰσχυρὸν κοίλωμα εἰς τὸ ὁποῖον εἰσχωρεῖ τὸ στέλεχος· ἡ γραμμὴ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς προεκτείνεται εἰς κεραίαν. Τὰ περισσότερον προσεγγίζοντα εἶναι τὰ τῶν πινακίδων 103 καὶ 121 τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἡ παραλλαγή τῆς πινακίδος 13a εἶναι φυλλόμορφος, ὡς τῆς πινακίδος 90 ἐξ Ἁγίας Τριάδος, ἀλλὰ μὲ τὴν κάτω πλευρὰν κυρτουμένην. Ἐμφανὴς πάλιν εἶναι ἡ προσπάθεια καλλιγραφίσεως. Τὸ σημεῖον εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων — ὄχι εἰς τὰς τῆς Ζάκρου — εἶναι καταληκτικόν, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν ἀσφαλεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα καὶ δὲν συναντῶνται ἐπίσης σύνθετα μὲ τὸ σημεῖον αὐτό.

Τὸ **σημεῖον 88** εἶναι ἐκ τῶν σπανίων καὶ δὲν εἶναι πάντοτε εὐχερῶς ἀναγνωρίσιμον, τὰ δύο ὅμως παραδείγματα τῆς Ζάκρου, τὸ ἐν ἐπὶ πινακίδος καὶ τὸ ἄλλο ἐπὶ πίθου, εἶναι ἀσφαλῆ καὶ ἀμφοτέρω ἀριστερόστροφα· ἐκ τῆς δεκάδος τῶν ἄλλοθεν γνωστῶν μόνον δύο εἶναι δεξιόστροφα. Τὸ πρῶτον ἀπετελέσθη ἐκ γραμμιδίων, ἀλλ' εἰς κανονικὴν μορφήν, τὸ ἕτερον — τοῦ πίθου 2 — ἐσχηματίσθη, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα του, διὰ πολὺ λεπτῶν γραμμῶν. Τρίτον παράδειγμα, δεξιόστροφον αὐτό, ἀπετέλεσε τὸ κύριον μέρος συνθέτου, σχηματισθὲν καλλιγραφικῶς διὰ τολμηρῶν καμπυλῶν, μὲ προεξέχουσας πρὸς τὰ ἄνω τὴν κατακόρυφον κεραίαν. Ἀλλαχοῦ ἐβεβαιώθη σύνθετον μετ' αὐτοῦ. Ὁ πρὸς ἀριστερόστροφον Α προσομοιάζων τύπος ἀποδίδει, ὡς φαίνεται ἐκ συγκρίσεων ομάδων, τὸ αὐτὸ σημεῖον, ἀλλ' ἀπαντᾷ κυρίως ἐπὶ ἐπιγραφῶν ἀρχαϊκώτερον, ἐπὶ λιθίνων τελετουργικῶν σκευῶν τῆς περιοχῆς Κνωσοῦ καὶ τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης (καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κόφινου). Τὸ σημεῖον 88 εἶναι συνηθέστατον ἐπὶ σφραγισμάτων (διακόσια περίπου παραδείγματα).

Τὸ **σημεῖον 89**, κλαδίου ἢ μαστιγίου, εἶναι σπάνιον, ἀπαντῶν μόνον εἰς δεκάδα παραδειγμάτων καὶ εἰς εἰκοσάδα ὡς σύνθετον, εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα κυρίως· εἰς τὸν INDEX Raison - Pore ἐθεωρήθη ὡς ἀποκλειστικῶς φωνόγραμμα-ἰδεόγραμμα. Τὰ δύο παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου ἀποτελοῦν δύο διαφόρους παραλλαγὰς, τὸ ἐν εἶναι δεξιόστροφον, μὲ τὰ γραμμίδια κυρτά, παράλληλα καὶ ἀπεσπασμένα τοῦ κυρίου, κατὰ τὸ ἄκρον του κυρτοῦ, στελέχους, τὸ ἄλλο εἶναι ἀριστερόστροφον, προσομοιάζον μᾶλλον πρὸς μαστίγιον λόγῳ τῆς πλαγίας διανοίξεως τῶν κεραιῶν, τῶν ὁποίων ἡ μεσαία εἶναι ἐφωδιασμένη μὲ γραμμίδια. Δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀπετέλεσαν φωνογράμματα-ἰδεογράμματα, ἀφοῦ τὸ ἐν εἶναι ἀρχικὸν ἐπικεφαλίδος, τὸ δεύτερον μᾶλλον καταληκτικόν. Ἡ μὲ πολλὰ σημεῖα σύνθεσις του εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τὸ ὅτι παραλλήλως ἀποδίδεται μεμονωμένον ἢ καταληκτικόν εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης. Ἐνταῦθα τὰ σημεῖα ἀπεδόθησαν μετ' ἐπιμελείας καὶ σχεδὸν καλλιγραφικῶς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τυποποιημένην καὶ ὁμοιόμορφον ἀπόδοσιν τοῦ σημείου εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ **σημεῖον 90**, λίαν σπάνιον καὶ ἀπαντῶν εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος μόνον δεκάκις, μὲ τὰ πέντε παραδείγματα εἰς τὴν πινακίδα 123, ἐμφανίζεται ἐνταῦθα εἰς τρία παραδείγματα, τὰ δύο τῆς πινακίδος

11α-3α, εἰς θέσεις, ὡς εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς Ἁγίας Τριάδος, καθιστώσας μᾶλλον πιθανὴν τὴν χρῆσίν του ὡς ἰδεογράμματος. Ἡ τυποποιημένη μορφή εἶναι ἡ τοξοειδής, στρογγύλη ἢ γωνιουμένη, μὲ διαχώρισμα κατὰ τὸ μέσον, ἴσως προελθοῦσα ἐκ τοῦ τόξου. Εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου μόνον εἰς τὸ ἐν παράδειγμα ὑπάρχει μικρὰ κεραία διασταυροῦσα ἐγκαρσίως τὸ κατακόρυφον στέλεχος· εἰς τὰ ἄλλα δύο, μὲ διάφορον ἔντασιν τοῦ τόξου ἀποδοθέντα, τὰ ἄκρα τοῦ ὁποίου διασταυρῶναι ἢ νευρά, δὲν ἀπεδόθη ἢ ὀριζοντία κεραία, ἀλλ' ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου, ὡς ἀποδεικνύει ἢ σύγκρισις μὲ τὴν πρώτην παραλλαγὴν. Τάσις καλλιγραφῆσεως ὑπάρχει καὶ ἐνταῦθα. Τὸ σημεῖον δὲν ἐμφανίζεται ὡς σύνθετον. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 91 εἶναι ἐκ τῶν μετρίας χρήσεως, ἐνταῦθα ἀπαντῶν τετράκις, δις ὡς σύνθετον καὶ ἅπαξ ὡς παράθεμα συνθέτου, ἀλλαχόθεν ὁμως γνωστὸν ἐκ τριακοντάδος παραδειγμάτων, σχεδὸν πάντων τυποποιημένων καὶ προχείρως ἀποδοθέντων μὲ διάφορον βαθμὸν στρογγυλότητος καὶ μὲ ποικίλλοντα ἀριθμὸν περιεχομένων κοκκίδων ἢ γραμμιδίων, ἀπαντῶντων καὶ εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου. Ἀμφίβολος, καίτοι ὄχι ἀπίθανος, εἶναι ἡ σύνθετος μορφή τοῦ *δισκίου* (*HR*) τῆς Ζάκρου, ἐκ τῶν παλαιῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Hogarth. Δύσκολος ὁμως θὰ ἦτο ἡ ἀνεύρεσις ἄλλης ἐρμηνείας. Ἡ χρησιμοποίησις του ὡς παραθέματος συνθέτου, ὡς εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν τῆς Ζάκρου, ὅπου ἐπαναλαμβάνεται δις, ἐμφανίζεται εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς δεκάδα παραδειγμάτων. Δὲν ὑπάρχουν ἀσφαλεῖς ἐνδείξεις διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ σημείου καὶ ὡς φωνογράμματος-ἰδεογράμματος.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 92 τοῦ κλάδου εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον πολυχρήστων, ἀπαντῶν ἀλλαχού εἰς ἑκατοντάδα παραδειγμάτων, εἰς δὲ τὴν Ζάκρον εἰς ὀκτώ παραδείγματα, τῶν ὁποίων ἀνὰ δύο εἰς τρεῖς πινακίδας. Ἡ τυποποιημένη μορφή ἀλλαχοῦ ἔχει ἀνὰ τρεῖς ἐγκαρσίας κεραίας ἐκατέρωθεν τοῦ στελέχους, αἱ ὁποῖαι συχνὰ ἀπεδόθησαν διὰ παραλλήλων διατεμνουσῶν τὸ στέλεχος γραμμῶν, μιᾶς δι' ἕκαστον ζεύγος. Σπανίως αἱ κεραῖαι εἶναι ἀνὰ δύο ἐκατέρωθεν καὶ ἔτι σπανιώτερον ἀνὰ τέσσαρες δι' ἀρχαϊκώτερα παραδείγματα κατὰ τὸ πλεῖστον χαρακτὰ ἐπὶ τελετουργικῶν σκευῶν ἢ καὶ εἰς ἄνισον ἀριθμὸν καὶ κατ' ἐναλλαγὴν κατὰ τὰς δύο πλευράς τοῦ στελέχους. Τὰ παραδείγματα τῆς Ζάκρου εἶναι μὲ δύο ἢ τρία ζεύγη κατὰ συζυγίαν ἢ κατ' ἐναλλαγὴν, ἀλλὰ πολὺ φυσικώτερον ἀποδοθέντα, εἰς μίαν δὲ περίπτωσιν — τῆς *πινακίδος 7α* — καὶ μὲ πρόσθετα παρατιθέμενα φύλλα ἢ κλαδία. Ἡ καλλιγραφικὴ τάσις ἐμφανίζεται καὶ πάλιν. Αἱ τὴν ρίζαν περιβάλλουσαι καμπύλαι τῶν δύο σημείων τῆς *πινακίδος 6* — ὅλως ἀσυνήθεις εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς Ζάκρου καὶ τῶν ἄλλων περιοχῶν — ἴσως δὲν εἶναι ἀπλῶς διακοσμητικά, ἀλλ' ἐμφαίνουσι σύνθεσιν μὲ τὸ σημεῖον 78, ὡς συμβαίνει εἰς ἄλλα σημεῖα, ὅπως τὸ 26 καὶ τὸ 95. Ἀλλαχοῦ δὲν ἐμφανίζεται ὡς μέρος συνθέτου. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 93, γνωστὸν ἐκ πεντηκοντάδος παραδειγμάτων ἄλλων περιοχῶν, ἀνεγνωρίσθη εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου εἰς ἑπτὰ παραδείγματα, τῶν ὁποίων τὰ τέσσαρα εἰς τὴν *πινακίδα 6*, εἰς δύο ἀνόμοια ζεύγη, ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν αὐτῆς. Τοῦτο ὀφείλεται ὄχι εἰς παραλλαγὴν τῆς φωνητικῆς ἀξίας τοῦ σημείου, ἀλλ' ἴσως εἰς διάφορον χεῖρα γραφέως, τὴν ὁποίαν ἀποδεικνύει καὶ πρόχειρος σύγκρισις τῶν γραφῶν τῶν πλευρῶν. Ἡ τυποποιημένη μορφή τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι ἢ τῆς καμπυλουμένης ράβδου συζευγνυομένης μὲ ὀριζοντίαν ἢ ἐγκαρσίαν κεραίαν ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται θηλειά, καταλήγουσα κάτω εἰς

δύο γραμμίδια. Προσομοιάζει με τὸ σημεῖον 65 τῆς Γραμμικῆς Β, τὸ ὁποῖον παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ἀνθρώπου κρατοῦντος ράβδου. Πολλάκις ἐγένετο σύγχυσις τοῦ σημείου τούτου με ἄλλα ἀπλᾶ ἢ σύνθετα, ὡς τοῦ 52+78, τοῦ 64, τοῦ 24 καὶ τοῦ 27. Τὰ δύο σημεία τῆς παραλλαγῆς τῆς *πινακίδος 6 a* εἶναι τοῦ κοινοῦ τύπου, με πολὺ μεγάλην θηλειάν καὶ διανοιγόμενα σκέλη· τὰ δύο ἄλλα παραδείγματα τῆς *πινακ. 6 β* με τὴν ἄνω κύρτωσιν τῆς ράβδου, τὴν ὑπὸ μορφήν ὀξείας γωνίας θηλειάν, τὰ παράλληλα σκέλη καὶ τὴν καταληκτικὴν κυματιστὴν κεραίαν, ἔχουν ἐν μέρει ἀντίστοιχα εἰς *πινακίδας* τῆς Ἁγίας Τριάδος—λ.χ. τὴν 123 β, 29, σφραγ. Βrice, CRET. V—καὶ τῆς Τυλίσου—Brice V 2. Διάφορος ἐρμηνεία τοῦ σημείου θὰ ἦτο δύσκολος. Ἡ παραλλαγή τῆς *πινακίδος 7 a* ἔχει ἄνω θλαστὴν τὴν κατακόρυφον κυρτὴν κεραίαν. Εἰς τὰ ἄλλα δύο παραδείγματα ἡ πρώτη κεραία ἀπετελέσθη ἐκ δύο κυρτῶν γραμμῶν καὶ ἄνω τῆς ὀριζοντίας ἢ θηλειᾶ ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἀναστροφῆς ὀξείας γωνίας, ἐνῶ εἰς ἄλλα τῶν Ἀρχανῶν, τῆς Κνωσοῦ, τῆς Τυλίσου καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος προσέλαβε τὴν μορφήν καθέτου μικρᾶς κεραίας, ἐνίστε καταληγούσης εἰς κοκκίδα. Ἡ παραλλαγή τῆς *πινακίδος 10 a* προσομοιάζει πολὺ πρὸς τὸ περιέργον σημεῖον τοῦ δισκίου Hogarth—Hk —, τὸ ὁποῖον ἠρμηνεύθη ἤδη ὡς σύνθετον 91+30. Γενικῶς τὰ σημεία ἐμφανίζουν τάσιν καλλιγραφίσεως. Τὸ σημεῖον δὲν ἀπαντᾷ ἐν συνθέσει καὶ δὲν φαίνεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα ἢ καθ' αὐτὸ ἰδεόγραμμα.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 95 τοῦ προσωπείου εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον πολυχρήστων καὶ ἀλλαχοῦ, ὁπόθεν εἶναι γνωστὰ πλεον τῶν ἐβδομήκοντα παραδειγμάτων, καὶ εἰς τὴν Ζάκρον, ὅπου εἶναι γνωστὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα παραδείγματα, τῶν ὁποίων τὰ τέσσαρα σύνθετα. Ὡς σύνθετον ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὰς *πινακίδας* τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐξαιρέσει ἐπὶ πρώιμων *πινακίδων* τῶν Μαλίων, ἐνθα ἀπαντᾷ με τὴν μορφήν τῆς κεφαλῆς τοῦ αἰλούρου καὶ τοῦ κωδωνοσχῆμου εἰδωλίου-προσωπείου, πρωτογραμμικῶν *πινακίδων* τῆς Φαιστοῦ με τὴν μορφήν τῆς κεφαλῆς τοῦ αἰλούρου καὶ χαρακτῶν λιθίνων σκευῶν τῆς Κνωσοῦ, τοῦ Ἀποδούλου, τοῦ Παλαικάστρου καὶ τοῦ Κόφινα, ὡς ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἐκ πολυτίμου μετάλλου πελέκεων τοῦ Ἀρκαλοχωρίου, ὅπου πάλιν ἐμφανίζεται ἡ κεφαλὴ τοῦ αἰλούρου, τὰ λοιπὰ παραδείγματα, κυρίως ἐκ τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἶναι τυποποιημένα εἰς στρογγύλον ἢ πρὸς τὰ κάτω πεπλατυσμένον ἀπιοειδὲς σχῆμα, με δύο κοκκίδας ὡς ὀφθαλμούς, συχνὰ κάθετον κεραίαν ὡς ρίνα καὶ δύο μικρᾶς κεραίας ἢ τριγωνικὰ ἢ ἔλλειπτικὰ προσαρτήματα ὡς ὦτα. Ἐνίστε λείπουν ἐν ἡ δύο ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ στοιχεῖα. Εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου ἡ ἀπόδοσις εἶναι ἐπιμελεστέρα, συχνὰ με τάσεις καλλιγραφίσεως. Μόνον εἰς τὰ δύο παραδείγματα τῆς *πινακίδος 9* ἀπεδόθησαν σχηματικῶς, με μίαν μικρὰν κεραίαν ἐσωτερικῶς καὶ με ὀριζοντίαν γραμμὴν κάτω τῆς βάσεως, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται καὶ εἰς δύο ἢ τρία παραδείγματα τῆς Ἁγίας Τριάδος—*πινακ. 110, 146 καὶ 52*—καὶ εἰς τὰ δύο παραδείγματα τῶν *πινακίδων 7 καὶ 12* τῆς Ζάκρου. Οἱ ὀφθαλμοὶ πανταχοῦ ἀπεδόθησαν δι' ὀριζοντίων ἢ καθέτων γραμμίδων ἢ καμπυλῶν καὶ μόνον εἰς δύο παραδείγματα—*πινακ. 17 a καὶ 18 β*—διὰ κοκκίδων. Ἡ κάθετος γραμμὴ τῆς ρινὸς συχνὰ λείπει. Εἰς ἐν παράδειγμα ἀπεδόθησαν τρεῖς κεραῖαι εἰς τὴν κορυφήν. Πανταχοῦ ἀλλαχοῦ, πλὴν τῶν μνημονευθέντων ἀπλοποιημένων παραδειγμάτων, τὰ ὦτα ἀπεδόθησαν φυσιοκρατικῶς καὶ εἰς ἐν παράδειγμα—τῆς *πινακ. 13 β*—ὑπ' αὐτὰ ὑπάρχουν πρόσθετοι κεραῖαι. Γενικὴ εἶναι ἡ τάσις καλλιγρα-

φήσεως. Εἰς τὸ σύνθετον σημεῖον τοῦ *πίθου 2* τὸ σημεῖον ἀπεδόθη τριγωνικόν, μὲ δύο ὀριζόντια τοξωτὰ ὄτα. Τὸ **σημεῖον 96** συμπίπτει μὲ τὸ 68, ὅπερ ἰδέ.

Τὸ **σημεῖον 97**, τὸ ὁποῖον θὰ ἔδει νὰ θεωρηθῆ πολύχρηστον, ἂν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἢ τεσσαρακοντὰς τῶν προσαγομένων εἰς τὸν INDEX Raison - Rore παραδειγμάτων, τῶν ὁποίων πολλὰ εἶναι λίαν ἀμφίβολα, ἀπαντᾷ εἰς ἓν μόνον παράδειγμα, λίαν ὁμως τυπικὸν καὶ θαυμαστῶς καλλιγραφημένον, εἰς τὴν *πινακίδα 6β* τῆς Ζάκρου. Τὰ λοιπὰ τῶν ἄλλων περιοχῶν, πλὴν ἑνὸς προσομοίου τὸ σχῆμα εἰς *πίθον* τῆς Κνωσοῦ — *Brice II 5* —, τοῦ ἀριστεροστροφῶν ἑνὸς τῶν διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένων κυπέλλων τῆς Κνωσοῦ, ἑνὸς τοῦ κοχλιαρίου τοῦ Τρούλλου Ἀρχανῶν, τὸ ὁποῖον ἐθεωρήθη ὡς ἀποδίδον τὸ σημεῖον 88 — βλ. ἀνωτέρω διὰ τὰ εἰς σχῆμα *A* σημεῖα —, τὸ σημεῖον ἐπὶ μῖας τῶν τραπεζῶν προσφορῶν τοῦ Παλαικάστρου καὶ ἄλλο ἐπὶ λιθίνου σκεύους ἐξ Ἀποδοῦλου — τὸ ὡς 88 ὑπ' ἄλλων ἀποδοθὲν — εἶναι λίαν σχηματικά, τὰ περισσότερα εἰς μορφήν ἀπλῆς καμπύλης κεραίας μὲ πλευρικὸν σταυρόν. Εἰς σύνθετον σημεῖον *πινακίδος* τῆς Φαιστοῦ ἀποτελεῖ παράθεμα. Δὲν ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα. Τὸ **σημεῖον 98** τοῦ πτηνοῦ εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον πολυχρηστων, γνωστὸν ἄλλοθεν ἐξ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τοῦλάχιστον παραδειγμάτων, ἐκ δὲ τῶν *πινακίδων* καὶ τοῦ *πίθου 2* τῆς Ζάκρου ἐξ εἴκοσιν ἢ εἴκοσι καὶ ἑνὸς παραδειγμάτων, τῶν ὁποίων τρία εἶναι σύνθετα, ἐνῶ εἰς τρία ἄλλα ἀποτελεῖ δευτερεῦον στοιχεῖον συνθέτων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τέσσαρας ἢ πέντε περιπτώσεις τῶν *πινακίδων* τῆς Ἀγίας Τριάδος. Δὲν ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι τὸ σημεῖον ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα εἰς τὴν Ζάκρον ἢ ἄλλαχού, καίτοι τὸ σημεῖον ἐπαναλαμβάνεται δις καὶ τρις ἐπὶ τῆς αὐτῆς *πινακίδος*. Εἰς τὰς *πινακίδας* τῆς Ἀγίας Τριάδος συχνὰ ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῶν σημείων 1 καὶ 25 — δέκα περιπτώσεις — καὶ ὑπὸ τοῦ σημείου 22, σταυροῦ—τριάκοντα καὶ δύο ἕως τριάκοντα καὶ πέντε περιπτώσεις. Τοῦ τελευταίου δύο μόνον παραδείγματα — *πινακ. 12β* καὶ *13β* — ἐμφανίζονται εἰς τὴν Ζάκρον, μὲ τὴν αὐτὴν προφανῶς ἔννοιαν «σύνολον». Καθολικῆ εἰς τὰς *πινακίδας* τῆς Ἀγίας Τριάδος εἶναι ἡ τυποποιημένη μορφή μὲ τὴν ὀριζοντίαν κεραίαν διαπερῶσαν ὀριζοντίως κυρτήν, συνήθως θλαστήν κατὰ τὰς πτέρυγας, καμπύλην, πολὺ δὲ σπανιωτέρα ἢ μεταξὺ τῶν πτερύγων ἀναδιπλωμένη κεραία καὶ ἢ πέραν ταύτης διὰ συνεχομένης ἢ χωριστῆς μικρᾶς κεραίας ἀπόδοσις τῆς κεφαλῆς τοῦ πτηνοῦ, ὡς εἰς τινὰς *πινακίδας* τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ *πινακίδας* τῶν Ἀρχανῶν. Ἡ καμπύλωσις τῆς κεραίας τῆς κεφαλῆς πρὸς πιστοτέραν ἀπόδοσιν τοῦ πτηνοῦ, παρατηρουμένη εἰς τινὰ παραδείγματα τῆς Ζάκρου, ἀπαντᾷ εἰς τρία ἀπὸ τὰ σημεῖα τοῦ ἑνὸς διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένου κυπέλλου τῆς Κνωσοῦ. Γενικῶς, αἱ παραλλαγαὶ τῆς Ζάκρου εἶναι ποικίλαι καὶ ἐν μέρει ὀφείλονται εἰς τὴν μεγαλυτέραν φυσιοκρατικὴν τάσιν καὶ τὴν κλίσιν πρὸς τὴν καλλιγράφησιν. Πλὴν τῆς κυρτώσεως τῶν πτερύγων, τῆς συχνῆς ἀναδιπλώσεως τῆς ἐσωτερικῆς καμπύλης, τῆς δηλούσης τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ, ἐνίοτε ἀπλοποιουμένης εἰς σιγμοειδῆ καμπύλην, τῆς κυρτώσεως τῆς γραμμῆς τῆς κεφαλῆς καὶ ἐνίοτε τῆς ἀναδιπλώσεως τῆς μέχρι σχηματισμοῦ θηλειᾶς —, εἰς τὸ παράδειγμα τῆς *πινακίδος 11β-3β* μὲ προσθήκην αἰχμῆς, εἰς δὲ τὸ παράδειγμα τῆς *πινακίδος 6α* μὲ κάμψιν φυσικῶς ἀποδίδουσαν κεφαλὴν πτηνοῦ —, ἢ θέσις τῶν σημείων ποικίλλει ἀπὸ τῆς ὀριζοντίας εἰς τὴν ἐγκαρσίαν καὶ τὴν κατακόρυφον. Τῆς τελευταίας ἀπαντοῦν τρία σαφῆ παραδείγματα καὶ τοῦτο

φαίνεται ὅτι ἐπιβεβαιοῖ ὅτι τὸ σημεῖον τῆς *πινακ.* 10 *a* εἶναι τὸ 98 καὶ ὄχι, ὡς θὰ ἠδύνατο εὐκόλως νὰ ἐκλάβῃ τις ἐκ πλάνης, τὸ 80. Εἰς τὰ σημεῖα τῆς *πινακ.* 12 *β* παρὰ τὴν ἀναδιπλωμένην κεραίαν προσετέθησαν πλευρικῶς γραμμίδια.

Τὸ σπάνιον *σημεῖον* 99, ὃ *Brice* διέκρινεν εἰς τὴν πινακίδα 25 *β* τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ὁμως μᾶλλον πρόκειται τὸ σημεῖον 99 — βλ. *INDEX Raison - Pore*. Δύο ὁμως ἄλλαι παραλλαγαί, ἀνθρώπων μὲ τόξα εἰς τὸν ὦμον ἢ τὴν χεῖρα, εἶναι γνωσταὶ ὡς σημεῖα 125 καὶ 126 καὶ συγγενεῖς μορφαὶ εἶναι αἱ τῶν σημείων 109 καὶ 122, ἄνευ τόξου, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἰς τὸν *INDEX* ὡς σύνθετον 95 καὶ τὸ δεύτερον ὡς πιθανὸν 88. Πάντα ταῦτα ἀπαντοῦν εἰς μεμονωμένα παραδείγματα, πλὴν τοῦ σημείου 99, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὰ περὶ τὰ δεκαπέντε, τῶν ὁποίων τὰ δέκα ἐχρησιμοποιήθησαν, φαίνεται, ὡς φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα. Ἐνταῦθα ἀπαντᾷ ἅπαξ ὡς σύνθετον σημεῖον ἢ παραλλαγή, τὴν ὁποίαν ὁ *Brice* ἐσημείωσεν ὡς 99'. Προηγεῖται τοῦ μονογράμματος τοῦ μονοστόμου πελέκεως καὶ ἴσως ἔχει καὶ τοῦτο σημασίαν φωνογράμματος - ιδεογράμματος. Δεύτερον παράδειγμα — *ἀπόσπ. e* — εἶναι μᾶλλον ἀμφίβολον καὶ ἴσως ἐκεῖ πρόκειται σημεῖον συγγενὲς πρὸς τὸ 79, ἂν καὶ διακρίνεται εἶδος τόξου. Τὸ σημεῖον 99 τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐμφανίζεται ὡς σύνθετον μὲ τὸ αὐτὸ σημεῖον 29.

Τὸ *σημεῖον* 100 εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον πολυχρήστων καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου εἶναι γνωστὸν ἐξ ἑβδομήκοντα ἕως ὀγδοήκοντα παραδειγμάτων καὶ ἐκ Ζάκρου ἐκ τριάκοντα περίπου, ὧν πολλὰ σύνθετα. Ἄτυχῶς συχνὰ γίνεται σύγχυσις μὲ ἄλλα συγγενεῖς σχήματος σημεῖα, ἰδίᾳ τοῦ 77 καὶ τοῦ 54, λόγῳ τοῦ μεγάλου βαθμοῦ σχηματικότητος καὶ τῆς προχειρότητος ἀποδόσεως τῶν σημείων, ἰδίᾳ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἡ διάκρισις γίνεται σαφεστέρα ὅπου ἀναδιπλοῦται ἢ ἄνω τοῦ στελέχους κεραία πρὸς ἀπόδοσιν τῆς παλάμης τῆς χειρός, προεκτεινομένη, συνήθως πρὸς τὰ δεξιὰ, ἵνα σχηματίσῃ τὸν ἀντίχειρα. Συχνὰ ἄνω τοῦ ἀντίχειρος ὑπάρχει ὀριζόντιον γραμμίδιον. Ἡ ἀναδίπλωσις εἰς παλάμην δὲν ἀποτελεῖ πάντως κανόνα, ὡς οὐδ' ὁ ἀριθμὸς τρία τῶν κεραίων τῶν ἀποδιδόντων τοὺς δακτύλους, ἀφοῦ εἰς τινὰ παραδείγματα, ἴσως τὰ ἀρχαιώτερα, ἀνέρχεται εἰς τέσσαρα. Ἡ ὀριζοντία ἄνω τοῦ ἀντίχειρος μικρὰ κεραία ἴσως προῆλθεν ἐκ τοῦ τετάρτου δακτύλου, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ παραδείγματος ἐκ Γουρνιῶν — *INDEX*. Εἰς τὸ παράδειγμα τῆς τραπέζης προσφορῶν τοῦ Ψυχροῦ οἱ δάκτυλοι εἶναι πέντε παράλληλοι γραμμαὶ καὶ ἡ παλάμη ἀπεδόθη δι' ὀριζοντίας κεραίας. Ἐνταῦθα ἐμφανίζεται εἰς ποικιλίαν παραλλαγῶν καὶ συχνότατα ἐν συνθέσει — ἐννέα ἐκ τῶν 29 —, ὡς ἐπίσης ἐμφανίζεται ἐν συνθέσει, ἀλλὰ σπανίως, εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἡ εἰς παλάμην ἀναδίπλωσις εἶναι ἐνταῦθα ὁ κανὼν, ἀλλὰ πραγματοποιεῖται κατὰ ποικίλους τρόπους, ἐλλειψοειδῆς, μὲ θλαστὰ τόξα, μὲ ὀξεῖαν γωνίαν, εἰς δύο περιπτώσεις ἀριστερόστροφον, εἰς ἓν τῶν παραδειγμάτων μὲ γωνίωσιν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἀντίχειρος — *πινακ.* 13 *β* —, εἰς κύκλον — γνωστὸν καὶ ἐκ παραδειγμάτων τῶν τραπέζων τοῦ Κόφινά καὶ τοῦ Παλαικάστρου. Εἰς τὴν πινακίδα 11 *a-3a*, εἰς τὸ ἐν τῶν τριῶν παραδειγμάτων σχηματίζεται ἡ παλάμη ὡς σφήν, ὡς καὶ εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ *πίθου* 2, ὅπου τὸ σημεῖον ἀπεδόθη διὰ πολὺ λεπτῶν γραμμῶν. Τὰ δάκτυλα, πλὴν τοῦ ἀντίχειρος, εἰς τὰ ἕνδεκα τῶν παραδειγμάτων εἶναι τέσσαρα. Ἡ ἐμπλοκὴ τῶν στοιχείων τῆς συνθέσεως γίνεται εἰς τοὺς δακτύλους, ἅπαξ εἰς τὴν παλάμην καὶ μὲ τὸν ἀντίχειρα. Γενικῶς παρατηρεῖται τάσις μᾶλλον φυσιοκρατικῆς,

πάντως καλλιγραφικής, ἀποδόσεως. Δὲν φαίνεται νὰ ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα ἢ ἰδεόγραμμα.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **101**, ὄχι ἐκ τῶν πολυχρήστων, γνωστὸν ἐξ εἰκοσάδος παραδειγμάτων, ὄχι πάντων ἀσφαλῶν λόγῳ τῆς συγχύσεως μὲ ἄλλα σημεῖα, ἰδίᾳ τὸ 23, ἀπαντᾷ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου εἰς δύο καλλιγραφημένα παραδείγματα, ἐν ἄνευ στελέχους καὶ μὲ ἑπτὰ ἀκίδας, τὸ ἄλλο μετὰ στελέχους μὲ ἕξ ἀκίδας, ἀμφοτέρω μὲ κάθετον ἐσωτερικὸν γραμμίδιον, ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ ἄλλοθεν. Δὲν φαίνεται νὰ ἐχρησιμοποιήθη ὡς φωνόγραμμα-ἰδεόγραμμα καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου 44. Δὲν ἐμφανίζεται ἐν συνθέσει. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **102** τῆς πινακίδος 12 α τῆς Ζάκρου ἐπιβεβαιώνει τὸ ἀνεξάρτητον τῶν δύο σημείων, τοῦ ἀπλοῦ καὶ ὁμοίου μὲ τὸ ἡμέτερον, τῶν πινακίδων 115 α καὶ 127 α, τύπου ἐνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Brice καὶ εἰς τὸν INDEX ὡς 102, καὶ τοῦ συνθέτου τῆς πινακίδος 119 τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐνταχθέντος ὡς 102' ὑπὸ τοῦ Brice καὶ ὡς 142 = σημεῖον τῆς 2ας ὁμάδος, εἰς τὸν INDEX. Ἐνταῦθα ἀπαντᾷ καλλιγραφημένον καὶ χρησιμοποιούμενον ὡς συλλαβόγραμμα. Τὸ ὄχι σπάνιον σημεῖον **102** δὲν ἐμφανίζεται εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου, ἐκτὸς ἂν ὡς τοιοῦτον ἐκληφθῆ ἐν τῶν συνθέτων μὲ τὸ 95, ὡς τὸ τῆς πινακίδος 13 β, ὅπου ὁμως δὲν ἐμφανίζονται οἱ διασταυρούμενοι πόδες.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **103**, τοῦ κυπέλλου εἶναι ἐκ τῶν πολυχρήστων, γνωστὸν ἐξ ὀγδοηκοντάδος παραδειγμάτων καὶ νῦν ἐκ Ζάκρου ἐκ δωδεκάδος σημείων, τῶν ὁποίων τρία ὡς σύνθετα, ἐν δὲ ἐπὶ πλεον, ὅπου ἐμφανίζεται ὡς παράθεμα συνθέτου. Ἐν συνθέσει ἀπαντᾷ συχνὰ καὶ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου τὸ σημεῖον ἐμφανίζεται πάντοτε τυποποιημένον, μὲ λαβὴν ἀπλῆν προέκτασιν τοῦ τοιχώματος ἢ τοῦ χεῖλους, ἀπλῶς διατεμνομένην ὑπὸ κεραίας — οὕτω καὶ εἰς τὴν Κνωσὸν καὶ εἰς τὰς Ἀρχάνας — σπανίως δὲ μὲ λαβὴν ὡς θηλειάν. Ἐπιμελεστέρα ἀπόδοσις ἐγένετο εἰς σημεῖα πίθων τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῆς Μιλιάτου, εἰς τὰς πρωτογραμμικὰς πινακίδας τῆς Φαιστοῦ, εἰς τὴν πινακίδα τῆς Τυλίσου καὶ εἰς ἐν τῶν διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένων κυπέλλων τῆς Κνωσοῦ. Εἰς τὰ περισσότερα παραδείγματα τῆς Ζάκρου ἢ ἀπόδοσις ἐγένετο μὲ ἐπιμέλειαν, ἐνίοτε καλλιγραφική, μὲ λαβὴν ὡς θηλειάν ἢ ἐλισσομένην καμπύλην ἢ συναφῆς κεραία ἐνίοτε συνέχεται ἢ ὅλως ἐλλεῖπει, ἄλλοτε ὁμως διατέμνει καμπυλωμένη ἢ ἐλισσομένη, ἀποτελεσθεῖσα εἰς τινα παραδείγματα ἐκ δύο μικρῶν κεραίων. Οὐδαμοῦ λείπει ἢ διατέμνουσα ὀριζοντία κεραία καὶ ἢ γραμμὴ τῆς βάσεως συχνὰ κυρτοῦται ἢ εἶναι κυματιστή. Εἰς δύο παραδείγματα ἢ λαβὴ εἶναι πρὸς τὰ δεξιὰ.

Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **L'17**, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν INDEX ἐνετάγη εἰς τὸ σημεῖον 96, γνωστὸν μόνον ἐκ σκεύους λιθίνου τῆς Κνωσοῦ — Brice I, 11 — ἐθεωρήθη ὑφ' ἡμῶν ὡς ἀνεξάρτητον σημεῖον βάσει τοῦ παραδείγματος τῆς πινακίδος 13 α. Τοῦτο ὁμως θὰ ἠδύνατο νὰ ἐνταχθῆ πράγματι ὡς 96 βάσει παραδείγματος τῆς πινακίδος 4 α, τῶν Ἀρχανῶν, ἐνθα ἢ θηλειὰ καὶ τὰ γραμμίδια ὑπὸ τὴν καμπύλην κεραίαν θὰ ἀντεστοίχουν μὲ τὴν κοκκίδα καὶ τὰ γραμμίδια τοῦ παραδείγματος τοῦ λιθίνου σκεύους.

Τὸ ἐνταῦθα μὲ προσωρινὸν ἀριθμὸν **L'38** σημειωθὲν σ η μ ε ἰ ο ν τοῦ πίθου 2, ἀπαντῶν καὶ ὡς μέρος συνθέτου τοῦ σημείου 27 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πίθου, ἐθεωρήθη ὡς νέον, μὴ ἀπαντῶν ἀλλαχοῦ ἢ τοῦλάχιστον μὴ δυνάμενον νὰ συσχετισθῆ πρὸς ἄλλο. Ἀπίθανος φαίνεται ἢ ταύτισις του μὲ ἀριστερόστροφον σημεῖον 30.

β) *Ίδεογραφικά φωνογράμματα*. Πολλά ἐκ τῶν σημείων τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς συλλαβογράμματα ἐχρησίμευσαν παραλλήλως ὡς ἰδεογραφικά φωνογράμματα, συνήθως ἀπομεμονωμένα μὲ σημεία στίξεως ἢ μεμονωμένα ἀκολουθούμενα ὑπὸ ἀριθμητικῶν καὶ συχνὰ ἐπαναλαμβανόμενα. Μεταξὺ τούτων περιελάβομεν ἤδη τὰ σημεία: **34** τῶν διανοιγομένων κλάδων, **44** τοῦ μετὰ γραμμιδίων διαβήτου, **48'** μορφῆς τοῦ τέσσαρα, **52** τοῦ διπλοῦ πελέκεως, **55** μορφῆς ὠμέγα, **56** τῆς μελίσσης, **63** τῆς κυρτῆς ταινίας μὲ διαχωρίσματα, **65** μορφῆς δοχείου μὲ κάλυμμα, **74** μορφῆς ἀνοικτοῦ ὀρθογωνίου, **75** μορφῆς διθύρου οἰκίσκου, **85** τοῦ ζυγοῦ, **89** τοῦ κλαδίου ἢ μαστιγίου, **90** τοῦ τόξου καὶ **98** τοῦ πτηνοῦ. Ἴσως δεόν νὰ συγκαταλεγῇ καὶ τὸ **103** τοῦ ποτηρίου. Πολλά τούτων ἀπαντοῦν πολλάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς πινακίδος, παρέχοντα τὴν ἐντύπωσιν προσδιοριστικῶν. Τινὰ συναντῶνται ἀναλόγως καὶ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, συχνὰ εἰς σειρὰς ἀκολουθουμένας ὑπὸ ἀριθμητικῶν.

Ἰδιαιτερος λόγος δεόν νὰ γίνῃ περὶ τινων σημείων, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιούμενα ὡς φωνογράμματα - ἰδεογράμματα εἴτε ὡς ἀπλᾶ εἴτε ὡς σύνθετα σημεία, ἀποτελοῦντα κύριον στοιχεῖον τούτων ἢ μέρη ἢ παραθέματα συνθέτων, ἔχουν ἀξίαν συγκεκριμένου ἰδεογράμματος, δυναμένου ἐνίοτε νὰ καθορισθῇ μὲ βάσιν τὴν ἀντίστοιχον χρησιμοποίησιν εἰς τὴν Γραμμικὴν γραφὴν τοῦ συστήματος Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **3** τοῦ σείστρου ὑπάρχει μόνον εἰς τρία παραδείγματα ἀλλαχοῦ, ἐν εἰς πινακίδα τῆς Τυλίσου ὡς καταληκτικὸν μετὰ τὸ σημεῖον 23 καὶ δύο εἰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος ὡς καταληκτικὸν μετὰ τὸ σημεῖον 95 (βλ. INDEX). Τὰ δύο τελευταῖα εἶναι τυποποιημένα μὲ δύο ὀριζοντίας κεραίας, τὸ τῆς Τυλίσου φυσιοκρατικὸν μὲ δύο ὀριζοντίας κεραίας καὶ μὲ ἀκρεμόνας καὶ ἀνὰ δύο κάθετα γραμμίδια εἰς ἐκάστην γραμμὴν, δηλοῦντα τὰ δισκία ἠχῆσεως τοῦ μουσικοῦ ὄργανου. Τῆς αὐτῆς μορφῆς, ἀλλὰ μὲ ἀνὰ ἓν κάθετον γραμμίδιον εἰς ἐκάστην γραμμὴν, ἀπεδόθη εἰς τὴν *πινακίδα 16*, ὅπου ἀκολουθεῖ ὡς καταληκτικὸν τὸ σημεῖον 98 καὶ ἔπεται ἀριθμητικόν. Τὸ ἕτερον παράδειγμα εἶναι τὸ τοῦ *ἀποσπ. I*, ἐνθα ἐπακολουθεῖ τὸ σημεῖον I. Ἡ διατήρησις του δὲν εἶναι καλὴ, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι εἶναι μᾶλλον τοῦ τύπου τῆς πινακίδος Τυλίσου, μὲ τὰ δύο γραμμίδια καθ' ὀριζοντίαν γραμμὴν. Τὸ ὅτι εἶναι σχεδὸν πανταχοῦ καταληκτικόν, ὁ τρόπος ἀποδόσεως καὶ ἡ σπανιότης ἀποτελοῦν ἐνδείξεις ὅτι πρόκειται περὶ ἰδεογράμματος, τὰ παραδείγματα ὁμῶς τῆς Ζάκρου, ὅπου ἀπαντᾷ ὡς μέρος συνόλου σημείων ἴσως δεικνύουν ὅτι ἦτο παραλλήλως συλλαβόγραμμα. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **42** εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπαντᾷ εἰς τυποποιημένην μορφήν εἰς ὀλίγα παραδείγματα καὶ ὡς συλλαβόγραμμα, ἀκολουθούμενον ὑπ' ἄλλων σημείων — τρεῖς περιπτώσεις — συχνότερον ἀπομεμονωμένον ἀκολουθούμενον ὑπ' ἀριθμητικῶν ἢ μὴ — εἰς ἑβδομήκοντα περίπου περιπτώσεις, — τῶν ὁποίων πολλαὶ συνθέτων σημείων, κυρίως μὲ δύο γραμμίδια εἰς τὸ κάθετον στέλεχος — σύνθεσις μὲ τὸ σημεῖον 2 — καὶ μὲ παραθέματα κυρίως ἀριθμητικῶν κλασματικῶν. Τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο παραδειγμάτων τῆς Ζάκρου — τὸ ἕτερον εἶναι ἑλλιπὲς — εἶναι ἐπίσης σύνθετον μὲ τὸ σημεῖον 2 καὶ ἀκολουθεῖται ὑπὸ ἀριθμητικῶν, ὡς ἐπίσης τὸ ἑλλιπὲς τῆς *πινακίδος 16*. Ἡ συσχέτισις μὲ τὸ ἰδεόγραμμα τοῦ σίτου, μὲ κεφαλὴν γωνιακῆς συνθέσεως, εἰς τὰς πινακίδας τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος — βλ. εἰς τὸν γενικὸν πίνακα τῶν ἰδεογραμμάτων τοῦ INDEX Olivier κλπ., ἀριθ. 120—ὠδήγησεν εἰς καθορισμὸν τῆς ἰδεογραμματικῆς σημασίας

του ως σίτου, πράγμα τὸ ὁποῖον ὁμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ παρὰ μόνον ὡς πιθανὴ ὑπόθεσις. Αἱ παραλλαγὴ τῆς Ζάκρου ἔχουν τὴν συνήθη μορφήν, μᾶλλον καλλιγραφικὴν, ἐνῶ εἰς τὰ τέσσαρα παραδείγματα τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν ἀπαντᾷ ἡ ἡμικυκλική, κάτω τῆς ἄνω ὀριζοντίας κεραίας, ἡ ὁποία εἰς ἕν τῶν παραδειγμάτων διπλασιάζεται. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 49 τοῦ κρόκου ἔταξαν οἱ Raison - Pope εἰς τὸν INDEX εἰς τὴν δευτέραν ὁμάδα, τῶν φωνογραμμάτων-ἰδεογραμμάτων, ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκετο εἰς ὁμάδας μετ' ἄλλων σημείων. Ὑπάρχει ὁμως καὶ ἐν συνθέσει. Εἰς τὴν Ζάκρον ἐκ τῶν ἑνδεκα παραδειγμάτων τὰ πέντε εἶναι εἰς τὴν πινακίδα 11a - 3a προφανῶς χρησιμοποιούμενα καὶ ἐκεῖ ὡς ἰδεογράμματα, ἀπλᾶ καὶ ἐν συνθέσει μὲ τὸ σημεῖον 2, καὶ ἀκολουθούμενα ὑπὸ ἀριθμητικῶν, τρία δ' ἄλλα εἰς τὴν πινακίδα 13a καὶ β, ἅπαξ μετ' ἀριθμητικοῦ καὶ δις μετ' ἄλλων σημείων, ὡς τὸ αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὴν περίπτωσιν τῆς πινακίδος 18, πράγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐσήμαιεν ὅτι ἀπαντᾷ καὶ ὡς συλλαβόγραμμα, ἔστω σπανίως. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἀγίας Τριάδος ἀπαντᾷ εἰς τὸ τυποποιημένον σχῆμα μὲ τὰ τρία φύλλα, καὶ ἅπαξ ἢ δις μὲ μεσαίαν κεραίαν ἀντὶ φύλλου, μορφήν ἀπαντῶσαν καὶ εἰς τὴν Τύλισον καὶ — ἀτροφικῶς — εἰς πινακίδα τῶν Ἀρχανῶν. Εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου τὰ παραδείγματα τῆς πινακίδος 11a - 3a ἦσαν μὲ τέσσαρα φύλλα, τὰ μεσαῖα δίδυμα, τὸ ἐν τῆς πινακ. 13 μὲ τὸ μεσαῖον φύλλον ὡς ἀπεσπασμένον καὶ μὲ κοκκίδα εἰς τὸ μέσον τῆς βάσεως ἀντὶ στελέχους, τὰ ἄλλα μὲ κεραίαν ἀντὶ μεσαίου φύλλου, τὸ τρίτον, ὡς καὶ τὰ τοῦ ἀποσπ. ε μὲ τρία κανονικὰ φύλλα, τὸ τῆς πινακ. 16a μὲ μικρὰ φύλλα εἰς τὰ ἄκρα κλώνων, ὅμοιον ἴσως τοῦ τῆς πινακ. 18, ὅπου διακρίνονται μόνον τὰ ἄκρα μικρῶν φύλλων. Γενικῶς παρακολουθεῖται καὶ ἐνταῦθα ἡ αὐτὴ τάσις καλλιγραφίσεως καὶ μᾶλλον φυσιοκρατικῆς ἀποδόσεως. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 65, δοχείου μὲ τριγωνικὸν πῶμα καὶ μικρὰν τοξοειδῆ λαβὴν, χρησιμοποιούμενου καὶ ὡς φωνογράμματος-ἰδεογράμματος — βλ. ἀνωτέρω — καὶ καταληκτικοῦ εἰς τὴν πινακίδα 17, ἦτο αἰσθητὴ ἡ σημασία του ὡς ἰδεογράμματος, ἀφοῦ εἰς τὸ Γραμμικὸν σύστημα Β ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς τοιοῦτον—πρβ. INDEX Olivier κλπ. ἀριθ. 123 — μὲ ἔννοιαν ἀρωματικῆς ὕλης, καὶ ὡς σύνθετον ἐπίσης. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 82, μορφῆς διωρόφου οἰκίσκου μὲ πλευρικὸν ἄνοιγμα, εἶδομεν τὴν συχνὴν χρῆσιν ὡς συλλαβογράμματος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπλοῦ καὶ συνθέτου φωνογράμματος - ἰδεογράμματος. Τὴν βασικὴν χρῆσιν τοῦ τελευταίου ἐπιβεβαιώνει ἡ ἀπουσία του ὡς συλλαβογράμματος καὶ ἡ πυκνὴ χρῆσις του ὡς ἰδεογράμματος εἰς τὸ Γραμμικὸν σύστημα Β μὲ τὴν ἔννοιαν: οἶνος — INDEX Olivier κλπ. σημ. 131 τοῦ πίνακος τῶν ἰδεογραμμάτων. Τὴν ἔννοιαν ταύτην, προσδιοριζομένην ἔτι μᾶλλον διὰ συνθέσεως, θὰ εἶχεν ἴσως καὶ εἰς τὸ Γραμμικὸν Α σύστημα. Τὴν ἀπλοποιημένην μορφήν, μὲ δύο καθέτους κεραίας καὶ ἄνευ ἐνδιάμεσων γραμμίδων τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν, παραλλήλως μὲ τὴν κανονικὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς πινακίδος, ἡμῆνευσεν ὁ Godart, ἐκ παραλλήλου χρήσεως δύο σημείων εἰς πινακίδα τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος τῆς Πύλου, ὡς παραλλαγὴν μὲ ἄλλον προσδιορισμόν. Ἐνταῦθα ὁμως, εἰς τὰς πινακίδας καὶ τὸν πίθον τῆς Ζάκρου ἀπαντᾷ πανταχοῦ ἡ αὐτὴ παραλλαγή μὲ τὰ ἐνδιάμεσα γραμμίδια καὶ τὰς τρεῖς καθέτους κεραίας. Τῆς παραλλήλου χρήσεως τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 85 τοῦ ζυγοῦ ὡς συλλαβογράμματος καὶ ὡς ἰδεογράμματος ἐσημειώσαμεν ἤδη· ἀκριβῶς ὁμως ἀντίστοιχος εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ συλλαβογράμματος 90 καὶ τοῦ ἰδεογράμματος 118 τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸ

Γραμμικὸν σύστημα Β — βλ. INDEX Olivier κλπ. Ἡ ἔννοια τῆς ζυγίσεως ἢ βάρους προβάλλει ὡς λίαν πιθανή. Τὰ σημεῖα 71 καὶ 89, πολὺ ἀνάλογα πρὸς ἄλληλα, περιελήφθησαν ἀμφότερα εἰς τὴν ομάδα Β τῶν φωνογραμμάτων-ιδεογραμμάτων, τοῦ INDEX Raison-Pore, τὰ ἀντίστοιχα ὁμῶς σημεῖα τῶν πινακίδων 4a καὶ ἀποσπ. f β τῆς Ζάκρου δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι εἶναι ἀπομεμονωμένα, τοῦλάχιστον τὸ πρῶτον. Ταῦτα, ἂν καὶ ἔχουν ὁμοιότητος πρὸς τὸ σημεῖον 89, θὰ ἦτο ἐξ ἴσου πιθανὸν νὰ ἀπέδιδον τὸ σημεῖον 71, ἀφοῦ μάλιστα τὸ πρῶτον εἶναι δεξιόστροφον καὶ τὸ δεύτερον ὡς πρὸς τὸ φύλλωμα τοῦ κεντρικοῦ στελέχους ἐνθυμίζει παραλλαγὴν τοῦ 71 (βλ. πίνακα Brice). Τὰ ὡς μαστίγιον ἢ κλαδίον δεξιόστροφον ἢ ἀριστερόστροφον ἰδεογράμματα τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος 124, 125 καὶ 130 μετὰ τῶν συνθέτων τῶν πίνακος INDEX Olivier κλπ. ἐμφαίνουν ἀρωματικὰς ὕλας καὶ ἔλαιον. Ἐνταῦθα ὑπόκειται τοιαύτη ἔννοια παραμένει ἄγνωστον. Τοῦ σημεῖου 90 τόξου, χρησιμοποιουμένου καὶ ὡς συλλαβογράμματος, ἡ χρῆσις του ὡς ἰδεογράμματος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πιθανὴ ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας ἀκριβῶς ἀντιστοίχου μετὰ τῶν συλλαβογραμμάτων τῆς Γραμμικῆς Β καὶ ἀντιστρόφως τῆς ὑπάρξεως τριῶν ἕως τεσσάρων σημείων ἰδεογραμμάτων — ἀριθ. 173, 234, 249 καὶ 256 τοῦ πίνακος Olivier κλπ. — τοῦ ἐνὸς ἴσως σημαίνοντος τὴν μὴν, τῶν ἄλλων τόξων ἢ καὶ σκευῶν—, τῶν δύο ὀριζοντίων. Τοῦ σημεῖου 102, χρησιμοποιουμένου ἀλλαχοῦ, ὡς φαίνεται, καὶ ὡς συλλαβογράμματος, εἶναι πιθανὴ ἡ χρῆσις ὡς ἰδεογράμματος λόγῳ τῆς στενῆς σχέσεώς του μὲ τὸ ἰδεόγραμμα τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος τοῦ σημαίνοντος: χρυσόν — βλ. INDEX Olivier κλπ. 141 —, ἐνῶ μικρότερα ἀντιστοιχία ὑπάρχει μὲ τὸ συλλαβόγραμμα 47 τοῦ ἰδίου συστήματος.

γ) *Σύνθετα σημεῖα*. Ὡς εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος τὰ σύνθετα εἶναι πάρα πολλὰ καὶ ἡ σύνθεσις γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τοῦ συνθέτου, ὡς φαίνεται, διατηροῦντος τὴν φωνητικὴν ἀξίαν τῶν συμπλεκομένων συλλαβογραμμάτων, ἄλλοτε ὁμῶς προσλαμβάνοντος ἰδεογραμματικὴν ἀξίαν, χρησιμοποιουμένου ἐν μονώσει, οὐχὶ σπανίως πρὸ ἀριθμητικῶν. Ἐν τῶν σημείων παραμένει τὸ κύριον, τὸ ἄλλο εἶναι δευτερεῦον, φωνητικῶς ἀκολουθοῦν ἢ ἀποτελοῦν προσδιοριστικὸν τοῦ πρώτου στοιχείου, ἂν τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἔχει ἤδη προσλάβει ἀξίαν ἰδεογράμματος. Ὑπάρχει σύνθεσις καὶ περισσοτέρων σημείων, τριῶν καὶ εἰς μίαν περίπτωσιν τεσσάρων. Ἡ σύνθεσις γίνεται μὲ συμπλοκὴν, σύνδεσιν καὶ παράθεσιν, ἢ διαφορὰ ὁμῶς ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὴν φύσιν τῶν συντιθεμένων σημείων καὶ ἐξαρτᾶται ἐπίσης ἐκ τοῦ χαρακτήρος τοῦ γραφέως. Παραθέματα ἐκ περισσοτέρων σημείων, ἰδίως εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀκολουθοῦν ἢ τίθενται ὑψηλότερον μὲ μικρότερα στοιχεῖα. Ταῦτα θὰ ἦτο δύσκολον νὰ συντεθοῦν μὲ ἀπλὴν σύνδεσιν ἢ συμπλοκὴν.

Εἰς τὸν παρατιθέμενον πίνακα τῶν συνθέτων σημείων συμπεριελήφθησαν πάντα τὰ παραδείγματα, ἀκολουθουμένης τῆς σειρᾶς τῶν κυρίων σημείων καὶ παραλλήλως γενομένων παραπομπῶν διὰ τὰ δευτερεύοντα εἰς τὴν σειρὰν τῶν κυρίων σημείων. Ἄτυχῶς δὲν εἶναι πάντοτε βέβαιον ποῖον εἶναι τὸ κύριον καὶ ποῖον τὸ δευτερεῦον. Εἰς τοὺς πίνακας τῶν συλλαβογραμμάτων συμπεριελήφθησαν καὶ τὰ σύνθετα μὲ κύριον σημεῖον τὸ σημεῖον τοῦ καταλόγου· διὰ τὰς περιπτώσεις ὅπου τὸ σημεῖον ἀπαντᾷ ὡς δευτερεῦον βλέπε τὸν πίνακα τῶν συνθέτων, ἐνθα γίνεται παραπομπὴ εἰς τὰ κύρια.

Πολλά ἐκ τῶν ἐν συνθέσει σημείων ἀπαντοῦν μόνον ὡς δευτερεύοντα καὶ πολλά τούτων εἶναι πολὺ συχνά, ὡς τὰ σημεία **2, 29** καὶ **76**, ἐνῶ ἄλλα, ὡς τὰ **14, 78, 86, 89, 90**, νέον **L'38**, ἀπαντοῦν εἰς ἓνα ἕως τέσσαρα παραδείγματα. Πολλαὶ εἶναι αἱ περιπτώσεις εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος κατὰ τὰς ὁποίας τὰ συντιθέμενα σημεία συναντῶνται καὶ ὡς κύρια καὶ ὡς δευτερεύοντα, ὡς τὰ **23, 30, 31, 53, 54, 57, 61, 74, 91, 98** καὶ **103**. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὸ δευτερεῦον συμπλεκόμενον στοιχεῖον δὲν εἶναι εὐκρινές, ὡς π.χ. **100+29** καὶ **100+67, 23+30**, ἢ εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς θὰ ἦτο δυνατόν τὰ δευτερεύοντα σημεία νὰ ἐκκληφθοῦν ὡς διακοσμητικοὶ ἀκρεμόνες, ὡς εἰς τὰς περιπτώσεις **57+31+30** καὶ **92+78**, ἢ ἀκόμη εἰς περιπτώσεις τὰς ὁποίας ἄλλοι θὰ ἀπέδιδον δι' ἀπλοῦ σημείου, ὡς τὴν τοῦ **95+78**, συνήθως ἀποδιδόμενην διὰ τοῦ **102**. Διὰ τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἐγένετο ἤδη λόγος. Ἄγνωστον τί σημαίνει ἡ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ δευτερεύοντος σημείου εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ **56+2+91+91**. Μᾶλλον ἀπίθανος εἶναι ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς· ἴσως πρόκειται περὶ ἰδιάζοντος προσδιορισμοῦ. Ὁ τόσον συχνὸς προσδιορισμὸς εἰς σύνθετα σημεία τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος διὰ τοῦ σημείου **89** — διὰ τὸν ὁποῖον πολλοὶ ὑπέθεσαν δήλωσιν ἰδεογράμματος ἀναλόγου μὲ τὸ **130** τοῦ συστήματος **B**, δηλοῦντος καθ' ὑπόθεσιν τὸ ἔλαιον — ἐνταῦθα ἀπαντᾷ μόνον ἅπαξ, εἰς τὸ σημεῖον **103** τοῦ κυπέλλου, ὡς εἰς περισσότερα παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ἁγ. Τριάδος. Μὲ τὸ ἰδεογραμματικὸν φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα **82** — εἰς τὸ σύστημα **B** ἰδεόγραμμα **131** τοῦ οἴνου — συντίθενται τὰ σημεία **29** καὶ **53**, ἐνῶ εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα τὰ **57** καὶ **75**. Δὲν φαίνεται εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου νὰ συνετέθη μὲ σύνδεσιν, συμπλοκὴν ἢ παράθεσιν ἀριθμητικόν, ὡς τοῦτο εἶναι σύνηθες εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, κυρίως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ σημείου **42** — τὸ ὁποῖον ἴσως ἔχει τὴν ἰδεογραμματικὴν σημασίαν τοῦ σίτου, ὡς τὸ σημ. ἰδεόγραμμα **120** τοῦ συστήματος **B**. Σημειοῦται ὅτι τὰ συντιθέμενα εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα ἀριθμητικὰ εἶναι πάντοτε κλασματικοὶ ἀριθμοί. Τὸ σημεῖον **25+2** θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκκληφθῆ ὡς νέον σημεῖον ἀπλοῦν, ἀφοῦ ὑπάρχει παραπλήσιον εἰς τὸν πίνακα τῶν σημείων τοῦ Γραμμικοῦ **B** — ἀριθ. **41** — καὶ ἰδεογραμματικὸν συγγενὲς ἀριθ. **245**.

Ἐκ τῶν συνθέτων σημείων τῆς Ζάκρου ἀπαντοῦν εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος μόνον τὰ **53+29** (ἀμφίβολον), τὸ **99+29**, συγγενὲς τοῦ τῆς Ζάκρου **99'+29**, τὸ **42+2** — ὁ **Brice 42+Lm 20** —, τὸ **67+2** — ὁ **Brice** ὡς **67+Lm 20** —, τὸ **103+89**. Εἶναι ὁμως φανερόν ὅτι παρέμενε πάντοτε ἀνοικτὴ ἡ σύνθεσις πλείστων ὄσων σημείων ὡς πρωτευόντων ἢ δευτερευόντων καὶ οἱ συνδυασμοὶ ἐπομένως θὰ ἦσαν ἀτελεύτητοι. Ὡς ἐκ τούτου ἐκρίθη προτιμητέον νὰ μὴ δίδεται ἐκάστοτε νέος αὐξων ἀριθμὸς καθόσον νέαι συνθέσεις ἀνακαλύπτονται, ἀλλὰ νὰ προσλαμβάνουν δύο ἢ περισσότερους ἀριθμοὺς σημείων μὲ μεσολαβοῦν τὸ σημεῖον *σὺν* τῆς συνθέσεως, τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ θεωρουμένου ὡς ἀριθμοῦ τοῦ κυρίου στοιχείου. Τοῦτο παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς ταξινομήσεως καὶ συσχετίσεως μὲ τὸν πίνακα τῶν σημείων.

Ὡς πρὸς τὸ παλαιογραφικὸν μέρος τοῦ τρόπου ἀποδόσεως τῶν συνθέτων σημείων παρατηρεῖται πάλιν ὅτι καὶ ἐδῶ ὑπάρχει ἡ αὐτὴ τάσις τῆς ἐπιμελοῦς καὶ καλλιγραφικῆς ἀποδόσεως, εἰς ὠρισμένας μάλιστα περιπτώσεις ἐξεζητημένως. Ἐνίοτε εἰς σύνθετα σημεία ἀνακαλύπτονται πρόδρομοι μορφαὶ σημείων τοῦ συλλαβαρίου ἢ τοῦ πίνακος ἰδεογραμμάτων τοῦ Γραμμικοῦ **B** συστήματος. Ἐγένετο ἤδη λόγος διὰ τὸ ση-

μειον 25+2· τὸ σύνθετον σημεῖον 42+2 τοῦ ἀποσπ. *i* — ἂν τὸ σχέδιον τοῦ Godart βάσει τοῦ ὁποίου ἀπεδόθη εἰς τὸ σχέδιόν μας εἶναι ὀρθόν — συνδέεται στενωῶς μὲ τὸ ἰδεόγραμμα 120+PA τῆς Γραμμικῆς B. Τὸ δὲ δευτερεῦον μέρος τοῦ συνθέτου 27+L'38 ἐμφανίζει προφανῆ συγγένειαν μὲ τὸ συλλαβόγραμμα τῆς B 36, τοῦ ὁποίου δὲν εὔρεθη ἀντίστοιχον εἰς τὸ συλλαβάριον τοῦ A.

Συσχέτισις τῶν σημείων τῶν Γραμμικῶν συστημάτων A καὶ B. Εἶναι προφανές πόσον σημαντικὴ εἶναι ἡ συσχέτισις τῶν σημείων τῶν δύο συστημάτων, ἀφοῦ μὲ βάσιν ταύτην θὰ ἠδύναντο νὰ καθορισθοῦν αἱ φωνητικαὶ ἀξίαι τοῦ συστήματος A, ἐξ οὗ, ὡς θεωρητικῶς ἀποδεικνύεται, προέκυψε τὸ σύστημα B. Ἄτυχῶς ὁ συσχετισμὸς δὲν εἶναι πάντοτε ἀσφαλῆς, ἀφοῦ ἡ μορφή τινῶν τοῦ συστήματος B μετεβλήθη κατὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν καὶ κατὰ τὴν γραφειοκρατικὴν χρῆσιν. Ἄλλων μόνον μερικὴ ὁμοιότης διαπιστοῦται. Δι' ἄλλα τέλος δὲν ὑπάρχει προφανῆς ἢ πιθανὴ ἀντιστοιχία. Σημεῖα τινὰ ἀντιστοιχοῦν μὲ ἰδεογράμματα τοῦ B, ἂν καὶ — διὰ τινὰ τοῦλάχιστον — εἰκάζεται ἡ χρῆσις των ὡς συλλαβογραμμάτων. Ἴδου ὁ πίναξ ἔνθα δηλοῦται ἡ ἀκριβὴς ἢ πιθανὴ ἀντιστοιχία καὶ ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ σύστημα B φωνητικὴ ἀξία, ἡ ὁποία δὲν εἶναι καθόλου βέβαιον ὅτι ἦτο ἡ αὐτὴ διὰ τὰ σημεῖα τοῦ Γραμμικοῦ A, δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν πολλὰ θὰ μετέβαλλον τὴν ἀρχικὴν των ἀξίαν, ὡς ἐγένετο κατὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀξιῶν ἀπὸ τὸ φοινικικὸν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἀλφάβητον.

ΣΥΣΤ. A	ΣΥΣΤ. B	ΣΥΣΤ. A	ΣΥΣΤ. B
Σημ. 1	Σημ. 56 x	Σημ. 22	Σημ. 02 RO
» 2	» 03 PA	» 23	» 17 ZA
» 3	—	» 24	» 44 KE
» 4	Σημ. ἰδεόγρ. 122 OLIV.;	» 25	» 55 NU
» 5 = 56	—	» 26	» 06 NA
» 6	Σημ. 69 TU	» 27	» 23 MU
» 7 INDEX	» 12 SO ;		καὶ ἰδεόγρ. 109 BOS
2α ὁμάς	καὶ ἰδεόγρ. 140 AES ;	» 28	» 40 WI ;
» 8	—	» 29	» 77 KA
» 9 = 56	—	» 30	» 01 DA
IND. ἴδιον σημεῖον	—	» 31	» 31 SA
» 10 IND. » »	—	» 32	» 57 JA
» 11 IND. » »	—	» 33	—
(Ἐνταῦθα 67+2)	—	» 34	Σημ. ἰδεόγρ. 176 ARB.
» 12 IND. = 100	Σημ. 32 QO		καὶ σημ. 29 PU ₂
» 13 IND. = 88	» ἰδεόγρ. 111	» 35	» 86 x ;
» 14	—	» 36	» ἰδεόγρ. 191 GAL. ;
» 15 IND. = Lm 32	—	» 37	—
» 16 IND. 2α ὁμάς	Σημ. 74 ZE	» 38 = 100	—
» 17 = 97	—	» 39	Σημ. 05 TO
» 18 IND. σημ. κεραμ.	—	» 40 = Lc'2	—
» 19 = 57 IND. = 100	—	IND. Lc 108	—
» 20	—	» 41 = 56	—
» 21	—	IND. ἴδιον σημεῖον	—
		» 42	Σημ. ἰδεόγρ. 120 GRAN.;

ΣΥΣΤ. Α	ΣΥΣΤ. Β
Σημ. 43	Σημ. ιδεόγρ. 164 ;
» 44	» 38 E ; καί ιδεόγρ. 134 ;
» 45	» 70 KO
» 46 = 84	—
» 47 = Lm'1 IND. Lm 26	—
» 48 IND. = 84 ;	—
» 48' IND. 2α ομάς	—
» 49 IND. 2α ομάς	Σημ. 33 RA ₃
» 50 = 92	—
» 51	» 07 DI
» 52	» 08 A
» 52'	—
» 53	Σημ. 60 RA
» 54	» 27 RE
» 55	» 26 RU
» 56	» 39 PI
» 56' IND. 2α ομάς	—
» 57	—
» 58	Σημ. 76 RA ₂
» 59	» 58 SU
» 60	» 30 NI
» 61	—
» 62	Σημ. 16 QA
» 63	—
» 64	—
» 65	Σημ. ιδεόγρ. 123 AROM.
» 66	» 87 TWE ;
» 67	» 20 ZO
» 68 IND. ίδιον σημ.	—
» 69	Σημ. 14 DO ;
» 70 IND. 2α ομάς	» ιδεόγρ. 159 TELA
» 71 IND. 2α ομάς	» 15 MO
» 72	» 35 x ;
» 73 = Lc'1, IND. Lc 109	—
» 74	Σημ. 59 TA
» 75	» 54 WA
» 75' IND. 75	» ιδεόγρ. 159 TELA
» 75'' IND. 75	» » » »
» 76	» 73 MI
» 77	» 09 SE
» 78	» 37 TI
» 79	» 50 PU ;
» 80	» 61 O ;
» 81	» 46 JE
» 81' IND. 81	—

ΣΥΣΤ. Α	ΣΥΣΤ. Β
Σημ. 82	Σημ. ιδεόγρ. 131 VIN.
» 83	» » 184 x ;
» 84	—
» 85	Σημ. 90 DWO και σημ. ιδεόγρ. 118
» 86	» 66 TA ₂
» 87	» ιδεόγρ. 189
» 88	» 72 PE ;
» 89 IND. 2α ομάς	» ιδεόγρ. 124 PYC.
» 90	» 34 x ;
» 91	» 78 QE
» 92	» 04 TE
» 93	» 65 x
» 94 = 72, IND. ίδιον σημειον	» 75 WE
» 95	» 80 MA
» 96 = 68, IND. ίδιον σημειον	—
» 97	Σημ. 10 U
» 98	» 81 KU
» 99	» ιδεόγρ. 100 VIR ;
» 99' IND. δέν έχει	» » » » ;
» 100	» 52 NO
» 101	» 79 x
» 102 και παραλλαγή του 102 IND. 154	» 45 DE » ιδεόγρ. 141 AUR. ;
» 102' IND. 138	—
» 103	Σημ. 67 KI
» 104 = 27, IND. = 84	—
» 105 έν συνθέσει IND. Lc 112	—
» 106 = 68, IND. = 96	—
» 107 = 3	—
» 108 = B 103	Σημ. ιδεόγρ. 103 ;
» 109 IND. Lc 95	—
» 110 IND. Lc 117	—
» 111	—
» 112 = Lm'2, IND. Lm 27	—
» 113 IND. 2α ομάς	Σημ. ιδεόγρ. 108 SUS ;
» 114	—
» 115 = Lc 116	—
» 116	—
» 117 IND. Lc 115	Σημ. ιδεόγρ. 63 x ;
» 118 = 100, IND. Lc 111	—
» 119 = 101, IND. ίδιον σημειον	—

ΣΥΣΤ. Α	ΣΥΣΤ. Β	ΣΥΣΤ. Α	ΣΥΣΤ. Β
Σημ. 120	Σημ. 49 x	Σημ. 138 IND. Brice 102'	—
» 121 = 88	—	» 139 IND. 2α ομάς'	—
» 122 IND. 88 ;	Σημ. ιδεογρ. 102 MUL.	Brice 79	Σημ. 42 WO ;
» 123 = 67	—	» 140 IND. Brice 98	—
» 124 = Lm 7	—	» 141 IND. 2α ομάς'	—
» 125 IND. 2α ομάς	—	Brice L'32	—
» 126	—	» 142 IND. Brice L'33	—
» 126β IND. 2α ομάς	—	» 143 INDEX	Σημ. 28 I ;
» 127 = 64	—	» 144 INDEX	» 22 x ;
» 128 = 99	—	» 145 INDEX	—
» 129 IND. 2α ομάς	Σημ. 24 NE ;	» 146 IND. 2α ομάς	Σημ. ιδεογρ. 180 x ;
» 130=101, IND. = 34 ;	—	» 147 IND. 2α ομάς	» ιδεογρ. 203 VAS. ;
» 131 = 100	—	» 148 IND. 2α ομάς	» ιδεογρ. 100 VIR ;
» 132 = 28, IND. = 9	—	» 149 IND. 2α ομάς	» ιδεογρ. 227 VAS. ;
» 133 = 71,	—	» 150 INDEX	—
IND. 2α ομάς	—	» 151 INDEX	—
» 134 = Lm'2,	—	» 152 INDEX	—
IND. ίδιον σημείον	—	» 153 INDEX	—
» 135 = 78,	—	» 154 IND. 2α ομάς'	—
IND. ίδιον σημείον	—	Brice 102	Σημ. ιδεογρ. 141 AUR. ;
» 136 IND. 2α ομάς'	—	L'17 INDEX = 96	—
Brice 52'	—	L'38 νέον	Σημ. 36 JO ;
» 137 IND. 2α ομάς'	—	Σημ. 25 + 2 (αν μή	—
Brice L'2	—	νέον σημείον)	» 41 SI ;

Με βάσιν τὴν μορφήν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐμφανίζονται τὰ σημεία εἰς τὴν Ζάκρον ἐξάγεται σχεδὸν ἀσφαλῶς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ταῦτα εἶναι πολὺ πλησιέστερον πρὸς πολλὰ τῶν σημείων τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος, ὡς τοῦτο εἰς μικροτέραν κλίμακα παρατηρήθη ὑπὸ τοῦ Godart δι' ὠρισμένα σημεία τῶν πινακίδων τῶν Ἀρχανῶν. Ἄν οἱ λιμένες τῆς Ζάκρου καὶ τοῦ Παλαικάστρου ὑπῆρξαν κνωσιακὰ καθιδρύματα, ὡς διὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους ὑπετέθη, θὰ ἦτο φυσικὸν εἰς τὴν περιοχὴν Κνωσοῦ - ἄκρας ἀνατολικῆς Κρήτης τὸ χρησιμοποιούμενον Γραμμικὸν Α σύστημα νὰ ἀπετέλεσε τὴν βάσιν διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν εἰς τὸ κνωσιακὸν Γραμμικὸν Β σύστημα. Οὕτω τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 2 ἐμφανίζει συχνὰ τὴν ἐπιμήκη μορφήν μετὰ τὴν ἄνω ὀριζοντίαν κεραίαν μεγαλυτέραν, ὡς εἰς τὸ σύστημα Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 6 τὸν τύπον τοῦ πραγματικοῦ κισσοφύλλου, ὡς ἐπίσης εἰς ἐπιγραφὰς τῆς Κνωσοῦ, τοῦ Κόφινου καὶ τοῦ Λαράνιου, πλησιέστεραν μετὰ τὸ ἀντίστοιχον σημεῖον 69 τοῦ Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 22 εἶναι πλησιέστερον πρὸς τὸ ραδινὸν καὶ ἐκ τετμημένων κεραίων ἀποτελούμενον σημεῖον 02 τοῦ Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 23 συχνὰ ἔχει πολὺ μικρὰν κεραίαν κάτω τῆς ἐλλειψοειδοῦς κεφαλῆς, ὡς εἰς τὸ σημεῖον 17 τοῦ Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 24 εἰς ἓν παράδειγμα ἔχει κατὰ τὴν κορυφὴν τὴν θλαστὴν ὀξεῖαν γωνίαν τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ σημ. 44 τοῦ Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 25 ἔχει κατὰ τὸ κέντρον συχνὰ τὰ ἡμικύκλια ἢ τὰς εἰς ῥόμβον κατατεινούσας γωνίας, ὡς εἰς τὸ σημεῖον 55 τοῦ Β, ὡς τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ ἐπιγεγραμμένου ὀστράκου ἐκ Παλαικάστρου καὶ εἰς πινακίδα τῶν Ἀρχανῶν. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 26 ἔχει εἰς δύο παραλλαγὰς ἡμικύκλια ἀντὶ δευτέρας ὀριζοντίας κεραίας,

ὡς ἡμικύκλια σχηματίζοντα κυκλίσκον συχνὰ ἀπαντοῦν εἰς τὸ σημεῖον 06 τοῦ Β κάτω τῆς δευτέρας ὀριζοντίας κεραιίας. Παραδείγματα μὲ ἡμικύκλιον ἢ κυκλίσκον ὑπάρχουν εἰς τὴν πινακίδα τοῦ Παλαικάστρου. Αἱ δύο ὀριζόντιαι γραμμαὶ τοῦ σημείου 06 ὑπάρχουν εἰς ἄλλας παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου καὶ πολὺ ὀλίγας τῶν ἄλλων περιοχῶν, ὡς λ.χ. τῶν Ἀρχανῶν. Ἡ κατὰ γωνίαν στροφή τοῦ ἄκρου τῆς ὀριζοντίας τοῦ σημείου 23 τῆς Β ὑπάρχει μόνον εἰς δύο παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου. Ἡ καμπὴ τῆς κορυφῆς τοῦ σημείου 40 τοῦ Β ἀπαντᾷ εἰς δύο παραλλαγὰς τοῦ σημείου 28 τῆς Ζάκρου καὶ εἰς ἓν παράδειγμα τῶν Μαλίων. Ἡ διὰ χωριστῶν γραμμίδιων κατασκευὴ τοῦ σταυροῦ τοῦ σημείου 77 τῆς Β ὑπάρχει εἰς περισσότερα παραδείγματα τοῦ σημείου 29 τῆς Ζάκρου, ἐνῶ τοιαύτη κατασκευὴ εἶναι σπανία ἀλλαχοῦ. Ἡ κυρτότης τῶν ἄνω κεραιῶν τοῦ σημείου 31 τοῦ Β ὑπάρχει εἰς τὰ περισσότερα παραδείγματα τοῦ σημείου 31 τῆς Ζάκρου καὶ εἰς πολλὰ τῶν περιοχῶν Παλαικάστρου καὶ Κνωσοῦ, ἐνῶ εἶναι πολὺ σπανία εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Εἰς παραλλαγὴν ἐπὶ τῆς πινακίδος 1a τῆς Ζάκρου ὑπάρχει καὶ πλαγία κεραιὰ ὡς εἰς τὸ σημ. 31 τοῦ Β.

Τοῦ σημείου 57 τῆς Β τὰ ἀκραιὰ στενὰ διάχωρα συναντῶνται εἰς παραλλαγὰς τοῦ σημείου 32 τῆς Ζάκρου, καὶ ἐπίσης εἰς τινὰ τῶν περιοχῶν Κνωσοῦ, Φαιστοῦ (ἀρχαϊκά), Ἁγίας Τριάδος (ἀρχαϊκά), Ἀποδοῦλου, Ψυχροῦ, Παλαικάστρου καὶ Λαφανίου. Τοῦ σημείου 29 τοῦ Β τὸ στέλεχος τῶν τριῶν κλάδων μὲ τὴν ὀριζοντίαν βάσιν ὑπάρχει εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ πίθου 1 τῆς Ζάκρου, σημείο 34, ὡς καὶ εἰς δύο παραδείγματα ἐξ Ἁγίας Τριάδος. Τὰ λοιπὰ ἔχουν ἀπλῶς ὀριζοντίαν ἄνευ στελέχους βάσιν. Ἀνάλογον μὲ κορμὸν εἶναι τὸ ἰδεόγραμμα 176 τοῦ Β. Μία τῶν παραλλαγῶν τοῦ σημείου 39 τῆς πινακίδος Hogarth τῆς Ζάκρου ἔχει τὴν ἰδίαν μορφήν, ἐπιμήκη καὶ μὲ μικρὰν κεραιάν εἰς τὸ μέσον, μὲ τὸ σημεῖον 05 τοῦ Β.

Τοῦ σημείου 42, τοῦ ὁποῦ ἀντίστοιχον εἶχε καθορισθῆ τὸ ἰδεόγραμμα 120 τοῦ σίτου εἰς τὸ σύστημα Β, ἢ πρὸς τὰ κάτω πεπλατυσμένη σχεδὸν εἰς τριγωνικὸν σχῆμα παραλλαγή, προσεγγίζουσα τὸ τριγωνικὸν σχῆμα τοῦ ἰδεογράμματος, ἀπαντᾷ εἰς τὸ παράδειγμα τῆς Ζάκρου καὶ ἔχει σπάνια ἀντίστοιχα εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Πρὸς τὸ σημεῖον 38 τοῦ Β εἶναι πολὺ πλησιέστεραι παραλλαγαὶ τοῦ σημείου 44 τῆς Ζάκρου, ἐνθα τὰ κάτω γραμμίδια ἐνοῦνται σχεδὸν εἰς μίαν γραμμὴν, παρὰ τὰ ἄλλοθεν γνωστὰ ὀλίγα παραδείγματα. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦ Β τὰ κάτω γραμμίδια ἀπαντοῦν παραλλήλως πρὸς ἄλληλα. Πρὸς τὸ σημεῖον 70 τοῦ Β προσεγγίζει περισσότερο τὸ ἐν τῶν δύο παραδειγμάτων τῆς Ζάκρου τοῦ σημείου 45 καὶ μόνον δύο ἄλλα παραδείγματα ἐκ Παλαικάστρου καὶ Τυλίσου. Τοῦ σημείου 33 τοῦ Β, κρόκου, αἱ ὑπεράνω κυματισταὶ γραμμαὶ δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰ παραδείγματα τοῦ σημείου 49 εἰς τὴν Ζάκρον ἢ ἀλλαχοῦ. Ὅμως εἰς τὸ σημεῖον τῆς πινακίδος 13a ἢ μία τῶν κυματιστῶν γραμμῶν τοῦ ἀκραιῶ φύλλου ἀπεδόθη ὡς ἀπεσπασμένη καὶ αἰωρούμενη. Τοῦ σημείου 51 ἢ παραλλαγή μὲ τὰ κάθετα γραμμίδια ἀπαντᾷ εἰς περισσότερα παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς συμβαίνει εἰς τὸ σημεῖον 07 τοῦ Β.

Τοῦ σημείου 52, τοῦ διπλοῦ πελέκεως, ἢ παραλλαγή μὲ τὸ γραμμίδιον ἀντιπροσωπεύεται μὲ πολλὰ παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου καὶ τοῦ πίθου 2 καὶ εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν περιοχὴν Κνωσοῦ — Κνωσός, Τύλισος, ὄχι Ἀρχάνες, καὶ τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης, ὡς τοῦ Παλαικάστρου. Ἐκ τῆς παραλλαγῆς ταύτης προῆλθε τὸ ση-

μείον 08 του Β με τὰς δύο ὀριζοντίας κεραίας, ὡς ἤδη εἰς ἓν παράδειγμα ἐκ Παλαικάστρου (Brice I 12). Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 53 ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Ζάκρον καὶ ἀλλαχοῦ δεξιόστροφον ὡς τὸ σημεῖον 60 του Β. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 55 ἐμφανίζει εἰς τὴν Ζάκρον μίαν ἢ δύο παραλλαγὰς μετὰ τὴν καμπύλην τοῦ μέσου καὶ τὴν ἀπόσπασιν τοῦ στελέχους, ὡς εἰς τὸ σημεῖον 26 του Β· τὸ αὐτὸ συμβαίνει εἰς μεμονωμένα παραδείγματα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ Κόφιννα, μετὰ συνεχόμενον ὅμως στέλεχος. Εἰς τὸ σημεῖον 39 του Β ἡ ὀριζοντία γραμμὴ τῶν ἀρχικῶν ἀκρεμόνων τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 56 ἐπροχώρησε πρὸς τὰ κάτω καὶ ἐγένετο διαχωριστικὴ, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐξ ἑνὸς παραδείγματος τῆς Τυλίσου — Brice II 16 — καὶ ἓν τῆς Ἁγίας Τριάδος — πινακ. 113. Εἰς σημεῖα τῆς Ζάκρου καὶ ἀλλαχοῦ οἱ ἀκρεμόνες ἔχουν ὀριζοντιωθῆ κατὰ τὴν κορυφὴν εἰς ὀρισμένα παραδείγματα. Εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ *πίθου 2* τῆς Ζάκρου ἡ μεσαία διαχωριστικὴ δὲν ὑπερβάλλει τὴν κορυφὴν, ὡς εἰς τὸ σημεῖον τοῦ Β. Εἰς τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 58 τῶν πινακίδων Ζάκρου ἀντίστοιχος εἶναι ἡ μὴ παραλληλία καὶ ἡ ἀπότομος κάμψις, ἀπαντῶσα εἰς τὸ σημεῖον 76 του Β. Ἡ ἀπλοποιημένη μορφή τοῦ σημείου 30 του Β ἀπαντᾷ περίπου εἰς ἓν τῶν παραδειγμάτων τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 60 τῶν πινακίδων Ζάκρου καὶ σπανίως ἀλλαχοῦ. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 62 τῆς Ζάκρου ἔχει τὴν αὐτὴν περίπου μορφήν ἢν τὸ σημεῖον 16 του Β. Τὸ ἰδεόγραμμα 123 του Β παρουσιάζει μεγαλυτέραν ἀναλογίαν μετὰ τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 65 εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, παρὰ τὸ μόνον πινακίδος τῆς Ζάκρου. Ἡ τυποποιημένη τριγωνικὴ αἰχμὴ μετὰ κεραίαν τοῦ σημείου 20 του Β δὲν ἔχει ἀκριβῆς ἀντίστοιχον εἰς τὴν Ζάκρον. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 69 μετὰ τὴν μικρὰν κεραίαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμπύλης τῶν πινακίδων Ζάκρου εἶναι πλησιέστερον πρὸς τὸ σημεῖον 14 του Β, παρὰ τὰ ἀλλαχοῦ παραδείγματα. Τὸ σημεῖον 35 του Β στερεῖται τῆς χαρακτηριστικῆς κάτω καμπῆς καὶ διασταυρῶνεται ὑπὸ κυκλίσκου ἀντὶ ἡμικυκλίσκου ὡς εἰς τὰ παραδείγματα τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 72 τῆς Ζάκρου, ὅπου ὅμως εἰς ἓν τῶν παραδειγμάτων — *ἀποσπ. ε* — ἡ κάτω καμπὴ εἶναι ἐλαχίστη. Εἰς οὐδὲν τῶν παραδειγμάτων τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 74 εἰς τὴν Ζάκρον ἢ ἀλλαχοῦ αἱ ὀριζόντιαι καὶ κάθετοι μικραὶ κεραφαὶ συμβαίνει νὰ μὴ συνδέωνται κατὰ γωνίαν, ὡς εἰς τὸ σημεῖον 59 του Β· τοῦτο σημαίνει ἐξέλιξιν ἀπὸ τύπον ὄχι ἐπιμελοῦς μορφῆς. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν ἀπὸ τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 75 εἰς τὸ σημεῖον 54 του Β· εἰς τὴν Ζάκρον τὸ ἄνω διάχωρον εἶναι μέγα ὡς εἰς ἀρχαῖκά παραδείγματα ἀλλαχοῦ. Τὸ σημεῖον 73 του Β — κεφαλῆς δελφίνος — μόνον τὴν γενικὴν μορφήν διετήρησε, χωρὶς δὴλωσιν ὀφθαλμοῦ. Ἡ μεγάλη αὐτὴ σχηματοποίησις τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 76 ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὸ σύνθετον σημεῖον 57+76 τῆς *πινακίδος 8α* τῆς Ζάκρου καὶ οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ. Τοῦ σημείου 09 του Β ὑπάρχουν πολὺ ἀνάλογα παραδείγματα μεταξὺ τῶν παραλλαγῶν τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 77 τῆς Ζάκρου. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 78 μετὰ τὴν διχοτομοῦσαν γραμμὴν ὑπάρχουν ἱκανὰ παραδείγματα εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου, ἀνάλογα μετὰ τὸ σημεῖον 37 του Β, ἐνῶ ἀλλαχοῦ ὑπάρχουν ἐλάχιστα παραδείγματα, κυρίως ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Κνωσοῦ καὶ τοῦ Παλαικάστρου. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 79 αἱ παραλλαγαὶ τῆς Ζάκρου μετὰ τὴν ἀναδιπλωμένην ἢ καμπυλωμένην ἄνω κεραίαν εἶναι πλησιέστεραι πρὸς τὸ σημεῖον 50 του Β παρὰ τὸ αὐτὸ σημεῖον ἀλλαχοῦ.

Τοῦ σ η μ ε ἰ ο ν 82 πολὺ περισσότερον ἀνάλογος εἶναι ἡ μορφή καὶ ἡ χρῆσις εἰς τὴν Ζάκρον μετὰ τὸ ἰδεόγραμμα 131 τοῦ οἴνου τοῦ Β παρὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀλλαχοῦ. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν 85 τοῦ ζυγοῦ εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου προσεγγίζει περισσότερον

πρὸς τὸ σημεῖον 90 τοῦ B — ἡ μία παραλλαγή δὲν ἔχει ὡς τοῦτο τὸ κεντρικὸν στέλεχος — καὶ πρὸς τὸ ἰδεόγραμμα 118 — ἡ ἄλλη παραλλαγή μετὰ τὸ στέλεχος — παρὰ τὰ ἀλλαχοῦ τυποποιημένα παραδείγματα. Αἱ παραλλαγῆαι τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 86 τῆς Ζάκρου μετὰ τὴν κάτω κύρτωσιν καὶ ἡ μία μετὰ τὴν ἄνω ἐπιπέδωσιν — ἴσως μετὰ τὰ δύο παραδείγματα τῆς πινακίδος τοῦ Παλαικάστρου — ἐμφανίζουσι μεγαλυτέραν ἀναλογίαν πρὸς τὸ σημεῖον 66 τοῦ B, παρὰ αἱ παραλλαγῆαι ἀλλαχοῦ. Χαλαρὰ πὼς εἶναι ἡ σχέσις τῶν παραλλαγῶν Ζάκρου τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 88 μετὰ τὸ 72 τοῦ B· ἡ μικρὰ καμπύλη τοῦ μέσου δημιουργεῖ ἀμφιβολίας. "Αν αἱ παραλλαγῆαι τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 89 εἰς τὴν Ζάκρον εἶναι αἱ καθορισθεῖσαι τῆς μορφῆς τοῦ μαστιγίου, αὗται εἶναι πλησιέστεραι τοῦ σημείου-ἰδεογράμματος 124 ἢ τοῦ 125 τοῦ B παρ' ὅσον αἱ παραλλαγῆαι τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀλλαχοῦ. Τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 90 εἶναι πλησιέστερον πρὸς τὸ σημεῖον 34 τοῦ B εἰς τὰς πινακίδας Ζάκρου, ὡς μᾶλλον τοξοειδὲς καὶ ἄνευ τῆς ἐνδιαμέσου ὀριζοντίας κεραίας, ὅπως εἰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῶν Ἀρχανῶν· τὸ κυματιστὸν γραμμίδιον τοῦ μέσου τῆς μιᾶς παραλλαγῆς θὰ ἀντεστοίχει πρὸς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ μέσου τῆς χορδῆς τοῦ σημείου 34, ὅπου αὕτη ἀπεδόθη ἐσωτέρω. Τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 91 εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου μετὰ τὰ γραμμίδια εἶναι πλησιέστερον ἀπὸ τὰς παραλλαγὰς μετὰ τὰς κοκκίδας τῆς Ζάκρου καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος πρὸς τὸ σημεῖον 78 τοῦ B. Τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 92 αἱ παραλλαγῆαι μετὰ τὰ εἰς εὐθειαν τριπλᾶ φυλλώματα-κεραίας τοῦ κλάδου εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου εἶναι ἐγγύτεραι πρὸς τὸ σημεῖον 04 τοῦ B, παρὰ ἄλλαι παραλλαγῆαι μετὰ ἐγκαρσίας κεραίας, περισσότερον ὁμοιάζουσαι μετὰ κλάδους, εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ὑπάρχουσι καὶ σχεδὸν ἀκριβῆ ἀντίστοιχα τοῦ 04. Τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 93 οὐδαμοῦ ἐμφανίζεται εἰς παραλλαγὰς συγγενεστέρας μετὰ τὸ σημεῖον 65 τοῦ B, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰς τῆς πινακίδος 6 β τῆς Ζάκρου, τῶν ὁποίων ἡ κλείουσα δεξιὰ κυματιστὴ γραμμὴ μετεσχηματίσθη εἰς τρίτον πόδα καὶ ὅπου ἀντὶ θηλειᾶς ὑπάρχει γωνία ὀξεῖα — εἰς τὸ σημεῖον 65 ὡς T — καὶ εἰς παραλλαγὴν τῆς πινακίδος 7 α, ὅπου τὸ ἄμμα συνάπτεται μετὰ πλαγίαν κεραίαν ὡς εἰς τὸ σημεῖον τῆς B. Ἡ παραλλαγή τῆς πινακίδος 10 α, ἴσως δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ περίεργον σημεῖον τοῦ δισκίου Hogarth τῆς Ζάκρου τὸ ὁποῖον ἐθεωρήθη ὡς σύνθετον 91+30. Θὰ ἐδυσκολευέτο τις νὰ δεχθῆ σχέσιν τοῦ σημείου 80 τοῦ B μετὰ τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 95 τοῦ A, τῆς κεφαλῆς αἰλούρου, ἂν δὲν ἐπρόσεχε τὴν ἐμφάνισιν μακρῶν ὠτων, τὴν σύνθεσιν ἐξ ἡμικυκλίων καὶ τὴν χωριστὴν κάτω κλείουσαν ὀριζοντίαν γραμμὴν εἰς παραλλαγὰς τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου. Μετὰ πολὺ μακρὰ ὦτα ἐμφανίζεται ἡ κεφαλὴ αἰλούρου εἰς τεμάχιον πίθου τοῦ Σχινιᾶ Μιλᾶτου καὶ εἰς πρωτογραμμικὰς πινακίδας τῆς Φαιστοῦ. Τὸ ὀριζόντιον ὑπὸ τὴν βάσιν γραμμίδιον τοῦ σημείου B (ὄχι καὶ ἐκεῖ γενικὸν) ὑπάρχει καὶ εἰς πολὺ ὀλίγα παραδείγματα τῆς Ἁγίας Τριάδος. Οὐδαμοῦ τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 97 ὑπάρχει εἰς παραλλαγὴν πλησιέστεραν πρὸς τὸ σημεῖον 10 τοῦ B ἐκτὸς εἰς τὴν πινακίδα 6 β τῆς Ζάκρου καὶ εἰς ἐλάχιστα παραδείγματα ἐκ Κνωσοῦ καὶ Παλαικάστρου — βλ. INDEX. Τὸ σ η μ ε ἰ ο υ 98 τοῦ πτηνοῦ ἐμφανίζει περισσοτέρας ἀπλοποιημένας παραλλαγὰς, αἱ ὁποῖαι προσεγγίζουν τὸ σημεῖον 81 τοῦ B. Τοιούτων ὑπάρχουσι μόνον δύο ἕως τρία παραδείγματα εἰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῶν Ἀρχανῶν καὶ εἰς τὰ διὰ μελάνης ἐπιγεγραμμένα κύπελλα τῆς Κνωσοῦ.

Τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ 100 τῆς ἄκρας χειρός, πολλαὶ παραλλαγῆαι προσεγγίζουν πρὸς τὸ

σημείον 52 του Β — τέσσερα δάκτυλα, γωνιώσις πρὸς διπλασιασμόν τῆς γραμμῆς τῆς βάσεως, σιγμοειδῆς καμπύλωσις τοῦ ἀντίχειρος —, ἀναμφιβόλως ὁμως αἱ πλησιέστεραι τὸ σχῆμα παραλλαγαὶ εἶναι αἱ ἐπὶ λιθίνου σκεύους τοῦ Ἀποδοῦλου καὶ ἐπὶ τῆς τραπεζῆς τοῦ Ψυχροῦ. Τὰ δύο εἰς γωνίαν γραμμίδια τῆς βάσεως ὑπάρχουν ἐκτὸς εἰς τὸ σκεῦος τοῦ Ἀποδοῦλου, εἰς τράπεζαν τοῦ Παλαικάστρου, εἰς τὸ κοχλιάριον τοῦ Τρούλλου Ἀρχανῶν, εἰς πινακίδα τῶν Ἀρχανῶν καὶ ἄλλην τῶν Μαλίων. Ἡ τόσον ἀπλοποιημένη μορφή τοῦ σημείου 79 τοῦ Β — στάχυς, παρὰ τὴν ὁμοιότητα μὲ ὀφθαλμόν — δὲν ἔχει στενὴν ὁμοιότητα μὲ τὰς δύο παραλλαγὰς τοῦ σημείου 101 τῆς Ζάκρου· μεγαλυτέραν ἔχει μὲ σημεῖον τῆς πινακίδος 101 τῆς Ἀγίας Τριάδος. Τὸ σημείον 103 τοῦ κυπέλλου ἔχει εἰς τὰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ πάντοτε μικράν, ἔστω στοιχειώδη, ὀριζοντίαν κεραίαν βάσεως καὶ ὀριζοντίαν διαχωριστικὴν, τὰ ὁποῖα στερεῖται τὸ σημεῖον 67 τοῦ Β. Τῆς πρώτης στερεῖται τὸ σημεῖον εἰς δύο ἢ τρία παραδείγματα τοῦ Παλαικάστρου. Τὸ κωνικὸν ὁμως σχῆμα, προσομοιάζον τὸ τοῦ ρυτοῦ, εἶναι σύνηθες εἰς παραλλαγὰς τῆς Ζάκρου καὶ εἰς πολὺ ὀλίγας τῆς Ἀγίας Τριάδος. Ἴσως ἀνταποκρίνεται τὸ νέον σημείον L'38 τοῦ πίθου 2 τῆς Ζάκρου, ἰδίᾳ τὸ ἐν συνθέσει, μὲ τὸ σημεῖον 36 τοῦ Β, τὸ ὁποῖον ὁμως ἐμφανίζει ἄνω ὀριζοντίαν κεραίαν. Τὸ σημείον 102, παραλλαγή μὲ νέον ἀριθμὸν 154 τῆς 2ας ὁμάδος εἰς τὸν INDEX, καὶ εἰς τὸ παράδειγμα τῆς Ζάκρου, πινακίδος 12a μὲ μακρὰ σκέλη, ἔχει μεγαλυτέραν ὁμοιότητα μὲ τὸ σημεῖον 47 τοῦ Β, παρὰ αἱ παραλλαγαὶ εἰς πινακίδας τῶν Μαλίων. Τὰ τελευταῖα προσεγγίζουν περισσότερο πρὸς τὸ ἰδεόγραμμα 141 τοῦ χρυσοῦ τοῦ συστήματος Β. Τέλος τὸ σύνθετον σημεῖον 25+2 — ἢ ἴσως νέον σημεῖον — προσεγγίζει τὴν μορφήν τοῦ σημείου 41 τοῦ Β, πλὴν εἰς τὸ ὅτι τοῦτο ἔχει ὑψηλὴν μέσσην κεραίαν.

Τὸ γενικὸν συμπέρασμα εἶναι ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης καὶ ἐπίσης εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κνωσοῦ ὑπάρχουν μορφαὶ σημείων περισσότερο ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν σημείων τοῦ συστήματος Β καὶ προφανῶς εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας θὰ συνετελέσθη ἢ νέα ἀναπροσαρμογὴ διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ νέου συστήματος. Ἡ περιοχὴ αὕτη θὰ ἦτο τῆς Κνωσοῦ, ὡς κυρίου κέντρου τῆς νέας ἀχαϊκῆς δυναστείας, ὡς ὀρθῶς εἶχεν ὑποτεθῆ.

δ) *Κυρίως ἰδεογράμματα*. Πλὴν τῶν ὀφωνογραμμάτων-ἰδεογραμμάτων, ἀπαντῶντων ὡς μεμονωμένων ἢ εἰς καταληκτικὴν ἢ ἀρκτικὴν θέσιν, ὑπάρχουν εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου ἰδεογράμματα, σχεδὸν πάντα σκευῶν ἢ ζῶων, ἀντιπροσωπεύοντα αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀντικείμενα περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος. Τοιούτου εἶδους ἰδεογράμματα ὑπάρχουν, ὡς γνωστόν, πολλὰ εἰς τὰς πινακίδας τοῦ Γραμμικοῦ Β συστήματος, τινὰ τῶν ὁποίων εἶναι πολὺ μᾶλλον σχηματικὰ καὶ συμβατικὰ ἀπ' ὅ,τι εἰς τὴν Ζάκρον. Εἰς τὸν INDEX διεχωρίσθησαν καὶ κατετάγησαν εἰς τὴν 2αν ὁμάδα τὰ ἀνθρωποειδῆ 125, 126β καὶ 148 καὶ τὰ μορφῆς κεφαλῆς ζῶων — ἴσως ρυτῶν — 113 καὶ 145 τῶν πινακίδων τῆς Ἀγίας Τριάδος. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνθρωπόμορφα 126a, πάντοτε ἀπομεμονωμένον καὶ καταληκτικόν, καὶ 99, ἐπίσης ἀπομεμονωμένον ἢ ἀρκτικόν, εἰς τὰς αὐτὰς πινακίδας, δεόν νὰ θεωρηθοῦν ἰδεογράμματα εἰδικῆς κατηγορίας ἀνθρώπων. Τὸ ἀμφίβολον σημείον 99' ἐπὶ τῆς πινακίδος 25β ἐξ Ἀγίας Τριάδος, ἀπαντῶν ἐκ παραλλήλου μὲ τὸ 99 πρὸ ἀριθμητικῶν, ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τοῦ συνθέτου σημείου τῆς πινακί-

δος I Ζάκρου, όπου απαντᾶ πρὸ τοῦ ιδεογράμματος τοῦ μονοστόμου πελέκεως καὶ ἴσως ὡς ἀπλοῦν ἐπὶ τοῦ ἀποσπ. *e*, ὅπου πιθανῶς εἶναι ἀρκτικόν. Τὸ ιδεόγραμμα τοῦ ἀπλοῦ πελέκεως, — ἰ δ ε ὄ γ. **a** — απαντᾶ, ὡς εἶδομεν, ἀμέσως μετὰ τὸ πιθανόν ιδεόγραμμα 99'+29 καὶ δὲν εἶναι γνωστὸν ἄλλοθεν· εἰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος απαντᾶ ὁ δίστομος πέλεκυς — πινακ. 96 *a* — ἀπομεμονωμένος ὡς ιδεόγραμμα, ὁ διπλοῦς πέλεκυς ὅμως τοῦ κλασσικοῦ τύπου ὑπάρχει ἐπὶ κεραμεικῶν εἰδῶν καὶ ἐπὶ δισκίου τοῦ Παλαικάστρου. Μονόστομος φαίνεται ὁ πέλεκυς ἐπὶ ὀστράκου ἐκ Παλαικάστρου — *Brice II*, 25, 1. Ὀλίγον πιθανόν εἶναι ὅτι τὸ ιδεόγραμμα τῆς Ζάκρου ἔχει σχέσιν μὲ τὸ διαθέσιμον σημεῖον II PO τοῦ συστήματος B. Πολὺ περισσότερον φαίνεται πιθανὴ ἡ σχέσις μὲ τὸ ιδεόγραμμα 232 μονοστόμου πελέκεως, ἴσως καὶ μὲ τὸ ἐλλιπῶς διασωθὲν ιδεόγραμμα τοῦ σημείου 251, τοῦ αὐτοῦ συστήματος B.

Ἐμμένω εἰς τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὰ ιδεογράμματα τῶν *πινακίδων 4 - 5* (μιάς καὶ μόνης, ὡς ἀποδεικνύεται) καὶ τῆς *πινακ. 7* ἀπεδόθησαν κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης μετὰ τῆς μεγίστης ἐπιμελείας. Τὰ τῆς πλευρᾶς *β* τῆς πρώτης εἶναι κεφαλὴ ζῴου — ἰ δ ε ὄ γ. **b**, ἵπποκαμπος; — δύο ἀγγεῖα — **c** ἴσως τρίπους λέβης καὶ **d** κυλινδρικὸν σκεῦος — δύο βούκρανα — ἰ δ ε ὄ γ. **e**, διατηρούμενον μόνον κατὰ τὸ ἀνώτερον μέρος. Τὰ τῆς *πινακίδος 5 β* — τὸ κάτω μέρος τῆς αὐτῆς, ὡς φαίνεται, πινακίδος — ἀποδίδουν τρία ὀλόκληρα ζῴα — ἰ δ ε ὄ γ. **f, g** καὶ **h** — τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον λίαν σχηματικόν, παρασταθὲν ὡς φεῦγον δρομαίως — δορκὰς ἢ ἀντιλόπη; — τὸ δεύτερον μικρὸν κερασφόρον — αἶξ ἢ αἶγαγρος, ἂν καὶ τὰ κέρατα δὲν εἶναι πολὺ μακρὰ καὶ κυρτούμενα πρὸς τὰ ὀπίσω — καὶ πιθανώτατα χοῖρος ἢ κάπρος. Προφανῶς ἡ πλευρὰ τῆς πινακίδος περιεῖχε καὶ ἄλλα ιδεογράμματα καὶ μόνον αὐτά, μὴ συνοδευόμενα ὑπὸ λέξεων, ἀριθμῶν ἢ ἄλλων προσδιοριστικῶν στοιχείων. Κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι ἀποτελεῖ προσδιορισμὸν σκευῶν τοῦ ἱεροῦ τοῦ τύπου τῶν πλαστικῶν ρυτῶν, κεφαλῶν μόνον ἢ ὀλοκλήρων σωμάτων ζῴων, καὶ δύο κατηγοριῶν χρησίμων εἰς τὸ ἱερὸν ἀγγείων, τρίποδος λέβητος καὶ ὑποκρατηριδίου ἢ στηρίγματος ἀγγείων, οἷα πολλὰ εἶναι γνωστὰ τόσον κατὰ τὴν παλαιοανακτορικὴν ὅσον καὶ κατὰ τὴν νεοανακτορικὴν περίοδον — ἀναφέρω ἀπλῶς τὸ ὠραῖον καμαραϊκοῦ ρυθμοῦ μὲ πλαστικὰς διακοσμήσεις ἐκ Φαιστοῦ καὶ τὰ τέσσαρα ἐκ Κνωσοῦ, Μαλίων, Γουρνιῶν καὶ Καρφίου (*Z e r v o s*, *L'art de la Crète*, πίν. 797-800). Τὸ παριστώμενον σκεῦος ἔχει κυματιστὸν χεῖλος καὶ κοσμεῖται μὲ κυματιστὴν ταινίαν καὶ ἀναθυρώσεις κατὰ τὴν βάσιν. Τοῦ τρίποδος ἀπεδόθησαν δύο θλώμενοι πόδες καὶ ὑπερυψούμενα τοῦ χεῖλους ὦτα, ἴσως τρία, μὲ ἐξέχουσιν κεραίαν ὑφ' ἓνα αὐτῶν. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς πρώτης κεφαλῆς ὡς ἵπποκάμπου ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπτίαν θέσιν τῆς — βλ. ὡς ἀκρόπρωρον πλοίων — καὶ εἰς τὴν γράμμωσιν τοῦ αὐχένος, ἀποδίδουσιν ἴσως τὰς χαρακτηριστικὰς ἀκρεμόνας καὶ τὴν γράμμωσιν τοῦ αὐχένος καὶ τῆς ράχεως τοῦ κυρτουμένου θαλασσίου ζῴου. Ὅτι θὰ κατεσκευάζοντο ρυτὰ εἰς τοιοῦτον σχῆμα οὐδόλως δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀπίθανον, ἀφοῦ ὑπάρχουν τοιαῦτα εἰς μορφήν ναυτίλου, ἰσηπίας ἢ ὀκτάποδος, τρίτωνος κλπ. Τὰ βούκρανα ὡς ρυτὰ εἶναι τόσον συνήθη ὥστε ἡ ἀπόδοσις ἐδῶ δύο τοιούτων οὐδόλως ἐκπλήσσει. Οὔτε εἶναι ἀπίθανος ἡ παράστασις ρυτῶν εἰς σχῆμα ὀλοκλήρων ζῴων· εἰς τὴν Ζάκρον ἀνευρέθησαν τμήματα τοιούτων ρυτῶν εἰς σχήματα αἰγάγων καὶ ἴσως δορκάδος. Μικρὸν δὲ ρυτὸν εἰς σχῆμα χοίρου ἀνεκαλύφθη εἰς Ποταμιᾶς Πεδιάδος, ὁμοῦ μὲ βαθμιδωτὴν πυ-

ραμιδικήν βάσιν διπλοῦ πελέκεως, ἀμφοτέρα ἐκ πηλοῦ (βλ. *ΑΔ* 15, 1933-35, Παράρτ., σ. 55, εἰκ. 13). Τὸ ἰδεόγρ. 113 — 2α ὁμάς INDEX — ἐπὶ τριῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν σύνθετον μὲ τὸ σημεῖον 57, ἀποδίδει μᾶλλον ρυτὸν μορφῆς κεφαλῆς χοίρου, ἂν κρίνη τις ἀπὸ τὴν εὐθειαν γραμμὴν ἢ ὁποῖα κλείει τὸ ρύγχος. Καὶ εἰς τὸ παράδειγμα τῆς Ζάκρου τὸ ζῶον ἀπεδόθη λίαν χαρακτηριστικῶς καὶ ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ ὡς πρὸς τὴν στάσιν. Τὰ ἰδεογράμματα ἀριθ. 108 τοῦ συστήματος Β ἔχουν τὴν αὐτὴν χαρακτηριστικὴν γραμμὴν εἰς τὸν μυκτῆρα, ἀλλ' ἐκεῖ δὲν πρόκειται περὶ σκευῶν τοῦ τύπου τῶν πλαστικῶν ρυτῶν. Ὑπάρχει ὅμως τὸ ἰδεόγρ. 227 τὸ ὁποῖον ἐμφανίζει ρυτὸν μορφῆς κεφαλῆς ταύρου κατὰ κρόταφον. Ἄλλα πλαστικά ρυτὰ εἰς τὰς πινακίδας τοῦ συστήματος Β δὲν φαίνεται νὰ ἀπεδόθησαν, ἐκτὸς ἴσως ἢ κεφαλὴ ἐλάφου εἰς τὰς πινακίδας τῆς Πύλου τάξεως Cr 591, 868 καὶ 875. Τοιοῦτον ἀκριβῶς ἰδεογράμμα ἐμφανίζεται μεταξὺ τῶν ἰδεογρ. σημείων τῆς *πινακίδος 7* τῆς Ζάκρου. Ὡς πρὸς τὰ ἰδεογράμματα τῶν ἄλλων σκευῶν, οὐδὲν ἐκ τῶν τοῦ συστήματος Β, 155, 200 - 226, 228 - 229 καὶ 250, ἐμφανίζει τὸ σχῆμα τοῦ ὑποκρατηριδίου. Ὁ λέβης ὅμως τοῦ σημείου 201 εἶναι ἱκανῶς ἀντίστοιχος τοῦ τῆς *πινακίδος 4α* τῆς Ζάκρου, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ τὸ εἰς σχῆμα ὠμέγα σῶμα οὐδ' αἱ μεγάλαι ἀνωρθωμέναι τοξοειδεῖς λαβαί.

Εἰς τὴν *πινακίδα 7* τῆς Ζάκρου τὰ ἰδεογράμματα εἶναι πέντε, ἅπαντα κεφαλῶν ζῶων, μᾶλλον πλαστικῶν ρυτῶν εἰς μορφήν κεφαλῶν ζῶων, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ πρῶτον — *ι δ ε ὀ γ. i* — ἔχει πιθανώτατα διπλοῦν πέλεκυν μεταξὺ τῶν κεράτων, τὸ δεύτερον, ἐπίσης βούκρανον, — *ι δ ε ὀ γ. j* — ἔχει καμπυλωμένας κεραίας, ὡς ἄκρα ζυγοῦ πρὸς ζευξίν, ἐκατέρωθεν, τὸ τρίτον βούκρανον — *ι δ ε ὀ γ. h* — παρεστάθη ἐπίσης κατ' ἐνώπιον ὡς τὰ δύο προηγούμενα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐγένετο προκειμένου περὶ παραστάσεως ζῶων τέλος τὸ τέταρτον — *ι δ ε ὀ γ. l* — ἀπέδωσε εἴτε γρύπα μὲ λοφίον καὶ περιλαίμιον εἴτε — ὀλιγώτερον πιθανῶς ἐν ὄψει τοῦ καμπύλου ράμφους μᾶλλον παρά ρύγχους, — κύνα ἐπίσης μὲ περιλαίμιον καὶ ἱμάντα, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις σημεῖα ἀποδίδοντα ρυτὰ μᾶλλον παρά ζῶα, εἰς τὴν μίαν μάλιστα τούτων ὄν τοῦ ὑπερβατικοῦ κόσμου. Τὸ περιλαίμιον θὰ ὑπενόει τὴν τιθάσευσιν τοῦ ζῶου, προσδεδεμένου δι' ἱμάντος καὶ περιλαιμίου, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀναγλύφων γρυπῶν τῆς γνωστῆς τοιχογραφίας τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἐπὶ κρητομυκηναϊκῶν σφραγιδολίθων. Κατὰ ταῦτα καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς ἐλάφου — *ι δ ε ὀ γ. m* — θὰ ἦτο πλαστικὸν ρυτὸν, ὅπως ἴσως, ὡς ἤδη ἐσημειώθη, καὶ εἰς τὰς πινακίδας τῆς Πύλου. Τὰ ἰδεογράμματα ἐνταῦθα ἀκολουθοῦν φράσεις ἄνευ ἀριθμητικῶν καὶ πολὺ πιθανὸν πρόκειται περὶ καταγραφῆς ἱερῶν σκευῶν τοῦ τύπου τῶν πλαστικῶν ρυτῶν, ὡς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνευρέθησαν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον καὶ τὴν αἴθουσαν τῶν τελετουργιῶν τοῦ ἀνακτόρου τῆς Ζάκρου. Τὰ κέρατα τῆς ἐλάφου ἀπεδόθησαν διασταυρούμενα, ἀλλ' ὄχι διακλαδιζόμενα, ὡς εἰς τὰς πινακίδας τῆς Πύλου. Τὰ γραμμίδια εἰς τὴν βάσιν των, ὑπάρχοντα καὶ εἰς τὸ ἰδεογράμμα 104 τῆς ἐλάφου τοῦ Β, ἀποδίδουν τὸ οὖς καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς. Τέλος τὸ μόλις καὶ μόνον ἐν μέρει διατηρούμενον ἰδεογραφικὸν σημεῖον τῆς *πινακίδος 8β*, — *ι δ ε ὀ γ. n* — μεθ' ὅσα ἐλέχθησαν περὶ τῶν ἰδεογραμμάτων τῶν *πινακίδων 4 - 5* καὶ 7, ἀποδίδει κεφαλὴν ζῶου κατ' ἐνώπιον, πάλιν πλαστικὸν ρυτὸν, εἰς μορφήν μᾶλλον λεαίνης — βλ. *τρογγύλα ὄτα* καὶ *ὄφθαλμούς*, *φοειδῆς* καὶ εἰς *καμπύλην καταλήγον ρύγχος*, ἄνευ *χαίτης*. Εἶναι γνωστὰ τὰ ρυ-

τά τύπου λέοντος και λεαίνης, τῶν ὁποίων τὰ σημαντικώτερα δείγματα ἐκ πηλοῦ, ἀλαβάστρου και φαγεντιανῆς ἀνευρέθησαν εἰς τὴν Κνωσὸν και τὴν Ζάκρον. Τὸ σημεῖον τῆς πινακίδος 8β εἶναι ἀπομεμονωμένον και ἴσως ἠκολουθεῖτο ὑπὸ ἀριθμοῦ. Κεφαλὴ αἰλουροειδοῦς ζῴου, ἴσως λέοντος και λεαίνης, ἀπέδιδον κατ' ἐνώπιον ἢ ἐν καταγραφῇ πρωτογραμμικαὶ πινακίδες τῆς Φαιστοῦ — και πινακὶς τῶν Μαλίων — Brice IV 11 C, IV 17 II, III και VI, εἰς ἐπίμηκες σχῆμα εἰς τὸ σκεῦος τοῦ Κόφινα — INDEX σημ. 95. Εἰς οὐδὲν συλλαβόγραμμα ἢ ιδεόγραμμα τοῦ συστήματος Β ἀπεδόθη κεφαλὴ λέοντος, ἀλλ' ὡς ἤδη ἐλέχθη, ἡ κεφαλὴ τοῦ αἰλῦρου ἀπετέλεσε τὸ πρότυπον τοῦ σημείου 80 τοῦ Β, ὡς εἰς τὸ σύστημα Α τοῦ 96.

ε) Ἀριθμητικά. Διὰ τὰ σημεῖα τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τὰς μονάδας ἐκάστης τάξεως τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν τοῦ χρησιμοποιηθέντος εἰς τὰ Γραμμικὰ συστήματα Α και Β δὲν προέκυψαν οὐσιαστικαὶ διαμφισβητήσεις ἀφ' ὅτου ὁ Ἐβανς καθώρισε ταύτας. Θέμα ἀπέμεινε μόνον ἂν ἐχρησιμοποιήθη ἡ στιγμή παραλλήλως μετὰ τὴν ὀριζοντίαν κεραίαν εἰς σπανίας περιπτώσεις διὰ τὴν δήλωσιν μονάδων τῶν δεκάδων. Πολλοὶ ἀπέκρουσαν τὴν τοιαύτην ἐκδοχὴν, θεωρήσαντες τὰς κοκκίδας πανταχοῦ ὡς πολὺ μικρὰς ὀριζοντίας κεραίας-δεκάδας ἢ ὡς σημεῖα στίξεως. Τὸ μόνον παράδειγμα εἰς τὴν Ζάκρον εἶναι εἰς τὴν ὀπισθίαν ὄψιν τῆς πινακίδος I, ὅπου στιγμή συνοδεύεται ὑπὸ ἀμβλείας γωνίας· ἀλλ' ἐκεῖ εἶναι μᾶλλον ἀπίθανον ὅτι δηλοῦται μικτὸς ἀριθμὸς — δεκάς και κλασματικὸς· πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἐδηλώθη ἄλλο προσδιοριστικὸν σημεῖον, ἀγνώστου σημασίας.

Πολλαὶ δυσχέρειαι προέκυψαν ἀντιθέτως — και ἐπομένως οὐσιαστικαὶ διαφωνίαι — περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀκολουθούντων σημείων, προφανῶς κλασματικῶν ἀριθμῶν, τῶν ἐπιστημόνων προτεινάντων διαφόρους λύσεις (Carratelli, Bennett, Pope, Stoltenberg, Sundwall, Goold κ.ἄ.). Τοιοῦτον πρόβλημα δὲν προέκυψε διὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀριθμητικῶν τοῦ συστήματος Β, ὅπου ἀπεδόθησαν σχεδὸν κατὰ κανόνα ἀριθμοὶ συμμιγεῖς. Ἡ δυσχέρεια τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν σημείων τοῦ συστήματος Α προέκυψεν ἀπὸ τὰ ἀνεπαρκῆ στοιχεῖα ἐλέγχου διὰ προσθέσεων. Πολλὰ σημεῖα καθωρίσθησαν ὑποθετικῶς και τελικῶς κατεβλήθη προσπάθεια μερικοῦ συμβιβασμοῦ τῶν ἀπόψεων — *Kadmos* X, I. Εἰς τὸν παρατιθέμενον πίνακα τῶν ἀριθμητικῶν τῆς Ζάκρου ἠκολουθήθη ἢ παρὰ Brice ἀρίθμησις, συνεχισθείσης τῆς σειρᾶς Lm' και ὄχι ἡ γενομένη εἰς τὸν INDEX Raison - Pope ἀναπροσαρμογῇ, δοθέντος ὅτι και ὁ ἐκεῖ παρατιθέμενος πίναξ χρήζει ἀναθεωρήσεως. Ἡ δυσκολία εἶναι εἰς τὴν ἀκριβῆ διάκρισιν τῶν σημείων τὰ ὁποῖα δηλώνουν διαφόρους κλασματικούς· θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφευχθῆ νὰ δοθῆ ἰδιαιτέρος ἀριθμὸς εἰς σημεῖα τὰ ὁποῖα προσθετικῶς δίδουν νέον κλασματικόν. Ἀλλὰ δοθέντος ὅτι αἱ ἀξίαι δὲν ἔχουν καθορισθῆ μετὰ ἀσφάλειαν ἢ διάκρισις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ μετὰ βεβαιότητα. Ἐνταῦθα δὲν κατεβλήθη προσπάθεια νὰ καθορισθοῦν διαφόρως αἱ ἀξίαι τῶν ἤδη γνωστῶν σημείων ἢ τῶν νέων βάσει προκυπτουσῶν νέων ἐνδείξεων. Δὲν συνυπολογίσθησαν δύο ἢ τρία νέα σημεῖα παρατιθέμενα εἰς τὸν INDEX 31 - 33, ἀφοῦ τὸ ἐν τούτων, τὸ 32, δὲν φαίνεται νὰ εἶναι τὸ εἰς τὸ ἀπόσπ. g ἀριθμητικόν, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὸ μοναδικὸν παράδειγμα τῆς πινακίδος 16 τῆς Ἀγίας Τριάδος, τὰ δὲ δύο ἄλλα ἀσφαλῶς προέκυψαν προσθετικῶς. Μεταξὺ τῶν σημείων τοῦ πίνακος Brice και τῶν νέων σημείων τῶν πινακίδων τῆς Ζάκρου τινὰ φαίνεται ὅτι ἔχουν προσδιοριστι-

κὴν σημασίαν, ἀλλὰ περὶ τούτων ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν ἀσφαλέστερον δύναται νὰ λεχθῆ.

Σχετικῶς μὲ τὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἀπαντῶντα σημεῖα— ἰδίως εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος — δύναται νὰ γίνουσι αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα σημείων τῆς Ζάκρου. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 1** ἔχει τὴν μορφήν γωνίας στρεφομένης πρὸς ἀριστερὰ καὶ ὄχι γωνίας στρεφομένης πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀριστερὰ, ὡς εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Ἴσως θὰ ἐξελάμβανέ τις τὸ σημεῖον ὡς ἀριστερόστροφον 9, ἀλλὰ τὸ σημεῖον στροφῆς εἰς τὰ ἀριθμητικὰ κλασματικὰ φαίνεται νὰ εἶναι οὐσιαστικὸν στοιχεῖον. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 9** ἔχει καὶ ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν μορφήν τὴν ὁποίαν ἔχει ἀλλαχοῦ, ἀλλ' εἰς δύο παραδείγματα — συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τῆς *πινακ. 1β* — ἀπεδόθη δι' ἀμβλείας ἀντὶ ὀξείας ἢ ὀρθῆς γωνίας. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 23** ἔχει ἐπίσης τὴν αὐτὴν μορφήν, ἀλλ' εἰς τὸ μόνον παράδειγμα τῆς *πινακίδος 9a* προσεγγίζει τὴν μορφήν τοῦ συλλαβογράμματος 72. Περισσότερον εἰς μορφήν διπλοῦ S ἐμφανίζεται εἰς τρία παραδείγματα τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 24**. Τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 8** τῶν δύο σταυρῶν—*πινακ. 9a* τρίς καὶ *16a* ἅπαξ—δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸ ἀριθ. Lm 20 τοῦ Brice, ἀφοῦ εἰς τὴν μόνην πινακίδα τῆς Ἁγίας Τριάδος ὅπου τοῦτο πολλακίς ἐμφανίζεται ἔχει τὴν μορφήν τοῦ συλλαβογράμματος 2, διπλασιαζόμενον εἰς τὸν πρῶτον στίχον—INDEX Lm 28. Διὰ τοῦτο ἐδόθη ἐνταῦθα νέος ἀριθμὸς, σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 8**. Ἐπίσης ἐδόθη νέος ἀριθμὸς, **Lm 2**, εἰς τὸ σημεῖον ρόμβος ἐπὶ ταῦ—ἐπὶ τῆς *πινακίδος 7a* ἐντὸς ἐξαγώνου—, τοῦ ὁποίου ἡ θέσις πρὸ τοῦ ἰ δ ε ο γ. ἰ τοῦ βουκράνου ἐνδεικνύει τὴν ἀξίαν του ὡς ἀριθμητικῶν· τοῦτο εἶναι ἀνάλογον μὲ τὸ Lm 12, γωνίας καὶ ταῦ. Τὸ ὑπὸ μορφήν Π μὲ τὸ ἐν σκέλος βραχύτερον, χαρακτηρισθὲν σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 10**, δὲν ἀπαντᾷ ἀλλαχοῦ, ἐνῶ ἐνταῦθα τετράκις. Ὁ χαρακτήρ του ὡς ἀριθμητικῶν βεβαιοῦται ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὴν *πινακ. 9a* ἀκολουθεῖ τὴν μονάδα—ὑπάρχουν εἰς τὴν πινακίδα πολλὰ κλασματικὰ—ὅτι εἰς τὴν *πινακ. 16a* ἀκολουθεῖ τὸ ἰδεόγραμμα καὶ εἰς τὸ *ἀπόσπ. a*, τοῦ αὐτοῦ γραφέως ἂν μὴ τῆς αὐτῆς *πινακίδος*, ἐπακολουθεῖ τὸ ἀριθμητικὸν ἢ προσδιοριστικὸν Lm 1, ὅτι τέλος εἰς τὴν *πινακ. 18* ἀκολουθεῖ εἰς δύο μονάδας. Ἰδιόρρυθμα εἶναι τὰ σημεῖα **Lm 1** καὶ **2** — INDEX 26, 27, 31 — καὶ ἐνταῦθα τὰ νέα **Lm 11 - 14**. Ὅτι πρέπει νὰ συγκρινοῦν εἰς τὰ ἀριθμητικὰ εἶναι βέβαιον, ἀλλ' ἡ σημασία των εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι προσδιοριστικὴ, ἀφοῦ τινὰ τούτων—τὰ **Lm 1** καὶ **2** εἰς πινακίδας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ Κνωσοῦ—προηγούνται ἢ ἔπονται κλασματικῶν ἢ προσδιορίζουν ἀκολουθοῦντα φωνογράμματα-ἰδεογράμματα, ὡς τὸ σημεῖον 42 καὶ τὰ σύνθ. 51+89, 44+29, 62+64, καὶ 62+89. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 1**—τόξον μὲ τρεῖς κεραίας — ἀκολουθεῖ ἀριθμητικὸν — *ἀπόσπ. a* —, τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 11** τῆς *πινακ. 12a* ἀκολουθεῖ ἐπίσης εἰς 4 μονάδας· ἔχει μορφήν καμπυλωμένου, μὲ κοίλωμα εἰς τὸ μέσον τόξου μὲ τέσσαρας λοξὰς κεραίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἄλλου ἐξωτερικοῦ κυρτοῦ τόξου. Τὸ σημεῖον τοῦτο ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **Lm 13**, τὸ ὁποῖον ὁμως ἔχει ἀνά τρεῖς ἕως τέσσαρας λοξὰς κεραίας πέραν τοῦ κυματοειδοῦς ἐλίσσομένου τόξου καὶ ἐτέρωθεν, κατὰ τὸ κύρτωμα, μικρὰν καμπύλην. Ἡ ἀναλογία πρὸς τὸ προηγούμενον καὶ τὸ γεγονός ὅτι προηγεῖται ἀριθμητικῶν εἰς δεκάδας ἀποδεικνύει τὸν χαρακτήρα του ὡς ἀριθμητικῶν προσδιοριστικῶν. Πολὺ ἀπλουστευμένη παραλλαγή, τόξου μόνον μὲ δύο μικρὰς λοξὰς κεραίας κατὰ τὰ ἄκρα — **Lm 14**—, ἀπαντᾶται εἰς τὸν *πίθον 1* τῆς Ζάκρου.

ἀλλὰ μόνον ἐκ τῆς ἀναλογίας πρὸς τὰ ἄλλα τοξοειδῆ παραδείγματα θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξαχθῆ τὸ συμπέρασμα ὅτι πρόκειται περὶ ἀριθμητικοῦ προσδιοριστικοῦ. Τέλος τὸ σημεῖον **Lm'12**, ἀπαντῶν εἰς τὴν *πινακίδα 13a* εἰς δύο παραδείγματα, τῶν ὁποίων τὸ ἓν εἶναι ἐλλιπές, προηγεῖται (εἰς τὸ ἓν) τοῦ φωνογράμματος-ιδεογράμματος 82 τοῦ οἴνου, θὰ ἠδύνατο ἐπομένως νὰ ἔχη τὸν χαρακτήρα προσδιοριστικοῦ ἀριθμητικοῦ, ἀφοῦ μάλιστα ἔχει στενὴν ἀναλογίαν πρὸς τὸ σημεῖον **Lm'1**, ἔχον ὅμως πλὴν τοῦ τόξου καὶ τῶν ἀκρεμόνων ἐνδιάμεσον κυρτὸν τριγωνικὸν στοιχεῖον. Θὰ ἦτο πάντως πολὺ περίεργον ἂν ἀντὶ ἀριθμητικοῦ ἦτο νέον, ἄγνωστον ἄλλοθεν, συλλαβόγραμμα ἢ ιδεόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἐκ συμπτώσεως θὰ προσομοιάζε πρὸς τὸ **Lm'1**. Ἀπομένει τὸ περίεργον σημεῖον, τὸ ὁποῖον περιελάβομεν εἰς τὰ ἀριθμητικὰ προσδιοριστικὰ ὡς σημεῖον **Lm'15**, καίτοι πρὸς οὐδὲν ἄλλο ἀριθμητικὸν σημεῖον προσομοιάζει. Ὁ Brice ἐθεώρησε ὡς σημεῖον τοῦ ζυγοῦ 85 καὶ ὁ Godart ὡς ιδεόγραμμα. Προηγεῖται ἀμέσως ἀκεραίων μονάδων ἀριθμητικοῦ καὶ μὲ τὸ σχῆμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται οὔτε ζυγὸς δύναται νὰ εἶναι — δὲν ὑπάρχουν δίσκοι πλάστιγγος — οὔτε φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα ἢ εἰκονιστικὸν ιδεόγραμμα. Αἱ ὑπὸ τοὺς βραχίονας, τῶν ὁποίων ὁ εἰς διηυρύνθη ἵνα περιλάβῃ δύο, μικραὶ ὀξεῖαι γωνίαι εἶναι κλασματικὰ σημεῖα **Lm'9**, τοῦτο δὲ χαρακτηρίζει τὸ σύνολον ὡς ἀριθμητικὸν προσδιοριστικόν.

Οἱ γραφεῖς τῶν πινακίδων καὶ εἰκασίαι περὶ τοῦ περιεχομένου

Ἡ σύγκρισις τοῦ γενικοῦ χαρακτήρος γραφῆς τῶν πινακίδων, ἀλλὰ καὶ ἡ παραβολὴ τῶν ἐπὶ μέρους σημείων ὡς πρὸς τὸ σχῆμά των καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς, ὀδηγοῦν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πολλοὶ γραφεῖς ἦσαν ἀπησχολημένοι μὲ τὴν γραφὴν τῶν ἀρχαίων τοῦ ἀνακτόρου καὶ ὅτι ὄχι σπανίως ἄλλος ἔγραφε τὴν προσθίαν καὶ ἄλλος τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν τῆς αὐτῆς πινακίδος — βλ. *πινακίδας 6, 8, 13 καὶ 18*. Ὅπως δὲποτε δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ αὐτὸς γραφεὺς ἔγραψε δύο μόνον ἔστω ἐκ τῶν πινακίδων, πλὴν ἴσως τῶν ἐξ ὧν τὰ ἀποσπάσματα *e* καὶ *h*. Οἱ γραφεῖς οὕτω ἀποδεικνύονται περισσότεροι τῶν εἴκοσι δύο ἕως εἴκοσι πέντε, μὴ συνυπολογιζομένων ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔγραψαν τὴν *πινακίδα H* καὶ τὸ *δισκίον HR* ἐκ τῆς Οἰκίας A τῶν ἀνασκαφῶν Hogarth ἀνηκόντων εἰς τὴν προηγουμένην περίοδον, καὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐχάραξαν τὰς δύο ἐπιγραφὰς τῶν πίθων, ἐνὸς τοῦ ἀνακτόρου, τοῦ ἄλλου τῆς ἀγροικίας Ἐπάνω Ζάκρου. Φυσικὰ τὸ συμπέρασμα τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἕκαστος γραφεὺς ἔγραφε μίαν ἢ δύο *πινακίδας*, ἀφοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν διασθεσιῶν ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ πολλοστὸν μέρος τοῦ συνόλου, ἀνερχομένου εἰς τινὰς ἑκατοντάδας. Ἄλλοι τῶν γραφέων ἐνεφάνιζον τάσεις περισσότερον διακοσμητικὰς — *πινακὶς 1* — ἢ καλλιγραφικὰς — *πινακίδες 6 β, 11+3a καὶ β, 15a* —, ἄλλοι πάλιν ἔκλινον πρὸς τὴν σχηματοποίησιν — *πινακ. 14a, β* — ἢ ἐνεφάνιζον ἀπλοποιημένον γραφικὸν χαρακτήρα — *πινακ. 16* — ἢ στιβαρόν — *πινακ. 9* — ἄλλοι πάλιν ἔρρεπον περισσότερον πρὸς τὸ φυσιοκρατικὸν καὶ γραφικὸν — *πινακ. 4-5a, β, 7, 8β*. Ὁ γραφεὺς τῆς *πινακίδος 17* ἦτο μικρογράφος. Μὲ μεγαλυτέραν προχειρότητα ἐγράφησαν *πινακίδες* ὡς ἡ *18* ἢ ἐκεῖναι εἰς ἃς ἀνήκον τὰ ἀποσπάσματα *d, e, h, j, k* καὶ *l*, ὡς ἐπίσης τὸ *δισκίον Hogarth*, ἐνῶ ἡ *πινακὶς Hogarth* ἐμφανίζει ποιάνα τινὰ ἀρχαικότητα, ὄχι ὅμως οὐσιαστικὴν. Διάφορος ἦτο ὁ γραφικὸς χαρακτήρ τῶν

χαραζάντων τὰς ἐπιγραφὰς τῶν πίθων, τοῦ πίθου 1 μᾶλλον διακοσμητικός, τοῦ πίθου 2 ἑλαφρὸς καὶ συμβατικός.

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον θὰ ἠδύναντο νὰ διατυπωθοῦν μόνον εἰκασίαι μεβάσιν τὰς ομάδας σημείων, τὴν εἰδικὴν διάταξιν τῶν, τὰ φωνογράμματα-ἰдеоγράμματα καὶ τὰ καθ' αὐτὸ ἰдеоγράμματα. Ὡς πρὸς τὰς ομάδας τῶν σημείων παρατηροῦμεν ὅτι κυρίως μεμονωμένα σημεῖα, φωνογράμματα-ἰдеоγράμματα, ἀπαντοῦν σχετικῶς συχνὰ τὰ αὐτὰ με σημεῖα ἄλλων ἐπιγραφῶν — σ η μ. 31 τῆς β α, σ η μ. 44 τῆς β α, σ η μ. 60 τῆς 9 α, σ η μ. 82 τῆς 13 α, τὰ σ η μ. 103, 2, 78, 55 καὶ 67 τῆς 14 β, τὰ σ η μ. 98 καὶ 3, 12 καὶ 49 τῆς 16 α, τὸ σ η μ. 52 τῆς 18 β, ἴσως τὸ 89 τοῦ ἀποσπ. f β, τὸ σ η μ. 82 καὶ τὸ 54 τῆς H β καὶ τὸ σ η μ. 82 τοῦ πίθου 2. Ἐλάχισται ομάδες ἐκ δύο ἢ τριῶν σημείων συμπίπτουν ἀπολύτως, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ σύμπτωσης: σ η μ. 74, 26, 100 τῆς πινακ. β β μετ' ἄλλων εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ψυχροῦ — Brice I, 1 —, σ η μ. 103, 53 τῆς πινακ. 9 α ὡς εἰς τὴν πινακ. 103 τῆς Ἁγίας Τριάδος, σ η μ. 98, 22 τῶν πινακ. 12 β καὶ 13 β, ὅμοια με πλῆθος ἄλλων τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος με ἔννοιαν: σύνολον, τὸ σύνθετον 100+29 τῆς πινακ. 13 α εἰς τέσσαρα παραδείγματα τῶν πινακίδων τῆς Ἁγίας Τριάδος — βλ. INDEX. Παραδείγματα δύο συμπίπτόντων σημείων, εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ζάκρου, μεμονωμένα ἢ μετ' ἄλλων, ἀπαντώντων μετ' ἄλλων ἢ μεμονωμένων, ὑπάρχουν ἀρκετά, ἀλλὰ ταῦτα δὲν δύναται νὰ ἔχουν ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν συσχέτισιν τῶν ὁμοίων ομάδων.

Ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τῶν σημείων, τὴν σχέσιν τῶν με τὰ ἀριθμητικά, τὴν παρουσίαν τῶν φωνογραμμάτων-ἰдеоγραμμάτων ἢ καθ' αὐτὸ ἰдеоγραμμάτων ἐν σχέσει με τὴν γενικὴν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου τῶν πινακίδων θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν τὰς ἀκολουθοῦσας παρατηρήσεις:

Εἰς τὴν πινακίδα 1 μετὰ τὴν ἐκ τριῶν σημείων ἐπικεφαλίδα ἀκολουθοῦν εἰς συνεχῆ σειρὰν ἐξ λήμματα ἀκολουθούμενα ὑπὸ ἀριθμῶν — ὁ τελευταῖος δὲν διεσώθη — 3, 8, 1, 40 ἢ 60 καὶ 2 μονάδων ἰдеоγράμματα: ὁ ζυγὸς σ η μ. 85, ὁ ἄνθρωπος με τὸ τόξον σ η μ. 99+29 καὶ ὁ μονόστομος πέλεκυς, πάντα εἰς τὴν πρώτην ομάδα (ἴσως ὅμως τὰ σ η μ. 85 καὶ 99+29 δὲν ἔχουν τὴν ἀξίαν ἰдеоγραμμάτων). Ὁ μονόστομος πέλεκυς εἶναι ἴσως τελετουργικός.

Εἰς τὴν πλευρὰν α τῆς πινακίδος 4-5 τρεῖς ομάδες σημείων ἀκολουθοῦνται ὑπὸ ἀριθμητικῶν — 5 καὶ 4 μονάδων, τῆς τρίτης καταστραφείσης τῶν ἐπομένων ομάδων μόνον ἵχνη διετηρήθησαν τὸ κάτω μέρος τῆς πινακίδος δὲν ἐπεγράφη. Ἴσως τὸ σ η μ. 52 τοῦ διπλοῦ πελέκεως, ἀρχικοῦ τῆς 2ας καὶ 3ης ομάδος, διατηρεῖ τὴν ἀξίαν τοῦ ἰдеоγράμματος. Ἡ πλευρὰ β καλύπτεται ἐξ ὀλοκλήρου ἐκ καθ' αὐτὸ ἰдеоγραμμάτων, τῶν ὁποίων ὀκτὼ διεσώθησαν ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει, εἰς τρεῖς στίχους (βλ. ἄνωτέρω). Ἴσως εἶναι κατάλογος τελετουργικῶν σκευῶν.

Ἡ πινακὶς β α εἰς τὴν πλευρὰν α περιέχει ἐννέα ομάδας, ἀκολουθούμενας ὑπὸ ἀριθμητικῶν — 2, ἰδιόρρυθμον Lm 15 καὶ 6, 4, 5, κλάσμα Lm 1, 4, 4, 1, 2 καὶ κλάσμα Lm 9. Τὸ σ η μ. 95 τῆς κεφαλῆς αἰλούρου ἐμφανίζεται πεντάκις, ἀπλοῦν ἢ ἐν συνθέσει καὶ τὸ σ η μ. 52 τοῦ διπλοῦ πελέκεως τρίς, ἅπαξ πρὸ τοῦ 95, ὡς ἀρχικὸν καὶ καταληκτικὸν ομάδος. Εἶναι πιθανὴ ἡ χρησιμοποίησις τῶν με ἰдеоγραφικὴν σημασίαν ἱεροῦ χαρακτῆρος. Ἡ πλευρὰ β περιέχει ἑπτὰ ομάδας σημείων παρατιθεμένας, ὡς καὶ

εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν, ἐν συνεχείᾳ, ἀκολουθούμενας ὑπὸ ἀριθμητικῶν — 2, 1, 1, 1, 1, 1, 2 — πάντοτε κατὰ μονάδα καὶ δυάδα. Τὸ σ η μ. 52 τοῦ διπλοῦ πελέκεως ἀπαντᾷ τετράκις, πάντοτε ὡς ἀρχικόν, ἴσως μὲ σημασίαν ἰδεογράμματος· ἀξιοπαρατήρητον εἶναι ὅτι τὸ σ η μ. 26 ἀπαντᾷ εἰς τὰς τρεῖς ἀρχικὰς φάσεις, τὸ 76 εἰς τὰς δύο προτελευταίας, τὸ 93 εἰς τὰς δύο τελευταίας. Ὁ πέλεκυς ἀπαντᾷ συνολικῶς ἐπτάκις ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν, εἰς εἰδικὰς θέσεις. Ἴσως διαφαίνεται τὸ ἱερὸν περιεχόμενον τῆς πινακίδος.

Ἡ πινακὶς 7 περιέχει ἐπτὰ ομάδας συνοδευόμενας ὑπὸ ἀριθμητικῶν καὶ καθ' αὐτὸ ἰδεογραμμάτων, ἴσως καὶ φωνογραμμάτων-ἰδεογραμμάτων ἢ — ἂν ὁ πέλεκυς τεθῆ ὡς τελικὸς δύο ομάδων — μόνον ὑπὸ καθ' αὐτὸ ἰδεογραμμάτων. Τὰ ἀριθμητικὰ εἶναι τὸ ἰδιόρρυθμον Lm'9 ἐντὸς ἐξαγώνου, 4, 4. Τὰ καθ' αὐτὸ ἰδεογράμματα, ἴσως πλαστικῶν τελετουργικῶν ἀγγείων, εἶναι πέντε, οἱ διπλοὶ πελέκεις δύο, μετὰ τὰ ἀριθμητικὰ ἢ ὡς ἀρχικὰ τῆς ἐπομένης ομάδος. Τὸ πιθανὸν περιεχόμενον εἶναι κατάλογος ἱερῶν σκευῶν καὶ συμβόλων.

Ἡ πινακὶς 8 εἰς τὴν πλευρὰν α περιέχει ἐννέα ομάδας σημείων συνοδευόμενας ὑπὸ ἀριθμητικῶν — πλεον τοῦ 1, 5, 4, 18, 4, 13, 5, ἰδιόρρυθμον Lm'13 καὶ 50, 3. Τὸ φωνόγραμμα-ἰδεόγραμμα 44 τοῦ οἴνου ἀπαντᾷ τετράκις, τὰς τρεῖς εἰς καταληκτικὴν θέσιν ἢ ἀπομεμονωμένον. Τὸ σ η μ. 103 ποτήριον δις εἰς καταληκτικὴν θέσιν δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐχρησιμοποιήθῃ ὡς ἰδεόγραμμα, ἀφοῦ πιθανῶς γίνεται λόγος περὶ οἴνου. Εἰς τὴν πλευρὰν β ὑπῆρχον δύο μόνον στίχοι, τῶν ὁποίων ἐσώθη ὁμάς ἢ μέρος ομάδος ἐκ δύο σημείων καὶ ἀριθμητικῶν 1 καὶ ἰδεόγραμμα λεοντοκεφαλῆς. Ἡ ἐντύπωσις εἶναι ὅτι ἐγένετο λόγος περὶ οἴνου καὶ σκευῶν τελετουργικῶν, ἴσως ἐχόντων σχέσιν μὲ τὸν οἶνον τοῦ ἱεροῦ.

Εἰς τὴν πινακίδα 9 πέραν τῆς ἐπικεφαλίδος, ἐμφανίζονται ἐν συνεχείᾳ ἐννέα ομάδες ἀκολουθούμεναι ὑπὸ ἀριθμητικῶν — μονάδος ἢ δύο μονάδων καὶ κλασματικῶν: 1, Lm 9, Lm 24, Lm 23, 2 καὶ Lm'8, Lm 24 καὶ Lm 9, 2 καὶ Lm'10, 2 καὶ Lm 9, 4 καὶ Lm'8, παλίμψηστον Lm'8. Σημειωτέα ἢ παρουσία τόσων κλασματικῶν. Δύο σ η μ ε ἰ α 52 τοῦ διπλοῦ πελέκεως, ἐν ἀρκτικόν, ἕτερον ἀπομεμονωμένον, εἶναι ἴσως ἰδεογράμματα. Ἀπαντοῦν τέσσαρα σ η μ ε ἰ α 100 τῆς ἄκρας χειρὸς εἰς τὰς τελευταίας τέσσαρας ομάδας καὶ τέσσαρα σ η μ ε ἰ α 74, ἴσως ὄχι συμπτωματικῶς. Πιθανὸν ἱερὸν περιεχόμενον σχετικὸν μὲ ὕλας μεριζομένης.

Εἰς τὴν πινακίδα 10 ἀνά τρεῖς στίχοι ἐφ' ἐκάστης πλευρᾶς, τοῦ λοιποῦ ἀπομένοντος κενοῦ. Εἰς τὴν πλευρὰν α μετ' ἐπικεφαλίδα δύο σημείων, τῶν ὁποίων τὸ ἕν, τὸ 85 τοῦ ζυγοῦ, ἴσως ὡς ἰδεόγραμμα, τρεῖς ομάδες σημείων, αἱ δύο ἀκολουθούμεναι ὑπὸ ἀριθμητικῶν — 7 καὶ 6 —, ἢ τελευταία καταλήγουσα εἰς τὸ σ η μ. 44, ἴσως χρησιμοποιούμενον ὡς ἰδεόγραμμα· ἂν ἠκολούθει ἀριθμητικὸν τοῦτο ἐξηφανίσθη. Τὸ ἰδεόγραμμα τοῦ οἴνου 82 εἶναι ἀρχικόν τῆς πρώτης ομάδος. Εἰς τὴν πλευρὰν β ἀπαντοῦν δύο ομάδες, ἀκολουθούμεναι ὑπὸ ἀριθμητικῶν — 20 καὶ 3. Ἄδηλος ἢ φύσις τοῦ περιεχομένου.

Ἡ μεγαλυτέρα τῶν πινακίδων II+3 λόγῳ τῆς μεγάλης φθορᾶς, ἐκτεινομένης περιπού εἰς τὸ ἥμισυ τῆς πινακίδος, δὲν εἶναι γνωστὸν πόσας ἀκριβῶς ομάδας σημείων, παρατιθεμένας ἐν συνεχείᾳ, περιεῖχεν ἐφ' ἐκάστης τῶν πλευρῶν. Εἰς τὴν πλευρὰν α δὲν ἦσαν ὀλιγώτεροι τῶν ἐννέα ἢ δέκα, καταλήγουσαι μέχρι τοῦ κάτω μέρους αὐτῆς.

Τὰς ομάδας συνοδεύουν ἀριθμητικά, τὰ περισσότερα ἀκολουθοῦντα τὸ ἰδεόγραμμα **49** τοῦ κρόκου, ἀπλοῦν ἢ σύνθετον μὲ τὸ σ η μ. **2** — 19, 90, 14, 14, x, 25, 20, x. Παρατηρήτεον ὅτι ἡ ἀπαρίθμησις γίνεται εἰς μονάδας ὑπερβαινούσας τὴν δεκάδα (εἰς δύο τὰς δύο δεκάδας). Τὸ εἶδος περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος, ὁ κρόκος, εἶναι εἶδος ἰδιαιτέρως σχετιζόμενον μὲ τὰ ἱερά. Ἡ πλευρὰ β περιέχει ἐξ ἕως ἐπτὰ ομάδας συνοδευομένας ὑπὸ ἀριθμητικῶν, τῶν ὁποίων ἐξηφανίσθησαν τὰ τῶν δύο ἢ τριῶν τελευταίων ομάδων· τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **52** τοῦ διπλοῦ πελέκεως τοῦ προτελευταίου στίχου εἶναι ἴσως ἀρκτικὸν ομάδατος. Τὰ ἀριθμητικά εἶναι 60, 40, 10, 40, 20, x, x, x. Ὡς καταληκτικὰ τῶν ομάδων εἶναι τὰ σ η μ. **42+2**, ἰδεόγραμμα τοῦ σίτου, **82+53**, **82+129**, ἀμφοτέρω ἰδεογράμματα τοῦ οἴνου, **67+2** ἰδεόγραμμα ἀντίστοιχον τοῦ σίτου, **55+29**, ἴσως καὶ τοῦτο ἰδεόγραμμα: βλ. εἰς τὴν πινακίδα *8 a* ὅπου συνοδεύει τὸ ἰδεόγραμμα **44**. Σίτος, οἶνος καὶ δύο ἄλλα, ἴσως καὶ αὐτὰ προϊόντα, ἀπετέλουν τὸ κύριον θέμα, ἀντιστοίχως μὲ τὸν κρόκον τῆς ἄλλης πλευρᾶς. Καὶ ἐνταῦθα ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι ἡ ἀρίθμησις γίνεται κατὰ δεκάδας, ἀπὸ μιᾶς μέχρις ἕξ. Πιθανῶς καὶ τὰ προϊόντα ταῦτα ἀπετέλουν ἀπαρχὰς ἢ ἄλλου εἶδους προσφορὰς εἰς τὸ ἱερόν.

Εἰς τὴν πινακίδα *12* πλευρὰν α, ἡ ἐπικεφαλὶς ἴσως κατέληγεν εἰς τὸ ἰδεόγρ. **82** τοῦ οἴνου, ἂν καὶ δὲν διακρίνεται σημεῖον στίξεως διαχωριστικόν. Αἱ ἀκολουθοῦσαι κατὰ συνέχειαν ομάδες σημείων εἶναι ἐπτὰ, ἀκολουθούμεναι ὑπὸ ἀριθμητικῶν: 57, 10, 3, 6, 5, 4, τὸ ἰδιόρρυθμον *Lm* 11, 5. Ἡ πρώτη ομάδα καταλήγει εἰς τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **44**, ἴσως ἰδεόγραμμα. Ὅμοιον εἰς τὸ τέλος τῆς ἕκτης ομάδος. Ἄλλα ἰδεογράμματα δὲν διακρίνονται. Εἰς τὴν πλευρὰν β μετ' ἐπικεφαλίδας δύο σημείων ἀκολουθεῖ τὸ ἰδεόγραμμα **82** τοῦ οἴνου καὶ ἀριθμητικὸν τριῶν ομάδων. Ὅριζοντία γραμμὴ χωρίζει τὴν ομάδα **98, 22**, σημαίνουσαν σύνολον, τὸ ἰδεόγραμμα **82** τοῦ οἴνου, ἀριθμητικὸν μονάδων 78· εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον ἀπαντᾷ τὸ σύνθετον ἰδεόγραμμα τοῦ οἴνου **82+53** καὶ ἀριθμ. 17. Ἡ ἄθροισις τῶν μονάδων τῶν ἀριθμῶν τῆς πλευρᾶς α καὶ τοῦ πρώτου στίχου τῆς β δίδει 93, μὴ συνυπολογιζομένου τοῦ ἰδιόρρυθμου σημείου τῆς ἕκτης ομάδος· τὸ σύνολον τῶν τελευταίων διὰ γραμμῆς χωριζομένων ποσῶν εἶναι 95· εἶναι ὁμοίως ἄδηλον ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιζητηθῇ ἐξισορρόπησις. Ἡ πινακὶς σχετίζεται μὲ οἶνον καὶ τὸ ἄλλο προϊόν, δηλούμενον μὲ τὸ σ η μ ε ἰ ο ν **44**, ὡς εἰς τὰς πινακίδας *8 a* καὶ *10 a*. Καταγράφονται ἴσως ἀπαρχαὶ ἢ προϊόντα τοῦ ἱεροῦ.

Ἡ πινακὶς *13*, πλευρὰ α, μετὰ τὴν ἐξ ἐπτὰ σημείων ἐπικεφαλίδας, ἐμφανίζει 9 λήμματα ἐκ φωνογραμμάτων-συλλαβογραμμάτων ἢ ἰδεογραμμάτων, ἀπλῶν ἢ συνθέτων, ἢ ομάδων σημείων, πάντων ἀκολουθουμένων ὑπὸ ἀριθμῶν — 1, x, ἄνω τοῦ 1, ἰδιόρρυθμον *Lm* 12, κλάσμα *Lm* 9, 4, 1, ἴσως ὁμοιον *Lm* 12, 2 — εἰς συνεχῆ σειρὰν. Τὰ μεμονωμένα σημεία **100+29**, **56+2**, **82** ἰδεόγρ. οἴνου, **56+2+91+91** καὶ τὰ καταληκτικὰ **20**, *L* 17, **52** διπλοῦ πελέκεως καὶ **6** κρόκου ἐτέθησαν ἴσως μὲ ἀξίαν ἰδεογραμμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἔννοια διαφεύγει, πλὴν τῶν ἤδη γνωστῶν. Σημειωτέα ὁ περιορισμένος ἀριθμὸς τῶν μονάδων καὶ ἡ παρουσία κλασματικῶν καὶ ἀριθμητικῶν προσδιοριστικῶν. Εἰς τὴν πλευρὰν β, πέραν τῆς ἐκ τεσσάρων σημείων ἐπικεφαλίδος, περιελήφθησαν εἰς 4 στίχους ἴσως πέντε ομάδες, ἡ πρώτη ἐκ τοῦ σ η μ. **56**, ὅπερ καταληκτικὸν καὶ ὁμοίως ἢ τελευταία, ὅπου τοῦτο ὡς σύνθετον, ἢ δευτέρα μὲ δις τὸ ἰδεόγραμμα τοῦ κρόκου **6**. Συνοδεύονται ὑπὸ τῶν ἀριθμητικῶν 1, 1, x, 2, 3, ὡς εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν ὀλίγων μό-

νον μονάδων. Σημειωθήτω ἡ παρουσία τοῦ σ η μ ε ἰ ο υ **56** ἀπλοῦ ἢ συνθέτου ἐξάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς πινακίδος. Τὸ περιεχόμενον ἔχει ἐπομένως σχέσιν μὲ τὸ ὑπὸ τοῦ ἰδεογράμματος τούτου ἀντιπροσωπευόμενον εἶδος.

Εἰς τὴν *πινακίδα 14* τὰ ἀναγραφέντα δι' ἀπλῶν φωνογραμμάτων μὲ ἰдеоγραφικὴν ἀξίαν ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν μᾶλλον τὰ αὐτά, συνοδευόμενα ὁμως ὑπὸ διαφόρων ἀριθμητικῶν· τὰ αὐτὰ σημεῖα καὶ ἀλλαχοῦ ἀπαντοῦν μεμονωμένα καὶ συνοδευόμενα ὑπὸ ἀριθμητικῶν, ἀλλ' εἶναι ἄγνωστον τί ἀντιπροσωπεύουν. Τὸ κείμενον σφίζεται μόνον κατὰ τὸ κάτω μέρος, τῆς πινακίδος διασωθείσης μόνον κατὰ τὸ κάτω ἥμισυ. Τὸ πρῶτον σ η μ ε ἰ ο υ — ἴσως **103** — τῆς πλευρᾶς *a* ἀπεκόπη εἰς τὴν πλευρὰν *β*, τὸ δὲ τελευταῖον τῆς *β*, μὴ περιεχόμενον εἰς τὴν *a*, ἀπηλείφθη καὶ κατέστη ἐξίτηλον, παρέμεινεν ὁμως τὸ ἀριθμητικόν. Τὰ ἀριθμητικά τῆς πλευρᾶς *a* εἶναι 3, 40 ἢ 60, 13, 26, τῆς *β* ἄνω 62, 13 καὶ 26· τὰ ποσὰ εἶναι ἀντίστοιχὰ πῶς κατὰ τὰ σημεῖα εἰς τὰς δύο πλευράς.

Τῆς *πινακίδος 15*, σφριζομένης κατὰ τὸ κάτω ἥμισυ, ἐσώθη μία μόνον ὁμάς σημείων συνοδευομένη ἴσως ὑπὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ 1. Οὐδὲν ἐξάγεται περὶ τοῦ περιεχομένου. Τῆς *πινακίδος 16* τὸ περιεχόμενον ἀποτελεῖται ἐξ ἑξ ἠημάτων, σχεδὸν πάντων ἐκ φωνογραμμάτων-ἰδεογραμμάτων μεμονωμένων, ἀκολουθουμένων ὑπὸ ἀριθμητικῶν μικτῶν: 1 καὶ κλάσματος, Lm 9, 1, 2 καὶ κλάσματος Lm 24, τὸ αὐτό, κλασματικοῦ Lm'8, κλασματικοῦ Lm'10. Τὰ φωνογράμματα-ἰδεογράμματα εἶναι τὸ σημεῖον 3 σείστρον, τὸ **56+2**, ὅπερ συχνὸν εἰς τὴν *πινακίδα 13*, τὸ σημεῖον **42** ἰδεόγραμμα τοῦ σίτου, τὸ κύπελλον **103** ὡς σύνθετον, τὸ σημεῖον **49** τοῦ κρόκου. Τὰ σημεῖα δηλοῦν σχέσιν μὲ τὸ ἱερὸν σείστρον καὶ μὲ προσφορὰς προϊόντων.

Ἡ *πινακίς 17* εἰς τὸ διασφριζόμενον μέσον τμημά της διέσωσε 5 ἢ 6 ὁμάδας — ἡ πρώτη ἴσως εἶναι δύο — συνοδευόμενας ὑπὸ ἀριθμητικῶν — 4, 1, 6, 12, 2 καὶ τὰ δύο σημεῖα **98**, **53** — ἴσως ἀποδίδοντα ἄθροισμα — τὸ μόνον παράδειγμα εἰς τὴν *πινακίδα 117* τῆς Ἀγίας Τριάδος δὲν φαίνεται νὰ ἐμφαίνῃ σύνολον —, τὸ ὅποιον ὡς γνωστὸν δηλοῦται μὲ τὰ **98+22** — μὲ ἀκολουθοῦν ἀριθμητικὸν 140 μονάδων. Πρόσθεσις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλέγξῃ τὸ σύνολον, ἀφοῦ λείπει ἱκανὸν τμημα τῆς ἀρχῆς. Τὰ καταληκτικὰ σ η μ ε ἰ α **6** — δῖς — καὶ **65** ἴσως χρησιμοποιοῦνται ὡς ἰδεογράμματα· τὸ **53** εἰς τὸ σύστημα **B** ὡς ἰδεόγραμμα ἀρωματικῶν ὑλῶν, ἄγνωστον ἂν ἀπαντᾷ ἐνταῦθα ἐπίσης μὲ ἀνάλογον ἔννοιαν.

Τῆς *πινακίδος 18* λόγῳ φθορῶν καὶ τοῦ ἀσυναρμόστου τῶν τεμαχίων εἶναι δυσκαθόριστοι αἱ ὁμάδες· πάντως εἰς τὴν πλευρὰν *a* εἶναι ἄνω τῶν ὀκτώ, συνοδευόμεναι ὑπὸ ἀριθμητικῶν — ἄνω τῆς μονάδος, 40, 2 καὶ κλασματικὸν Lm'10, 2, x, ἴσως 3, x, x —, εἰς τὴν πλευρὰν *β* τμήματα μόνον ὁμάδων, τῶν ὁποίων δὲν διεσώθησαν τὰ συνοδευόμενα ἀριθμητικά. Μεταξὺ τῶν σημείων διακρίνονται τὰ ἴσως ὡς φωνογράμματα - ἰδεογράμματα χρησιμοποιηθέντα σ η μ ε ἰ α **82** τοῦ οἴνου, **49** τοῦ κρόκου, **52** τοῦ διπλοῦ πελέκεως, τοῦ σ η μ. **53+103** τοῦ κυπέλλου. Τὸ περιεχόμενον εἶναι ἀδύνατον βάσει τούτων νὰ καθορισθῇ.

Ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξαχθοῦν συμπεράσματα περὶ τῶν ὁμάδων, τῶν συνοδευόντων ἀριθμητικῶν καὶ τῆς γενικῆς διατάξεως. Ἀξιοσημεῖωτα μόνον: τὰ κλασματικά τοῦ ἀποσπ. *a*, Lm 9, Lm'10 καὶ τὸ ἰδιόρρυθμον Lm'1· τὰ ἴσως ὡς φωνογράμματα-ἰδεογράμματα τοῦ ἀποσπ. *e*, **67**, **49+2**, **24** — δῖς· τὸ ἴσως φωνόγραμμα-

ιδεόγραμμα 56+2 του *άποσπ. i* (ἢ ιδεόγραμμα του σίτου;), τὸ φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα τοῦ σ η μ. 3 τοῦ σείστρου εἰς τὸ *άπόσπ. l*.

Τῆς *πινακίδος H* τῶν παλαιῶν ἀνασκαφῶν Hogarth αἱ ὀμάδες καὶ τὰ συνοδεύοντα ἀριθμητικά δὲν δύνανται νὰ καθορισθοῦν μετ' ἀσφαλείας. Ἡ πλευρὰ *a* διασφύζει λείψανα τριῶν ὀμάδων συνοδευομένων ὑπὸ ἀριθμητικῶν — πιθανῶς κλάσμα Lm 1, 28 καὶ κλάσμα Lm 9· τὸ τελευταῖον σύνθετον, ἴσως φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα, σημεῖον 53+57 δὲν συνοδεύεται ὑπὸ ἀριθμητικοῦ. Εἰς τὴν πλευρὰν *β* τὰ συνοδεύοντα ἀριθμητικά τῶν τεσσάρων ὀμάδων φαίνονται νὰ εἶναι: 1, 30, 20, 4 καὶ ἴσως κλάσμα. Τὸ σημεῖον 82 δὲν εἶναι φανερόν ἂν ἔχη τὴν σημασίαν φωνογράμματος-ιδεογράμματος, τοῦ οἴνου, ὡς ἀλλαχοῦ. Οὐδὲν ἀσφαλὲς ἐξάγεται σχετικῶς μετὰ τὸ περιεχόμενον τῆς *πινακίδος*. Τοῦ *δισκίου Hogarth* ἢ ἐξ ἑξ σημείων ἐπιγραφῆ ἀκολουθουμένη ὑπὸ μονάδος περιέχει δις τὸ σημεῖον 52 τοῦ διπλοῦ πελέκεως.

Εἰς τὴν ἐξ ἑξ σημείων ἐπιγραφῆν τοῦ *πίθου 1* δὲν εἶναι βέβαιον ποῖα ἐκ τούτων ἔχουν ἀξίαν ιδεογραφικὴν· ἴσως τὸ πρῶτον τοῦ κανίστρου ἢ βωμοῦ βλαστήσεως 34 καὶ τὸ νέον ἰδιορρυθμον τελευταῖον, ἂν μάλιστα τοῦτο ἀκολουθῆ ἀριθμητικὸν προσδιοριστικὸν Lm'14. Εἰς τὴν ἐξ εἴκοσι πέντε σημείων, διαχωριστικῶν στίξεων καὶ ἑνὸς ἀριθμητικοῦ ἐπιγραφῆν τοῦ *πίθου 2* τὸ πρῶτον φωνόγραμμα-ιδεόγραμμα 82 τοῦ οἴνου ἀκολουθεῖται ὑπὸ ἀριθμητικοῦ 22. Τὰς λοιπὰς πέντε ἢ ἐξ ὀμάδας δὲν ἀκολουθοῦν ἀριθμητικά· ὁ διπλοῦς πέλεκυς, σημεῖον 52, ἀρχικὸν σημεῖον τριῶν ἢ τεσσάρων ὀμάδων εἰς τέσσαρα παραδείγματα, ἴσως εἶναι ὄχι ἄνευ ιδεογραφικῆς σημασίας. Τὸ περιεχόμενον τοῦ οἴνου εἰς τὸν *πίθον* ὠρίσθη πιθανώτατα μετὰ τὸ ἀρχικὸν ιδεόγραμμα καὶ τὸ ἀκολουθοῦν ἀριθμητικόν.

Γενικῶς τὸ περιεχόμενον τῶν *πινακίδων*, κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος, εἶναι φαίνεται, σχετικὸν μετὰ τὸ ἱερόν τοῦ ἀνακτόρου καὶ τὴν λειτουργίαν του καὶ εἶναι ἀπολύτως σύμφωνον μετὰ τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀρχείου ὡς ἀρχείου τοῦ ἱεροῦ, ὡς ἤδη ἐξ ἄλλων τεκμηρίων διεπιστώθη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Ἀριθ. εἰκόνας	Σελίς
Ἡ πινακίς ἀριθ. 9 (ἔγχρ.) Χάρτης Κρήτης	Προμετωπίς 6
1. Κάτοψις τῶν διαμερισμάτων τοῦ ἱεροῦ τῆς δυτικῆς πτέρυγος τοῦ ἀνακτόρου	19
2. Τὸ κεντρικὸν ἱερόν τῆς δυτικῆς πτέρυγος τοῦ ἀνακτόρου τῆς Ζάκρου	20
3. Αἱ κόγχαι τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI καὶ τὸ δωμάτιον τῶν ἀποθετῶν XXII, ἀπὸ Β.	25
4. Χαλκοὶ γίγγλυμοι τῶν κιβωτιδίων τοῦ ἀρχείου Ζάκρου	27
5. Χαλκοὶ γίγγλυμοι καὶ πῆλιναι λωρίδες ἀσφαλίσεως τῶν κιβωτιδίων τοῦ ἀρχείου Ζάκρου	28
6. Πῆλιναι λωρίδες ἀσφαλίσεως τῶν κιβωτιδίων τοῦ ἀρχείου Ζάκρου	29
7. Διάγραμμα τῆς θέσεως τῶν πινακίδων 4, 5, 6, 7 ἐπὶ τῶν διαχώρων τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII	31
8. Ἡ πινακίς 6 ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII	32
9. Ἡ πινακίς 6 ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII	33
10. Αἱ πινακίδες 4 καὶ 5 — πιθανώτατα τεμάχια μιᾶς πινακίδος — ἐπὶ τοῦ τετάρτου διαχώρου τοῦ δαπέδου τῆς Αἰθούσης τῶν τελετουργιῶν XXVIII	34
11. Αἱ κόγχαι τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XXVI μὲ πινακίδας <i>in situ</i> , ἀπὸ Β.	35
12. Ἡ δευτέρα κόγχη τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI μὲ πινακίδα <i>in situ</i> , ἀπὸ ΒΑ.	36
13. Ἡ τρίτη κόγχη τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI μὲ πινακίδα <i>in situ</i> , ἀπὸ ΒΑ.	37
14. Ἡ πρώτη κόγχη τοῦ ἀρχαιοφυλακίου XVI μὲ πινακίδα <i>in situ</i> , ἀπὸ Β.	38
15. Οἱ παρά τὸν τετραγωνικὸν πεσσὸν πίθοι τῆς ἀποθήκης Θ εἰς τὴν ἀγροικίαν τῆς Ἐπάνω Ζάκρου	40
16. Ὁ ἐνεπίγραφος πίθος τῆς ἀγροικίας Ἐπάνω Ζάκρου	41

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

- Ἁγίας Τριάδος βασιλικὴ Ἐπαυλῆς:
 θησαυροφυλάκιον, 18
 τάλαντα, 21
 σφραγίσματα, 18, 188
 ἀρχεῖα, 11, 13, 39, 188, 190
 πινακίδες, 187 - 190
 παραβολὴ πινακίδων μετὰ Ζάκρου, 45, 46
 ἐκδόσις τῶν, 194
 σημεῖα, 191 - 193, 195, 197 - 213, 217 - 224, 226
 παραβολὴ ομάδων σημείων, 47, 49, 84 (μετὰ πίθου), 85 (ὁμοίως)
 πίνακες συγκρίσεως σημείων, 103 κέ.
 παραβολὴ συλλαβογραμμάτων, 46
 » ἀριθμητικῶν, 46
 πίθοι ἐνεπιγράφοι, 194
 σημεῖα ἐλέγχου ἢ ἀναγνωρίσεως, 189
 Casa dei lebeti, 190
- Ἁγίου Νικολάου Μουσείου, 41
 Αἴγυπτος, ἐπικοινωνία μετὰ Κρήτην, 190
- Ἀποδοῦλου, σημεῖα ἐνεπιγράφου σκεύους, 193, 199, 201, 206, 207, 217, 220
- Ἀρκαλοχωρίου, πελέκων σημεῖα, 206
- Ἀρχάνες:
 πινακίδες, 11, 13, 103, 187, 188, 190
 σημεῖα, 191 - 4, 198, 199, 201, 203, 206, 211, 217, 219, 220
 ἐνεπίγραφον κοχλιάριον Τρούλλου, 46, 84, 203, 207, 220
 ἀρχεῖα ἱερῶν, 17, 18, 190, 230
- Γιούκτας, ἐνεπίγραφα σκευὴ τελετουργιῶν, 11
- Γουρνιά:
 ἀρχεῖον ἀλληλογραφίας, 188
 δισκία, 84
 σημεῖα, 194, 208
 σφραγίσματα, 188
 ὑποκρατηρίδιον, 221
- Γραμμικὸν Α σύστημα:
 κείμενα, 11
 ἐκδόσις πινακίδων, 12
 σύνθετα σημεῖα συστήματος Α, 12
 φωνητικὴ ἀπόδοσις, 12, 15
 πίνακες σημείων, 190
 ὡς βᾶσις προσαρμογῆς συστήματος Β, 216
- Γραμμικὸν Β σύστημα:
 κείμενα, 11
- Ἐκδόσις, 12
- σχέσις φωνογραμμάτων - ἰδιογραμμάτων τῶν συστημάτων Α καὶ Β, 210 - 214.
 προσαρμογὴ τοῦ συστήματος Β εἰς Α, 216, 220 (κέντρα Κνωσός - Ἀνατολ. Κρήτη).
 ἰδιογράμματα, 220, 222 (ρυτοῦ κεφαλῆς ταύρου), 222 (κεφαλῆς ἐλάφου)
- Δικταῖον ἀντρον, βλ. Ψυχρὸ
 διπλοῦς πέλεκυς, 19, 20, 22, σημεῖον εἰς πινακίδα, 189, 196, 221, 226, 227, 229
- Ἐβανς, βλ. Evans
 Ἐπάνω Ζάκρος, βλ. Ζάκρος
- Ζάκρος:
 ἀνάκτορον, 17
 κεντρικὸν ἱερόν, 13, 17, 19, 21, 189
 διακοικόν, 21
 βιοτεχνικὸν τμήμα, 25
 ἀποθήκαι μετὰ πίθους, 22, 23, 41
 ἀποθέται, 20, 22
 σκευοφυλάκιον, 21, 28
 θησαυροφυλάκιον, 22 κέ. (ἰσογείου), 21 (ἀνω)
 τάλαντα καὶ ἐλεφαντόδοντες, 21
 ἀρχαιοφυλάκιον, 21, 23, 24 κέ., 189
 δεξαμενὴ καθαρισμοῦ, 22
 αἰθουσαι τελετουργιῶν (πινακίδες), 22, 23, 24, 189
 αἰθουσα συμποσίων, 24
 ἐργαστήριον ἱεροῦ, 22
 σκευὴ ἱερᾶς τελετουργίας, 20, 21 - 23, 222· ρυτά, 14, 32 (κεφαλῆς ταύρου), 22, 24, 32 (ἱεροῦ κορυφῆς), εἰς πινακίδα, 189, 221 - 2, 226, 227
 κιβωτίδια ἐνθετα, 22, 24, 28, 32, 34
 σφραγίσματα, 13, 18, 27, 35, 39, 188
 οἰκίαι, 39, 188, 225
 λιμὴν, 190, 216
 ἀγροικία Ἐπάνω Ζάκρου, 40, πίθοι 42, ἐπιγραφαὶ τῶν 15, 37, 173, 225
 ἀνασκαφὴ Πλάτωνος, 45
- Ζάκρου ἐνεπίγραφα μνημεῖα:
 ἀρχεῖα πινακίδων, 11, 14, 15, 24, 29 κέ., 45, 230
 ἀρχεῖον ἀλληλογραφίας, 188
 πινακίδων χαρακτήρ, 188, 189

- πινακίδων μορφή, 187
- » κατάστασις διατηρήσεως, 45
 - » τεχνική, 187 κέ., 190 (χάραξις)
 - » θέσις, 30, 33 κέ., 39
 - » τρόπος γραφής, 45, 46
 - » δημοσίευσις, 13, 14
 - » χρονολογία, 39 κέ., 42
- όπισθόγραφοι πινακίδες, 188
- πινακίδων σημεία ἑλέγχου ἢ ἀναγνωρίσεως, 188
- » σύνταξις-περιεχόμενον, 47, 189 - 190 (διαχειρίσις ἱεροῦ), 225 - 227
 - » διάταξις κειμένου, 189, 226 - 227
 - » γραφεῖς, 46, 190, 225 κέ.
 - » ὁμοιογένεια, 188
 - » ἀποστολαί, 188
 - » συγκόλλησις, 12, 30
 - » ὀπαί - βοθρία πλαισίου, 189
 - » συγγένεια με πινακίδας Κνωσοῦ, 190
- πινακίς καὶ δισκίον Hogarth, 11 - 15, 39, 45, 83, 90, 188
- πίθοι ἐνεπίγραφοι, 14, 15, 40, 42 (ἢ χρονολογία τῶν), 83· Ἐπάνω Ζάκρου, 15, 41, 173, 225
- Ζάκρου σημεία πινακίδων:
- πίνακες συγκρίσεως σημείων, 103 κέ.
- παραλλαγῆς σημείων, 46
- πίνακες παραλλαγῶν, Brice 96 κέ., Πλάτωνος 175 κέ., θέσις καὶ συχνότης, 46
- σημεία ἐπιτίτλων, 49, 189
- σημεία διαχωριστικά, 83 (πίθου)
- συλλαβογράμματα, 45 (νέα), 191 κέ.
- σημειώσεις ἐπ' αὐτῶν, Brice 93 κέ.
- ἐπιβεβαιώσεις ἀμφιβόλων, 46
- φωνογράμματα - ἰδεογράμματα, 189, 210 κέ.
- graffiti ἐπὶ ὀστράκων, 96
- σύνθετα, 45 (νέα), 212 κέ.
- συσχέτισις σημείων συστημάτων Α καὶ Β, 214 κέ.
- κυρίως ἰδεογράμματα, 189 - 190, 220 κέ.· τελετουργικά σκεύη, 221 - 222
- ἀριθμητικά, 46, 189
- ὁμάδες σημείων, 47, 86 (πίθου), 226· λεξιλόγιον ὁμάδων Brice, 104 κέ.
- μερική ἀντιστοιχία ὁμάδων, 47
- συνδυασμοὶ σημείων εἰς ὁμάδας: ἐνθέσεις, 47, 48, ἀντιστροφαί, 48, ἄλλοι συνδυασμοί, 49, 84 (πίθου), libation formula, 84, 87, πίνακες θέσεως σημείων Brice, 99 κέ., σημεία δηλοῦντα σύνολον, 46, 47, 189, 207, 226, 229
- Ζάκρου πινακίδες καὶ ἐνεπίγραφοι πίθοι:
- ἀριθ. 1, 39, 159, 189, 200 - 203, 217, 223, 224, 225, 226
- » 2, 39, 159
 - » 2a, 159
 - » 3, βλ. ἀριθ. 11 + 3
 - » 4, 160, 188, 189, 191, 192, 212, 221, 222, 225, 226
 - » 5, 160, 188, 189, 221, 222, 225, 226
 - » 4 - 5, 15, 30, 38, 45
 - » 6, 36, 161, 188, 192, 196, 198, 201, 202, 205, 207, 219, 225 - 227
 - » 7, 36, 162, 189, 197, 205, 206, 219, 221, 222, 224, 225
 - » 8, 39, 163, 188, 189, 194, 195, 199, 202, 218, 222, 223, 225, 227, 228
 - » 9, 39, 164, 201, 206, 224 - 227
 - » 10, 39, 164, 166, 188, 189, 202, 203, 208, 219, 227, 228
 - » 11 + 3, 15, 30, 38, 160, 165, 187, 188, 194, 199, 201, 205, 207, 208, 211, 225, 227
 - » 12, 38, 46, 72 - 73, 166, 188, 189, 195, 198, 202, 203, 206, 207 - 9, 224, 226, 228
 - » 13, 39, 167, 188, 193 - 7, 200, 201, 204, 206 - 9, 211, 217, 225, 226, 228, 229
 - » 14, 38, 168, 188, 189, 190, 199, 202, 225, 226, 229
 - » 15, 30, 168, 198, 229
 - » 16, 169, 187, 210, 211, 224, 225, 226, 229
 - » 17, 21, 30, 39, 169, 199, 206, 225
 - » 18, 30, 170, 188, 206, 211, 224 - 6, 229
- πινακίς Hogarth, 11, 13, 15, 39, 45, 83, 172, 188, 192, 196, 200, 217, 225, 226, 230
- δισκίον Hogarth, 15, 39, 90, 173, 191, 219, 225, 230
- ἀπόσπ. α, 15, 168, 196, 224, 230
- » β, 15, 170
 - » γ, 15, 170
 - » δ, 15, 171, 217
 - » ε, 15, 171, 191, 208, 211, 218, 221, 225, 229
 - » ζ, 15, 171, 188, 194, 202, 212, 226
 - » η, 15, 171, 188, 191, 223
 - » θ, 15, 172, 225
 - » ι, 15, 172, 214, 230
 - » κ, 15, 172, 225
 - » λ, 15, 172, 191, 210, 225, 230
- πίθος 1, 15, 40, 41, 173, 194, 217, 221, 224, 226, 230
- πίθος 2, 192, 193, 195, 196, 197, 199, 202, 207 - 9, 211, 217, 218, 220, 226, 230
- Ἡρακλείου Μουσείου, 14, 40, 41
- Θήρα, σημεία γραφῆς, 198
- ἰδεογράμματα πινακίδων Ζάκρου, 189, 190, 220 κέ., 226, 227, βλ. καὶ φωνογράμματα - ἰδεογράμματα
- Καρφί Λασιθίου, ὑποκρατηρίδιον, 221
- Κέα:
- Ἄγ. Εἰρήνη, 45
 - σημείον γραφῆς, 203
- Κνωσός:
- ἔδρα ἀχαικῆς δυναστείας, 220
 - κέντρον προσαρμογῆς τοῦ συστήματος Β, 220
 - κεντρικὸν ἱερόν, 21
 - αἶθουσα τελετουργιῶν, 23, 32
 - τοιχογραφία γυρῶν, 222
 - σκεύη τελετουργίας, 24 (ρυτὸν κεφαλῆς ταύρου), 223 (ρυτὸν κεφαλῆς λεαίνης)
 - Temple Repositories, 18, 39
 - σφραγίσματα, 188
 - ὑποκρατηρίδιον, 221
 - ἀρχεῖον ἀλληλογραφίας, 187
 - πινακίδες συστήματος Α, 11, 187
 - Hieroglyphic Deposit, 18, 25

πίθοι ἐνεπίγραφοι, 194, σημειὰ των, 203
σφραγιδὸλίθος ἐνεπίγραφος, σημειὰ του, 190, 203
ἐνεπίγραφα κύπελλα, σημειὰ των, 191, 194, 195, 200,
207, 209, 219
πινακίδων σημειὰ, 191, 193, 194, 195, 196, 198, 200,
201 - 4, 206, 207, 209, 216 - 8, 224
Μαυροσπήλιου ἐνεπίγραφος δακτύλιος, σημειὰ του,
196, 197, 199
Κόφινα ἱερὸν:
ἐνεπίγραφος τράπεζα προσφορῶν, 11, σημειὰ της, 193,
194, 203, 204, 206, 208, 216, 218, 223
κοχλιάρια τελετουργικά, ἐνεπίγραφα, 11

λάβρυς, βλ. διπλοὺς πέλεκυς
Λαράνι, σημειὰ γραφῆς, 216, 217

Μάλια:
ἀνάκτορον, 17, 84
ἱερὸν, 21
αἴθουσα τελετουργιῶν, 23
ὑποκρατηρίδιον, 221
πινακίδες συστήματος Α, 11, σημειὰ πινακίδων, 195,
197, 206, 217, 220, 223
Μαυροσπήλιο, βλ. Κνωσὸς
Μίλατος (Σχινιας), σημειὰ ἐπὶ πίθου: 209, 219

Ξυλούρης Γ., φωτογράφος, 13

Παλαίκαстро:
λιμὴν, 190, 216
πινακίδες, 11, 45, 103, 187, 188
σκεύη τελετουργικά: τράπεζαι προσφορῶν κλπ., σημειὰ
των, 192 - 5, 197, 200, 201, 203, 206 - 8, 216 - 221

Παπαποστόλου Ἰω., 12
Παπούρα Λασιθίου, πινακίς, 11
Πλάτων Ν., βιβλίον Ζάκρος, 190
Ποταμιές Πεδιάδος, πλαστικὸν ρυτὸν χοίρου, 221
Πρασᾶ, τραπέζης προσφορῶν σημειὰ, 203
Πύλος, ἰδεόγραμμα ἐλάφου εἰς πινακίδα, 222

Σακελλαράκης Ἰω. καὶ Ἐ., 40 - 41

Σητεία:
ἀποθήκη διαφυλάξεως πίθων, 41
φοειδῆς ἐνεπίγραφος λίθος, 194, σημειὸν του, 203

Σκλαβόκαμπος, 7
σφραγίσματα, 188
ἀρχεῖον ἀλληλογραφίας, 188

Σύμη Βιάννου, ἐνεπίγραφα τελετουργικά σκεύη, 11
Σχινιας, βλ. Μίλατος

τελετουργικά σκεύη: πλαστικά, 221, 223, 227, βλ. Ζάκρου
κατάλογοι σκευῶν, ὡς ἱερογλυφικά σημειὰ εἰς πινακί-
δας, 221, βλ. Ζάκρος

Τροῦλλος, βλ. Ἀρχάνες

Τύλισος:
πινακίδες, 11, 21, 46, 103, 187, 188
σημειὰ των, 191, 195, 198, 206, 209, 210, 217
τάλαντον, 21
λέβητες, 21

Φαιστός:

ἀνάκτορον, 17
ἱερὸν, 21
αἴθουσα τελετουργιῶν, 23
ὑποκρατηρίδιον, 221
δίσκοι ἐνεπίγραφοι, 18
πίθοι ἐνεπίγραφοι, 194
πινακίδες, 11, 18, 19, 49, 103, 187, σημειὰ των, 191, 195,
198, 199, 200, 202, 206, 207, 209, 217, 219, 223
Φανουράκης Θωμᾶς, ζωγράφος - σχεδιαστής, 13
φωνογράμματα - ἰδεογράμματα:
πινακίδων Ζάκρου, 189, 210 κέ., 222 κέ.
σημειὰ: οἴνου, 48, 83 (πίθου), 203, 227, 228, 230
κρόκου, 48, 211, 228, 229
σίτου, 48, 210, 228, 229, 230
διπλοῦ πελέκεως, 47 (ὡς πρόθεμα), 196, 221,
226, 227, 230
ἀπλοῦ πελέκεως, 221
κανίστρου ἢ βαμοῦ, 210, 230
σειστρου, 210, 229, 230
κυπέλλου, 210, 220, 227, 229
δοχείου, 211
ζυγοῦ, 211
μαστιγίου, 211
τόξου, 211
χρυσοῦ (:) 211

Χανιά (Καστέλλι):

πινακίδες, 11, 12, 13, 187
σφραγίσματα, 188
ἀρχεῖον ἀλληλογραφίας, 188

Ψυχροῦ σημειὰ ἐνεπιγράφου τραπέζης προσφορῶν, 191,
193, 194, 203, 208, 217, 220, 226

Bennett, E. L. Jr., 12, ἐρμηνεῖα ἀριθμητικῶν, 223

Brice, W. C.:
ἐκδοσις πινακίδων, 12 κέ.
πίνακες σημειῶν, 190 - 1, 223 (ἀριθμητικῶν)

Camp - Stool Fresco, 23
Carratelli, βλ. Pugliese - Carratelli
Casa dei Iebeti ('Αγίας Τριάδος), 190
Corpus:

πινακίδων συστήματος Α, 12, 14, 191
σφραγίδων κρητομυκηναϊκῶν, 14
Cossio José, 17

Evans, Sir Arthur, 12, 17, 18, 89, 91

Fresco:

Sacred Grove and Dance —, 23
Temple and Grand Stands —, 23
Camp - Stool Fresco, 23
τοιχογραφία γυρῶν, 222

Godart, Louis, 11, 12, 15, 30, 191, 211, 214, 216, 225

Goold, 223

Grumach, Ernst, 13, 84

Hieroglyphic Deposit, 18 - 25, βλ. Κνωσός
Hogarth:
 πινακίς, δέλτος, 13, 39, 45, 89, 91
 δισκίον, 91
 σφραγίσματα 89, 91 (ἐπὶ δισκίου)
 βλ. καὶ Ζάκρου πινακίδες, σημεῖα, οἰκίαι
Καδμος (περιοδικόν), 13
ladles, 11
Myres, J. L., 12
Olivier, Jean - Pierre, 12, 15, 35, 191
 Index συστήματος Β, 210, 211, 212
Pomerance Leon καὶ Harriet, 17
Pope, ἐρμηνεία ἀριθμητικῶν, 223

Pugliese - Carratelli, G.:
 ἐκδοσις πινακίδων, 12, 45
 πίνακες σημείων, 190 - 1
 ἐρμηνεία ἀριθμητικῶν, 223
Raison - Pope:
 πίνακες σημείων, 190 - 1, ἀριθμητικῶν, 223
 Index, 192, 195, 197, 199, 202 - 4, 207 - 212, 214 - 6, 219,
 222 - 4, 226
Scripta Minoa, 12
Stoltenberg, 223
Sundwall, 190, 223
Temple Repositories, 18, 39
Zervos, 221

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ
«ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ
ΚΑΙ ΠΙΘΟΙ ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ Α
ΕΚ ΖΑΚΡΟΥ» —
«INSCRIBED TABLETS
AND PITHOS OF LINEAR A SYSTEM
FROM ZAKRO»
ΤΩΝ Ν. ΠΛΑΤΩΝΟΣ - W. C. BRICE
ΥΠ' ΑΡ. 85 ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΤΥΠΩΘΗ ΕΙΣ ΧΙΛΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

